

۵۸۵۱

بازرسی شد
۶-۱۶

۱۱

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

کتابخانه مجلس شورای ملی

کتاب: مصالح الیقین فی العمل الدینی

مؤلف: آقا میرزا محمد صادق طباطبائی به کتابخانه مجلس شورای ملی

جلد: (۱۳۷۵) از کتب (خطی) اهدائی

شماره ثبت کتاب: ۴۳۰۷۸

۴۳۵۳۲

خطی اهدائی
کتابخانه
مجلس شورای
اسلامی
۱۳۷۵

۱۳۷۵

بازرسی شد
۶-۳۷

کتابخانه مجلس شورای ملی

کتاب: مصراع الیقین فی اهل الدین

مؤلف: سید محمد صادق طباطبائی

چاپ: ۱۳۷۵ (از کتب خطی)

آقای سید محمد صادق طباطبائی به کتابخانه مجلس شورای ملی

تبریز کتاب

۳۲۰

۴۳۷

خطی اهدائی
کتابخانه
مجلس شورای
اسلامی
۱۳۷۵

هذه رسالة تسمى بحاجب اليقين في اصول الدين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الاول بلا اول كان قبله والاخر بلا آخر يكون بعده الذي قدرت
عن روثيه انصار الناظرين وعجزت عن نعته او هام الواصفين بحيرت
العقول فكنته معرفته ونضبت الجور في بحره هويته الذي خلق الخلايق بقوته
وجعلهم آية لربيتيه ونصب لهم من الادلة الواضحة والبراهين اللاحقة
وانبعث اليهم انبياء جعلهم سزاء نبيته وشيخهم يرفعونهم في جليل
نوابه ويرهبونهم من شديده عقابه ليلا يكون للناس على الله حجة
بعد الرسل والصلوة على خاتم انبيائه وسيد الصفياء محمد المصطفى
عليه الله عليه وآله الطاهر بن النجوم الزاهرة والنجاة الآخرة
جعلهم الله تعالى معصومين من الخطاء مأمومين عليهم من
الاستراء والفساد ليا من بذلوا في دفع اليهم من الضيق والدين والهم
فما سألهم العلم اليقين **اما بعد** فاني منذ كنت ابن عشرين
حتى ذرفت سني الى اثنين متشوق الى حكمة كتاب يستمل مضولا جامعا

للزهد والموعظة والترغيب والترهيب من الاحبار المنقولة من رواه الاخبار
مجموعه بالقرآن متاينة بالبرهان مصبوبة بالاسناد مرهوبة بالارادة
كاشفة للقلوب زائلة للكروب واما مجهود الاستخراج ذلك تاتي اليه
ترتيب وكنى قطعني عن ذلك القواطع وتشغلي السواغل وتقصي
علمي بان همة اهل العصر تهاصر عن بلوغ ادناها فضلا عن الترقى الى اعلاها
لوارعنا احيانا اعرض عنه ازمانا حتى مضت على تردد همتي ايام وقت
بها اعوام ثم اهتز خاطري وملك طويتي على ان للزهد واجر منازل
رفيعة والموانع موافقة كثيرة فراجعت الى ما قدرت وشعرت
فيما كنت اردته فاوردت او لا ما يتعلق بذات الله وعبادته
ثانيا بذكر السيرة والامامة وبعد ذلك اوردت اشياء حكما
ذكرت في معرفته على ذلك ان شاء الله تعالى وتسميته بحاجب اليقين
في اصول الدين ثم بضرعت الى الله سبحانه ليجهل ذلك خالصا لوجهه
ويجعلني ممن يتقيه ويحياه انه خير ما له من ان يتركه
وهو حسبي ونعم الوكيل **القصيدة** الاولى في معرفة الله
تعالى قال الله تعالى في سورة البقرة ان في خلق السموات والارض

الزهد والموعظة والترغيب والترهيب من الاحبار المنقولة من رواه الاخبار

والارض واختلفا للتيار والتمار والعلك التي تجري في البحر لينفع الناس وما
 انزل الله من السماء من ماء فاحيا به الارض بعد موتها وبث فيها من كل
 دابة ويقرر الرياح والتمثال المستنير السماء والارض لايات لقوم يعقلون
قال في هذه السورة يا ايها الناس اعبدوا ربكم الذي خلقكم والذين من
 قبلكم لعلكم تتقون الذي جعل لكم الارض فراشا والسماء بناء وانزل من
 السماء ماء فاخرج به من الثمرات رزقا لكم فلا تجعلوا لله اندادا
 وانتم تعلمون **وقال** في سورة آل عمران ان في خلق السموات والارض وال
 الليل والنهار لايات كواكب للباب الذين يذكرون الله قياما و
 وعلى جنوبهم ويتفكرون في خلق السموات والارض ربنا ما خلقت
 هذا باطلا سبى انك فعنا عذاب النار **وقال** في سورة الاعراف ان
 ربكم الله الذي خلق السموات والارض في ستة ايام ثم استوى على
 العرش يعشي الليل النهار يطلبه حيثما والشمس والقمر والنجوم مسخرات
 بامر اله الخلق ولا يرد الله رب العالمين **وقال** في سورة الاعراف
 اولم ينظروا في ملكوت السموات والارض وما خلق الله من شيء وان
 عسى ان يكون قدامهم فباي حديث بعده يؤمنون **وقال**

في سورة الروم اولم ينظروا في انفسهم ما خلق الله السموات والارض وما
 الا بالحق **وقال** في سورة ق اولم ينظروا الى السماء فوقهم كيف بنيناها وازيناها
 وما لها من فروج والارض مدبها والعينا عينا واسي وابينا فيها
 من كل زوج بهيج ينظره وذكرى لكل عبد منيب ونزلنا من السماء ماء
 مباركا فابتننا به جنات وحب الحصيد والتحزابا سغات لها طلع نضيد
 رزقا للعباد وفي سورة الزمرات وفي الارض آيات للمؤمنين وفي
 انفسكم افلا تبصرون وفي السماء رزقكم وما توعدون فورت السماء
 الارض انه حق **وقال** في سورة عبس فليطرد الانسان الى طاعه انا
 انما آتيناكم شققنا الارض شققا فابتننا فيها حنبا وعبا وقصبا و
 زيناها ونخلنا وحلينا وعلبا وفاكهة وانا **وقال** في سورة الطارق
 فليطرد الانسان ثم خلق خلق من ماء دافق فيخرج من بين الصلب و
 التراب **وقال** في سورة العاشية افلا ينظرون الى الابلاك كيف خلقت
 والى السماء كيف رفعت والى الجبال كيف نصبت والى الارض كيف
 سطحت فذكرنا انما انت مذكر وفي سورة اخذنا من الله لاله
 الاحود **وقال** رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم اعرفكم بعنقه
 اعرفكم بربه سئل امير المؤمنين عليه السلام عن اثبات الصلوة فقال
 الخلق بايتهم الاذان وسبيل العلق وما كنزها من العنق وما كنزها من العنق
 ولما منها من الاذان والصلوة والصلوة والصلوة والصلوة والصلوة والصلوة
 وتاتها فليطرد الانسان ثم خلق خلق من ماء دافق فيخرج من بين الصلب و

في سورة الروم اولم ينظروا في انفسهم ما خلق الله السموات والارض وما
 الا بالحق **وقال** في سورة ق اولم ينظروا الى السماء فوقهم كيف بنيناها وازيناها
 وما لها من فروج والارض مدبها والعينا عينا واسي وابينا فيها
 من كل زوج بهيج ينظره وذكرى لكل عبد منيب ونزلنا من السماء ماء
 مباركا فابتننا به جنات وحب الحصيد والتحزابا سغات لها طلع نضيد
 رزقا للعباد وفي سورة الزمرات وفي الارض آيات للمؤمنين وفي
 انفسكم افلا تبصرون وفي السماء رزقكم وما توعدون فورت السماء
 الارض انه حق **وقال** في سورة عبس فليطرد الانسان الى طاعه انا
 انما آتيناكم شققنا الارض شققا فابتننا فيها حنبا وعبا وقصبا و
 زيناها ونخلنا وحلينا وعلبا وفاكهة وانا **وقال** في سورة الطارق
 فليطرد الانسان ثم خلق خلق من ماء دافق فيخرج من بين الصلب و
 التراب **وقال** في سورة العاشية افلا ينظرون الى الابلاك كيف خلقت
 والى السماء كيف رفعت والى الجبال كيف نصبت والى الارض كيف
 سطحت فذكرنا انما انت مذكر وفي سورة اخذنا من الله لاله
 الاحود **وقال** رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم اعرفكم بعنقه
 اعرفكم بربه سئل امير المؤمنين عليه السلام عن اثبات الصلوة فقال
 الخلق بايتهم الاذان وسبيل العلق وما كنزها من العنق وما كنزها من العنق
 ولما منها من الاذان والصلوة والصلوة والصلوة والصلوة والصلوة
 وتاتها فليطرد الانسان ثم خلق خلق من ماء دافق فيخرج من بين الصلب و

في سورة الروم اولم ينظروا في انفسهم ما خلق الله السموات والارض وما
 الا بالحق **وقال** في سورة ق اولم ينظروا الى السماء فوقهم كيف بنيناها وازيناها
 وما لها من فروج والارض مدبها والعينا عينا واسي وابينا فيها
 من كل زوج بهيج ينظره وذكرى لكل عبد منيب ونزلنا من السماء ماء
 مباركا فابتننا به جنات وحب الحصيد والتحزابا سغات لها طلع نضيد
 رزقا للعباد وفي سورة الزمرات وفي الارض آيات للمؤمنين وفي
 انفسكم افلا تبصرون وفي السماء رزقكم وما توعدون فورت السماء
 الارض انه حق **وقال** في سورة عبس فليطرد الانسان الى طاعه انا
 انما آتيناكم شققنا الارض شققا فابتننا فيها حنبا وعبا وقصبا و
 زيناها ونخلنا وحلينا وعلبا وفاكهة وانا **وقال** في سورة الطارق
 فليطرد الانسان ثم خلق خلق من ماء دافق فيخرج من بين الصلب و
 التراب **وقال** في سورة العاشية افلا ينظرون الى الابلاك كيف خلقت
 والى السماء كيف رفعت والى الجبال كيف نصبت والى الارض كيف
 سطحت فذكرنا انما انت مذكر وفي سورة اخذنا من الله لاله
 الاحود **وقال** رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم اعرفكم بعنقه
 اعرفكم بربه سئل امير المؤمنين عليه السلام عن اثبات الصلوة فقال
 الخلق بايتهم الاذان وسبيل العلق وما كنزها من العنق وما كنزها من العنق
 ولما منها من الاذان والصلوة والصلوة والصلوة والصلوة والصلوة
 وتاتها فليطرد الانسان ثم خلق خلق من ماء دافق فيخرج من بين الصلب و

البقرة تدل على البعير والذئبة تدل على الخمر وانا انار القدم تدل على السير فحيكل علوي
 بهذه اللطافة وتركز سفلي هذه الكثافة فكيف لم يدان على اللطيف الجبر وقال
 عليه السلام بفتح الله يسئل الله عليه وبالعتول يعتقد معرفته وبالفكر
 يثبت حجة معروف بالدلائل مسطور بالبينات يسئل جعفر الصادق
 عليه السلام ما الدليل على صانع العالم قال حصنا فزلقا امس لا فوجه فيه
 ولا حل ظاهر من فضة ما يعة وباطنه من ذهب ما يغيب انعلق منه طائوس
 وغراب ونور يصور فقلت ان للحلق صانعا مختارا على بن موسى الرضا
 عليه السلام قال حدثني ابي عن ابيه عن الحسين بن علي بن علي بن ابي طالب
 قال سالت ابا عبد الله عليه السلام اخبرني عما ليس لله وعما ليس عند الله
 وعما لا يعلمه الله فقال امر المؤمنين اماما لا يعلمه الله فانه لا يعلم ان له
 ولدا واماما ليس عند الله فليس عند الله ظلم واماما ليس لله فليس لله
 شرك فقل اليهودي وانا اسئد ان لا اله الا الله وان محمدا
 الله وخاله رجل الى رسول الله صلى الله عليه وآله قال ما رأيت العلم
 قال معرفة الله فكل حق معرفته قال وما حق معرفته الله قال ان تعرفه بلا
 مثال ولا شبهة وتعرفه آتيا واحدا خالقا قادرا ولا آخر
 ظاهر باطنا لا كفو له ولا مثل له فذاك معرفة الله حق معرفته قال

لغيت

فقال

قال النبي صلى الله عليه وآله ايماننا افضلكم معرفة وسئل عن امير المؤمنين عليه السلام
 بم عرفت ذلك قال بما عرف في نفسه ولا يشبهه صورة ولا يقاين الناس
 قرب في جده بعيد في قربه فوق كل شيء ولا يقال شيء تحته وتحت كل
 شيء ولا يقال شيء فوقه امام كل شيء ولا يقال شيء خلفه وخلق كل
 شيء ولا يقال شيء امامه داخل في الاشياء اكبر في شيء سبحانه من هو
 هكذا وهكذا غيره **الفصل** الثاني في التوحيد قال الله عز وجل
 سورة البقرة وآلهم آل الله واحد لا اله الا هو الرحمن الرحيم ان في خلق
 السموات والارض واختلف الليل والنهار والفلك التي تجري في
 البحر ما ينفع الناس وما اترلك من السماء من آفا حيا به الارض
 بعد موتها وبث فيها من كل دابة ويعرف الرياح والسماب المستخفين
 السماء والارض لايات لقوم يعقلون **وقال** في سورة ابراهيم لم تركف
 ضرب الله مثلا كلمة طيبة كشجرة اصلها ثابت وفرعها في السماء
 تؤتي اكلها كل حين باذن ربها ويغيب الله الامثال للناس
 لعلهم يتذكرون عن علي بن موسى الرضا عليه السلام باسناده عن
 علي بن ابي طالب عليه السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم
 التوحيد نصف الدين فلا وجار رجل يهودي الى علي بن ابي طالب عليه

وليس فيه صورة

طوبه

السلام قال كيف كان رتبنا فقال عليه السلام انما يقال هذا الشيء لم يكن وكان
 كائن بلا كيفية كائناً بلا كيف يكون كان كائناً بلا كيف كان لا يكون بلا كيف يكون
 كان لم يكن بلا كيف كان قبل الوجود بلا قبل فذات الله تعالى عنده معونة كل غاية و
 سئل جعفر بن محمد بن علي عليه السلام عن قوله تعالى الرحمن على العرش استوى قال استوى
 عليه بكل شيء فليس شيء اقرب اليه من شيء وسئل ابن الحنفية عن العهد فقال على
 عليه السلام تاويل العهد لا اسم ولا جسد ولا مثل ولا شبهة ولا صورة ولا مثال
 ولا حد ولا محدود ولا موقوف ولا مكان ولا كيف ولا ابن ولا هتاف ولا ناول ولا
 خلا ولا تيام ولا سكون ولا حركات ولا ظلم ولا نوراني ولا رجا ولا انفسا ولا اعمار
 موقفة عنده ولا تسبوعه موقفة ولا على لون ولا على خطر قلب ولا على شئ راجية
 منفي منه هذه الاشياء على بن موسى الرضا عليها السلام يقول من شبه الله كلمة
 فهو مشرك ومن وصفه بالمكان فهو كافر ومن نسب اليه ما ينفي عنه فهو
 كاذب ثم تلا هذه الآية انما يعنى الكذب الذين لا يؤمنون بايات الله وليكن
 هم الكاذبون وحمل على بن الحسين في مسجد المدينة فزاعقوا فمخاضهم
 قال لهم فما تخشعون قالوا في التوحيد قالوا عروا عن معانيكم قالوا يوم القيوم
 ان الله يفرق بينكم سوائه وارفته وهو في كل مكان قالوا بن الحسين قولوا
 نور لاطلام فيه وحيات لاموت فيه وصل لا يدخل فيه ثم قال من كان ليس

كذلك

كذلك شيء وهو السميع البصير كان نعمة لا يشبهه نعمت شيء مفودا كوسيلة المؤمنين
 ما الدليل على اثبات الصانع قال تلكه اشياء تحوّل الحال وصفت الاركان نقص
 المهمة قال رسول الله صلى الله عليه وآله تبارك وتعالى وعرفى في اهل بيتي خاصة من اوتت
 منهم بالتوحيد فله الجنة قال وما جذا من انعم الله عليه بالتوحيد لا الجنة كان
 جعفر بن محمد بن عليهما السلام يقول من زعم ان الله في شيء او من شيء او على شيء فقد
 شرك لانه لو كان على شيء لكان محمولا لو كان في شيء لكان محصورا ولو
 كان من شيء لكان محدثا **الفصل** الثالث في العباد قال الله تعالى
 سورة الانفال ان الله لا يظلم الناس شيئا ولكن الناس انفسهم ظلمون وقال
 في سورة المؤمن وما الله يريد ظلما للعباد **وقال** في سورة آل عمران وما الله
 ظلم للعالمين **وقال** في سورة زمر ولا يرضى لعباده الكفر **وقال** في سورة البقرة
 يريد الله بكم اليسر ولا يريد بكم العسر **وقال** في سورة النحل ان الله يابى بالعدوان
 واثبات ذى العرش وينبغي ان يفتح آية والمنكر والنبي روى جريد بن عبد الله عن ابي
 عبد الله عليه السلام قال اناس من العبد على ثلثة اوجه رجل ينعم ان الله
 خلقه على المعاصي فهذا ظلم الله تعالى في حكمه فهذا كافر ورجل يزعم ان الله
 منقوص البهيمة فهذا قد وهى سلطان الله تعالى فهذا كافر ورجل يزعم ان الله
 تعالى كلف العباد ما يطيقون ولم يكلفهم ما لا يطيقون فاذا احسن حمد الله

هذا يدل على ان الله لا يظلم
 الله عليه بالتوحيد
 منفي عن ذلك
 ان

وأذا ساء استغفر الله فهو مسلم بالغ روى عباد بن صهيب أن أبا حنيفة
 سأل موسى بن جعفر عن معنى الصادق عليه السلام وهو شاب حدث فقال له
 من المعاصي يا فتى فقال عليه السلام يا كهل لا تخلقوا من إحدى ثلاث إما أن يكون
 من الله أو من العباد أو منهما جميعا فإن كانت من الله فالعباد منها براء
 وإن كانت منها جميعا فهما شركا إن أحدهما أقوى من الآخر وليس للشرك العقوبة
 أن يظلم الشريك الضعيف فيشاركه في المعصية ويقره في العقوبة فإني إني
 تكون من العباد فقام حينئذ وقبل بن عيينه وقال أنت ابن رسول الله حقا
الفصل الثاني في فضائل النبي محمد صلى الله عليه وآله وسلم قال الله
 في سورة آل عمران لا اله الا هو الحي القيوم تزل عليك الكتاب بالحق
 مصدقا لما بين يديه وانزل التوراة والإنجيل من قبل هدى للناس وانزل الفرقان
 ان الذين كفروا آيات الله لهم عذاب شديد والله عزيز ذو انتقام **وقال**
 في سورة آل عمران لقد من الله على المؤمنين اذ بعث فيهم رسولا من انفسهم يتلو
 عليهم آياته ويزكيهم ويعلم الكتاب والحكمة وان كانوا من قبل لفي ضلال
 مبين **وقال** في سورة الانعام وادحي الى هذا القرآن لئن لم يؤمن به ومن بلغه و
وقال في سورة الاعراف يا ايها الناس اني رسول الله اليكم جميعا الذي له ملك
 السموات والارض لا اله الا هو حي وليت فامنوا بالله ورسوله النبي

الباب الثاني
 وفيه خمسة
 فصول العسل
 الاول

الاسم الذي يؤمن بالله وكلماته **وقال** في سورة الانفال يا ايها الذين آمنوا الميعاد لله
 ولا تقولوا عنه وانتم تجهلون **وقال** في سورة الانفال ما كان الله ليبدلهم وانت فهم
 وما كان الله ليبدلهم وهم يستغفرون **وقال** في سورة الاحزاب ما كان محمد
 احدا من رجالكم ولكن رسول الله وخاتم النبيين **وقال** في سورة النجم
 ما فعل صاحبكم وما غوى وما ينطق عن الهوى ان هو الا وحي بوحى
 حدثنا محمد بن علي جيلويه يروي عن محمد بن علي بن محمد بن القاسم
 عن احمد بن ملال عن الفضل بن زكريا عن محمد بن راشد قال سمعت
 ابا عبد الله الصادق يقول اني يهودي اتى النبي صلى الله عليه وآله وسلم فقام بين
 يديه حتى نظر اليه فقال يا يهودي ما جئتك فقال انت افضل
 ام موسى بن عمران النبي الذي كلمه الله وانزل عليه التوراة في
 العصا وطق الحجر واظلم بالعام فقال له النبي صلى الله عليه وآله وسلم انه يكره للعبد
 ان ينزك لنفسه ولكن اقول ان آدم عدا لما اصاب اللطيمة كما
 توبته ان قال اللهم اني اسالك بحق محمد وآل محمد لا تغفرت لي فغفرت
 له وان نوحا لما ركب في السفينة وخاف الغرق قال اللهم اني اسالك
 بحق محمد وآل محمد لا تجتنبني من الغرق فنجاه الله عنهما وان ابراهيم
 لما اتقى في النار قال اللهم اني اسالك بحق محمد وآل محمد لا تجتنبني منها

من عند الله تعالى
 وحسبنا الله وما نعززون
 به الا جهاد وقدر
 كان كالحق لا يظلم
 من العباد

فجعلها الله بردا وسلاما وان موسى عليه السلام لما التقى عصاه فأوجس
 في نفسه خيفة قال اللهم اني اسألك بحق محمد وال محمد لما امننتني
 منها فقال الله جل جلاله لا تخف انك انت الأعلى يا يهودى ان موسى
 لو ادركنى ثم لم يؤمن بي وبنيوتى ما فقه ايمانه شئ ولا تقته
 النبوة يا يهودى ومن ذرئته المهدي اذا خرج تزل عيسى بن مريم
 لنصرة فتقدمه صلى خلفه **قال** الشيخ الفقيه ابو جعفر محمد بن علي بن
 الحسين ابن موسى بن بابويه القمي رضوان الله عنه **قال** الحسين ابن احمد
 ابن ادريس رحمه الله قال حدثنا ابي قال حدثنا احمد بن محمد بن عيسى
 عن محمد بن الصالح قال اخبرنا حريز بن عبد الحميد عن اسماعيل
 ابن طلحة عن كثير بن عُمير عن جابر بن عبد الله الانصاري
 قال سمعت رسول الله صلعم يقول ان الله خلقني وخلق عليا وفاطمة
 والحسن والحسين والأئمة من نور فغص ذلك النور عصرة فخرج
 منه شيعة فنجينا فنجوا وقد سنا فقه سوا وهلكنا فهللوا
 ومجيدنا فمجدوا ووجدنا فوجدوا ثم خلق الله السموات والأرض
 وخلق الملائكة مائة عام لا تعرف تسبيحا ولا تقديسا ولا
 تمجيدا فنجينا فنجينا شيعة فنجينا فنجينا الملائكة لتسبيحنا

ال
و
ف
ال

تمت

وقد سنا فقد است شيعة فنجينا فنجينا الملائكة لتقديسنا ومجيدنا فمجدنا
 الملائكة لتمجيدنا ووجدنا فوجدنا شيعة فوجدنا الملائكة
 لتوحيدنا وكانت الملائكة لا تعرف تسبيحا ولا تقديسا من قبل
 لتسبيحنا وتسيح شيعة فنجينا فنجينا الملائكة لا تعرف تسبيحا ولا تقديسا من قبل
 على الله تعالى كما اخبرنا ولخص شيعة فنجينا ان ينزلنا على عيسى
 ان الله سبحانه وتعالى اصطفينا واصطفى شيعة فنجينا من قبل ان يكون
 اجساما فدعانا فاجبنا فغفر لنا ولشيعة فنجينا من قبل ان تستغفر
 الله **شئ** محمد بن ابراهيم الطالقاني قال حدثنا عبد العزيز
 ابن يحيى الجلودى بالبصرة قال حدثنا ابو عوانة عن عثمان بن المغيرة
 عن ابي صادق عن مربيعة بن كاجد عن علي بن ابي طالب عليه السلام
 قال سمعت رسول الله صلى الله عليه واله وسلم يقول ان الله تبارك
 وتعالى خلقني وخلق عليا وفاطمة والحسن والحسين من
 نور واحد **النور الخضر** في فضائل ائمة **عليه السلام** قال الله تعالى
 في سورة المائدة انما وليكم الله ورسوله والذين امنوا معكم
 يقيمون الصلوة ويؤتون الزكاة وهم راكعون **شئ** الحاكم

محمد بن بكر
عبد الوهاب
قال

الحاكم الرئيس الامام محمد الحكام ابو منصور علي بن عبد الله الزياوي
 ادام الله جماله املا في داره يوم الاحد الثاني من شهر الله الاعظم رمضان
 سنة ثمان وخمسمائة قال حدثني الشيخ الامام ابو عبد الله جعفر بن محمد
 الدعروي في املاء امره القصة مجتازا في اخذ ذي الحجة سنة اربع
 وسبعين واربعمائه قال حدثني ابي محمد ابن احمد رضي الله عنه قال
 حدثنا الشيخ ابو جعفر محمد ابن علي بن الحسين رضي الله عنه قال حدثني
 محمد ابن الحسين ابن ابي الخطاب عن ابيه محمد ابن سنان عن فرات ابن
 اعين الشيباني قال سمعت الصادق جعفر ابن محمد عليه السلام
 قال لما خرج رسول الله صلى الله عليه واله وسلم الى مكة في حجة
 الوداع فلما انصرف منها في خبر آخر وقد شيعه من مكة
 اثني عشر الف رجل من اليمن وخمسة آلاف رجل من المدينة جاءوه
 جبرئيل في الطريق فقال له يا رسول الله ان الله تعالى يقرئك السلام
 وقها هذه الآية يا ايها الرسول بلغ ما انزل اليك من ربك فقال
 له رسول الله صلى الله عليه واله وسلم يا جبرئيل ان الناس حديث
 عهد بالاسلام فاحشوا ان يضطربوا ولا يطيعوا فخرج جبرئيل

الى مكانه ونزل عليه في اليوم الثاني وكان رسول الله صلى الله عليه وآله
 وسلم فارلا بعدد وقال له يا محمد يا ايها الرسول بلغ ما انزل اليك من
 ربك وان لم تفعل فما بلغت رسالته فقال لله جبرئيل اخشى من
 اصحابي من ان يخالفوني في فخرج جبرئيل عليه السلام ونزل عليه في
 اليوم الثالث وكان رسول الله صلى الله عليه واله وسلم يوضع
 يقال له غدير خمر وقال له يا رسول الله بلغ ما انزل اليك من ربك
 وان لم تفعل فما بلغت رسالته والله يعصمك من الناس فلما سمع
 رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم هذه المقالة قال انيخوانا في
 فوالله ما ابرح من هذا المكان حتى بلغ رسالته ربي وامران يغيب
 له منبر من اقباب الابل وصعدوها واخرج معه عليا عليه السلام
 وقام قائما وخطب خطبة بليغة وعظ فيها ونجر ثوبا
 في اخر كلامه يا ايها الناس الست اولي بكم منكم فقالوا بلي يا رسول
 الله ثم قال قم يا علي فقام على واخذ بيده فرفعهما حتى مرهما
 بياض ابطيهمما ثم قال الامن كنت مولاه فهذا علي مولاه اللهم
 وال من والاه وعاد من عاداه وانصر من نصره واخذل من خذله
 والحق ثم نزل من المنبر وجاء اصحابه الى امير المؤمنين عليه السلام

وهو بالولاية واول من قال له عمر بن الخطاب فقال له يا علي
اصبت مولائي ومولى كل مؤمن ومومنة ونزل جبريل عليه
السلام بهذه الآية اليوم اكملت لكم دينكم واتممت عليكم
نعمتي ورضيت لكم الاسلام ديناً فبذل الصادق عليه السلام
عن قول الله عز وجل يعرفون نعمة الله ثم ينكرونها قال يعرفون
يوم الغدير وينكرونها يوم السقيفة فاستاذن حسان بن ثابت
ان يقول ايأنا في ذلك اليوم فاذن له فانشأ ويقول **شعر**
يَا دَاهِيَهُمْ يَوْمَ الْغَدِيرِ يَدُهُمْ **خِمْ** وَاسْمَعْ بِالرَّسُولِ مَادِيَا **وَقَالَ** مِنْ
مَوْلَاكُمْ **وَوَلِيَّكُمْ** فَقَالُوا وَلِمَ يَدْرَاهُنَاكَ التَّغَايَا **أَلَمْ تَكُنْ** مَوْلَانَا
وَأَنْتَ وَلِينَا **وَمَا لَكَ** مِنْ آفِي الْمَقَالَةِ عَاصِيَا **فَقَالَ** لَهُ قُرْبَاعِي فَأَنْتَ
رَضِيتُكَ مِنْ بَعْدِي أَمَّا مَا وَهَادِيَا **هَذَا** دَعَا اللَّهَ وَوَالِيسِهِ
وَكُنْ لِلَّذِي عَادَى عَلَيْهِ مَعَادِيَا خُضَّ بِهَادِيَا وَنَ الْبَرِيَّةِ كُلِّهَا عَلَيْهِمَا
الْغَدِيرِ الْمَوَاحِيَا **فَقَالَ** لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ لَا تَنْزِلْ
يَا حَسَنُ مَوْيِدَ بَرُوحِ الْقُدُسِ مَا نَصَرْنَا بِلِسَانِكَ فَلَمَّا كَانَ بَعْدَ ثَلَاثِ
غُلَسِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مَجْلِسَةً أَتَاهُ رَجُلٌ مِنْ بَنِي مَخْرُومٍ

ويسمى عمار بن عتبة وفي خبر آخر حارث بن ثعلبة الفهري فقال يا محمد
عن ثلث مسائل فقال سل عما بئلك فقال اخبرني عن شهادة ان لا اله الا الله وان محمداً رسول الله امنك امر من ربك قال النبي صلعم الوحي
الي من الله والسفير جبريل عليه السلام والمؤدّي أنا وما اذيت الا
من امر ربّي قال فاخبرني عن الصلوة والزكاة والجهاد والحج امنك امر
من ربك قال النبي صلعم مثل ذلك قال فاخبرني عن هذا الرجل يعني علي
ابي طالب او قولك فيه من كنت مولاه فهذا علي مولاه الى آخره
امنك امر من ربك قال النبي صلعم الوحي الي من الله تعالي والسفير
جبريل والمؤدّي أنا وما اذيت الا ما امرني ربّي فرفع المخروم راسه
الي السماء فقال اللهم ان كان محمد صادقاً فيما يقول فارسل علي شوطاً
من النار وفي خبر آخر فقال اللهم ان كان محمد صادقاً فيما يقول فارسل علي شوطاً
عندك فامطر علينا حجارة من السماء او ائتنا بعذاب اليم وولي
فوالله ما سار غير بعيد حتى اظلمت سحابة سوداء فارعدت وابرت
فاصعقت فاصابت الصاعقة فاحترقته النار فمبط جبريل وهو
يقول اقرأ يا محمد سأل سأل بعذاب واقع ليس له دافع من الله
السائل عمر والمخرق عمر فقال النبي صلعم لا صحابة رايتهم قالوا

١٧
 في يوم القيمة
 في يوم القيمة
 في يوم القيمة

نفرو سمعت قالوا نعم قال طوبى لمن والاه والويل لمن عاداه كافي
 انظر بعلي ع وشعبه يوم القيمة يزقون على ميقي غير بين رهاص
 الجنة شباب جعاً مؤبر متوجعون مكملون لا خوف عليهم ولا هم
 يحزنون قد ايدوا برضوان من الله الاكبر ذلك هو الفوز العظيم حتى
 سكنوا حضيرة القدس من جوار رب العالمين لهم فيها ما تشتهى
 انفسهم وتلذذ الاعين وهم فيها خالدون ويقول لهم الملائكة
 سلام عليكم يا صبرهم فنعمة عقي الدار روي عن سعيد بن جبيرة
 باسناد صحيح عن ابن عباس قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله
 ولاية علي بن ابي طالب ولاية الله وحبته عبادة الله واتباعه فرضية
 الله واوليائه واولياء الله واعلانه اعداء الله وحره حربه الله و
 سلمه سلم الله عز وجل روي عن الصادق ع عن ابيه ع باسناد صحيح
 قال رسول الله صلى الله عليه وآله اتاني جبرئيل من قبل ربي جل جلاله فقال يا محمد
 ان الله عز وجل يقرئك السلام ويقول لك بشراً خاك عليا باي لا اعتد
 من تولاه ولا امرهم من عاداه روي باسناد صحيح ابي جابر بن
 عبد الله الانصاري انه قال لقد سمعت رسول الله صلى الله عليه وآله يقول في علي ع
 لو كانت واحدة منها في جميع الناس لا كنتوا بها فضلاً قوله عليه السلام

في يوم القيمة

في يوم القيمة

من كنت مولاه فعلي مولاه وقوله عليه السلام علي مني كهرون من مربي
 وقوله عليه السلام علي مني واناسه وقوله عليه السلام علي مني كفتي
 طاعته طاعتي ومعصيته معصيتي وقوله عليه السلام حرب علي حرب
 الله وسلم علي سلم الله وقوله عليه السلام علي حجة الله وخليفته علي عباد
 وقوله عليه السلام ولي علي ولي الله وعد علي عد الله وقوله عليه السلام
 حب علي ايمان ونقضه كفر وقوله عليه السلام حرب علي حرب الله وحرب
 اعدائه حرب الشيطان وقوله عليه السلام علي مع الحق والحق معه
 لا يفرقان حتى يردا على الخوض وقوله عليه السلام علي قسيم الجنة
 والنار وقوله عليه السلام من فارق عليا فقد فارقني وفارقني
 فقد فارق الله عز وجل وقوله عليه السلام شيعته على هم
 الفائزون يوم القيمة حدثنا احمد بن الصانع قال حدثنا عيسى بن محمد
 العلوي قال حدثنا ابرعوانة قال حدثنا محمد بن سليمان بايع الخراز
 قال حدثنا اسمعيل بن ابا ن عن سلام بن ابي عمر الخراساني
 عن معروف خزيمة المكي عن ابي الطفيل عامر بن واثله وخنف
 ابن اسيد الغفاري قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم
 يا خديجة ان حجة الله عليك بعدى علي بن ابي طالب الكفر بكفر بالله

والشرك به شرك بالله والشك به شك في الله والحاد فيه الحاد في الله
والانكار له انكار لله والايان به ايمان بالله لانه اخ رسول الله صلى
وامام اهله ومولاهم وهو جبل الله الميتين وعروته الوثقى التي لا انفصام
وسيهلك فيه اثنان ولا ذنب له محب غل ومقصر قال يا حذيفة لا
تفارقن عليا فتفارقني ولا تخالفن عليا فتخالفني ان عليا مني وانا منه
من الخطية فقد استخطي ومن ارضاه فقد ارضاني حدثنا احمد بن الحسن
القطاني قال حدثنا عبد الرحمن بن محمد الحنظلي قال حدثني محمد بن ابراهيم
محمد بن النضر بن محمد بن عبد الله بن يحيى الهمداني قال حدثني
ابو الحسن بن علي بن عمر وقال حدثنا الحسن بن محمد بن جمهور قال
حدثني علي بن بلال عن علي بن موسى بن جعفر عن جعفر بن محمد عن محمد
بن علي عن علي بن الحسين عن الحسن بن علي عن علي بن ابي طالب ع
عن النبي صلى الله عليه واله وسلم عن جبريل عن ميكائيل عن اسرافيل
عليهم السلام عن اللوح عن الكبري القلم قال يقول الله تبارك
وتعالى ولاية علي بن ابي طالب حصني فمن دخل حصني امن ياري
حدثنا علي بن احمد بن عبد الله بن احمد بن ابي عبد الله البرقي
عن جده احمد بن عبد الله عن ابيه عن محمد بن خالد عن غياث بن

عن محمد بن فضالة
عن جده احمد بن عبد الله بن احمد بن ابي عبد الله البرقي عن ابيه
عن محمد بن فضالة

ابراهيم

ابراهيم عن ثابت بن دينار عن سعد بن ظريف عن سعيد بن جبير
عن ابن عباس قال قال رسول الله صلى الله عليه واله علي بن ابي طالب ع
ان المدينة الحكمة وانت يا بها ولن توفي المدينة الا من التمسها
وكذب من زعم انه يجني ويغضك لانك مني وانا منك
لحك من الحبي ودعك من دمي وروحك من روعي وسريتك
سريتي وعلايتك علايتي وانت امام امتي وخليفتي عليهم
بعدي سعد من اطاعك وشقي من عصاك ورجح من تولاك
وخسر من عيادك وفاز من لزمتك وهلك من فارتك مثلك
ومثل الأئمة من ولدك بعدي مثل سفينة نوح من ركبها
نجا ومن تخلف عنها غرق ومثلكم مثل النجوم كلما غاب نجم
طلع نجم الى يوم القيمة قال رسول الله صلى الله عليه واله حق علي علي
المسلمين كحق الوالد علي ولده وقال عليه السلام لو ورث
ايمان علي بايمان اهل الارض لبح ايمان علي روي باسناد صحيح
عن النبي صلى الله عليه واله انه قال المبارزة علي بن ابي طالب لعمر بن عبد
ود يوم الخندق افضل من عمل امتي الى يوم القيمة وقال عليه
الصلوة والسلام من احب عليا وتولاه اكرمه الله واذا ناه ومن

انقض عليا وعاداه مقتته الله واخزاه وقال عليه الصلوة والسلام
 من احب عليا كان طاهرا لاصل ومن انقضه ندم يوم الفصل وقال
 عليه الصلوة والسلام من احب عليا فقد اهتدي ومن انقضه فقد
 اعتدي وقال صلعم من احب عليا كان رشيدا مصيبا ومن انقضه
 لم ينل من الخير نصيبا وقال عليه الصلوة والسلام يا علي من احبك
 فقد احبني ومن احبني فقد احب الله ومن انقضني فقد انقض الله
 ومن انقض الله فعليه لعنة الله والملائكة والناس اجمعين وقال
 عليه الصلوة والسلام من طرد عليا مفقدي هذا بعد وفاي فكانما
 حقد بنوتي ونبو الانبياء قبلي قال الصادق عليه السلام ان الله
 جعل عليا عليه السلام علما بينه وبين خلقه فمن عرفه كان مننا
 ومن انكره كان كافرا ومن جهله كان ضالا ومن عدك
 بينه وبين غيره كان مشركا ومن جاء بولايته دخل الجنة
 ومن جاء بعداوة دخل النار حدثنا محمد بن ابراهيم اسحق رحمة
 الله قال حدثنا عبد العزيز بن يحيى البصري عن يحيى البصري
 قال حدثنا محمد بن ذكريا الجوهري عن محمد بن عمار عن ابيه عن
 الصادق جعفر بن محمد عن ابيه محمد بن علي عن ابيه الصادق

عليهم السلام قال قال رسول الله صلعم ان الله تبارك وتعالى جعل لأخي
 علي بن ابي طالب فضائل لا يحصى كثرة عداها غير فمن ذكر فضيلة
 من فضائله مقرا بها غفر الله ما تقدم من ذنبه وما تأخر ولو ان
 القيمة بذنوب الثقلين ومن كتب فضيلة من فضائل علي بن ابي
 ابي طالب عا لم ينزل الملائكة ليتغفر له ما بقى لك الكتابة
 رسم ومن استمع فضيلة من فضائله غفر الله له الذنوب
 التي اكتبها بالاستماع ومن نظر الى كتابة في فضائله
 غفر الله الذنوب التي اكتبها بالنظر ثم قال رسول الله صلعم
 النظر علي علي بن ابي طالب عبادة وذكره عبادة ولا يقبل
 ايمان عبد الا بولايته والبراءة من اعدائه **الفصل الثاني**
في فضائل اهل بيته وعلمهم روي باسناد صحيح عن علي بن
 الحسين بن موسى قال حدثني ابو عبد الله جعفر بن خنار
 الدومستقي قال حدثني ابي محمد بن احمد قال حدثني الشيخ
 ابو جعفر ابو جعفر محمد بن علي بن الحسين بن موسى بن بابويه
 القتي قال وحدثني يحيى بن احمد بن يحيى قال حدثني عبد العزيز
 ابن عبد الصمد قال حدثني مسلم بن خالد المكي قال حدثني

جابر بن عبد الله قال سألت رسول الله صلعم عن ميلاد امير المؤمنين
 فقال صلعم لقد سالتني عن خير مولود ولد بعدى على سنة البيع
 عليه السلام ان الله خلقني وعلياً من نور واحد كنت في جنب آدم
 الامين وعلي في جنبه الايسر نسبح الله ونقدسه الى ان نزلنا من
 في الاصلاب الطاهرة والارحام الطيبة الى ان اودعني صلب عبد
 المطلب وخير رحم وهي آمنة واودع علياً صلب ابي طالب ^{مضى}
 من الليل الثلث اخذ فاطمة ما ياخذ النساء عن الولادة فقلت لها
 ما بالك يا سيدة النساء قالت اني اجد وهجا فقرأت عليها الذي
 فيها الجناة فكننت ثم دعوت النساء فعين علياً امها فلما ولدت
 اذا هو كالشمس الطالع يسجد ويقول اشهد ان لا اله الا الله
 وحده لا شريك له واشهد ان محمداً عبده ورسوله رسول الله
 محمد يختم الله النبوة وبنيته الوصية ثم لما وضعت في حجرها
 ناداها السلام عليك يا اماء ما خبر والدي فقالت في نعم الله
 يتقلب وفي محنته يتنعم قال جابر قلت يا رسول الله ان
 الناس تقول ان ابا طالب مات كافراً قال يا جابر ربك اعلم
 الغيب انه لما كانت الليلة التي اسري بي الى السماء انتهيت

ورغم ما قلته
 اسند الى ابي

كان ابي

الي

الى العرش فرايت امرئته انوار فقيل لي هذا عبد المطلب وهذا
 عمك ابو طالب وهذا ابوك عبدالله وهذا ابن عمك لما نزلت
 الهمي بقرنا لوالهذه الدرجة قال بكما نعم الايمان واظهارهم
 الكفر حتى ما تقا علي ذلك روي انه صلى الله عليه واله وسلم قال علي
 عليه السلام يا علي خلق الله نوراً فخره فخلق العرش وخلق الكرسي
 من جزء والجنة من جزء والكواكب من جزء والملائكة من جزء
 والسدرة المنتهى من جزء واسكن جزءاً منه تحت بطنان
 العرش حتى خلق آدم ع فاودع الله جنته فكان يتنقل ذلك
 من اب الى اب الى عبد المطلب ثم صار نصفين فنقل جزائي
 عبدالله والد النبي صلعم وبضفه الى ابي طالب فخلقت انا من
 جزء وانت من جزء فالانوار كلها من نوري ونورك يا علي
 وفي خبر آخر قال رسول الله صلى الله عليه واله وسلم في وقت
 الوصية عند الوفاة ادعوني الي يقربني قالت حفصة ادعني
 فلما جاءه قال النبي صلعم ادعوني الي قربني قالت امر مسلمة
 والله ما عنى الا علياً فلما جاءه قال النبي صلعم هذا قربني
 في الدنيا والاخرة في ظهما آدم وادم في الجنة وكان قربني

علي بن ابي طالب

كان يقربني

في ظهر نوح ونوح في السفينة وكان قربي في ظهر ابراهيم حين
القي في النار وكان قربي في ظهر اسمعيل حين اصبح للذبح
ثم لم تدل ينتقل من اصلااب الطاهرين الي ارحام الطاهرات
الي ان صرنا الي ظهر عبد المطلب فقسده الله تعالى ذلك النور
والنظفة فجعل نضيفه في عبد الله فحنت منه وجعل نصفه
في عبد الله فحنت منه وجعل نصفه في ابي طالب فجاء منه علي
الفصل في فضائل الشيع قال الله تعالى في سورة يونس **الْآلِ**
أُولَئِكَ الَّذِينَ يَخُوفُ عَلَيْهِمْ وَاَهُمْ يُخْرَجُونَ الَّذِينَ كَانُوا
وَكَانُوا يَتَّقُونَ لَهُمُ الْبُشْرَى فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ
لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ **وقال** في سورة
الحديد **وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَأَمْلَكُوا لَهُمُ الصَّالِقِينَ**
وَالشُّهَدَاءَ عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ وَلَقَدْ
سَمِعْتُ يعقوب بن زيد بن علي عن ابيه علي بن الحسين عن ابيه
حسين بن علي عن ابيه علي بن طالب عن رسول الله صلوا
يقول لو ان المؤمن خرج من الدنيا وعليه مثل ذنوب اهل
الارض لكان الموت كفارة لتلك الذنوب ثم قال

علي بن اهل بيته وادراك الحكم عليه اهل بيته
فما اجمع ما اجمع اهل الارض والدين

لا اله الا الله باخلاص فهو بري من الشرك ومن خرج من الدنيا لا يشرك
بالله شئ دخل الجنة ثم آتاه الآيات ان الله لا يغفر الذنوب ان يشرك به
ويغفر ما دون ذلك لمن يشاء من شيعتك ومحبيك **وقال** امر المؤمنين
عليه السلام فقلت يا رسول الله هذا الشيعة قال اي وراي لشيعتك
وانهم يخرجون من قبورهم وهم يقولون لا اله الا الله محمد رسول
الله علي بن ابي طالب حجة الله فيوتون محلك خضر من الجنة وكايل
من الجنة ويتجان من الجنة وبخائب من الجنة فيليس كرا
منهم حلة خضراء ويوضع علي راسه تاج الملك واكليل
الكرامة ثم يركبون الخياب فتطير بهم الي الجنة لا يخرج منهم القم
الاكبر وتلقاهم الملائكة هذا يوم مكر الذي كنتم توعدون
وقال النبي صلوا لا تستخفوا فقراء شيعة علي بن ابي طالب
وعترته من بعد فان الرجل منهم ليشفع في مثل ربعة ومصر
وقال عليه السلام رب امتعت اعين ذي طمرين مدفع بالابواب
لواضحة الله لا برة **وقال** وحديث ابو عبد الله احمد بن عبدون
الزائر عتبة السلام سنة احدى واربعين وانا من اثني وعشرين
سنة وكان هذا الرجل يعرف بابن الحاشي **وقال** حديث ابو الفضل

ويسمى التاج
الكليلا

محمد بن عبد الله الشيباني قال حدثني احمد بن عبد الله العبراني
قال حدثني عبد الله بن موسى عن محمد بن سنان عن محمد بن الفضل
عن موسى بن جعفر عليه السلام قال خرج امير المؤمنين عليه السلام
ذات يوم الى الجبانة بالكوفة ليصلي هناك فتبعه قوم فقلت
اليهم وقال لهم من انتم قالوا نحن شيعةك يا امير المؤمنين
فقال لهم مالي لا امري عليكم سيما الشيعة قالوا يا امير المؤمنين
وما سيما الشيعة قال صغر الوجه من الهرعش العين
من الجكاء قبل الشفاء من الداء حمض البطون من الصيام
حذب الظهور من القيام عليهم غيرة الخاشعين
وهذا الاسناد قال قال امير المؤمنين عليه السلام اختبروا شيعتي
بخصالتين فان كانتا فيهم فهم شيعة عتي محافطتهم
على اوقات الصلوة ومواساقتهم مع اخوانهم المؤمنين
بالمال فان لم يكونا فاعزب ثم اعزب ثم اعزب روي
النسائي بن مالك قال قال رسول الله صلى الله عليه واله وسلم
ان الله تبارك وتعالى يبعث يوم القيمة عبدا تهلك
وجوههم يوم اعن عمن العرش وعن شماله بمنزلة الانبياء

العرش العيني
الرفيع
ومعها صلاة

حسن السكن
ورقة صالحة

اغرب
الاعين
صالح

ولموا

وليسوا بانبيا ومنزلة الشهداء وليسوا بالشهداء فقالوا انك
فقال انا منهم يا بني الله فقال لا فقام عمر فقال انا منهم
فقال لا ثم وضع رسول الله صلعم يده على راس علي فقال
هذا وشيعته هو وروي سويد بن عقده انه خرج امير المؤمنين
عنه في باب المسجد بالكوفة فلقب كوكبة من الناس فقالوا
فقالوا السلام عليك يا امير المؤمنين فانكرهم فقالوا له
اذا اصحابك ومن شيعةك فقال مالي لا امري سيما الشيعة
فقالوا وما سيما الشيعة فقال عا عمن عيش عيولهم من
البكاء حمض بطونهم من الطوى يس شفاهم من الظما
مطوية ظهورهم من السجود طيبة افواههم من الذكر
ومن لم يكن كذلك ليسوا مني وانا منهم بري قال رسول
الله صلعم يا علي بشر شيعةك وانصارك بخصال عشر اولها
طيب المولد وثانيها حسن ايمانهم وثالثها حب الله عز وجل
ورابعها الفسحة في قلوبهم وخامسها النور على الصلوات
بين اعينهم وسادسها نزع الفقر عن اعينهم وسابعها
وسابعها المقت من الله عز وجل لاعدائهم وثامنها

جبريل روي

بشارة الرعية

مقعة البغضة محبة

الامن من الجحدم يا علي وتاسعها الخطا الذنوب والسيئات
عنهم وعاشرها هم في الجنة واما معهم عن ^{سند} الصدوق
قال سمعت ابا عبد الله عليه السلام يقول شيعتنا كلهم في الجنة
محسنهم ومسيئهم وهم تنبأ خلق بعد ذلك بالاعمال
قال النبي صلعم لا تستحقوا الشيعة علي فان الرجل منهم
ليشفع بعدد ربيعة ومضر **الصلوة الثامنة في فضائل الأئمة عليهم السلام**
قال الله تعالى في سورة البقرة وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً
وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا
روى محمد بن ابي عبد الله الكوفي عن موسى بن عمران النخعي
عن عمه الحسين بن يزيد عن الحسن بن ابي حمزة عن ابيه
عن يحيى بن ابي القاسم عن الصادق جعفر بن محمد عن ابيه
عن جده عليهم السلام قال قال رسول الله صلعم الأئمة
بعدي اثنا عشر اولهم علي بن ابي طالب واخوهم القائم
هم خلفائي واوصيائي واوليائي وحجج الله على امتي بعدي
المقر بهم قرون والمنكر لهم كافر وقال رسول الله صلعم
مثل اهل بيتي كمثل النجوم فانها امان لاهل السماء

واهل بيتي كمثل النجوم فاذا خلت السماء من النجوم اقي اهل السماء
ما يوعدون واذا خلت الارض من اهل بيتي اقي اهل الارض ما
يوعدون وروى باسناد صحيح عن نافع عن ابن عمه قال قال رسول
الله صلعم من اراد التوكل على الله فليحب اهل بيتي ومن اراد
ان ينجو من عذاب القبر فليحب اهل بيتي ومن اراد الحكمة فليحب
اهل بيتي ومن اراد دخول الجنة بغير حساب فليحب اهل بيتي
فوالله ما احبهم احدا الا ربح الدنيا والاخرة وقال صلعم الأئمة
من بعدي اثني عشر اولهم علي واربعمهم علي وثمانهم علي
وعاشرهم علي واخوهم مهدي وروى الحسن بن محبوب
عن ابي الجاوير عن ابي جعفر عليه السلام عن جابر بن عبد الله
الانصاري قال دخلت على فاطمة عليها السلام وبين يديها لوح
فيه اسماء الاوصياء من ولد هاشم واثني عشر احدهم
القائم وثلاثة منهم محمد واربعة منهم علي عليهم السلام
وقال رسول الله صلعم الأئمة من بعدي اثنا عشر عدد نقباء
بني اسرائيل كلهم أمناء وقال عم الحسين بن علي ع انت امام
الامم امام ابن امام اتقيا معصومون اخ امام اب ائمة تسعة

تاسعهم قائمهم وقال حدثني ابي محمد بن احمد قال حدثني حبي
 ابو الفضل العباس بن محمد قال حدثني ابو الحسين طاهر بن عمار
 الخثعمي قال حدثني محمد بن كرامة البغدادي قال حدثني عبيد بن
 موسى بن سفيان العيسمي قال حدثني قطرب بن خليفة الكندي
 قال حدثني ابو خالد بن عبد الله الوالي قال جابر بن سمرة العسري
 قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول لا يصير هذا الدين من ورائي حتى
 يمضي اثني عشر اماما كلهم من قريش وهذا الاسناد عن ابي خالد
 ابن ابي الطفيل عامر بن واثيل قال عبد الله بن مسعود الكوفي
 فاجتمع اليه الناس وسمعوا منه الاحاديث فقام اليه رجل
 فقال له يا عبد الله هل عهد اليكم ببيك كرميكن بعده من خليفة
 فرفع راسه اليه وقال له هذه مسئلة ما سألني عما اعد منه قد
 العراق بل سألناه عن عدو الخلفاء بعده فقال اثني عشر
 نقباء بني اسرائيل ثلثا ابي رحمه الله عن سعد بن عبد الله عن ابي
 الحسين صالح بن ابي حماد عن بكر بن صالح عن عبد الرحمن
 ابن سالم عن ابي بصير قال قال ابو عبد الله عليه السلام قال
 ابي الجابر بن عبد الله الانصاري ان لي اليك حاجة فتي بحف

بصر

جبر اللوح

عليك ان خلوا بك فاسينك عنهما قال له جابر في لئ الاوقات ^{نعت} حيث فخلاله ابي
 الاوقات فقال يا جابر اخبرني عن اللوح الذي رايت في يد امير فاطمة بنت رسول الله صلى
 وما اخبرتك به ان في ذلك اللوح مكتوب يا قال يا جابر شهد الله اني جعلت على امير فاطمة
 عليها السلام في حوزة رسول الله صلى الله عليه وسلم احييها بولادة الحسين عليه السلام ورايت في يدها
 لوحا اخضر طشت انه من زمرد ورايت فيه مكتوبا ايهن شبه نور الشمس فقلت لها
 يا بنت وامي ما بينت رسول الله ما هذا اللوح فقالت هذا اللوح اهداه الله الى رسول الله
 فيه اسم ابي واسم علي واسم ابني واسم ابني الا وحياء من ولدي فاعطانيه الى لير في يديك
 قال يا جابر ما عطيتك امك عليها السلام فقراة وانتم في هذا فقال اني فعلت كما اجاب
 ان توفرنه علي قال نعم فشي معه ابي حتى انتهى الى منزله جابر واخرج الى ابي صحيفة
 رقت قال جابر فاستشهد الله اني هكذا رايت في اللوح مكتوب باسم الله الرحمن الرحيم هذا
 كتاب من الله العزيز العليم لمحمد نوره وسننه وحجابه ودليله تركه الروح
 الامين من رب العالمين عظم يا محمد يا حماد واشكر فاني ولا تجذ الآتي اني انا
 الله لا اله الا انا قاصم الجبارين ومنك الظالمين وديان الدين انا الله لا
 اله الا انا فمن رجاع غيري فقلبي وحق غيري على عتبة عذابي لا اعذب احد
 من العالمين فاني انا قاصم الجبارين ومنك الظالمين وديان الدين انا الله لا
 اله الا انا فمن رجاع غيري فقلبي وحق غيري على عتبة عذابي لا اعذب احد
 من العالمين فاني انا قاصم الجبارين ومنك الظالمين وديان الدين انا الله لا
 اله الا انا فمن رجاع غيري فقلبي وحق غيري على عتبة عذابي لا اعذب احد

وقال يا جابر انظر في
 لا قرأه في فخر
 قرأ ابي فخالف
 حرقا

ولا تفتت

عليك

على الاوصياء واكرمك بشيلى بعد وسبيلك حسن وجعلت حسنا معدن
على بعدا نقضاً لآية وجعلت حسناً حازن وحسن واكرمته بالشهادة وختمت
له بالسعادة فهو افضل من استشهد وارفع السعداء درجة جعلت كل من التامة
معها والحجج البالغة عنده بعزته اثنى واغاب اذ لم يستد العابدون وزين اولياء
المؤمن وابنه شبيه جده المحمود محمد الباقر اعلم والمؤمن حكى سبيلك المؤمنين
في جوارك اذ عليه كالمراد على حق القول مني لا كرم مني جفوا ولا ستره في شاعه
واضاره واوليائه وانجبت بعده موسى واسميت بعده فتيمة عباد حذرس الا ان
خطه فرمى لا يقطع وحجتي لا تحفى وان اوليائي لا يشكون الا من جحدوا عنهم فقد جحد
نعمتي ومن غير آية من كتابي فقد اقرى علي وويل للمفترين
والجاحدين عندا نقضاء مدة عبدى موسى وجبى
وخيرتى ان المكذب بالاثام من مكذب بكل اوليائي وعلي
وليقي وناصرى ومن اصنع عليه اعباء النبوة وامتحه بالاصطكا
تقبله عقريت مستبكر يدفن بالمدينة التي بناها العبد
الصالح الى جنب خلقى حق القول مني لا قرن عينه بمحمد
ابنه وخليفته من بعده فهو وارث علي ومعدن حكى
وموضع سري وحجتي علي خلقى جعلت الجنة مشواه وشققته

في سبعين من اهل بيته كلهم قد استوجبوا النار واختم بالسعادة لابنه علي في قبا
والشاهد خلقى واميني علي وصي اخرج منه الداعي الى سبيلي والكاظم لعلي
الحسن ثم اكمل ذلك بابنه رحمة للعالمين عليه كما لعيسى وبهاء عيسى وصبر ايوب
سيدنا وليا في زمانه ويتهاون برؤسهم كما يتهاون رؤس الترك والدم
تقتلون ويحرقون ويكونون خايعين مرغوبين وطيبين يصنع الارض بدمايهم
ويعشوا الولد والربيع يسابغوا ليل عظام اوفى كل قننه عيآء
حنين وهم اكشف الزلال وارفع الامار والاعلال اولىك عليهم صلوات
من ربهم ورحمة واولئك هم المهدون **الفصل** التاسع في فضائلنا
رضا بنى صلى الله عليه وآله والامية صلوات الله عليهم اجمعين على سبيل الاجازة
الاختصار **فصل** في زيارة النبي صلى الله عليه وآله روى عن الصادق عليه السلام عن ابيه
عنا ميرالمومنين عليه السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله من زارني بعد موتى كان
لمن زارني في حيوتى فانه لم يستطعوا فابعثوا الى بالسلام فانه يبلغني
وقال عليه السلام من اتاني زائرا كنت شفيعه يوم القيمة ومن
ياتي مكة حاجا ولم يزرنى بالمدينة جفوة يوم القيمة وقال عليه السلام من
زارني بعد ثاني كان زارني في حيوتى ومن زارني في حيوتى كان في جواردي
يوم القيمة وسئل الصادق عليه السلام فقل له ما كن زار رسول الله صلى الله عليه وآله

الحسين بن علي

فصل

فصل في فضائلنا

٢٥ عليه قال من زاره كان كمن زار الله عز وجل عرشه واقر ان معنى التمثيل هو ان
 زاره من المشقة والاجر العظيم والسجل في يوم القيمة كان كمن رضعه الله الى السماء
 وادناه من عرشه التي تحمله الملكوت واداه من حاضنة ملكه ما يكون به توكيد
 كرامته وليس هو على ما تظنه من مقتضى التشبيه وقبض عليه الملوكة والسلام
 بالمدينة مسمو ما يوم الملائكة يلقون بعقبا من مفرقة عرش من هجرته وهو ابن
 ثلث وستين سنة وعبر عليه السلام بالمدينة في هجرته التي بقى فيها وكان
 قد اسكنها في بيوتها عايش بنت ابي بكر بنتم في غزوة خيبر فانزلت هذه الاكلة
 تعاوده حتى قطعت ابهره فمات منها **الفصل** العاشر في زيارة الامير
 علي بن ابي طالب عليه السلام ابو القاسم جعفر بن محمد بن محمد بن عبد الله بن جعفر
 الحكيم عن ابيه عن محمد بن الحسين بن ابي الخطاب عن محمد بن سنان عن الفضل
 بن عمر الجعفي قال حدثت علي بن عبد الله عليه السلام فقلت له اني استأق الى العز
 قال فما شئت اليه فقلت اني احب ان ازور امير المؤمنين عليه السلام فقال هل
 تعرف فقلت لا يا ابن رسول الله الا ان تعرفني ذلك قال اذا زرت امير المؤمنين
 عليه السلام فاعلم انك زائر عظام آدم وبدن نوح وجسم علي بن ابي طالب
 عليهم السلام فقلت ان آدم عليه السلام هبط سرا ليد في مظهر الشمس فزعموا ان
 عظامه في بيت الله الحرام فكيف هارت عظامه بالكونة قال ان الله عز وجل

الاجرة في زيارة
 اعداها من عظم

ادوي الى نوح وهو في السفينة ان يطوف بالبيت اسبوعا فطاف بالبيت كما اذا
 اليه ثم تزل في الماء الى ركبته فاستخرج تابوت فيه عظام آدم عليه السلام
 في جوف السفينة حتى طاف ما شاء الله ان يطوف ثم ورد الى باب الكوفة في
 وسط مسجد جاف فيها قال الله تعالى للذين ابلغي ما اركضت فاربها من مسجد الكوفة
 كما يله الماء منه وتعرف في الجمع الذي كان مع نوح في السفينة فاحذ نوح عليه
 السلام التابوت فدفعته في الغمر وهو قطعة من الجبل الذي كلم الله موسى
 تكليم اوقدس عليه عيسى قدسيا واتخذ عليه ابراهيم خليلا واتخذ محمدا
 عليه الصلوة والسلام حبيبا وجعله النبيين مسكنا والله ما سكن فيه بعد
 ابويه الطيبين آدم ونوح اكرم من امير المؤمنين صلوات الله عليه فاذا زرت
 جانب النجف فزر عظام آدم وبدن نوح وجسم علي بن ابي طالب عليه السلام فانك
 زائر لآباء الاولين ومجال خاتم النبيين وعليه سيد الوصيين وان فريده
 يفتح له ابواب السماء عند دعوته فلا تكن عند الحزن نوا ما روى باسناد صحيح
 عن ابي عبد الله عليه السلام انه لما اصيب امير المؤمنين عليه السلام قال
 للحزن والحزن من ملوان الله عليها عسلا في وكفاني واجلا على سري
 واجلا مؤخرة تكفينا من مقدمه فانكما تنقيدان الى قبر محفور ولحد محدد
 ولبن موصوع فالحداني واشرحا اللين ملج وارفع النبة ما يلي رأس

فانظروا ما تشعرون فاخذوا اللبنة عن عند الرأس بعد ما اشرعوا عليه اللبن فاذا
 ليس في البئر شيء فاذا هانت هتفت امير المؤمنين كان عبد صالحا فالحق الله بشي
 وكذلك جعل الاوصياء بعد الانبياء ان ينشأ مات في المشرق ومات وصيته
 في المغرب الحسن بن علي بن ابي طالب روى اسناد صحيح عن الحسن بن علي بن ابي طالب عليه السلام
 عن جده ابي طالب قال سألت الحسن بن علي بن ابي طالب امير المؤمنين عليه السلام قال علي بن
 الجرف ومر بنا به ليلة علي مسجد الاسف وقال ادقوني في جبر اخي هود عن ابي
 بصير قال قلت لابي عبد الله عليه السلام اين دفن امير المؤمنين قال دفن في قبر ابيه
 نوح قلت وابن نوح الناس يقولون انه في المسجد قال لا في ظهر الكوفة روى اسناد
 صحيح عن ابي بصير في حديث به انه كان في وصيته امير المؤمنين ان اخذ جوني
 الى الطهر فاذا قميت اقدامكم فاستقبلتكم ربح فادقوني وهو اول
 طور سببا ففعلوا ذلك روى اسناد صحيح عن ابي السجيف الارحبي قال حدث
 عن عبد الله بن طلحة الهندي عن ابيه قال دخلت على ابي عبد الله عليه السلام
 فذكر حديثا فحدثناه قال فضينا معه يعني ابا عبد الله حتى انتهينا الى القرى
 قال فاني هو صفا فسلمي ثم قال لا سمعيل ثم ففعل عند رأس ابي حنيفة قلت
 اليس قد ذهب رأسه الى الشام قال استوجب بعض مواليا فدفعه ههنا
 روى عن الصادق عن آبابيه عليهم السلام عن رسول الله صلى الله عليه وآله

وسلمانه قال من زار عليا بعد وفاته فله الجنة وقال الصادق عليه السلام
 ان ابواب الجنة لتفتح عند عاء الزاير امير المؤمنين عليه السلام فلا تك
 عند الخبز يوما وقال عليه السلام من ترك زيارة امير المؤمنين عليه السلام
 لا ينظر الله عز وجل اليه الا تزور من ترويه الملائكة والنبون عليهم السلام
 ان امير المؤمنين قد افضل من كل الامة وله مثل ثواب اعمالهم وعليه
 قدر اعمالهم ففعلوا وقبض صلوات الله عليه قتيلا بالكوفة ليلة الجمعة
 تسع عشر ليلة فبين من شهر رمضان سنة اربعين من الهجرة وله يومين ثلثة و
 ستون سنة وقبره بالفوي من خلف الكوفة وقام له عبد الرحمن بن علي لعنة الله
 عليه **الفقه** الحادي عشر زيارة الحسن بن علي عليهما السلام روى عن
 الصادق عليه السلام عن آبابيه عليهم السلام قالوا آتينا الحسن بن علي
 السلام ذات يوم في حجر رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم اذا رفع راسه
 فقال يا ابن مالم نزارك بعد موتك قال يا بني من انما زارني بعد موتي فله
 ومن اتى ابا زيار بعد موته فله الجنة ومن اتا احاك زيار بعد موته فله
 الجنة ومن اتاك زيار بعد موتك فله الجنة وقبره بالمدينة سموها في سنة
 تسع واربعين سنة من الهجرة وكان سنة سبعا واربعين سنة وقبره
 من مدينة الرسول عليه السلام سنة امراته اسماء بنت الاشعث الكندي لعنة

الفقه

الشافعي زارة الحسين بن علي عليه السلام ميل
 الصادق عليه السلام عن زادة قبر الحسين عليه السلام فقال اجزني
 ابي قال من زار قبر الحسين عليه السلام عارفا بحقه كتب في العليين
 ثقلان ان حول قبره اربعون الف ملك شعنا ان يكون عليه اليوم
 القيمة علي بن موسى الرضا باسناده عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم
 قال ان موسى بن عمران عليه السلام سأل ربه زيارته قبر الحسين عليه السلام
 فاجابه ربه بقلته وقفله فاذن له فزاره فسمع من الملك وسأله
 عن الصادق عليه السلام قال لما قتل الحسين عليه السلام من قبره سبعون
 الف ملك وصعدوا الى السماء فادعى الله اليهم ما يكتفي من ثم بابت
 قيل قلتم تنفروا اهبطوا الى قبره ففهم عند قبره شعنا ان يكون عليه
 اليوم القيمة عن الرضا بن فضال بن سنان قال قلت لابي عبد الله ان يقبور
 الشهداء افضل قال اوليس افضل الشهداء عندكم الحسين عليه السلام قال
 ان حول قبره اربعون الف ملك شعنا ان يكون عليه اليوم القيمة روى عن القدر
 عليه السلام انه قال مروا شيعتنا بزيارة قبر الحسين بن علي فان اتيانه مؤمن
 على كل مؤمن يقيت للحسين عليه السلام بالامانة من الله عز وجل وروى
 عن الصادق عليه السلام انه قال من زار الحسين عليه السلام لا اثم ولا

الشافعي زارة الحسين بن علي عليه السلام ميل
 الصادق عليه السلام عن زادة قبر الحسين عليه السلام فقال اجزني
 ابي قال من زار قبر الحسين عليه السلام عارفا بحقه كتب في العليين
 ثقلان ان حول قبره اربعون الف ملك شعنا ان يكون عليه اليوم
 القيمة علي بن موسى الرضا باسناده عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم
 قال ان موسى بن عمران عليه السلام سأل ربه زيارته قبر الحسين عليه السلام
 فاجابه ربه بقلته وقفله فاذن له فزاره فسمع من الملك وسأله
 عن الصادق عليه السلام قال لما قتل الحسين عليه السلام من قبره سبعون
 الف ملك وصعدوا الى السماء فادعى الله اليهم ما يكتفي من ثم بابت
 قيل قلتم تنفروا اهبطوا الى قبره ففهم عند قبره شعنا ان يكون عليه
 اليوم القيمة عن الرضا بن فضال بن سنان قال قلت لابي عبد الله ان يقبور
 الشهداء افضل قال اوليس افضل الشهداء عندكم الحسين عليه السلام قال
 ان حول قبره اربعون الف ملك شعنا ان يكون عليه اليوم القيمة روى عن القدر
 عليه السلام انه قال مروا شيعتنا بزيارة قبر الحسين بن علي فان اتيانه مؤمن
 على كل مؤمن يقيت للحسين عليه السلام بالامانة من الله عز وجل وروى
 عن الصادق عليه السلام انه قال من زار الحسين عليه السلام لا اثم ولا

الشافعي زارة الحسين بن علي عليه السلام ميل
 الصادق عليه السلام عن زادة قبر الحسين عليه السلام فقال اجزني
 ابي قال من زار قبر الحسين عليه السلام عارفا بحقه كتب في العليين
 ثقلان ان حول قبره اربعون الف ملك شعنا ان يكون عليه اليوم
 القيمة علي بن موسى الرضا باسناده عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم
 قال ان موسى بن عمران عليه السلام سأل ربه زيارته قبر الحسين عليه السلام
 فاجابه ربه بقلته وقفله فاذن له فزاره فسمع من الملك وسأله
 عن الصادق عليه السلام قال لما قتل الحسين عليه السلام من قبره سبعون
 الف ملك وصعدوا الى السماء فادعى الله اليهم ما يكتفي من ثم بابت
 قيل قلتم تنفروا اهبطوا الى قبره ففهم عند قبره شعنا ان يكون عليه
 اليوم القيمة عن الرضا بن فضال بن سنان قال قلت لابي عبد الله ان يقبور
 الشهداء افضل قال اوليس افضل الشهداء عندكم الحسين عليه السلام قال
 ان حول قبره اربعون الف ملك شعنا ان يكون عليه اليوم القيمة روى عن القدر
 عليه السلام انه قال مروا شيعتنا بزيارة قبر الحسين بن علي فان اتيانه مؤمن
 على كل مؤمن يقيت للحسين عليه السلام بالامانة من الله عز وجل وروى
 عن الصادق عليه السلام انه قال من زار الحسين عليه السلام لا اثم ولا

بطر ولا راي ولا سمعة محضت ذنبه كما يحسن التوب في الماء فلا يبق عليه
 ويكتب بكل خطوة حجه مبرورة وكما رفته فدمه عمرة وروى عنه عليه
 السلام انه قال ما اتى قبر الحسين بن علي عليهما السلام مكروب قط الا فرج الله
 تعالى كرتيه وقضى حاجته محمد بن احمد بن داود عن سلامة قال حدثنا محمد بن
 جعفر عن محمد بن احمد بن علي بن ابراهيم الجعفي عن محمد بن الفضل بن بن داود
 قال قال الصادق عليه السلام اربع تبعات ضجت الى الله من الفرق ايام الطوفان
 البيت الممهور فرفعه الله اليه والغري وكربلاء وطوس عن ابي الحسين الرضا
 عليه السلام قال من زار قبر ابي عبد الله عليه السلام بسط الغرات كان
 كمن زار الله فوق عرشه عن الحسن المثنى عليه السلام قال من زار قبر الحسين بن
 علي عليهما السلام عارفا بحقه غفر الله له ما تقدم من ذنبه وما تأخر عن
 عزه ورون بن خارجه قال قال علي بن عبد الله عليه السلام انهم يروون ان من زار
 قبر الحسين كانت له حجة وعمرة قال ومن زاره والله عارفا بحقه غفر الله
 له ما تقدم من ذنبه وما تأخر عن الحسين بن محمد بن القمي قال قال ابو الحسين بن
 موسى بن جعفر عليه السلام اذا ما تياب به زارني ابي عبد الله الحسين عليه السلام
 بسط الغرات اذا عرفت حقه وحرمنه ولا يثبه ان يغفر له ما تقدم من
 ذنبه وما تأخر عن الحسين بن محمد بن القمي قال قال ابو الحسين عليه السلام من

الشافعي زارة الحسين بن علي عليه السلام ميل
 الصادق عليه السلام عن زادة قبر الحسين عليه السلام فقال اجزني
 ابي قال من زار قبر الحسين عليه السلام عارفا بحقه كتب في العليين
 ثقلان ان حول قبره اربعون الف ملك شعنا ان يكون عليه اليوم
 القيمة علي بن موسى الرضا باسناده عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم
 قال ان موسى بن عمران عليه السلام سأل ربه زيارته قبر الحسين عليه السلام
 فاجابه ربه بقلته وقفله فاذن له فزاره فسمع من الملك وسأله
 عن الصادق عليه السلام قال لما قتل الحسين عليه السلام من قبره سبعون
 الف ملك وصعدوا الى السماء فادعى الله اليهم ما يكتفي من ثم بابت
 قيل قلتم تنفروا اهبطوا الى قبره ففهم عند قبره شعنا ان يكون عليه
 اليوم القيمة عن الرضا بن فضال بن سنان قال قلت لابي عبد الله ان يقبور
 الشهداء افضل قال اوليس افضل الشهداء عندكم الحسين عليه السلام قال
 ان حول قبره اربعون الف ملك شعنا ان يكون عليه اليوم القيمة روى عن القدر
 عليه السلام انه قال مروا شيعتنا بزيارة قبر الحسين بن علي فان اتيانه مؤمن
 على كل مؤمن يقيت للحسين عليه السلام بالامانة من الله عز وجل وروى
 عن الصادق عليه السلام انه قال من زار الحسين عليه السلام لا اثم ولا

قبر أبي عبد الله الحسين عليه السلام عارفا بحجته غفر الله له ما تقدم من ذنبه وما تأخر
عن الحسن بن الحسين قال قلت لابي الحسن عليه السلام ما تقول في زيارة قبر الحسين فقال
لي ما تقول انت فقلت يقول بعضنا حجه وبعضنا عمره فقال عمره مبرورة عن ابراهيم
بن هرون قال سأل رجل ابا عبد الله عليه السلام وانا عنده فقال لي زار قبر
الحسين فقال انه الحسين وكفى الله به اربعة الف ملك شعث غبر يكونون الي يوم
قلت له باي انت وامتي روي عن ابيك في الحج قال نعم حجه وعمره حتى مد عثرا
عن صالح النبطي قال قال ابو عبد الله عليه السلام من اتى قبر الحسين عليه السلام
عارفا بحجته كتب الله اجر من اعق النملة وكتب له حمل الف فرس في
الله مسخرة ملجئة قال قال ابو عبد الله عليه السلام ارجعه انا اربعة الف ملك
عند قبر الحسين شعث غبر يكونون الي يوم القيمة رئيسهم ملك يقال له مسفور فلا يورث
زارا الا استقبلوه ولا يوردوه موضع الا شيعوه ولا يبر من الاعادوه ولا
يوت الا ملأوا على جنازته وسنغفوا له بعد موته عن ابي بصير عن ابي عبد الله
عليه السلام وكفى الله بالحسين عليه السلام سبعين الف ملك يصلون
عليه كل يوم شعث غبر يلعون له لمن زاره ويقولون ربنا هو لا زوار الحسين
افعلهم عن شيخ الرهقان قال قال ابو عبد الله عليه السلام ايا مؤمن زار
عليه السلام عارفا بحجته في يوم العيد كتب الله له عشرين حجه وعشرين عمرة

مبرورات منقبالات وعشرين غزوة مع بني مرسل امام عادل ومن اناه في يوم
عيد كتب الله له مائة حجه ومائة عمرة ومائة غزوة مع بني مرسل امام
عادل قال قلت له وكيف لي بقبر الموقوف قال فنظر الي سببه المعصية ثم قال
يا بشر ان المؤمن اذا اتى قبر الحسين يوم عرفة واعتل بالعورات ثم توجه اليه
كتب الله له بكل خطوة حجه بماسكها ولا اعلم الا قال وغزوة
عن ابي فاخته قال قال ابو عبد الله عليه السلام يا حسين انه مخرج من الله
يريد زيارة قبر الحسين عليه السلام ان كان ماسيا كتب الله بكل
خطوة حسنة ومحى عنه بها سيئة حتى اذا صار وافي الحائر كتب الله من
المغاليين حتى اذا قفى مناسكه كتب الله له من الغايزين حتى اذا اراد
الانصراف اناه ملك فقال له ان رسول الله صلى الله عليه واله قد اتى بك
السلام ويعقد لك استئناف العول فقد غفر الله لك ما مضى من شبر
الرهقان عن ابي عبد الله عليه السلام قال ان الرجل لم يخرج الي قبر الحسين
عليه السلام فله اذا خرج من اهله باول خطوة مغفرة لذنوبه ثم انزل
نفس بكل خطوة حتى ياتي به فاذا اناه ناداه الله تعالى فقال يا عبد الله اني اعطيتك
اعطني ادعني اجيبك اطلب مني اعطك اسألني اعطني حاجة اقضها
لك قال قال ابو عبد الله عليه السلام وحق على الله ان يعطي ما بدلك

عن صالح عن الحارث بن المغيرة عن ابي عبد الله عليه السلام قال ان الله ملائكة موكلين
 بقبور الحسين فاذا تم بزيارته الرجل اعطاهم ذنوبه فاذا احتطوا معوها ثم اذا حطوا
 ضاعفوا له حسنات فيما زلوا حسنة بضاعتين حتى توجب له الجنة ثم الكفوف
 فقد سوه وبنادون ملائكة السماء ان قد سواروا رحلت حسب الله فاذا
 اغتسلوا ناداهم محمد رسول الله يا ذلله استروا بغير اخفق في الجنة ثم ناداهم الحسين
 عليه السلام انا فاضل من كواكبكم ودفع البلاء عنكم في الجنة والاخرة ثم خستهم
 عن ايمانهم وعن ثنائهم حتى يفرقوا الى اهل البقيع عن صالح النيلي قال قال ابو
 عبد الله عليه السلام من اتى قبر الحسين عارفا بحقه كان كمن حج مائة حجة
 مع رسول الله صلى الله عليه وسلم عن اسحق بن عمار قال سمعت ابا عبد الله عليه السلام يقول
 موقف قبر الحسين مقدوم دفن روضة من رياض الجنة وقال موضعه قبر الحسين
 نزعة من نزع الجنة عن اسحق بن عمار عن ابي عبد الله عليه السلام قال لقوه
 يقول ليس ملك في السموات والارض الا وسم يسألون ان ياذن لهم في زيارة
 قبر الحسين عليه السلام ففوج ينزلون ففوج يعرج عن داود الذي قال
 سمعت ابا عبد الله عليه السلام يقول ما خلق الله خلقا اكثر من الملائكة
 انه لينزل من السماء كل مساء سبعون الف ملك يطوفون بالبيت المقدس
 حتى اذا طلع الفجر انصرفوا الى قبر النبي صلى الله عليه وسلم ثم ياتون قبر الحسين عليه السلام

الحسين عليه السلام
 في يوم الجمعة
 في كل سنة
 في كل يوم
 في كل سنة
 في كل يوم
 في كل سنة

ثم ياتون قبر الحسين ويسلموا عليه ثم يعرجون الى السماء من قبل ان تطلع الشمس ثم
 تنزل ملائكة النهار سبعون الف ملك فيطوفون بالبيت الحرام بها يوم حتى
 اذا غربت الشمس انصرفوا الى قبر النبي صلى الله عليه وآله وسلم ويسلموا عليه ثم
 ياتون قبر امير المؤمنين والحسين عليهما السلام فيسلموا عليهما ثم يعرجون
 الى السماء قبل ان تغيب الشمس روى عن حسان بن سعيد عن ابيه قال قال
 ابو عبد الله عليه السلام يا سديد تزور قبر الحسين في كل يوم قلت لا قال اجعلك
 مقزور في كل شهر قلت لا قال مقزور في كل سنة قلت قد يكون ذلك قال
 سديد ما اجعلك بالحسين اما علمت ان الله الف ملك سعة غير يكون ويزورون
 لا غيرون وما عليك سديد ان تزور قبر الحسين في الجمعة في خمس مرات وفي
 كل يوم مرة قلت جعلت فداك ينسا وينسه فانس كبره قال اصعد فوق سطحك
 ثم لمعت عنه وبسره ثم رفعه راسك الى السماء ثم تحو نحو القبر وتقول السلام
 عليك يا ابا عبد الله السلام عليك ورحمة الله وبركاته تكبف لك بكل زورة
 والرفزة حجة وعمة وهذا حديث طويل وجنب قبلا بطرف كربلاء من كل طرف
 يوم السبت العاشر من المحرم وروى يوم الجمعة قبل الميزان السن سنة احدى
 وستين من الهجرة وله يومين ثمان وخمسون سنة وقبره بطرف كربلاء من كل
 والخاص به من مرقى النهرين وقابله سنان بن انس النخعي لعنه الله وقيل اثر

والفانظر

في الجوشن لعنه الله **الفصل الثالث** عشر زيارة علي بن الحسين ومحمد بن
 علي وجعفر بن محمد عليهم السلام روى عن الصادق عليه السلام انه قال من زارني غوت
 له ذنوبه ولم يتغير وروى عن ابي محمد بن الحسن بن علي العسكري عليه السلام انه قال
 زار جعفر او اباه لم يشك عيناه سقا ولم يت مبتلى وقال الصادق عليه السلام من
 زار ابا ما من الائمة وصلى عليه ارجا كنت له حجة وعمة وقيل للصادق
 عليه السلام ما حكم من زار احدهم قال عليه السلام ان كان زار رسول الله صلى الله عليه وسلم وقال
 الرضا عليه السلام ان لكل امام عهد في اعناق شيعته واوليائه وان من تمام الوفاء
 بالعهد حسن الاداء زيارة قبورهم فمن زارهم رغبة في زيارتهم فقد غابا
 رغبوا فيه كانوا شفعاء يوم القيمة واما علي بن الحسين فان مروان بن الحكم
 قاله علي ما روى بالسم وفي رواية الوليد بن عبد الملك بن مروان وبقين بالمدينة
 سنة ثمان وتسعين وله يومئذ سبع وخمسون سنة واما محمد بن علي فماله
 الوليد بن المغيرة وروى عن ابيه من الوليد بالسم وقبرهم بالبقيع في المدينة وقين
 سنة اربع عشرة وله يومئذ سبع وخمسون سنة واما جعفر بن محمد عليه
 السلام فماله المشهور بالسم في ثمانين سنة واربعة وماية وله يومئذ
 خمس وستون سنة **الفصل الرابع** عشر زيارة موسى بن جعفر عليه السلام
 محمد بن احمد بن داود عن سلامة بن محمد قال اخبرنا احمد بن علي بن ابي النعمان

وروى عن جعفر بن محمد
 المشهور بالسم

عن احمد بن محمد بن عيسى عن الحسن بن علي بن الرضا عليه السلام قال سألته عن زيارة قبر
 الحسين في مثل زيارة قبر الحسين قال نعم وعنه عن علي بن حبيب بن قتي قال حدثنا علي
 بن سلمان الزاري عن محمد بن الحسين عن محمد بن اسمعيل عن الجعفري عن الحسين بن محمد
 القمي قال قال الرضا عليه السلام من زار قبري بعد ذلك من زار قبر رسول الله صلى الله
 عليه وآله وسلم وقبر ابي الحسين الا ان رسول الله ولا قبر الحسين فقلها وعنه عن
 الحسين بن احمد بن ادريس عن ابيه عن عمه بن الخطاب عن علي بن ميسرة عن ابن سنان
 قال قلت للرضا ما كن زار اباك قال الجنة فزاره وعنه عن ابيه احمد بن داود قال
 احمد بن جعفر المؤدب عن محمد بن احمد بن يحيى بن يعقوب بن زيد عن الحسين بن ابي
 قال سألته ابا الحسين الرضا ما كن زار قبر ابيك قال زاره قلت فاني شئ فيه من
 الفضل قال فيه من الفضل كفضل من زار قبره والده يعني رسول الله صلى
 وقلت فاني خفت ولم يمكنني ان ادخل داخل قال سلم من وراء الحيرة
 محمد بن همام قال حدثنا ابو جعفر بن احمد ما بدا من منصور بن العباس عن جعفر
 بن الجوهري عن زكريا بن آدم القمي عن الرضا عليه السلام قال ان الله نجى بعدا وبكان
 قبر الحسين فيها قبض قبلا بعدا ولست بعين من رجب سنة ست وثمانين وماية
 وله يومئذ خمس وخمسون سنة وقبره ببغداد باب البقيع من مدنية السلام
 البصرة المعروفة بقبور قريش قاله هرون الرشيد بالقم على يد السند كعب

البصرة

٤٩
 داني زفر رويج مكن مكرور
 در كوشه و چون خاص آمد بود
 عرش الله جل جلاله اربعة من الاولين و اربعة من الاخرين فاما الاول فرفع
 موسى و ابراهيم و عيسى و اما الاربعة الاخرين فمجد و علي و الحسن و الحسين ثم لم يبق
 فيعتقد معناه و لا رتبة لاية الا اما اعلاها درجة و اقربها حوة و دار
 قبر و لدي علي قال في العفة ابو جعفر معنى قوله عليه السلام ان كن زارا
 في عرشه ليس بشيئيه لان الملائكة تزور العرش و يلوذ به و تطوف حوله و تقول
 تزور الله في عرشه كما تقول الناس يحج بيت الله و تزور الله عز وجل و هو مكان
 تعالى عن ذلك علوا كبيرا حدثنا احمد بن محمد بن يحيى العطار روى قال حدثنا سعد
 بن عبد الله عن ابي عبد بن نوح قال سمعت ابا جعفر محمد بن علي بن موسى عليه السلام
 يقول من زار قبري عليه السلام غفر الله ما تقدم من ذنبه و ما تاخر فاذا كان
 يوم العفة يغيب له منبر يجزاو من رسول الله صلى الله عليه و آله حتى يفرغ الله من حساب
 عباده حدثنا الحسين بن ابراهيم بن ناثان روى قال حدثنا علي بن ابراهيم عن ابيه
 عن محمد بن ابي عمير عن حمزة بن حمران قال قال ابو عبد الله عليه السلام قيل حدثني
 بار من خراسان في مدنية يقال لها طوس من زاره اليها عار فاجتبه اخذته بيك
 يوم العفة و ادخله الجنة و ان كان من اهل الكباير فكن جعلت فداك
 و ما عارفان حقه قال يعلم انه امام معترف بالطاعة غريبت شفيق من زاره
 عار فاجتبه اعطاه الله اجر سبعين شفيقا ممن استشهد بن يدعي

عار فاجتبه

رسول

رسول الله صلى الله عليه و آله على حقيقة حدثنا علي بن احمد بن موسى روى قال حدثنا محمد بن
 ابي عبد الله الكوفي عن احمد بن محمد بن محمد بن الصالح الرازي عن محمد بن ابي رافع
 قال قال الرضا عليه السلام من زارني على بعد و ادى ايت يوم العفة في تلكه
 موطن حتى اخلصه من اهلها اذا انطارت الكتب يمينا و شمالا و عند القبر
 و عند الميزان حدثنا محمد بن ابراهيم بن اسحق روى قال حدثنا عبد العزيز بن يحيى قال
 حدثنا محمد بن زكريا قال حدثنا محمد بن عمار عن ابيه عن الصادق عليه السلام
 عن ابيه عن آباءه عليهم السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه و آله من
 بار من خراسان لا يزورها مؤمن الا اوجب الله عز وجل له الجنة و حرّم
 على النار حدثنا محمد بن ابراهيم روى قال ثنا احمد بن محمد بن عبد الله قال اجزنا على
 بن الحسن بن علي بن فضال عن ابيه عن ابي الحسن الرضا عليه السلام انه قال قلت
 بخراسان لبقعة ياتي عليها زمان يصير مختلفا الملكة فلا يزال فوج
 ينزل من السماء و فوج يصعد الى ان ينفع في الصور فقتله يا ابن رسول
 الله و اية تبعه هذا قال من بار من طوس و حي و الله روفه من
 رايها الجنة من زارني في تلك البقعة كان كمن زار رسول الله صلى الله عليه و آله
 الله يبارك و تعالى له بذلك ثواب الف حجة مبرورة و النعم معتولة
 و كنت انا و آباي شفعاءه يوم العفة حدثنا محمد بن موسى التميمي

الحاشية في طريق ينشئ على كوره رزاه فيك فندسه كوه كثر

أهول

قال عبد الله بن إبراهيم عن أبيه عن أبي العلاء عبد السلام بن صالح الهروي قال
سمعت الرضا عليه السلام يقول والله ما منا إلا معقول شهيد فيقال له في
يقتل يا ابن رسول الله قال شئت خلق الله في زمانه فيقتلني بالتميم ثم يدفنني
في دار مصيقتي وبلدا غريبة الا في ناد في في غربي **كتب** الله عز وجل له
اجرمائة الف شهيد ومائة الف صدقة ومائة الف حاج ومائة الف
مجاهد وحسب في زميننا وجعل في الدرجات العلى من الجنة رفيقا حدثنا
محمد بن الحسن بن قال شأ محمد بن الحسن الصغار عن احمد بن محمد بن عيسى عن
احمد بن ابي نصر البزنطي قال قرأت كتاب **ابن** الحسن الرضا عليه السلام اياه سبقتي ان
زارني عند الله عز وجل الف حجة قال قلت له جعفر عليه السلام الف حجة قال
قلت لا في جعفر عليه السلام الف حجة قال لا والله والف الف حجة لمن زاده عارفا
بجده حدثنا محمد بن ابراهيم بن قال اخبرنا احمد بن محمد بن محمد بن الهادي عن علي بن الحسن
بن فضال عن ابيه عن ابي الحسن علي بن موسى الرضا عليه السلام انه قال له رجل
من اهل خراسان يا ابن رسول الله رايت رسول الله صلى الله عليه وسلم في المنام كأنه يقول
لي كيف اتم اذا دفن في ارضكم يعني واستخفتم وديعتي وعيتي في
تراكبي فقال له الرضا عليه السلام انا المدفون في ارضكم وانا بصيغة
من جنكم وانا الوديعه والنجم الا في زارني وهو يعرف ما اوجب الله

بصغرة

بارك

بشتم

وان كره اصف جبرئيل بن اصف في اوصاف كبريائه افضل السلام عز وجل عزة

٥٢

بارك ونعالي من حفي وطاعتي فانا وآبائي شفعاؤه يوم القيمة ومن كنا شفعاؤه
يوم القيمة نجاء لو كان عليه مثل وزر الثقلين الجني والانس وروى محمد بن
اسحق النيسابوري قال قلت لابي جعفر انا عليه السلام ما كن زارته اميك
بطوس قال من زارني ابي بطوس غزاه ما تقدم من ذنبه وما نأخره وبقض عليه
السلام بطوس من ارض خراسان بقية سنا باد في صفر سنة ثلث واما بقوله
يومئذ تنس وجنون سنة وقبره ببلد بطوس في قرية سنا باد فانه الامور عليه
اللعنة بالسنة **الفصل** في فضل الزيارة محمد بن علي بن
موسى عليه السلام روى ابراهيم بن عتبة قال كتب الى ابي الحسن انا عليه السلام
عن زيارة ابي عبد الله الحسين بن علي عليه السلام وزيارة ابي الحسن موسى بن جعفر
محمد بن علي ببغداد وكتب الى علي عليه السلام مقدم وهذا التمه واعلم ابو
جعفر عليه السلام ببغداد وافرغ في العهد سنة عشرين ومائتين دله يومئذ
خمسة وعشرون سنة وقبره ببغداد في مقابر قرين في ظهر حبله موسى بن جعفر
قال له المامون وقيل المعتمد وقيل الفضل **الفصل** في زيارة
علي بن محمد بن علي بن موسى عليه السلام وفضل زيارة ابي الحسن الحسين بن علي محمد
عليها السلام روى عن الصادق عليه السلام انه قال من زارنا بعد ثلثا
فكنا نزار في جوارنا وجاهد معنا ومن تولى مجيئنا فقد احبنا ومن ستر

وعلي بن

٥٣
 موصافه سترنا ومن امان جبرنا كان ملكا مائة على جدي رسول الله صلى الله عليه وسلم وقال صلى الله
 من زار اماما معترفا بالطاعة بعد وفاته وصلى هذه اربع ركعات كتبت الله
 له حجة وعرفة وقال الرضا عليه السلام لكل امام عهد في غنائق شيعته وانا امام
 وفا العهد وحسن الاداء زيارة جنودهم عن زارهم رغبة في زيارتهم كانوا
 شغافوه يوم القيمة وقبض عليهم بستر من راي في رجاسة اربع وخمسين يوما
 له يومئذ احدى واربعون سنة واما الحسن بن علي بن محمد بن علي بن جعفر عليه
 السلام ستر من راي ثمان خلون من شهر ربيع الاول سنة ستين ومائتين
 وله يومئذ ثمانين وعشرين سنة وفاته الى جانب قبره في البيت الذي
 دفن فيه ابوه صلى الله عليه في داره بستر من راي **الفصل**
 الثامن عشر في الايمان قال الله تعالى في سورة الانعام الذين آمنوا ولم يلجوا
 الايمان نكلا او يكلفوا الامن واولئك هم المصدقون وقال الله في سورة الجن
 وانا لما سمعنا الهدى آمنا به فمن يؤمن بربيه فلا يحنا تحشا ولا رهما
 قال رسول الله صلى الله عليه وسلم الايمان نصفان نصف صبر ونصف شكر وقال عليه السلام
 والاسلام الايمان معروفة بالجهان واقرار باللسان وعمل بالاركان من الصلوة
 عن آبايه عليه الصلوة والسلام عن النبي صلى الله عليه وسلم الايمان قول مقبول وعرفان بالعقول
 واتباع الرسول وقال النبي صلى الله عليه وسلم في ذكر صفات الايمان اعلاها شهادة ان لا اله الا الله

باب الثامن عشر في صفات الايمان

والايمان قول مقبول وعرفان بالعقول واتباع الرسول

٥٤
 لا اله الا الله وادناها احاطة الاذى عن الطريق على من موسى الرضا عليه السلام قال
 قال حدثني عن ابيه عن ابيه عن علي بن ابي طالب عليه السلام قال قال رسول الله
 صلى الله عليه وسلم الايمان معرفة بالقلب واقرار باللسان وعمل بالاركان وجا جبريل عليه السلام
 الى النبي صلى الله عليه وسلم في صورة اعرج وبني صلى الله عليه وسلم لا يعرف فقال يا محمد يا ايمان قال النبي
 ان تؤمن بالله واليوم الآخر والملئكة والنبين والبعث بعد الموت قال صدقت
 يا محمد فقال الاسلام قال ان تشهد ان لا اله الا الله وان محمد عبده ورسوله
 تعتم الصلوة وتؤتي الزكاة وتصدق رمضان وتحج البيت قال صدقت ورجعوا
 محمد بن الله قال الايمان له اربعة اركان التوكل على الله والتقرب الى الله
 والتسليم لامر الله والرضا بقضاء الله وعن النبي صلى الله عليه وسلم قال افضل ايمان المؤمن ان يعلم
 ان الله معه حيث ما كان قال ان عبد الرحمن قام رجل الى علي عليه السلام
 عن الايمان فقال الايمان على اربعة دعائم الصبر واليقين والعدل والجهاد
 قوله عز وجل وانك لعلى خلق عظيم قال الايمان من اتي به الله عليه السلام قال قال
 رسول الله صلى الله عليه وسلم اقرار وعمل والاسلام اقرار بالله على من اتي جعفر في قوله الله
 تعالى والنعم كلمة التقوى قال هو الايمان وفي قوله تعالى واترك
 في قلوب المؤمنين قال السكينة هو الايمان وقال محمد الباقر عليه السلام من من
 بالله لا يهان ومن اعظم بالله لا يهزم ومن اطاع الله لا يعجز ومن عصى الله لا يفلح
 عن صفات الايمان

باب الثامن عشر في صفات الايمان

عن صفات الايمان

قال امير المؤمنين عليه السلام لابنه الحسن عليه السلام ملا امان وما اليقين قل
 الايمان ما سمعنا باذنه فصدقناه واليقين ما راينا باعيننا فصدقناه عن النبي
 صلى الله عليه وسلم قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم الايمان قول وعمل اخوان
الفصل التاسع عشر في الاسلام قال الله تعالى في سورة آل عمران ومن يتبع
 غير الاسلام ديناً فلين تقبل منه وهو في الآخرة من الخاسرين وقال في سورة
 الحجرات قالت الاعراب آمنا بقلوبهم ولم يؤمنوا ولكن قولوا المسلمين وما يريدون
 في قلوبكم وقال في سورة الجن فانما سمعنا الهدى آمنا به فمن يؤمن بربه فلا
 يخلف بوعده ولا رهقا واما ما للمسلمون وهذا التماسطون فمن احلم
 بخود ارشدا قال رسول الله صلى الله عليه وسلم بني الاسلام على اربعة اركان على الصبر و
 اليقين والجهاد والعدل وقال عليه السلام المسلم من سلم المسلمون من لسانه
 ويده سيد الوعلاء من الاسلام فقال دين الله اسمه الاسلام هو دين الله
 قبل ان يكونوا وحيث كنتم وبعده ان يكونوا فمن اقترب من فهو مسلم ومن غلبه
 الله فهو مؤمن روى عبد الله بن عباس عن النبي صلى الله عليه وسلم انه قال الا ان مثل هذا
 الدين كمثل شجرة نابتة ثابتة الايمان اصلها والزكوة فرعها والصلوة
 ماؤها والقيام عرونها وحسن الخلق وروعها والاخاء في الدين لقائها
 والحياء لحادها والصدق من محارم الله ثمها حكما لا تكمل الشجرة الا بقطعة

سلام

والله اعلم
 بالصواب
 والحمد لله
 رب العالمين

الحق في الدين
 الذي لا يبدل
 ولا يتغير

الحق في الدين
 الذي لا يبدل
 ولا يتغير

كذلك لا يكمل الايمان الا بالصدق من محارم الله **الفصل**

العز ومن في العلم قال الله تعالى في سورة آل عمران وما يعلم تأويله الا الله والذين
 في العلم وفي سورة المائدة كن كما يحكي الله من عباده العلماء وان الله عز وجل
 يعز من عباده من علم على نفسه بظفر في علمه
 خير من عبادة العابد سبعين عاما من علمي اني طالب عليه السلام قال جالس
 مسجد النبي صلى الله عليه وسلم اذ دخل ابوزر قال يا رسول الله حباذة العابد احب اليك ام
 مجلس العلم فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم يا ابا ذر الجبلي ساعة عند ذكر الله احب
 الى الله من الف حباذة من حبازة السجدة والجلوس ساعة عند ذكر الله احب الى الله من قيام
 الف ليلة يصلي في كل ليلة الف ركعة والجلوس ساعة عند
 مذاكرة العلم احب الى الله من الف غزوة وقراءة القرآن كله فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 يا ابا ذر الجبلي ساعة عند مذاكرة العلم احب الى الله من قراءة القرآن كله اثنى
 عند العاقر عليكم مذاكرة العلم فان بالعلم تعرفون الحلال من الحرام ومن جنح
 من بينه له ليس باب من العلم كتب الله عز وجل له بكل قدم ثواب بنى منها الكعبة
 واعطاه الله بكل حرف سمع او كتبت مدينة في الجنة وطالب العلم احب الى الله
 واجبه الملكة واحبه النبيون ولا يحج العلم الا السعيد وطوى لطالب العلم
 يوم القيمة يا ابا ذر والجلوس ساعة عند مذاكرة العلم خير لكم من عبادة سنة صيام

والله اعلم
 بالصواب
 والحمد لله
 رب العالمين

والله اعلم
 بالصواب
 والحمد لله
 رب العالمين

والله اعلم
 بالصواب
 والحمد لله
 رب العالمين

والله اعلم
 بالصواب
 والحمد لله
 رب العالمين

فأرأها وقام ليها والنظر الى وجه العالم خير لك من عرق الف رقبة ومن خرج
من بيته ليطلب العلم كسب الله له بكل عتق ثواب شهيد من شهد الله
وطالب العلم حسب الله ومن احب العلم وحببت له الجنة ويصير ويسى في
رضاء الله ولا يخرج من الدنيا حتى يشرب من الكؤوس والاكل من ثمر الجنة
ولا ياكل الدود حسبه ويكون في الجنة رفيق الخضر عليه السلام وهذا تحت
هذه الآية يرفع الله الذين آمنوا منكم والذين اوتوا العلم درجات روي
عن ابي هريرة انه قال خطبنا رسول الله صلى الله عليه وآله في العمة هو لا
وافراغا وحرة ونذامة حتى يعرف الرجل في عرقه الى تحت اذنه فلو شرب من
عرقه سبعون بعيرا ما نفق منه شيء قالوا يا رسول الله ما اللبنة من ذلك قالوا
حبوا على ربكم بين يدي العلماء ونجوا منها ومن اهلها فان افتر يوم
العمرة بعلم او امتي فاقول علماء امتي كسائر الانبياء قبل الا لا تكذبوا لما
ولا تزدوا عليه ولا يعقنوه واحبوه فان جنتهم اخلاص وبعضهم يناف
الا ومن اكان عالما فقد اهانني ومن اهانني فقد اهان الله ومن
اهان الله فقصيره الى النار الا ومن اكرم عالما فقد اكرمني ومن اكرمني فقد
اكرم الله ومن اكرم الله فغير الجنة الا وان الله يعصم العالم كما
يعصم الامم المسلمة على من عصاه الا فاعلموا دعاء العالم فان الله يستجيب

خطيب رسول الله

الى

دعاءه فمن دعاه ومن صلى قبلوه واحدا خلف عالم نكاحا صلى خلفي وخلف ابراهيم
خليف الله الا ما قدوا بالعلم آخذوا منهم ما صفا ودعوا منهم ما كدر الا وان
الله يعجز للعالم يوم العمرة سبعماية ذبا ما لم يعجز للجاهل ذبا واحدا واعلموا ان
فضل العالم اكثر من البهار والرمال والجمال والشجر والبال الا فاعلموا ان
العلماء ما نهار وضة من رياض الجنة تنزل عليهم الرحمة والمغفرة كما تنزل على
كليسون بين ايديهم مذبحين ويعومون مغفورين لهم والمملكة يستغفرون
لهم ما داموا حلو سا عندهم وان الله ينظر اليهم فيغير للعالم والتعليم والنظر
والحب لهم **الفصل** الكادر والعزود في فضائل القرآن قال رسول
الله صلى الله عليه وآله وسلم عليكم بقراءة القرآن فان قراءته كقارة للذنوب و
ستر من النار واما من العذاب ويكتب لمن يقرأ بكل آية ثواب
مائة شهيد يعطى بكل سورة ثواب بنى ونيز على صاحبه الرحمة و
يستغفر له المملكة واستأفت اليه الجنة ورضي عنه المولى والمؤمن
اذا قرأ القرآن نظر الله اليه بالرحمة واعطاه بكل آية الف حور وعطاه
بكل حرف نورا على القدر اذا ختم القراء اعطاه الله ثواب ثمانية و
ثلثة وثلاثه عشر نبييا بلغوا رسالات ربهم وكما قرأ كل كتاب اشرك
الله على انبياءه ورحم الله عبده على النار ولا يقدم من مقامه حتى يغفر

الله له ولا يؤيه واعطاه الله بكل سورة في القرآن مدينة في الجنة الفردوس كل مدينة
من درة حمراء في جوف كل مدينة الف دار في كل دار مائة النخلة في كل نخلة
مائة الف بيت من نور على كل بيت مائة الف باب من الرحمة على كل باب مائة الف
بواب بيد كل بواب هدية من لون آخر وعلى رأس كل بواب منديل من استبرق
خمر من الدنيا وما فيها وفي كل بيت مائة الف دكان من العنبر سعة كل دكان
ما بين المشرف والمغرب وفوق كل دكان مائة الف منبر وعلى كل منبر مائة الف
فراش من فراش الى فراش الف ذراع وفوق كل فراش حور مينا استدارة
عجيزتها الف ذراع وعليها مائة الف حلة يرفع من ساقها من ورائها
الحلل وعلى راسها تاج من العنبر مكلل بالدر والياقوت وعلى راسها
الف ذوابة من المسك والعاية لية وفي اذنيها قواطس شقيقات
وفي عنقها الف فلاذة من الجواهر من كل فلاذة الف ذراع وسن يديها
كل حور الف خادم بيد كل خادم كاس من ذهب في كل كاس مائة الف
لون من الشراب لا يشبه بعضه بعضا وفي كل بيت الف مائدة ومائة
الف قسعة في كل قسعة مائة الف لون من الطعام لا يشبه بعضه
بعضا يحدو الخ الله مائة الف يا سليمان المؤمن اذا قرأ القرآن فته
الله عليه ابواب الرحمة وطلق الله بكل حرف يخرج من فمه ملكا يستج له

له اليوم القدر فانه ليس شيء بعد تعلم العلم احب الى الله من قراءة القرآن وان اكرم
العباد الى الله بعد الانبياء والعلماء ثم حلة القرآن بخروج من الدنيا كما يخرج الله
وكيكون من العبد مع الانبياء فيكون على الصدر اطراف الانبياء وياخذ في
ثواب الانبياء فطوى لطالب العلم وحامل القرآن ما له عند الله من الكرامة
والشرف وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم فضل القرآن على سائر الكلام كفضل الله على
خلقه وقال صلى الله عليه وسلم ان غني دونه ولا فقر بعده وقال علي بن ابي طالب
القرآن مأدبة الله فتعلم ما أدبته ما استطعت ان هذا القرآن هو حبلى الله
وهو نور المبين والشفاء النافع فاقدوه فان الله عز وجل يا جبريل
تلاوه بكل حرف عشر حسنة اما في الاقوال الحرف واحد ولكن الف
كلام ويمثلون حسنة وقال عليه الصلوة والسلام القرآن افضل كل شيء
دون الله فمن قرأ القرآن فقد قرأ الله ومن لم يقرأ القرآن فقد استغنى
بحرمة الله حرمة القرآن على الله كحرمة الولد على والده وقال عليه السلام حلة
القرآن هم المحفوفون برحمة الله الملبسون نور الله عز وجل اتمم القرآن
تحتوي الى الله بوقر كتابه يزدك حبا ويحببك الرحمة ويدفع عنك
القرآن شر الدنيا ويدفع عنك الى القرآن بلوى الآخرة ولستم آية من كتاب
الله خير من بشير ذهابك ولنا آية من كتاب الله خير من تحت العرش الخ
بشر جبريل عليه السلام

الحمد لله الذي جعل القرآن منتهى المطالبين والهدى للذين هموا بالدين على حق سبيلا

السقلى فقال عليه السلام ان اردتم عيش السعداء وموت السفهاء والنجاة يوم
والظلم يوم المحرور والهدى يوم الضلالة فادرسوا القرآن فانه كلام الرحمن
وحذر من الشيطان وحجبان في الميزان روى عن علي عليه السلام قال قال رسول
الله عليه الصلوة والسلام وسلم قراءة القرآن في الصلوة افضل من قراءة الزمان
في غير الصلوة وقراءة القرآن في غير الصلوة افضل من ذكر الله تعالى وذكر الله
تعالى افضل من الصدقة والصدقة افضل من الصيام والقيام خيرة الناس
وقال عليه الصلوة والسلام اقرءوا القرآن واستظروا فان الله تعالى لا يعذب قلبا
وعاه القرآن وقال عليه السلام من استظهر القرآن وصغفه وحل حلاله وحرم
حرامه ادخله الله به الجنة وشفعه في عشرة من اهل بيته كلهم قد
له النار وقال عليه السلام من استمع آية من القرآن جزاه من شئ ذهابا والبشر
اسم جبل عظيم عظيم باليمن قال علي عليه السلام لا يمكن لكل كلامك ذكر الله وقراءة
القرآن وانت توت ولسانك رطب من ذكر الله وقال عليه السلام وقراءة
في الصلوة افضل من القراءة طاهرا وقال من قرأ كل يوم مائة آية في المصحف قبل
وحنش ورسكون كتب الله له من الثواب بقدر ما يجعله جمع اهل الارض
ومن قرأ ما بين آية كتب الله له من الثواب بقدر ما يجعله اهل السماء
واهل الارض قال الحسين بن علي السلام كتاب الله عز وجل اربعة

فان رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم كان يقرأ القرآن في كل صلاة من صلاة الفجر الى صلاة العشاء

اشياء على العبادة والاشارة والطايف والحقائق فالعبادة للعوام والاشارة للخواص
واللطايف للاولياء والحقائق للامبيار عليهم السلام وقال عليه السلام لقول
ابن ابي بطة عتيق **الفصل** في العشرة في حقنا بسم الله الرحمن
الرحيم وبقابل الجرد وقل هو الله احد وآية الكرسي والبراه الى الفرح الحكيم
واخذ الرسول وشهد الله وقل للهدى ملك الملك وان في خلق السموات والارض
الاخلاق المعجيات وآية السجدة الى غريب من الحسين وقلنا اننا بشر
ممثلكم الى آخر السورة وملت آية من آخر الخبر في كل صلاة فنية
وليس يقرأ في جبر الصلوة العذرة والحق الآخر روى عن علي بن موسى الرضا
عليه السلام انه قال بسم الله الرحمن الرحيم اقرب الى الله الاقرب من سواد
الارض صفا ومن النبي صلى الله عليه وآله وسلم اذا قال المعلى للصبي قل بسم الله الرحمن الرحيم
فقال الصبي بسم الله الرحمن الرحيم كتبت الله براءة للصبي وبراءة لآبائه وبراءة
للمعلم ومن ابن مسعود عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم من اراد ان ينجي الله من النار
تسعة عشر فليقرأ بسم الله الرحمن الرحيم فانها تسعة عشر فليجعل
الله كل حرف منها جنة من واحد منهم روى عبد الله بن مسعود عن النبي
صلى الله عليه وآله وسلم قال من قرأ بسم الله الرحمن الرحيم كتبت الله بكل حرف اربعة آلاف حسنة
ومحى عنه اربعة الاف سيئة ورفع له اربعة الاف درجة وروى عن

الحمد لله الذي جعل القرآن منتهى المطالبين والهدى للذين هموا بالدين على حق سبيلا

عن النبي صلى الله عليه وسلم قال السبعون الرحم الرحيم بنى الله له في الجنة سبعين الف قصر من ياقوتة مجوهر
في كل قصر سبعون الف بيت من لؤلؤ مصفاة في كل بيت سبعون الف سرير من زبرجدة
خضراء فوق كل سرير سبعون الف فراش من سندس واستبرق وعلية زوجة
من الخمر العيون ولها سبعون الف ذؤابة مكللة بالدر والياقوت مكتوب
على خدائها الامين محمد رسول الله وعلى عنقها الاير على وتلى الله وعلى جبينها
الحزن وعلى خدتها الحين وعلى شفتيها بسم الله الرحمن الرحيم قلت يا رسول الله لمن
هي هذه الكرامة قال لمن يقول بالحكمة والتعظيم بسم الله الرحمن الرحيم قال انما
صلى الله اذ قال العبد عند منامه بسم الله الرحمن الرحيم يقول الله يا علي كبتوا
نفسه الى الصباح وقال النبي صلى الله عليه وسلم اذا من المؤمن على القراط فيقول بسم الله
الرحمن الرحيم طغيت لهب التراب ويقول جبريلا مؤمن فان نورك قد اظنى
لهيبي وشيل عن النبي صلى الله عليه وسلم هذا كل الشيطان معه انسان فقال نعم كلما نية
لم يذكر بسم الله الرحمن الرحيم عليها باكل الشيطان معهم ويرفع الله البركة
عنهما ونهى عن اكل لمرئيه عليه بسم الله الرحمن الرحيم كما قال الله تعالى في
سورة الانعام ولا تاكلوا مما يذكر اسم الله عليه وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم من
قواه فاحكه الكتاب اعطاه الله بعد كل آية انزلت من السماء فيجزي
بها ثوابها كذا في ابو الحسين الجبازي المروي في كتابه في الوفاء اجزنا

عن الامام ابو بكر بن احمد بن ابراهيم وابو الشيخ عبد الله بن محمد قال احدهما ابو محمد
ابراهيم بن شريك قال حدثنا احمد بن يونس اليربوعي قال حدثنا سلام بن سليمان
المدائني قال شاهدت زكريا بن زيد بن اسلم عن ابيه عن ابني امامته عن ابني
كعب قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ايا مسلم قراه فاحكه الكتاب اعطى من الاجر كما انما
قال ثلثي القرآن واعطى من الاجر كما انما صدق على مؤمن ومومنه وروي
من طريق آخر هذا الخبر بعينه الا انه قال كما انما قراه القرآن وروي غيره عن ابني
كعب انه قال قراون على رسول الله صلى الله عليه وسلم فاحكه الكتاب فقال الذي
نفسى ما انزل الله من التوراة والانجيل ولا في الزبور ولا في القرآن مثلها
هي امر القرآن وهي السبع المثاني وهي معسومة بين الله وبين عبده ولعبده ما
سال وفي كتاب محمد بن مسعود العياشي رحمه الله باسناده ان النبي صلى
الله عليه وسلم قال لجابر بن عبد الله الانصاري يا جابر لا تعلم الا افضل سورة انزلها الله
تعالى في كتابه قال فقال له جابر يا بني حانت وامى يا رسول الله عليهما قال
فعليه الحمد ام الكتاب ثم قال يا جابر لا اجزك عنها قال يا بني انت وامى كما
قال هو شعاع من كل دارة الا السام والسام الموت ومن سلمه بن محمد بن جعفر
بن محمد الصادق عليه السلام قال من لم يذكر الحمد لله في شئ وروي عن
ابن موهب عليه السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان الله تعالى قال يا جابر

عن الامام ابو بكر

عن الامام ابو بكر بن احمد بن ابراهيم وابو الشيخ عبد الله بن محمد قال احدهما ابو محمد
ابراهيم بن شريك قال حدثنا احمد بن يونس اليربوعي قال حدثنا سلام بن سليمان
المدائني قال شاهدت زكريا بن زيد بن اسلم عن ابيه عن ابني امامته عن ابني
كعب قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ايا مسلم قراه فاحكه الكتاب اعطى من الاجر كما انما
قال ثلثي القرآن واعطى من الاجر كما انما صدق على مؤمن ومومنه وروي
من طريق آخر هذا الخبر بعينه الا انه قال كما انما قراه القرآن وروي غيره عن ابني
كعب انه قال قراون على رسول الله صلى الله عليه وسلم فاحكه الكتاب فقال الذي
نفسى ما انزل الله من التوراة والانجيل ولا في الزبور ولا في القرآن مثلها
هي امر القرآن وهي السبع المثاني وهي معسومة بين الله وبين عبده ولعبده ما
سال وفي كتاب محمد بن مسعود العياشي رحمه الله باسناده ان النبي صلى
الله عليه وسلم قال لجابر بن عبد الله الانصاري يا جابر لا تعلم الا افضل سورة انزلها الله
تعالى في كتابه قال فقال له جابر يا بني حانت وامى يا رسول الله عليهما قال
فعليه الحمد ام الكتاب ثم قال يا جابر لا اجزك عنها قال يا بني انت وامى كما
قال هو شعاع من كل دارة الا السام والسام الموت ومن سلمه بن محمد بن جعفر
بن محمد الصادق عليه السلام قال من لم يذكر الحمد لله في شئ وروي عن
ابن موهب عليه السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان الله تعالى قال يا جابر

آيتناك سبعاً من النشأ والقرآن العظيم لان فاتحة الكتاب شرف ما في كنوز
 العرش وان الله تعالى حفر مجداً وشرقاً بها ولم يشرك فيها احد من انبياء
 ما خلا سليمان عليه السلام فانه اعطاه منها بسم الله الرحمن الرحيم لا يراعي
 عن بلقيس حين قالت اني التي التي كتاب يحكمم انه من سليمان وانه بسم الله الرحمن
 الرحيم الا في قراءتها مستورا لمولاه محمد صلى الله عليه وآله وسلم معناه الله
 مؤمنان بظاهرها وباطنها اعطاه الله عز وجل لكل عرف منها حسنة كل واحد
 افضل له من الدنيا بما فيها من اصناف اموالها وخيراتها ومن اتبع الحق في قراءتها
 يعزاه ما كان له قد نلت ما للبغاري فليست كثر احدكم من هذا الجرم
 له فانه غيبة لا يذهب اوانه فبستق في قلوبكم الحزوة قال رسول الله صلى
 ان لكل شيء نورا ونور القرآن قل هو الله احد وقال صلى من قراء سورة قل
 هو الله احد ما يترقى في ملكوته او غيرها كسبت له براءة من النار وقابل به
 السلم من كان يؤمن بالله واليوم الآخر فلا يبع ان يعزاه في دبر الفريضة قل
 هو الله احد فانه من قراءها جمع له خير الدنيا والآخرة وغفر له ولوالديه
 وما ولدنا عن عيسى بن عبد الله عن ابيه عن جده عن علي بن عبد السلام قال قال رسول
 الله صلى الله عليه وآله من قراء قل هو الله احد ما يترقى في ملكوته او غيرها كسبت له براءة من النار وقابل به
 غفر الله له ذنوبه جميعاً سنة عن السكوني عن جعفر بن محمد بن عبد السلام

قال

والله

قال النبي صلى الله عليه وآله علي بن سعيد ما ذلوا في من الملكة تستعير الف
 ملك فيهم جبريل عليه السلام يعطون عليه فقلت له يا جبريل بما استحق فلونكم عليه فقال
 بقراءة قل هو الله احد فاما وقاعدوا وراكبا او ماشيا واذها وجايا قال ابو جعفر
 من قرا قل هو الله احد نظره بآية الاول وبآية الثانية استجاب الله له الف
 حسنة وبآية الثالثة اعطاه الله الف مسأله وبآية الرابعة فني الله الف
 حاجة كل حاجة خير من الدنيا والآخرة عن ابي عبد الله عليه السلام قال من
 اكوى الى فراشه فقرأ قل هو الله احد عشر مرة حفظ في حارده وفي دياره
 حوله عن ابي عبد الله بن محمد قال سمعت ابا عبد الله عليه السلام يقول من قراء قل هو
 الله احد احد عشر مرة في دبر الفجر لم يبيعه في ذلك اليوم في ذلك اليوم ذنب
 وان ربح ان الشيطان عن رجل سمع ابا الحسن عليه السلام يقول من قراء قل هو الله
 احد مائة وعشرين جبار منع الله منه بقرها بين يديه وعن خلفه وعن
 عينيه وعن شماله فاذا فعل ذلك رزقه الله خيرة ومنعه شره روى عن
 الباقر عليه السلام انه قال من قراء آية الكرسي مرة عرف الله عنه الف مكره من
 مكره الدنيا والف مكره من مكره الآخرة اية من مكره الدنيا العفد
 واكثره من مكره الآخرة عذاب القبر وقال عليه السلام من قراء علي
 اربع مائة آية الكرسي مرة اعطاه الله ثواب اربعين عاماً ورفع له الف
 الحسن

ابا عبد الوضوء

قال النبي صلى الله عليه وآله علي بن سعيد ما ذلوا في من الملكة تستعير الف
 ملك فيهم جبريل عليه السلام يعطون عليه فقلت له يا جبريل بما استحق فلونكم عليه فقال
 بقراءة قل هو الله احد فاما وقاعدوا وراكبا او ماشيا واذها وجايا قال ابو جعفر
 من قرا قل هو الله احد نظره بآية الاول وبآية الثانية استجاب الله له الف
 حسنة وبآية الثالثة اعطاه الله الف مسأله وبآية الرابعة فني الله الف
 حاجة كل حاجة خير من الدنيا والآخرة عن ابي عبد الله عليه السلام قال من
 اكوى الى فراشه فقرأ قل هو الله احد عشر مرة حفظ في حارده وفي دياره
 حوله عن ابي عبد الله بن محمد قال سمعت ابا عبد الله عليه السلام يقول من قراء قل هو
 الله احد احد عشر مرة في دبر الفجر لم يبيعه في ذلك اليوم في ذلك اليوم ذنب
 وان ربح ان الشيطان عن رجل سمع ابا الحسن عليه السلام يقول من قراء قل هو الله
 احد مائة وعشرين جبار منع الله منه بقرها بين يديه وعن خلفه وعن
 عينيه وعن شماله فاذا فعل ذلك رزقه الله خيرة ومنعه شره روى عن
 الباقر عليه السلام انه قال من قراء آية الكرسي مرة عرف الله عنه الف مكره من
 مكره الدنيا والف مكره من مكره الآخرة اية من مكره الدنيا العفد
 واكثره من مكره الآخرة عذاب القبر وقال عليه السلام من قراء علي
 اربع مائة آية الكرسي مرة اعطاه الله ثواب اربعين عاماً ورفع له الف
 الحسن

لرفع عن الظالم

ابا الحسن

الحسن

درجة وذوقه الله تعالى ربين حورا وقال جعفر بن محمد الصادق عرابيه
عن جده قال قال عليه السلام ان فاتحه الكتاب وآية الكرسي والآيتين
من آل عمران شهد الله انه لا اله الا هو وقل اللهم مالك الملك المخرجها ^{مهلكها}
ما بينهن وما بين الله تعالى حجاب يعين يارب تبرطنا الى رصرك والى من يعصيك
فقال الله تعالى لا يغيرا كن احد من مجادى دبر كل صلوة الا جعلت الجنة مثواه
عليها كان فيه ولا سكنت حطيرة القدس ولا نظرا اليه في كل يوم سبعين نظرة
قال الامير المومنين علي بن ابي طالب عليه السلام عن النبي صلى الله عليه وآله اذا
احدكم الحاجة فليطلب ^ك في طلبها يوم الخميس وليعده اذا خرج من منزله
آخر سورة آل عمران وآية الكرسي واما انزلناه واهل الكتاب فان فيها
قضاء حوائج الدنيا والآخرة قال النبي صلى الله عليه وآله من قرأ آية الكرسي في دبر
كل صلوة لم ينفعه دخول الجنة الا الموت ومن قرأها حين نام آمنه الله
دأده واهل الدارين حوله وفي غيرها جز عن ابي جعفر عليه السلام من قرأ آية
الكرسي وهو ساجد لم يدخل النار ابدا عن محمد بن علي بن ابي طالب عليه وآله و
سلم قال القرآن افضل من كل شيء دون الله فمن قرأ القرآن افطر فعند
وقرأه ومن لم يقر الله فعند استخف بحق الله وحرمة القرآن كحرمة الولد
على ولده وحمل القرآن المحفوظ فون برحمة الله الملبسون نور الله يقول الله

قضاء الحوائج

يا حمزة القرآن استجبوا لله بتوحي كتاب الله بذكركم حبا وبجيبكم الى عباده بفتح
عن مستمع القرآن بلوى الدنيا وبلوى الآخرة ولستم من كتاب الله آية
خير من ينير الذهب ولنا آية من كتاب الله افضل ما تحت العرش الى السفلى
وان في كتاب الله سورة تسمى العز يزعم صاحبها الشرف عند الله يستغفر
لصاحبها يوم القيمة مثل ربيعة ومضر ثم قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم
الا وهي سورة يس وقال النبي صلى الله عليه وآله تس فان في تس عشرة بركات ما
قراءها جابح الاشبع ولا طمان الاروى ولا عارى الاكساء ولا غريب الا
تزوج ولا خائف الا امن ولا مريض الا برأ ولا محبوس الا اخرج ولا مسافر
الا اعبر على سفره ولا يهرقون عنده ميت الا خفف الله فيه ولا قراءه جازله فاما
الا وجب طريقتها وعن جابر الجعفي عن ابي جعفر عليه السلام قال من قرأ تس
في عمره مرة واحدة كتب الله له بكل خلق في الدنيا وبكل خلق في الآخرة
وفي السماء بكل واحد الى الف حسنة ومحى عنه مثل ذلك سيئة ولم يصبه فقر
ولا عذم ولا غرم ولا هدم ولا نصب ولا حنون ولا حزام ولا وسواس
ولا داء يضره وخفف الله عنه سكر الموت وولى قبض روحه وكان
متمن يقضي الله له السعة في معيشته والفرح عند لقاءه والرضا بالثواب
في آخرة وقال الله تعالى للمليكة اجمعين من في السموات ومن في الارض

قراءة

محبوس

قد عرفت عن فلان فاستغفروا له حدثنا شيخنا ابو العباس احمد بن محمد بن علي بن الحسين التميمي
 عن محمد بن الحسن بن احمد بن ادريس بن محمد بن احمد بن محمد بن حسان بن محمد بن علي بن
 اسمعيل بن مهران عن الحسن بن علي بن ابي حمزة الثماللي عن الحسين بن الجلاء عن ابي بصير عن
 ابي عبد الله عليه السلام قال ان لكل شئ قلبا قلب القرآن يس فمن قرأه يس في نهاره قبل
 ان يمسي كان في نهاره في المحفوظين والمرايعة حتى يمسي ومن قرأه في ليله قبل
 ان ينام وكل الله به الف ملك يحفظونه من كل شيطان رجيم ومن قرأه وانما
 في يومه ادخله الله الجنة وحضر غسله ثلثون الف ملك يستغفرون له ويستغفرون
 الي قبره بالا استغفاره فاذا ادخل الى الحفرة كانوا في جوف قبره يعبدون
 الله واثواب عبادتهم له وفسح له في قبره من يصبر واومن من ضعف العبد
 ولم يزل له في قبره نور ساطع الى غمام السماء الى ان يخرج به الله من قبره فاذا
 اخرجه لم يزل ملكة الله معه يستغفرونه ويحذرونه ويصحبون في
 في وجهه ويثرونه بكل خير حتى يجوزون به الصراط والميزان ويوفونه
 من الله موقفا لا يكون عند الله خلق اقرب منه الى ملكه الموقوف
 والمرسلون وهو مع النبيين واقفي من ربي الله عز وجل لا يخزن مع من يحزن
 ولا يهتم مع من يهتم ولا يخرج مع من يخرج ثم يقول له الرب تعالى اشفع
 عبدك اشفعك في جميع ما تشفع وسلي عبي اعطك جميع ما تسئل تسئل

فيصلي

فيصلي ويستغفر فيستغفر ولا يحاسب فمن يحاسب ولا يوقن مع من يوقن ولا
 مع من يذل ولا ينكث لخطيئته فلا شئ من سوء عمله وحطى كتابا
 حتى يهبط من عند الله فيقول الناس يا جمعهم سبحانه الله ما كان لهذا العبد من خطيئة
 واحدة ويكون من رفقاء محمد صلى الله عليه وآله وقال رسول الله صلى الله عليه وآله
 عند مصيحه قل انما انا بشئ مثلكم الى عبادة ربه احد كان له نور ابتلا الى مكة
 وحشر من ذلك النور ملكة يصلون عليه حتى يقوم وان كان مصيحه بركة كان له
 نور ابتلا من مصيحه الى البيت المعمور وحشر من ذلك النور ملكة يصلون عليه
 حتى يستيقظ قال النبي صلى الله عليه وآله من قال كل بكبرة اعوذ بالله السميع العليم من الشيطان
 الرجيم وقراء هذه الآية من آخر سورة الحشر وكل الله عليه سبعة آلاف من
 الملائكة ليحافظونه ويصلون عليه الى الليل وان مات في ذلك اليوم مات
 شهيدا وان قراء في الليل ثواب مثل ذلك **الف**
 الثالث والعشرون في القراءة قال الله تعالى في سورة المزمل واذل القرآن تنزلا
 عن ابي جعفر عليه السلام قال قراء القرآن ثلثة رجل قراء القرآن فاحذره
 واستحذره الملوكة وسهط على الناس ورجل قراء القرآن فحفظ حروفه
 وقبضه حدوده ورجل قراء القرآن فحفظه دواء القرآن على داء قلبه فاشهر
 به ليلة واظاء بهارة وقام به في مساجده وتجا في به عن فراشه فباو

في جميع ما تشفع
 وسلي عبي اعطك جميع ما تسئل

١٠١٦

ثواب آخر

ثلاث آيات

فيصلي

فيصلي

فيصلي

فيصلي

فيصلي

فيصلي

الصلوة قال يوسى قولا لا اله الا الله قال اب فابن الصلوة قولا لا اله الا الله وكذلك
 يقولها عباده الرحيم العبد من قالها قبل موته السموات والارضون السبح في كفة ووضع
لا اله الا الله في كفة اخرى رجح بهن ولو وضعن عليهن امثالها عن امين بن بانه
 قال كنت مع علي بن ابي طالب فمنا بالعباد فقال عليه السلام على اهل لا اله الا الله من
 اهل لا اله الا الله با اهل لا اله الا الله كلف وحدهم لا اله الا الله بال لا اله الا الله
 بحق لا اله الا الله اغفر لمن قال لا اله الا الله وحده في مرة من قال لا اله الا الله
 قال عليه السلام سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول من قالها اذ امر بالمعروف ونهى
 عن المنكر سنة فاعلوا يا رسول الله من لم يكن له ذنوب سنة قالوا لا
 واعترافه ولعامة المسلمين قال النبي صلى الله عليه وسلم ان الله عز وجل عودا من اوقوت احمر ربه تحت
 العرش واسفله على ظهر الحوت في الارض الساعة السابعة السعفي فاذا قال العبد لا اله الا الله
 اهتز العرش وتحرك العود وتحرك الحوت فيقول الله اسكن في الجنة فيقول
 صبيبا اسكن وانت لم تغفر لغيرها وودع الصادق عليه السلام عن ابي عبد الله عن النبي صلى الله عليه وسلم
 قال ارجع من كنت فيه كسبة الله من اهل الجنة من كان عظمته شهادة ان لا اله الا الله
لا اله الا الله ومن اذا انعم الله عليه قال الحمد ومن اذا اصابه دابة قال استغفر الله
 ومن اذا اصابته مصيبة قال ان الله وانا اليه راجعون قال رسول الله صلى الله عليه وسلم فقل
لا اله الا الله وافعل الصالحات استغفركم الله ورسول الله واستغفر الله لذنبك روى

عن جابر بن عبد الله الانصاري عن النبي صلى الله عليه وسلم قال الموجبتان من مات بغير لا اله الا الله
 الله دخل الجنة ومن مات بغير لا اله الا الله دخل النار وروى عن ابي جعفر عليه السلام قال
 قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لقنوا موتاكم لا اله الا الله فانها تذهب الذنوب فقالوا يا رسول
 الله في قال في صحته فقال فداكم اهدم اهدم ان لا اله الا الله امن المؤمن في
 حياته وعند موته وجين سبحت روى عن رسول الله صلى الله عليه وسلم من قال لا اله الا الله
 غرست له شجرة في الجنة من اوقوت حمر او ينبتها في مسك او يفر اهل من العدل و
 استق بياضها من اللبج والطيب رجح من المسك منها مثل اشدى البكار تحلى عن
 سبعين حله روى عن ابي عبد الله عليه السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من العباد
 قول لا اله الا الله روى عن ابي عبد الله عليه السلام قول لا اله الا الله من الجنة روى
 عن ابي عبد الله عليه السلام انه من قال لا اله الا الله مائة مرة كان افضل الناس ذلك
 اليوم عملا الا من زاد عن ابي عبد الله عليه السلام قال من قال لا اله الا الله مائة مرة
لا اله الا الله مائة مرة من بني الله له بيتا في الجنة ومن استغفر حين ياور في الشدة
 مائة تحت ذنوبه كما يستغفر ورق الشجر عن ابي عبد الله قال اها احسن
 الى رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال يا محمد طوي لمن قال من احسن لا اله الا الله وحده
 وحده ومن قال لا اله الا الله وحده وحده دخل الجنة من الصادق
 عليه السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما من مسلم تقى لا اله الا الله يرفع بها

صوته فيبغ حتى تتناثر ذنوبه تحت قدميه كما تتناثر ورق السج من تحت من
 ابي عبد الله عليه السلام قال من قاله مرة لا اله الا الله الملك الحق المبين اعاده الله
 الجبار من العقر وآسن وحسنه فبزه واستجلب المعنى وسبق باب الجنة من
 ابي عبد الله عليه السلام من قال لا اله الا الله من غير ان يحق خلق الله منها وطرا طيرا
 يرفرف على رأس صاحبها الى ان تقوم الساعة ويذكر بما يليها من ابي عبد الله عليه
 السلام قال من قال في كل يوم استغفر الله كآله الا الله وحده لا شريك له اثم واحد
 احدا من هذه الم تبت ما جنة ولا ولد احدا واربعين مرة كتب الله له جنة
 واربعين الف حسنة ومحا عنه ثمان واربعين الف سيئة ورفع له
 واربعين الف درجة وكان كمن قرأ القرآن في يوم اثنى عشر مرة ونهى الله له
 بيئا في الجنة عن اثنى عشر ما لك قاله قال رسول الله صلى الله عليه وآله
 وحده لا شريك له اللهم صل على محمد وآل محمد خلع من فقه طير اخضر له حياحا
 مكلل ان بالدر والياقوت فاذا نزل بلغا المشرق والمغرب حتى ينزل الى
 العرش وله دعوة النحل يذكرها جبه فيقول الله تعالى مدحني وحد
 بنيتي اسكن فيقول كيف اسكني ولتغفر لعايلا لا اله الا الله فيقول كيف
 اسكني ولتغفر لعايلا لا اله الا الله فيقول اسكن فيقول غفرت له من ابي عبد
 الله عليه السلام قال انا الله يجتنب نفسه في كل يوم ثلاث مرات عن محمد الله

بما جت نفسه ثم كان في حال شفق حول السعادة فقلت كيف هو يقول انت
 الله لا اله الا انت رب العالمين انت الله لا اله الا انت الرحمن الرحيم انت
 لا اله الا انت العلي الكبير انت الله لا اله الا انت مالك يوم الدين انت الله لا
 اله الا انت الغفور الرحيم انت الله لا اله الا انت العزيز الحكيم انت الله لا اله الا انت
 بدي كل شيء واليك يعود انت الله لا اله الا انت لم تزل ولا تزال انت
 الله لا اله الا انت خالق الخلق والشر انت الله لا اله الا انت خالق الجنة والنار
 انت الله لا اله الا انت الاحد الصمد لم يلد ولم يولد ولم يكن له كفوا احد انت
 الله لا اله الا انت الملك القدوس السلام المؤمن المهيمن العزيز الجبار المتكبر
 سبحان الله عما يشركون انت الله لا اله الا انت الخالق البارئ المصور لك الاسماء
 الحسنى يستجيب لك ما في السموات والارض وانت العزيز الحكيم انت الله لا اله الا انت
 الكبير والكبرياء **الحق** الحامد والعزيز في حق التسبح
 والتحميد والتعليل والتكبير والتحميد قال الله تعالى في سورة بن اسرائيل وان
 من شيء الا يسبح بحمده ولكن لا يفقهون تسبيحه انه كان عليم الغفور قال
 في سورة الحديد سبح لله ما في السموات والارض وهو العزيز الحكيم وقال في سورة الحشر وفي سورة
 الصف مثل ذلك وقال في سورة الحجة يسبح لله ما في السموات وما في الارض
 الملك القدوس العزيز الحكيم وقال في سورة التعاين يسبح لله ما في السموات وما في

صلى الله عليه وسلم قال لا يصح ابداً يوم ارايتم ما عندكم من الثياب ولا نية ثم وضعتم
بعقده على بعضكم ثم نزلت عليه السماء قالوا لا يا رسول الله قال تلبثين مرة تقول
احكمكم اذ اخرج من المكنة العرفية سبحان الله والحج لله ولا اله الا الله والله
اكبر افلا اذكركم على شيء اصله في الارض وفروعه في السماء قالوا بلى يا رسول الله قال فان
اصلهم في الارض وفروعه في السماء وهن يدفنن العظام والحرق والفرق والنز
في الميزر والكل السبع وميته السوء والبلية التي تنزل من السماء على العبد في ذلك
اليوم وهذا الباقيات الصالحات وقال عليه السلام واللام من قال احسن
السوق سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله وحده لا شريك له الملك وله
الحمد يحيى ويميت وهو حي لا يموت بيده الخير وهو على كل شيء قدير اعطى من
الاجر بعد ما خلق الله الى يوم الدين من اباي عبد الله عليه السلام قال من قال سبحان
الله وحده سبحان الله العظيم وحده كتب الله له ثلثة آلاف حسنة ومحى عنه
ثلثة آلاف سيئة ورفع له الف درجة وخلق منها طائراً في الجنة يستريح له
وكان اجره ثمانية آلاف من اباي جعفر عليه السلام قال من قال سبحان الله من غير تعب
خلق الله منها طائراً له لسان وجناحان يستريح الله عنه في المسبحين حتى
تقوم الساعة ومثل ذلك الحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر عني
عبد الله عليه السلام قال من قال الحمد لله كما هو له شغل كتاب

الشمس

السماء قلت وكيف يشغل كتاب السماء قال يقولون اللهم انا لا نعلم الغيب فقال استوفوا ما
قالها عبدك وعلى ثوابها عن ابي عبد الله عليه السلام قال من قال أربع مرات أو اربع
الحمد لله رب العالمين فقد ادى شكر يومه ومن قالها اذا مضى ادى شكر ليلته
اي جعفر عليه السلام من سبح تسبيح فاطمة عليها السلام ثم استغفر الله غفر له
مائة باللسان والف في الميزان يقدر الشيطان ويرضى الرحمن روى ابن عباس وهو
يقول لا حول ولا قوة الا بالله قلت يا نبي الله ما ثوابه قال تسبحة حملة العرش
قال من قال حول ولا قوة الا بالله غفر الله له ذنوب مائة سنة وكتب له بكل
حرف مائة حسنة ورفع له مائة درجة فان زاد على مرة واحدة فله بكل حرف
كبر ونور على الصراط عن ابي عبد الله عليه السلام قال من قال الف مرة لا حول ولا
قوة الا بالله رزقه الله الحظ فان كان فقيراً قرب اجله احدث الله في اجله حتى رزقه
الحظ وقال عليه السلام من قال لا حول ولا قوة الا بالله مائة مرة في كل
يوم لم يجبه فقر ابداً روى عن الصادق عليه السلام من قال بعد الف مرة من مكنة
المغيب سبع مرات بسم الله الرحمن الرحيم لا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم
يدفع عنه انواع البلاء والاف من عاقب الصادق عليه السلام قال من قال بعد
مكنة الصبح قبل ان يتكلم بسم الله الرحمن الرحيم لا حول ولا قوة الا بالله العلي
العظيم بعيدا سبع مرات دفع الله عنه سبعين نوعاً من انواع البلاء

اهو في الجحيم والبر من ابن عبد الله عليه السلام قال من قال في يومه عاية مرقاة
حول ولا قوة الا بالله دفع الله بها سبعين نوعا من البلاء واسيرها اللهم عن ابي
سعيد الخدري قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من قال اذا خرج من بيت لبس الله الرحمن
قال الملك ان هديت فان قال لا حول ولا قوة الا بالله فلا ذنبت فان قال
توكلت على الله قال لا كفيت فيقول الشيطان كيف لي بعد ان ذنبت وهديت
وكفى **الفصل** السادس والعشرون في الاستغفار قال الله تعالى في
سورة نوح فقلت استغفروا ربكم انه كان غفارا يرسل السماء عليكم مدرارا
فيقول الذنوب الا الله ولم يضر واعلى ما فعلوا وهم يعلمون قال رسول الله صلى
الله عليه وسلم ان لكل شيء دواء ودواء الذنوب الاستغفار قال عليه السلام لا كبرة
مع الاستغفار ولا صغيرة مع الاصرار عن ابي عبد الله عليه السلام قال من قال
استغفر الله مائة مرة حين ينام بات وقته تحات الذنوب عن كاهه ينجات الورق
من الشجر ويصير وليس عليه ذنب عن ابي جعفر عليه السلام قال لا كان رسول الله
صلى الله عليه وسلم يقول الاستغفار لكم حصن حصين من العذاب ففكر الجحيم وفي

العلوي العجيب
ص

يحيى بن ابي عمير
ابن ابي عمير
ابن ابي عمير
ابن ابي عمير

الاستغفار فاكثر وامنه خاتمت الذنوب قال الله تعالى وملك ان الله مغفور
وانت فيهم وما كان الله معذبهم وهم يستغفرون عن اسمعيل بن سهل قال كتب الى
ابي جعفر عليه السلام علي بن شيبان اذ انما قلته كنت معكم في الدنيا والاخرة قال
قلت بخط اعرفه اكثر من قراءة انما التزنا ورطب شفيتك بالاستغفار عن
ابي جعفر بن محمد عن ابيه عليه السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم طوي لمن وجد
في صحفه على يوم القيمة تحت كل ذنب استغفر الله عن ابي عبد الله عليه السلام
قال من قال في كل يوم من شعبان سبعين مرة استغفر الله الذي لا اله الا هو
الحق العليم الرحمن الرحيم واتوب اليه كتب في الافاق المبين قال طاع بن يحيى
اسم حبه انما يطرد فيه من العذاب عدد الجحيم عن ابي عبد الله عليه السلام
قال من توارف في يومه او ليلة اربعين كثره فيقول هو ادم استغفر
الله لا اله الا هو الحق العليم بديع السموات والارض والجلال والاکرام واسأله
ان يتوب علي الاغفرها له ولا خير من توارف في كل يوم اكثر من اربعين كثره
عن ابي جعفر عليه السلام قال من استغفر بعد صلاة الفجر سبعين مرة غفر الله له
ولو غفر له كل يوم سبعين الف ذنبا ولو عمل اكثر من سبعين الف ذنبا فلا
فيه قال جعفر بن محمد عن ابيه عن جده عليه السلام عن النبي صلى الله عليه وسلم قال من استغفر
بعد العصر سبعين مرة غفر الله له ذنوبه سبعين سنة وقال النبي صلى الله عليه وسلم من استغفر

قلت وما قال
المبين قال

من ذكرني ولم يعيل علي فقد شقي ومن ادرك رمضان فلم يقضه الرحمة
 شقي ومن ادرك ابويه او احدهما فلم يمت ففقد شقي وقال النبي صلى الله عليه وآله
 وسلم من صلى علي مرة لا يبق عليه من المعصية حزة عن ابى بصير قال قال العباد
 عليه السلام من صلى علي النبي وآله مائة مرة في كل يوم اسد لها سبعون ملكا
 يتبعها الى رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم قبل حاجه وقال النبي صلى
 عليه وآله وسلم من قال صلى الله علي محمد وآل محمد اعطاه الله اجر اسيرين وسبعين
 شهيدا وخرج من ذنوبه كيوم ولدته امه روى عن انس بن مالك عن النبي صلى
 ما من احد من امتي يذكرني ثم صلى علي الا غفر الله له ذنوبه وان كان اكثر
 من رمل عالج وقال عليه الصلوة والسلام انه قال ما من احد صلى علي مرة وسمع
 حافظيه الا ان لم يكتب له ثلثة ايام روى اسنادا معتقلا انه قال رسول الله
 صلى الله عليه وآله وسلم خلق الله عرشا تحت العرش جلالا خلق العرش
 ثمانى الف سنة فلما ان خلق العرش وضع راسها تحت العرش وسمها تحت
 الشرفة علي راسها سبع مائة الف عصف على كل عصف سبع مائة الف ملك لكل
 سبع مائة الف راس في كل راس سبع مائة الف وجد في كل وجه سبع
 مائة الف فنفذ كل فم سبع مائة الف لسان بكل لسان سبع مائة الف تعالى
 سبع مائة الف مرة ويجوز فيه سبع مائة الف مرة ويجعلونه سبع مائة الف مرة

وكبروته سبع مائة الف مرة ويجوز فيه سبع مائة الف مرة واذا قال العبد اللهم
 صل علي محمد وآل محمد صل علي كل ملك عليه سبع مائة الف مرة ثم قالت المليك يا رب هذا عبدك
 فلان بن فلان الغلاني كذا ومن قبره كذا ومن قبيله كذا صلى علي بيك مرة واحدة
 وانت امرت بالصلوة والحمد والتفليل والكسبر والتمجيد والاستغفار و
 انا قد فعلنا ما امرنا فيقول الله سبحانه وتعالى صلوا واحمدوا وعلوا وكبروا
 ومجدوا واستغفروا له ولعاليه الى آخر الابد والى يوم النعاز حتى يدخل
 الجنة بغير حساب ولا عذاب وقال عليه الصلوة والسلام انه قال من صلى علي
 يوم الجمعة مائة مرة غفر الله له خطيئته ثمانين سنة عن انس قال النبي صلى
 من صلى علي يوم الجمعة الف مرة لم يمت حتى يرى مقعده من الجنة وقال عليه الصلوة
 والسلام الصلوة علي محمد وآله تعدل عند الله غزوة بدر المشرك والتفليل والكسبر
 قال النبي صلى من صلى علي مرة خلق الله تعالى يوم العبد على راسه نورا وعلى يمينه
 نورا وفي جميع اعضائه نورا وقال عليه الصلوة والسلام من نسي الصلوة علي
 فقد احطأ طريق الجنة وقال عليه الصلوة والسلام لمن بلغ الله من صلاتي
 علي وقال عليه الصلوة والسلام الصلوة علي نور علي الهدى ومن كان علي
 الهدى من النور لم يكن من اهل النار وفي رواية عبد الرحمن بن عوف
 انه قال جاءني جبريل وقال انه لا يصلي عليك احد الا ويصلي عليه سبعون

يوم الجمعة

الف ملك ومن صلى عليه سبعون الف ملك كان من اهل الجنة من آمن من النبي صلى
عليه وآله وسلم انه قال من صلى على الف مرة لم يمت حتى يبشر له بالجنة وقال رسول
الله صلى الله عليه وآله صلوا على علي جواز دعائكم ومرضاهم لكم وزكوة
لا علكم روى عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم ما من دعاء الا ينزل من السماء
حجاب حتى يصل على محمد وآل محمد فاذا فعل ذلك اغرق الحجاب فدخل الدعاء
واذا لم يصل ذلك لم يرفع الدعاء قال رسول الله صلى الله عليه وآله من صلى علي
عنده فله يصل على اخطا طريق الجنة وقال النبي صلى الله عليه وآله
وسلم من صلى على صلاة صلى الله تعالى بها عشر صلوات وحج عن عشرين سنة وثبت
له بها عشر حسنات وكسبت ملكا الموكلان به ايتهما يبلغ روحه منه
وقال عليه الصلاة والسلام اكثروا من الصلاة على يوم الجمعة يوم
يضاعف فيه الاعمال واستبوا الله في الدرجة الوسيطة من الجنة قيل يا
رسول الله وما الدرجة الوسيطة من الجنة قال هي على درجة من الجنة
لا يبايها الا بني ارجوا ان يكون انا وابن ابي شيبة في حديثه روى
عن النبي عليه الصلاة والسلام لعيني جبريل عليه السلام فبني قال ان الله
عز وجل يقول من صلى عليك صليت عليه ومن سلم عليك سلمت عليه فثبت
لذلك روى عن انس قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم من صلى

صلى
عز وجل

على وعلى ابي عبد الله الحق خلق من ذلك القول ملك يرى جناح له بالشرق والجن
بالمغرب ورجله مغموسة في سنان من الارض السفلى وعنه ملك تحت
العرش فيقول الله عز وجل صلى على عبدك كما صلى على النبي فهو يصلي عليه الى
يوم القيمة عن ابي هريرة ان النبي عليه الصلاة والسلام قال من صلى على
في كتابه لم تنزل الملائكة بقلبي عليه ما دام ذلك الكتاب مكتوبا الى
يوم القيمة عن علي عليه السلام قال الصلاة على النبي وآله احق للحايات
من الماء للنار والسلام على النبي وآله افضل من عشرين ربات وجب رسول
الله صلى الله عليه وآله وسلم افضل من سبع الانفس او قال ضرب السبعون في سبيل
الله عن ابي عبد الله عليه السلام قال اذا ذكرتم النبي فكثروا الصلاة عليه
فانه من صلى على النبي صلاة واحدة صلى الله عليه الف صلاة في الف سنة من الملكة
ولم يبق شيء ما خلق الله الا صلى على ذلك العبد الصلاة الله وصلاة ملائكة
فمن لا يرتع في هذا الا جاهل مغرور قد بى الله منه ورسوله من جعفر بن محمد عن
عليهما السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله انا عند الميزان يوم القيمة في ثلثين سنة على
حسانه حنف بالصلاة على حق اقل بها حسنة عن الحارث الاعرج قال امر
المومنين عليه السلام كل دعاء محزون حتى يصل على محمد وآل محمد في الصباح
بن السبابة قال قال ابو عبد الله عليه السلام الا اعلمك شيئا نبي الله به وجهك مرقع

وسعدكم ملائكتي اتمتعوا بصلواتي عليكم سبعين مئة وانا اتمتع بصلواتي عليكم مئة مئة مئة وانا
 صلي على من تصب بالصلاة على اهل بيتي كان ينفعه من العناء سبعون حجاً باوئيل
 الله لا ليكر ولا سعيدكم ملائكتي لا تصعدوا دعاءه الا بالحق بالتي غزته ولا
 ينزل محجوا حتى ياتي في اهل بيتي سئل عن ابي عبد الله عليه السلام عن افضل الاعمال
 يوم الجمعة فقال الصلاة على محمد وآل محمد مائة مرة بعد العصر وما زدت فهو فضل
 عن ابي عبد الله عليه السلام قال من قال في يوم مائة مرة رب صل على محمد وآل محمد
 على اهل بيته قضى الله له مائة حاجة تلون منها الدنيا وسبعون منها
 للآخرة قال الصادق عليه السلام القدوة ليلة الجمعة ويوم الجمعة بالصلاة
 على محمد وآل محمد ليلة الجمعة ويوم الجمعة حسنة وتحتها يحط بها القسي
 ويرفع بها الف درجة وانا المعلى على محمد وآل محمد صلوا عليهم ليلة الجمعة
 يزرهم نوره في السموات الى يوم القيمة وملائكة الله في السموات يستغفرون
 له ويستغفرون له الملك الموكل بعز رسول الله صلى الله عليه وآله الى ان تقوم
 الساعة **الفقه** الثامن والعشرون في الوضوء قال الله تعالى في سورة
 المائدة يا ايها الذين آمنوا اذا قمتم الى الصلاة فاغسلوا وجوهكم وايديكم
 الى المرافق وامسحوا برؤوسكم وارجلكم الى الكعبين عن ابي عبد الله عليه السلام
 قال من توضأ فذكر اسم الله طهر وجهه صبرا وكان الوضوء الى الوضوء

الى انظر

كفاة لما بينهما من الذنوب ومن لم يستلم يظهر من حبه الا ما اصابه الماء
 ثواب من توضأ مثل وضوء امير المؤمنين عليه السلام وقال مثل قوله من الى
 عبد الله عليه السلام انا على بن ابي طالب عليه السلام ذات يوم جالس ومعه ابن
 الحنفية اذ قال يا محمد استني بائنا من ماء اتوضأ للصلاة فانه محمد الماء
 خالق بيده اليمنى عليه السيرة ثم قال بسم الله والحمد لله الذي جعل الماء طهورا
 ولم يجعله حباء ثم قال استنحي فقال اللهم جفنت فرجي واعوذ واستغفر
 وحرمتني على النار قال ثم غففت وقال اللهم لغني حتى يوم الفاكه والطن
 لسا بذكر قال ثم استنشق فقال اللهم لا تحرم علي ريح الجنة واجني
 ممن ليتم ريحها وروحها وطيبها ثم غسل وجهه فقال اللهم تقين
 وجهي يوم تبين فيه الوجوه ولا تسود وجهي يوم تسود الوجوه
 ثم غسل يده اليمنى فقال اللهم اعطني كتابي بميتي والحمد في الحان
 بيساري وحاسبني حسبا يا يسير ثم غسل يده اليسرى فقال اللهم لا
 تقطع كتابي بشيالي ولا من وراء ظهري ولا تجعلها مغلوطة الى عنتي
 واعوذ بك من مقطعات البرأز ومن مس رأسه وقال
 اللهم غشني رحمتك وعافيتك وبركائك ثم مسح رجليه
 فقال اللهم ثبت قدمي على الصراط يوم تزل فيه الاقدام وجعل سبعين

في ما يرضيك عنى برحمتك ارحم الراحمين ثم رفع راسه فظفر الى محمد فقال يا محمد
 من توفنا مثل وضوئى وقال مثل تولى خلق الله تعالى من كل قطرة ملكا يستجبه
 ويقبضه ويكبره ويكتب الله له ثواب ذلك اليوم العتيق من الى عبد الله عليه
 السلام قال من توفنا ومثل ذلك كتب الله له حسنة ومن توفنا ولم
 يتمثل لك كتب الله له ثلثين حسنة عن الى الحسن موسى عليه السلام
 توفنا للمغرب كان وضوءه ذلك ككفارة لما مضى من ذنوبه في بياضه
 ما خلا الصباير ومن توفنا الصلوة الصبح كان وضوءه ذلك ككفارة لما
 من ذنوبه في ليلة ما خلا الصباير عن الى عباس قال قال رسول الله
 صلى الله عليه وآله افتحوا عبوتكم عند الوضوء لعلها لا ترى نار جهنم
 عن الى عبد الله عليه السلام قال من نظهر ثمر اوى الى فراشه بات
 فراشه كمن سجد قال النبي عليه الصلوة والسلام يا على اذا توفنا
 فقل بسم الله اللهم انى اسالك تمام الوضوء وتمام الصلوة وتمام
 وتمام مغفرتك فهذا ذكوة الوضوء وقال امير المؤمنين عليه السلام لا يجوز
 صلوة امرء حتى يظهر خمسة جارية الوجه واليد والراس
 والرجلين بالماء والطين بالوضوء وكان امير المؤمنين عليه السلام اذا حض
 وقت الصلوة ينزل زلا وتبلون فصيله في ذلك فقال جاء مائه الى

آخره وقال كان الحسين بن علي عليهما السلام اذا توضأ
 تغير لونه وان تعدل فريضة فقبل له في ذلك فقال ح
 لمن وقف بين يدي الملك الجبار ان يصن لونه وان تعد
 مناصله عن الى عبد الله عليه السلام قال من مسح حنطه
 سبعين مرة وعد لها مرة مرة لم يقرب الشيطان اربعين
 صباحا الفاضل التاسع والعشرون في
 مواقيت الصلوات الخمس قال الله تعالى في سورة بني
 اسرائيل اقم الصلوة لدلوك الشمس الى غسق الليل
 وقرآن الفجر ان قرآن الفجر كان مشهودا وقال في
 سورة طه وسبح بحمد ربك قبل طلوع الشمس وقبل
 غروبها ومن اناء الليل واطراف النهار لعلك ترحى
 عن امير المؤمنين عليه السلام قال سأل يهودي عن
 النبي صلى الله عليه وآله وسلم قال يا محمد لاني شئت وقت
 هذه الصلوات الخمس خمس مائة مواقيت على امتك
 في ساعات الليل والنهار فقال النبي صلى الله عليه
 وآله وسلم ان الشمس اذا طلعت غدت الى

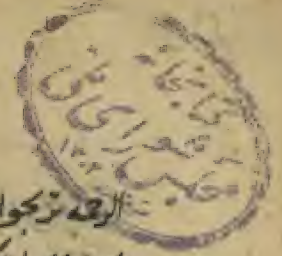

فقال جبريل مثل ذلك في هذا الصلوة كذلك في هذه الساعة من صلي ومن ولد في
 كل يوم وليلة خمس صلوات خرجت من الذنوب كما خرجت من هذه الساعة
الفصل الثلاثون في السواك عند امير المؤمنين عليه السلام عن النبي
 صلى الله عليه وآله وسلم قال من استاك كل يوم مرة مرض الله عنه وله الجنة
 ومن استاك كل يوم مرة فقد دام سنة بالانبياء عليهم السلام وكبت الله
 بكل صلوة يعيها مائة ركعة واستغنى من الفقر وتطيب لحيته ويزيد
 خوطم ويثقل له فمهم ويرى طعامه ويذهب اوجاع افراسه ويدفع عنه
 السقم ويصافحه المليك كما يرون عليهم من النور وينقى اسنانه ويستقيه
 المليك عند خروجه من البيت لمسيح فجلالة العرش والكرسي في كبت
 الله له بكل مؤمن ومومنة ثواب الف سنة ورفعه الله له الف درجة
 وفتح الله له ابواب الجنة يدخل من ايها شاء واعطاه الله كتابه عليه
 وحاسبه حسبا يا بدير وفتح عليه ابواب الرحمة ولا يخرج من الدنيا
 حتى يرى مكانه من الجنة وقد امتدى بالانبياء ومن امتدى بالانبياء
 دخل معهم الجنة ومن استاك كل يوم فلا يخرج من الدنيا حتى
 يرى اميراهم عليه السلام في المنام وكان يوم القيمة في عدد الانبياء
 وقضى الله له كل حاجه كانت له من امر الدنيا والآخرة ويكون يوم

العترة فظل العرش يوم لا ظل الا ظله ويكون في الجنة رفيق ابراهيم ورفيق
 الانبياء وقال عليه الصلوة والسلام ركعتان بسواك احب الي الله تعالى من
 سبعين ركعة بغير سواك **الفصل** الحادي والثلاثون في الاذان
 قال الله تعالى في سورة الحديد واذا ناديتهم الى الصلوة اتخذوها هرازا ولعبا
 فذكر بانهم قوم لا يعقلون وقال الله تعالى في سورة السجدة ومن احسن
 قولاً ممن دعا الى الله وعمل صالحا وقال انني من المسلمين عن امير المؤمنين
 علي بن ابي طالب عليه السلام عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم قال يا علي الاذان
 حجة على امتي اذا قال المؤذن الله اكبر الله اكبر فانه يقول اللهم انت الشاهد
 على ما اقول يا محمد قد حضرت الصلوة فتعقبوا ودعوا عنكم شغل الله
 واذا قال استعان لا اله الا الله فانه يقول يا امة محمد شهد الله واسهله
 ملايكته اني اجبرتمكم بوقت الصلوة فتفرغوا لها واذا قال استعان يا محمد
 رسول الله فانه يقول يعلم الله ويعلم ملايكته اني قد اجبرتمكم بوقت الصلوة
 فتفرغوا لها فانه خير لكم واذا قال حجة على الصلوة فانه يقول يا امة محمد
 دين قد ظهر الله لكم ورسوله فلا تقنعوه ولكن تعاهدوا بغفر الله
 لكم تفرغوا للصلاة فانه غدا ونيكم فاذا قال حجة على الصلوة فانه يقول يا
 امة محمد قد فتح الله عليكم ابواب الرحمة فتفرغوا وخذوا نصيبكم من

الرحمة تزجوا الدنيا والآخرة وإذا قال الله أكبر فإنه يقول من جوعا على لم
 فانه لا اعلم لكم على افضل من هذا فتعرفوا الصلواتكم قبل الصلاة وإذا قال
 لا اله الا الله فإنه يقول يا امة محمد صلوا الى جعلت امانة سبع سموات
 وسبع ارضين في امانكم فان سئتم فاقبلوا وان سئتم فادبروا وان
 فعد رج ومن لم يحبني فلا يفترني ثم قال على الاذان نور فن اجاب بخي
 ومن عجز حق وكنت له حقا بين يدي الله ومن كنت له حقا فما اسوى حاله
 وقال عليه السلام المؤذنون اطول اعداء قايوم القيمة وقال عليه السلام
 للمؤذن كفارة الذنوب والمشي الى المسجد طاعة الله وطاعة رسوله ومن اظلم
 الله ورسوله ادخله الجنة مع الصالحين والشهداء وكان في الجنة
 رفيق داود وله مثل داود وقال النبي صلى الله عليه وآله وسلم اجابة المؤذن حجة
 وثواب الجنة ومن لم يحب خاصته يوم القيمة فطوى لمن اجاب دعا
 ومشى الى المسجد ولا يحبه ولا يحبني الى المسجد الا مومن من اهل
 الجنة وقال عليه السلام من احاب المؤذن واجاب العلماء كان يوم
 القيمة تحت لوائي ويكون في الجنة في جوارى وله عند الله ثواب
 ستين شهيدا وقال عليه السلام من احاب المؤذنين والنايين
 والشهداء في صعود احد الانبياء فورا اذا خاف الناس وقال

عليه الصلوة والسلام من اجاب المؤذن كتب له شفاعتي شفعاني بيدي الله
 وغفر الله له الذنوب سترها وعلايتها وكتب له بكل ركعة مع الامام فضل
 ستين ركعة وله بكل ركعة مدينة وقال عليه السلام من سمع الاذان فاجاب بها
 عند الله من السعداء وقال عليه السلام من لم يحمد داعي الله فليس له في الاسلام
 نصيب ومن اجاب استقامت اليه الجنة وقال عليه السلام من اجاب داعي الله ^{سعدت}
 له الملائكة ويدخل الجنة بعز حساب **الفصل** الثاني في فضائل الجاهل ^{والصلوات}
 قال الله تعالى في سورة التوبة انما يؤمر مساجدا من آمن بالله واليوم الآخر وام
 الصلوة وآتى الزكوة ولم يخش الله فعسى ان يكون من المعلمين
 وقال في سورة البقرة واخبرني ابراهيم الخوازمي عن البيت وامير ربنا
 قبل من انكر ان الله عليه السلام وقال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم اذا دخل المسجد فضع رجليه
 اليمنى ويقول بسم الله وعلى الله توكلت ولا حول ولا قوة الا بالله واذا خرج
 يفته رجل الميرى ويقول بسم الله اعوذ بالله من الشيطان الرجيم ثم قال يا علي
 من دخل المسجد يقول كما قلت بعد الله صلوة وكتب له بكل ركعة مائة فضل
 مائة ركعة فاذا خرج يقول مثل ما قلت غفر الله له الذنوب ورفع له بكل قدم
 درجة وكتب الله له بكل قدم مائة حسنة وقال عليه السلام واليه اذا دخل
 المسجد فقال اعوذ بالله من الشيطان الرجيم قال الشيطان آوّه كسر ظهره وكتب

وكتب الله له بها عبادة سنة واذا خرج من المسجد يقول مثل ذلك كتب الله له بكل
سنة على يده مائة حسنة ورفع له مائة درجة وقال عليه السلام اذا دخل المومني
في المسجد فبقيته رجلية اليمنى قالت الملكية غوا له واذا خرج وفيه رجلية اليسرى
قالت الملكية حفظك الله وفقني لك الخواص وجعل مكانك الجنة روى باسناد
صحيح عن ابي عبد الله عليه السلام قال قال علي بن الحسين عليه السلام ينبغي عليك افعل من خراج
العراقيين ينبغي في سبيل الله وقال من غم القرآن بك لم يمت حتى يرى رسول الله صلى
و يرى منزله في الجنة وروى باسناد صحيح عن جعفر بن محمد عن ابيه قال قال رسول
صلى الله عليه وآله ان كان من زمان يكون فيه ملك من الملوك نزهة في الاغنياء تجارة وجمع المساكين
مسألة قال المومنين عليه السلام مكرهم الله والمدينة حرم رسول الله صلى الله عليه وآله والكوفة
حرمي لا يرد لها جبار يجوز فيه الاثم الله روى باسناد صحيح عن ابي جعفر الباقر عليه
السلام قال لو علم الناس ما في مسجد الكوفة لاعدوا له الزاد والراحل من كان
بعيد ان صلوة فريضة فيه تعدل حجة و صلوة نافلة تعدل عمرة وروى باسناد
صحيح عن امير المؤمنين عليه السلام انه قال ان افلة في المسجد تعدل عمرة مع النبي
صلى الله عليه وآله والفرصة تعدل حجة مع النبي صلى الله عليه وآله وقد صلى فيه النبي والفرصة
وقال الصادق عليه السلام ما من عبد صالح ولا نبي الا وقد صلى في مسجد كوفان
حتى ان رسول الله صلى الله عليه وآله اسرى به قاله جبريل بنادري ابن ابي اسرار رسول الله

مسجد الكوفة

السابعة انت مغايل مسجد كوفان فان قال فاستاذن لي ربي حتى آتية فاصلي فيه
وكنهين فاستاذن الله فخرج من كوفان له وان يمسك لروضة من رياض الجنة
وان مخرج لروضة من رياض الجنة وان الصلاة المكتوبة فيه تعدل الف
صلوة وان النافلة تعدل كسب مائة صلوة وان الحلو في غير صلاة ولا
ذكر لعبادة ولو علم الناس ما فيه لائقه ولو جاور روى باسناد صحيح عن جعفر
الهماني انه قال لا سطوانة السابعة فقال هذا مقام امير المؤمنين عليه الصلاة
والسلام وقال كان الحسن بن علي عليه السلام يعلي عند الخاتمة واذا غاب امير
المومنين صلى فيها الحسن بن علي عليه السلام هي من باب كندة وقال الصادق
عليه السلام الاسطوانة السابعة مما يلي ابواب كندة في مقام ابراهيم والحيات
فما جبريل عليه السلام فيها صورة جميع النبيين عليه السلام و تحت القنطرة
الطيبة التي خلق الله منها النبيين وفيه الموضع وهو الفاروق موضع
منه وهو من الاسس وهو من كوفان وفيه ينفتح في الصور والاله المحشور
يحشرون جانبه سبعون الفا من خلون الجنة عن ابي بصير عن ابي عبد الله
عليه السلام قال سمعته يقول نعم المسجد مسجد الكوفة هي في الغنبي والف
وصية وفيه فار التور وفيه نحو السفينة ميمته رضوان الله وكظم
روضة من رياض الجنة ومثيرة مكره وقال قلت يا ابي انت وامر ما معنى

يقول مكره قال يعني منازك الشيطان وقال عليه السلام صلوة في مسجد الكوفة بعد الف
صلوة في غرة من المساجيد وفيه اخبار كثيرة في هذه المسجد الذي ذكرناه عن
ابي جعفر عليه السلام قال صلوة في بيت المقدس والصلوة وصلوة في المسجد
الاعظم ماية صلوة وصلوة في مسجد العيلة خمس وثرون صلوة وصلوة في
مسجد السوف اثني عشر صلوة وصلوة الرجل في بيته وصلوة وحده وصلوة وحده
وقال النبي صلى الله عليه وآله وسلم الاغتسل في المسجد ياكل الحسنات كما تاكل البهيمة الحشيش ^{ابن ماجة} وقال
عليه السلام لا تدخل المساجد الا بالطهارة ومن دخل المسجد بغير الطهارة
فالمسجد حنظل وقال عليه السلام من نام في المسجد من غير عذر ابتلاه الله بداء
لا زوال له وقال النبي صلى الله عليه وآله وسلم يا في في آخر الزمان ناس من امتي ياتون المساجد
يعقدون فيها خلقا لزم الدنيا وحب الدنيا لا تجالسوهم فليس بده
لهم حاجة وقال عليه السلام من قمت مسجد اكتب الله له عقر قبه ومن خد
منه ما عصى عينا كبت الله له كفلين من رحمته وقال عليه السلام لئن لم يشكوا
الي الله عز وجل منها مسجد اخراب لا يصلي فيه احد اهله وقال الربيع
عليه السلام ان البيوت التي يصلي فيها بالليل يهر نورها لاهل السماء
كما يهر نور الكواكب لاهل الارض وعن اسد من اسرج في مسجد
لم تزل الملائكة وحملة العرش يستغفرون له ما دام في ذلك المسجد

وقال عليه السلام من ادخل ليلة واحدة سراجا في المسجد غفر الله له ذنوب سبعين سنة وكبت عبادة سنة وله عند الله مدينة فان زاد على ليلة واحدة فلم يكمل ليلة تزد ثواب بنى فاذا التفت عن ليل الا يصف الوصفون حاله عند الله من الثواب فاذا تم الشهر حرم الله حبه على النار **الفصل**
 الثالث والثلاثون في الصلوات الخمس قال الله تعالى سورة المؤمن قل اقم الصلوات التي هي لله في صلواتكم كما سمعون ثام محمد بن احمد بن صالح بن سعد بن النعماني عن ابيه قال حدثنا احمد بن محمد بن عيسى قال حدثنا محمد بن عيسى عن الربيع بن بدر عن سوار بن ميثم عن ابن عباس قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان الله تعالى ملكا يخاله سبع ايام في كل ايام البراءات للمصلين عند كل صلاة من رب العالمين جل جلاله فاذا اصبح المؤمنون وقاموا وتوضوا وصلوا اصلوة العجر اخذ من الله عز وجل براءة لهم مكتوب فيها انا الله الباقي عبادي واماسي في حرزي جعلتكم وفي حفظي وحت كفي صيرتكم وغرتي لاخذتكم وانتم مغفور لكم ذنوبكم الى الظهر فاذا كان وقت الظهر فقاموا وتوضوا وصلوا اخذ لهم من الله عز وجل البراءة الثانية مكتوب فيها انا الله الباقي عبادي واماسي بديلت سيئاتكم حسنات وغوت لكم السيئات واحكم برفقائكم دار الخلال فاذا كان وقت العصر فقاموا وتوضوا

١٠٥
 ١٠٤
 ١٠٣
 ١٠٢
 ١٠١
 ١٠٠
 ٩٩
 ٩٨
 ٩٧
 ٩٦
 ٩٥
 ٩٤
 ٩٣
 ٩٢
 ٩١
 ٩٠
 ٨٩
 ٨٨
 ٨٧
 ٨٦
 ٨٥
 ٨٤
 ٨٣
 ٨٢
 ٨١
 ٨٠
 ٧٩
 ٧٨
 ٧٧
 ٧٦
 ٧٥
 ٧٤
 ٧٣
 ٧٢
 ٧١
 ٧٠
 ٦٩
 ٦٨
 ٦٧
 ٦٦
 ٦٥
 ٦٤
 ٦٣
 ٦٢
 ٦١
 ٦٠
 ٥٩
 ٥٨
 ٥٧
 ٥٦
 ٥٥
 ٥٤
 ٥٣
 ٥٢
 ٥١
 ٥٠
 ٤٩
 ٤٨
 ٤٧
 ٤٦
 ٤٥
 ٤٤
 ٤٣
 ٤٢
 ٤١
 ٤٠
 ٣٩
 ٣٨
 ٣٧
 ٣٦
 ٣٥
 ٣٤
 ٣٣
 ٣٢
 ٣١
 ٣٠
 ٢٩
 ٢٨
 ٢٧
 ٢٦
 ٢٥
 ٢٤
 ٢٣
 ٢٢
 ٢١
 ٢٠
 ١٩
 ١٨
 ١٧
 ١٦
 ١٥
 ١٤
 ١٣
 ١٢
 ١١
 ١٠
 ٩
 ٨
 ٧
 ٦
 ٥
 ٤
 ٣
 ٢
 ١
 ٠

وصلوا اخذهم من الله عز وجل البشارة الثالثة مكتوب فيها انا الله الحليل جلد ذكر
 وعلم شافي عبيدك واما سي حرميت ابدانكم على النار و اسكنتم مسكن الاب
 و دفعت عنكم برحمتي شر الاشرار فاذا كان وقت المغرب فقاموا وقضوا
 وصلوا اخذهم من الله عز وجل البشارة الرابعة مكتوب فيها انا الله الحبار
 الكثير المتعار عبيدك و اما سي بعد ملكيتي من عندكم الرضا وحق على ان
 ارضيكم واعطيكم يوم العتمة منيتكم فاذا كان وقت العشاء فقاموا وقضوا
 وصلوا اخذهم من الله عز وجل البشارة الخامسة مكتوب فيها انا الله لا
 اله غيري ولا رب سواي عبادي و اما سي في سونكم تظهرتم والى يوتي
 مشيتم وفي ذكرى خفتم وحقى عرفتم وفرايض اديتم اسعدكم يا محاسن
 بانه اصوار كل ليلة بعد صلاة العشاء يا ملكه الله ان الله تبارك و
 تعالى قد غفر للمسلمين الموحدين فلا يبقى ملكة السموات السبع الا تستغفر
 للمسلمين و دعى لهم بالهدا و قد علم ذلك روى عن النبي صلى الله عليه و آله
 مرضاة الله تعالى وحب الملايكه وسنة الانبياء هون الموضع و هل الايمان
 واجابة الدعاء وقبول الاعمال وبركة في الرزق وراحة في البدن وسلا
 على الاعداء وكره الشيطان وشفع بين صاحبها وملك الموت وسراج في
 العبر وواش تحت جنبه وجواب ملكه وكبير موضع في السرا

والصبر وصار معه في بقره اليوم القاعة فاذا كانت الفصول
 للريح والنفوس التي فقال من تاب الى الله قبل موته سنة تاب الله عليه
 الا وسنة كثير من تاب الى الله قبل موته بشهر تاب الله عليه قال وجمهور
 شهر كثير من تاب الى الله قبل موته بجمعة تاب الله عليه قال وجمعة كثير من
 تاب الى الله قبل موته بيوم تاب الله عليه قال ويوم كثير من تاب الى الله
 قبل موته باثنتي عشر ساعة تاب الله عليه ثم قال وساعة كثير من تاب الى الله
 قبل ان يغرب المولود تاب عليه وقال النبي صلى الله عليه و آله اذ لم يسن
 عليه اثنتي عشرة فليس يأتى به من الخصال ويعيد الصلوات ويتواضع بين
 الخلق ويتقرب من الله ويتقرب من الناس ويتقرب من الله ويتقرب من الناس
 لونه بغيره الليل ويحس بطنه بقله الاكل ويعتق ظهره من مخاض الناس
 ويذهب عطشه شوقا الى الجنة ويترك قلبه فرحاً بملك الموت ويحس
 جلده على بدنه يتفكر في هذا الزمان واذ ايام العبد على هذه
 فهو تائب ناصح لنفسه عن جابر بن عبد الله الانصاري قال جارت امرأة
 الى النبي صلى الله عليه و آله قالت ولديها هل لها من ثوب فقال لها
 والذي نفسي بمحمد يداها فلما سبعتين بينا تائب و زينت
 ويعرف الله من قلبها انها لا ترجع الى الحسنة ابدت قبل الله توبتها

عتمة عتمة
 آنا والعتمة

خالت

ان

وعني عنها فان باب النوبة مفتوح ما بين المشرق والمغرب وان الباب
 من الذين كن لا ذنب له وقال رسول الله صلى الله عليه وآله انذرون من التائب قالوا
 اللهم لا قال اذا تاب العبد ولم يرض الحفماء فليس تائب ومن تاب
 ولم يزد في العباد فليس تائب ومن تاب ولم يغير لباسه فليس تائب
 ومن تاب ولم يغير رفقاً فليس تائب ومن تاب ولم يغير محله
 محله وطعامه فليس تائب ومن تاب ولم يغير فراسه ووسادته
 فليس تائب ومن تاب ولم يغير خلقه وبيته فليس تائب ومن
 تاب ولم يفتح قلبه ولم يوسع كفه فليس تائب ومن تاب ولم يغير
 اكله ولم يحفظ لسانه فليس تائب ومن تاب ولم يغير قوته
 بين يديه فليس تائب واذا استعجم على هذه الحفماء فذلك
 التائب **الفصل** الرابع والثلاثون في السلم قال الله تعالى في
 سورة النمل واذا احصيت ثجته فحيوا باحسن منها او روقوا
 هذا قال في سورة النمل واذا جاءك الذين يؤمنون بآياتنا فقل
 سلام عليكم كتب ربكم على نفسه الرحمة وقال في سورة النمل فاذا
 دخلتم بيوتا فسلموا على انفسكم تحية من عند الله مباركة طيبة
 وقال في سورة المجادلة واذا جاءوك جيفك بما لم يحكى به الله

لطان يغير لباسه
 لغيره يغير رفقاً
 ان كان له رفقاً
 فستاء ولو كانوا
 عباداً على اوجهم
 تائبين الضار
 فاستجبتهم من
 المعنى تائب
 ٣٢

سورة النمل
 سورة النمل
 سورة النمل
 سورة النمل

وقال

وقال في سورة النور يا ايها الذين آمنوا لا تدخلوا بيوتا غير بيوتكم حتى تستأذنوا
 وتسلموا على اهلها ذكركم خير لكم لعليكم تذكرون قال ابو عبد الله عليه السلام
 البادي بالسلام او الى بيته وبرسوله عن علي عليه السلام قال السلام
 حسنة تسع وستون للمبتدئ وواحدة للمراقب قال ابو عبد الله عليه السلام
 من التواضع ان تسلم على من لو عيت قال ابو عبد الله عليه السلام من قال سلاماً
 عليكم ورحمة الله فمخشون درجة حسنة وقال رسول الله صلى الله عليه وآله
 اذا قام احدكم من محبل فليوقمهم بالسلام وقال عليه السلام بلوا اراكم
 ولو بالكم وقال عليه السلام ائتموا السلام تسلموا وقال عليه السلام ان من
 المغفرة بذل السلام وحسن الكلام ومن اتي عبد الله عليه السلام قال اذا
 دخلت منزلك فقل بسم الله وبالله وسلم على اهلك فان لم يكن فيه احد فقل
 بسم الله وسلام على رسول الله وعلى اهل بيته والسلام علينا وعلى
 عباد الله الصالحين فاذا قلت ذلك فتر السيطان من منزلك السلام
 الاموات دعوة وعلى الاعداء تدبير وعلى الجهال نذك الجوار
 وعلى المؤمنين كرامة وفي الطريق امان وعنه عليه السلام قال سلم
 الرجل اذا دخل على اهله واذا دخل في بيت بنعليه وتيسر يصنع
 ذلك حتى يؤذنه انه قد جاء حتى لا يرى شيئاً يكرهه وقال عليه السلام

في سورة النمل
 في سورة النمل
 في سورة النمل
 في سورة النمل

يقول الله تعالى
 في سورة النمل
 في سورة النمل

غَم الْعِيَالِ يَطْلُبُونَ الْجَنَّةَ وَالسَّعَادَاتِ وَالْخَالِقُ يَطْلُبُ الطَّاعَةَ وَالسَّيْطَانُ
يَأْمُرُ بِالْمَعْصِيَةِ وَمَلَكَ الْمَوْتِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَطْلُبُ الرُّوحَ فَقَالَ الْبَشَرُ يَا
أَبَا عَبْدِ اللَّهِ فَإِنْ لَكَ بِكُلِّ حَصَلَةٍ دَرَجَاتٌ وَأَنْفِي كُنْتُ دَخَلْتُ عَلَى رَسُولِ
اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قَالَ كَيْفَ أَصْبَحْتَ يَا عَلِيُّ مَعَلَّتْ أَمْعِيضُ وَ
لَيْسَ فِي يَدِي شَيْءٌ غَيْرُ الْمَاءِ وَأَنَا مَعَكُمْ كَالْفَرْخِ فِي الْكَنْزِ وَالْحَيَيْنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ
لِي يَا عَلِيُّ غَمُّ الْعِيَالِ سِتْرٌ مِنَ النَّارِ وَطَاعَةُ الْخَالِقِ أَمَانٌ مِنَ الْعَذَابِ وَ
الصَّبْرُ عَلَى الْعَاقَةِ جِهَادٌ وَأَفْضَلُ مِنْ عِبَادَةِ سَبْعِينَ سَنَةً وَغَمُّ الْمَوْتِ
كَفَارَةٌ لِلذُّنُوبِ وَاعْلَمْ يَا عَلِيُّ أَنَّ رِزْقَ الْعِبَادِ عَلَى اللَّهِ سَجَانَةٌ وَكَفَى
لَهُمْ الْبُزْرُكَ وَلَا يَنْفَعُهُ غَيْرُكَ تَوَجُّعٌ عَلَيْهِ وَأَنْ غَمُّ الْغَمِّ غَمُّ الْعِيَالِ
الْعَقْدُ السَّادِسُ وَالثَّلَاثُونَ فِي الرَّسْمِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى فِي سُورَةِ يُسُفَعُ
الرُّومُ إِنَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ
جَعَلَكُمْ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ
وَقَالَ فِي سُورَةِ الْحَدِيدِ أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ
اللَّهِ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَنْظُرُ وَجْهُ الشَّيْخِ الْمَوْمِنِ صَلَاحًا
وَمَسَاقِيَةً يَقُولُ يَا عَبْدُ اللَّهِ كَيْفَ سَمِعْتَكَ وَدَقَّ عَظْمُكَ وَرَمَى لَبْلَبُكَ
وَقَرَّبَ أَحَبَّكَ وَحَانَ قَدْرُوكَ عَلَى لِسْتِي مِنْ نِيَّانَا اسْتَحْيَا

شَيْخُكَ أَنْ تَعَذِّبَكَ بِالنَّارِ وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ غَمُّ رَجُلٍ الشَّيْبَةَ نَوْرِي
فَلَا أَحَدٌ قَدْ نَوَّرَ نَبْرِي قَالَ الْبَنِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَالسَّلَامُ مَا أَكْرَمَ شَابِئًا
لِسَبْتِهِ الْأَقْصَى اللَّهُ لَهُ عِندَ سَنَةِ مِنْ بَكْرِهِ وَقَالَ الْبَنِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَالسَّلَامُ الْبُرْكَ
مَعَ الْكَابِرِ كَرَمٌ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ الشَّيْخُ فِي أَهْلِهِ كَالْبَنِيِّ فِي أَهْلِهِ عَنْ جَابِرٍ قَالَ
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مَا أَكْرَمَ حَبْلُ اللَّهِ أَكْرَمَ ذِي الشَّيْبَةِ الْمَلَمُ عَنْ بَنِي قَالَ
أَوْصَانِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بِحَبْلِ حَصَالٍ فَقَالَ فِيهِ وَقَدْ لَكِ بَرَكَةٌ مِنْ رَفْعَانِي
يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَالسَّلَامُ لَيْسَ مِنْ مَنَّا مَنْ لَا يَرْجَمُ مَغِيرًا وَلَا يُوقِرُ كَسْرًا
عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ أَتَى الْبَنِي عَلَيْهِ السَّلَامُ رَجُلًا قَالَ لَهُ شَيْبَةُ الْهَذَلِ فَقَالَ
لَهُ يَا بَنِي اللَّهِ أَنْفِي شَيْخٌ قَدْ كَبُرَتْ سِنِي وَضَعَفَتْ قُوَّتِي عَمَّا كُنْتُ تَعُوذُ بِهِ
نَفْسِي مِنْ مَلَكُوتِهِ وَهَيْبَتِهِ وَجِهَادِ فَعَلْتَنِي يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ لَعَنَ اللَّهُ
تِلْكَ مَرَاتٍ فَقَالَ الْبَنِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَا حَوَّلَكَ مَحْزَنَةً وَلَا مَدْرَةَ الْأَوْدَ بَكْتٍ مِنْ حَبْلِكَ
فَإِذَا صَلَبَتِ الصَّبْحَ فَقُلْ عَشْرَ مَرَّاتٍ سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ
إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَجْعَلُ بِكَ مِنْ ذَلِكَ مِنَ الْعِزَّةِ وَالْجَبُونَ وَالْجَدَامَ
وَالْفَقْرَ وَالْهَدْمَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ هَذَا الَّذِي نَالَهُ الْآخِرَةُ قَالَ فَقَوْلِي فِي دُبُرِ
كُلِّ صَلَاةٍ اللَّهُمَّ اهْدِنِي مِنْ عِنْدِكَ وَأَقِمْ عَلَيَّ مِنْ فَعْلِكَ وَأَنْزِلْ عَلَيَّ مِنْ حَبْلِكَ
وَأَنْزِلْ عَلَيَّ مِنْ بَرَكَاتِكَ قَالَ فَعَبَضَ عَلَيْهِمْ بِيَدِهِ ثُمَّ مَضَى فَقَالَ رَجُلٌ لِبَنِي عَبْدِ اللَّهِ

حَدَّثَنَا

أَبُو عَبْدِ اللَّهِ الطَّائِفِيُّ

عَمْرُو بْنُ صَالِحٍ

لشد ما يقف عليها حالك فقال النبي عليه السلام امانه انا وانا يوم القيمة لا يدخل
 مسجدا فتح اسد له فانه ابواب من الجنة يدخل من ايها شاء **الفصل**
 السابع والثمانون في النظر قال الله تعالى في سورة النور قل للمؤمنين يغضوا من ابصارهم
 ويخفوا ووجههم ذلك اذ كي لهم ان الله حين يصيبهم من بصره يغضوا
 بعضه عن بعض من ابصارهم ويخفون فوجوههم الا من اراد الله عليه السلام
 من ملاء عينيه حراما يحكيوها يوم القيمة مساير من نار نزعها هانا الى
 ان نعزم الناس ثم يؤمر به الى النار وقال عليه السلام من اطعم في بيت جاره
 فنظر الى عورة رجلا وسوء امرأة او شيئا من حبه كان حقيقيا على
 الله ان يدخله النار مع المنافقين الذين كانوا يحثون عورات المسلمين
 ولم يخرج من الدنيا حتى يغفر الله وبيد عورات الناظرين في الآخرة
 قال امير المؤمنين عليه السلام من اطلق ناظره انقب خاطره من شابهة خطاة
 دامت حرارة قال النبي عليه الصلوة والسلام النظر سهم مسموم من سهام
 ابليس **الفصل** الثامن والثمانون في اللسان قال الله تعالى في سورة
 قاذ يلقى المتكلمين عن المئين وعن الشمال يعيد ما يلفظ من قول الا
 لديه رقيب عتيد قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم راحة اللسان
 في حبس اللسان وقال عليه السلام حبس اللسان سلامة اللسان وقال عليه السلام

العايط والنجاء
 اهراد وزر ويك ان المكلن لا يحسبان الا عطف
 بلاء

الوجه الذي هو في البيت جاره
 من ملاء عينيه حراما يحكيوها يوم القيمة مساير من نار نزعها هانا الى

الوجه الذي هو في البيت جاره
 من ملاء عينيه حراما يحكيوها يوم القيمة مساير من نار نزعها هانا الى

بلاء الانسان من اللسان وقال عليه السلام سلامة اللسان في حفظ اللسان وقال
 عليه الصلوة والسلام خلاقه اللسان رأس المال وقال عليه السلام البلاء هو كل
 بالمنطق وقال عليه السلام فتنه اللسان اشد من ضرب السيوف وقال امير
 عليه السلام ضرب اللسان اشد من ضرب السنان وقال الصادق عليه السلام
 بجة المرء في حفظ لسانه قال النبي عليه السلام في الوصية لعلي بن ابي طالب من خاف
 الناس لسانه فهو من اهل النار روي ان نوحا بن علي عليه السلام مر على كلب كرم
 المتطرق فقال فوج ما اقيم هذا الكلب فحبنا الكلب وقال ليلان طلق دلت
 ان كنت لا تدري فليقل الله محوكتي يا بني والله فحيتي فوج عليه السلام واقل
 يلوم نفسه بذلك وناح على نفسه اربعين سنة حتى ناداه الله تعالى الى متى
 تخرج يا نوح فعدت بعت عليك فالبني بكما عا الذلثة المغفورة عما تفعل المعصية
 وانت لا تبكي على الكثرة وعلى نفسك العاصية وقال عليه الصلوة والسلام
 من نقي من ماء وونه لعلقه وبقية وذنبه دخل الجنة وفي رواية اخرى
 من حفظ لعلقه وبقية وذنبه دخل الجنة وقال عليه السلام طوبى
 لمن اتقى فضلات ماله وامسك فضلات لسانه وقال النبي عليه السلام
 ان من سار الناس من اتقى لسانه وقال عليه السلام ان الله تعالى عند
 كل قاييد وقال عليه الصلوة والسلام من كان خالسا بين في الدنيا جعل

الوجه الذي هو في البيت جاره
 من ملاء عينيه حراما يحكيوها يوم القيمة مساير من نار نزعها هانا الى

الوجه الذي هو في البيت جاره
 من ملاء عينيه حراما يحكيوها يوم القيمة مساير من نار نزعها هانا الى

الوجه الذي هو في البيت جاره
 من ملاء عينيه حراما يحكيوها يوم القيمة مساير من نار نزعها هانا الى

الوجه الذي هو في البيت جاره
 من ملاء عينيه حراما يحكيوها يوم القيمة مساير من نار نزعها هانا الى

الله يوم القيمة لساين من نار وقال عليه السلام من اخلف الله اربعين
 ضبا حاطه رت يتاسع الحكيم من قلبه على لسانه وقال عليه السلام لا يقيم
 ١. يمان عبد حتى يسعم قلبه ولا يقيم قلبه حتى يسقم لسانه ٥٥
الفصل التاسع والتسعون في النقيّة قال الله تعالى في سورة آل عمران
 لا يتخذ المؤمنون الكافرين اولياء من دون المؤمنين ومن يفعل ذلك
 فليس من الله في شيء الا ان يتقوا منهم فقه ويجددكم الله نفسه والى
 الله المصير وقال في سورة النحل من كفر بالله بعد ايمان الا من اكره وقلبه
 مطمئن بالايمان قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من لا تيقنه له كمثل جبد لا
 رأس له ومثل مؤمن لا يرى حقوق اخوانه المؤمنين كمثل من هو كاس
 كاسا صحيحه فولا يتامل بخله بعقله ولا يهرع عينه ولا يسمع باذنه
 ولا يعتر بلبانه عن حاجته ولا يدفعه المكاره عن نفسه بالاداء
 تحيز ولا يسطر لشئ بيديه ولا ينفض الى شئ برجليه فذلك قطعه
 لم قد فاته المنافع ومار غرضه ليل المكاره فذلك المؤمن اذا جهل
 حقوق اخوانه فانه يكون خوات حقوقهم فكالعطاء كحفر الماء
 فلم يرب حتى طغى وبمروة ذى الحواس لم يسئل شئ منها ليدفعه
 ولا لا شعاع محبوب واذا هو سليل كل نفع مبتلى بكل آفة وقال امين
 المؤمنين عليه السلام النقيّة من اعمال المؤمنين يكون بها نفع واخوانه

خلق الشئ
 فوق الماء
 ادعاه
 من

عن العاجرين وقضاء حقوق الاخوان اشرف اعمال المؤمنين يستجلب مودة
 الملائكة المقوس وشوق حور العين وقال الحسن بن علي عليه السلام ان النقيّة
 يصلح الله بها امته لها حبها مثل ثواب اعمالهم تركها ربا اهلك
 امته تاركها شريك من اهلكهم وان معرفة حقوق الاخوان محبب
 الى الرحمن وتعلم الزلفى من الملك الديان وان ترك قضاها يفتق الى الرحمن و
 نقيّة الرببة عند الكرم المنان وقال الحسن بن علي ع لولا النقيّة ما
 ولينا من عدونا ولو لا معرفة حقوق الاخوان ما عوقب من السيئات
 شئ الا عوقب على جميعها لكن الله غفر ما اصاب من مصيبتها
 كتبت ابيكم ويعقوب عن كثير قال علي بن الحسين عليه السلام بغفر الله للمؤمنين
 كل ذنب ويظهر منه في الآخرة ما خلا دينين ترك النقيّة وتقديره
 حقوق الاخوان وقال محمد بن علي الباقر عليه السلام اشرف اخلاق
 الائمة والغاضلين من شيعتنا استعمال النقيّة واحدا الفضل حقوق
 الاخوان وقال جعفر بن محمد الصادق عليه السلام استعمال النقيّة ليعيا
 الاخوان فان كان هو يحج الخائف فهو من شرف حصول الكرم والموقف
 بحقوق الاخوان من افضل الصدقات والزكوة والحب والمجاهدة
 وقال عليه السلام من ترك نقيّة قبل خروجه قائما فليس منا وقال عليه السلام

الحمد لله

البيعة دني ودين آباي وقال الصادق عليه السلام من اذاع عليا سيئا من
 كبره امره فهو من قتلنا عمدا ولم يعد يعتدنا خطاء وقال عليه السلام النقية في كل
 ضرورة وصاحبها اعلم بها حين تنزل به عن ابن مسكان قال قال النبي
 صلى الله عليه وسلم علي لا حبيب الا حبيبك اذ شئت علي عليه السلام من يديك ان
 ان تاكل انفس شاة لعولت فقلت اي والله جعلت فداك اني لعولت واهل
 بيتي قال فلا تفعل فواسد لربما سمعت من شتم عليا وما بيني وبينه الا سطوانة
 فاستتر بها فاذا فرغت من ملوتي امر به فاسلم عليه وافنا في من كتاب من
 الشيعة قال ابو عبد الله عليه السلام ليس من شيعة علي من لا يتق من كتاب البيعة
 للعباس قال الصادق عليه السلام لا دين لمن لا يقية له وان النقية لا وشية
 هابن السماء والارض وقال عليه السلام من كان يوم من بالله واليوم الآخر
 فلا ينكم في دولة الباطل الا باليقية وعنه عليه السلام اياكم على دين من اكنة
 اغتره الله ومن اذاعه اذله الله وعنه عليه السلام لا خير في من لا يقية له
 ولا ايمان لمن لا يقية له عن ابي عبد الله عليه السلام قال ان ابي كان يقول من
 شيء اقل لعين ابيك من النقية ان النقية حبة للمومن وقال الرضا عليه السلام لا كلام
 لمن لا وبع له ولا ايمان لمن لا يقية له عن الباقر عليه السلام قال خلقت النقية
 لتحقق بها الدم فاذا بلغ الدم فلا يقية عن ابي بصير عن ابي عبد الله عليه السلام

انما هو من قتلنا عمدا
 من قتلنا عمدا
 من قتلنا عمدا
 من قتلنا عمدا

اذاعه

قال

قال النقيم من دين الله ولقد قال يوسف ايها العبد انكم لارفون والله ما كان
 سر قه سبياء ولقد قال ابراهيم اني سقيم والله ما كان سيقا عن ابي عبد الله عليه
 السلام قال اذا غارب هذا الامر كان اسد للبيعة وعنه عليه السلام من افا
 سرتنا اهل البيت اذ اقر الله حد الحريد وقال النبي صلى الله عليه وسلم تارك البيعة كبارك
 الصلوة وقال النبي صلى الله عليه وسلم واللام من علي خلق المنا فقتل من علي
 الائمة **الفصل** الاربعون في الخوف قال الله تعالى سورة آل عمران فلا تخفوه
 وخافون ان كنتم مومنين وقال في سورة المائدة فلا تخفوهم وخشون قال
 في سورة النحل خافون ربهم من فوقهم وقال في سورة الرعد يخشون ربهم
 يخافون سوء الحساب وقال في سورة الانبياء يدعوننا رغبا ورهبا
 وكانوا لنا خاسعين وقال في سورة القصص لا تفرح ان الله لا يحب
 الفرحين وقال في سورة النجم ان هذا الحديث تعجبون ونظمه تظنون
 ولا تنكون وانتم ساعدون وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم من كان بالله اعرف كان
 من الله اخوف وقال عليه الصلوة والسلام يا ابن مسعود احسن الله تعالى
 بالعبث كانك تراه فان لم تره فانه يراك يقول الله تعالى من خشى الرحمن
 وجاء بقلب ميبأ ادخلوها بسلام ذلك يوم الخلود وقال عليه السلام
 من خاف الله تعالى خاف منه كل شيء وقال عليه السلام قال الله سبحانه وتعالى

قال ابن ابي عمير
 قال ابن ابي عمير
 قال ابن ابي عمير
 قال ابن ابي عمير

قال ابن ابي عمير
 قال ابن ابي عمير
 قال ابن ابي عمير
 قال ابن ابي عمير

ابا صفير
 ابا صفير
 ابا صفير
 ابا صفير

وخرج وجعل لا اجمع على عبدي خوذين ولا اجمع آمين فاذا امنى في الدنيا
 اخفتم يوم القيمة واذا خافني في الدنيا آمنتم يوم القيمة يروى ان النبي
 صلى الله عليه وآله كان يعطى وقلبه كالرجل يعطى من خشية الله وقال الله تعالى
 الذين اذا ذكر الله وجلت قلوبهم عز آت من هالك عن النبي صلى الله عليه وآله انه قال سألني
 الله تعالى الملائكة بحجته بالمجاهدين والعقلاء والناس الذين يتواضعون لله
 تعالى والغنى الذي يعطى العفء كثيرا ولا ين عليهم ورجل سكي في حلوته من شدة
 الله عز وجل قال امير المؤمنين عليه السلام يا بني خف الله خوفا انك لو ابدت
 اهل الارض لم يقبلها منك وارج الله رجاء انك لو اتيت بهيات اهل الارض
 غفرها لك وقال لقمان لابنه خف الله خيفة لوجيته بين الثقلين لغزبك
 وارج الله رجاء لوجيته بذنوب الثقلين لرجلك قال الصادق عليه السلام
 ارج الله رجاء لا يجزيك على حصنة وحق الله خوفا لا يؤشيك من رحمة
 قال النبي عليه الصلوة والسلام كل عين باكية يوم القيمة الا ملت اعين عين
 بكيت من خشية الله وعين غفقت عن محارم الله وعين باتت ساهرة في
 سبيل الله وقال عليه الصلوة والسلام من بكى على ذنوبه حتى تبيل دموعه
 على لحية حرم الله حسابه وجهه على النار وقال عليه السلام من خرج من
 عينيه مثل الزباب روى عن النبي صلى الله عليه وآله انه قال من يوم الغزاة الاكبر

من خشية الله

ديا جامة

عن الحسين رضي الله عنه ان ابي طالب لما قال ما من عبد قطرت عيناه فينا قطرة او
 دمعته دمعته الا ابراه بها في الجنة روى عنه ابن الاسود قال اذا انشروا قلبوا
 من خشية الله تخانت عنه خطاياهم كما يتخات من الشجر ورقها وروى عن الحسن
 عليه السلام ان ابنته فتيك فقال له هل مررت بالفتراط قال لا قال وهل
 نذرت الى الجنة بغير اثم الى النار قال لا قال فما هذا الفتيك قال فاذروني روى
 ذلك الغنى بعدها فما حكاه وقال عليه السلام لا امان الا من خاف الله وقال خندان
 عليه السلام بكاء العيون وخشية العلو من رحمة الله وقال عليه السلام
 البكاء من خشية الله نجاة من النار وقال ابن الاسود قال ما من
 مومن بكى من خشية الله تعالى الا غفر الله ذنوبه وان كانت اكثر من نجوم
 السماء روى عن فطر البحار ثم روى ابن الاسود قال اذا فطرتك اقليل
 يكسبون قال الصادق عليه السلام لا يكون العبد مومنا حتى يكون خافيا
 راجيا ولا يكون خافيا راجيا حتى يكون عالما بالخيافة ويروى عن ابن الاسود
 عليه السلام خف الله كأنك تراه فان كنت لا تراه فانه يراك وان كنت تراه
 لا يراك فقد كفرت وان كنت تعلم انه يراك ثم استترت عن المخلوقين
 بالمعاصي وبرزت له بها فقد جعلته في ابن الاسود قال انك قال
 رسول الله صلى الله عليه وآله وآل ابن الاسود قال انك قال

من اهل البيت

الله اخافه الله من كل شيء وقال عليه السلام حرمت النار على عينيك من خشية
الله تعالى عن ابي امامة قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما يعطى الا من فطره حب
الى الله من فطره دمه في سواد الليل من خشية الله لا يراه احد الا الله عز وجل
وجعل عن ابي عبد الله عليه السلام قال ما من شيء الا وله كيل او وزن الا المتبع
فان العلة تقيح بها من نار واذ الغيرة ورقت العين بايها لا يرين وجهه
فتر ولا ذلة فاذا اعاصت حرقه الله على النار ولوان باكيها في امه تجوه
عن الصادق عليه السلام عن ابيه عليه السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم طوبى لصورة
الله اليها تنك على ذنب من خشية الله تعالى لم يطعم على ذلك الذنب غيره ٥٥
الفصل الحادي والاربعون في حسن الظن بالله قال الله تعالى في سورة
الحاقة فاما من اوتي كتابه بيمينه فيقول هاؤم اقرؤا كتابي اني ظننت
اني ملاق حسابه فهو في عيش راضيه في جنه عالمة وقال في سورة العنبر
قال الذين يقولون انهم ملاقوا الله فملاقوا الله كم في من فيه قليله غلبت
فيه كثرة باذن الله والله مع الصابرين عن ابي جعفر عليه السلام قال حديثا
في كتاب علي بن ابي طالب عليه السلام ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال وهو على منبره والله
الذي لا اله الا الله ما اعطى مؤمن خير الدنيا والآخرة الا حسن ظنه بالله
ورجاؤه وحسن خلقه واكفى من اغنيا المؤمنين والله الذي لا اله الا الله

الا هو لا يعذب الله مؤمنا بعد التوبة والاستغفار الا بسوء ظنه بالله وتقصيره
من رجا به الله خلقه واغنيا به المؤمنين والله الذي لا اله الا هو لا يحق
ظن عبد مؤمن بالله الا كان الله عند ظن عبده المؤمن به لان الله كرم بعبده
الجزات يستحي ان يكون عبده المؤمن قد حسن به الظن والرجاء ثم يخلو ظنه
ورجاؤه له فاحسنوا بالله الظن وارغبوا اليه وقال عليه السلام ليس عند
ظن به خير الا كان عند ظنه ولا ظن سوء الا كان عند ظنه به وذلك قوله عز وجل
ذلك ظنكم الذي ظنتم بربكم اريدكم ما صبحتم من الخاسرين عنه قال قال
داود النبي صلوات الله على نبينا وعليه يا رب ما آمن بك من عبادك فلم
يحسن الظن بك من كتاب روضه الواعظين قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لا يؤمن
احدكم الا وهو يحسن الظن بالله فان حسن الظن بالله عن الجنة
ومن ساء به الكتب عن ابي عبد الله عليه السلام قال كان في زمن موسى بن عمران
رجلان في الحبس فاجرحا فاما احدهما فسمي وعظا واما الآخر فسمي
وهما مثل الهدية فقال موسى بن عمران للمسلمين للتمن ما الذي اريد
من حسن الحال في بذك من سوء الحال في بذك قال حسن ظني بالله وقال
لآخر ما الذي اريد بك من سوء الحال في بذك قال نعم الله قال فرفع
موسى يده الى الله فقال يا رب قد سمعت مقالتهما فاعفني ايتهما افضل

فاوحى الله اليه صاحب حسن الظن في عن ابي عبد الله ع قال ان آخر عبد يؤمر به
 الى النار ملوفت يقول الله تعالى له ردوه فاذا اتى به قال له عبد له التفت
 فيقول يا رب ما كان ظني بك هذا فيقول الله تعالى عبدى وما كان ظنك بي
 فيقول رب كان ظني بك ان تغفر لي خطيئتي وتكفي جنتك قال فيقول الله
 تعالى ملايكتي وغزقي وجلالي والاسى وارقاء ملكاني ما ظن في هذا ساعة
 من خير قط ولو ظن في ساعة ما رقت به النار اجزوا له كذبه وادخلوه الجنة
 ثم قال ابو عبد الله ما ظن عبد الله حينئذ الا كان الله تعالى عند ظنه به واطن
 به سواء كان الله عند ظنه به وذلك قوله تعالى وذلك ظنكم الذي عند
 ظنه به وذلك قوله ظنتم بربكم اذ كنتم منه انصرمين **الفصل**
 الرابع والاربعون في الاخلاص قال الله تعالى في سورة البقرة وما امروا
 الا ليعبدوا الله مخلصين له الدين حنفاء ويقيموا الصلوة ويؤتوا
 الزكاة وذلك دين القيمة قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما من حافطين يرفعان
 الى الله ما حفظا فيرى الله تبارك وتعالى في اول الصبيحة جزا وفي آخرها
 جزا الا قال للملايكته اسعدوا في قد غفرت لعبدى ما بين طرفي الصبيحة
 عن جابر عن جعفر عليه السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان الملك لينزل الصبيحة
 اول النهار واول الليل فيكتب فيها عمل بن آدم فاعلموا في اولها خيرا

وفي آخرها خيرا فان الله يعجزكم فيما بين ذلك ان شاء الله تعالى يقول اذكر في
 اذكركم ويقولوا لذكر الله اكبر عن ابي عبد الله عليه السلام في قول الله تعالى حنيفا
 مسلما قال خالصا مخلصا لا يشوبه شيء عن ابي عبد الله عليه السلام قال ان المؤمن
 بخس له كل شيء ويهابه كل شيء ثم قال اذا كان مخلصا لله اخاف الله منه
 كل شيء حتى هو لام الارض وسباعها وطير السماء قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان الله
 لا ينظر الى صوركم واعمالكم وانما ينظر الى قلوبكم ونياتكم وقال عليه السلام الصدق
 يهدي الى البر والبر يهدي الى الجنة وقال عليه السلام ليس يكاذب من اهل بين
 اسين فقال خيرا او غير خيرا قال الصادق عليه السلام لا تنظروا الى كثرة صلواتكم
 وصومكم وكثرة الحج والمعروف وطنعتهم بالليل والنهار الى صدق الحديث واداء
 الامانة **الفصل** الثالث والاربعون في الاجتهاد قال الله تعالى في
 الفكيوت والذين جاهدوا فنيالهم فنيهم سبلنا وقال في سورة والناس
 وامان خاف مقام ربه ونهى النفس عن الهوى فان الجنة هي الماور قال رسول
 الله صلى الله عليه وسلم رجعا من جهاد الاغر الى جهاد الاكبر وقال عليه السلام والامان
 غلب على هواه فهو علم نافع ومن جعل شهوة تحت قدميه فتر الشيطان
 من ظله وقال عليه السلام يقول الله تعالى يا عبد طاعني لم اكلمه الى غيري واما عبد
 عصيا وكلمته الى نفسه ثم لم ابالي في اي واد هلك قال ابو جعفر عليه السلام يقول

الله عز وجل بحلاله وعلاسي لا يورث عبد هوائى على هواه الا جعلت غناه
 وهنته في آخرته وكنت عنه منيعته وغميت السموات والارض رزقه و
 كنت له من وراء حجارة كل تاجر قال النبي صلى الله عليه وسلم امتي على ثلثة اصناف
 يشبهون بالانبياء ومن يشبهون بالملايكه ومن يشبهون بالبهائم
 الذين يشبهون بالانبياء محبتهم الصلوة والزكوة اما الذين يشبهون
 بالملايكه محبتهم الشح والتهميل والكبر ما الذين يشبهون بالبهائم
 محبتهم الاكل والشرب والنوم **الفصل الرابع** والاربعون في التزويج
 قال ابن نافع في سورة النور انكحوا ابائكم منكم والصالحين من عبادكم و
 اماكم ان يكونوا اقربا يغفر الله من فضله والله واسع عليم وقال في سورة
 النساء فانكحوا اطابكم من النساء مثنى وثلاث ورباع فان خفيتم
 لغدوا فواحدة او ما ملكت ايمانكم قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من تزوج فقد افاد
 نصف دينه فليق الله في النصف الباقي وقال عليه السلام السكاح سنتي فمن تركها
 عن سنتي فليس مني وقال عليه الصلوة والسلام تناكحوا اكثر واغاني ابائكم
 بكم الام يوم العتمة ولو بالسقط وقال عليه الصلوة والسلام تزوجوا
 الولود والودود وقال عليه السلام سوداؤكم ولو دجن من حسناء عقيم قال
 عليه السلام المزوج النائم اقرب من الصائم القائم وقال عليه السلام نكح
 المصورة

من يشبهون بالانبياء
 من يشبهون بالملايكه
 من يشبهون بالبهائم

من يشبهون بالانبياء
 من يشبهون بالملايكه
 من يشبهون بالبهائم

ابور
 المصورة

ابواب السماء بالرحمة في اربع مواضع عند نزول المطر وعند ميل الولد في وجه
 الولد وعند فقه باب الكعبة وعند السكاح وقال عليه السلام لرجل عكاف الكوفة
 قال لا يا رسول الله قال اعانت موسى قال نعم قال تزوج والافان من الحسن
 وفي رواية تزوج والافان من رهبان الفخاري وفي رواية تزوج والافان
 فانت من اخوان الشياطين وقال عليه السلام تنكح المرأة لارب لما لها وما لها
 وسبها ولدينها فعليك بذات الدين تزد بذلك وروى ابن الحنفين عن
 عبد تزوج زيادة على ما يتور بها كان يعقد على اربع في عقد واحد قال
 عليه السلام يا معشر الشباب من استطاع منكم الباه فليتزوج ومن لم يستطع
 فليصم فان الصوم له وجاء وكفى للنكاح شرفا انه سنة نبوية وعادة
 وقال عليه السلام شراكم غرة ابكم والغراب اخوان الشياطين وقال عليه السلام
 خيار امتي المناهلون وشرا راعتي الغراب وقال النبي صلى الله عليه وسلم لا تحاب
 وهو زيد بن ثابت تزوج حاتما في الفتح بركة والتعق مع غنك ولا
 تزوج اشي من امرأة فلت وما الا شي عثره يا رسول الله فقال عليه السلام تزوج

سكاح
 عكاف
 عكاف

هنوية ولا غنصية ولا شهيرة ولا سلقية ولا مذمومة
 ولا ضاربة ولا مناتة ولا رفشاء ولا عبيدة ولا ذقناة
 ولا لغونا وفي رواية اخرى ولا هبة ولا هبة قال رسول الله صلى الله عليه وسلم مثل

التي لا تفرق
 لاولاد

١٢٧
 في تزويج حلال حتى يحج الله بهما تزوجه الله من الحور العين وكان له بكل خطوة
 خطاها وكله تكلم بها عبادة سنة **الفصل الخامس** والاربعون في خدمة
 العيال عن علي عليه السلام قال دخل علينا رسول الله صلى الله عليه وآله فجالسنا عند
 العذر وانا انا في العذر قال يا ابا الحسن قلت لبيك يا رسول الله قال سمعني
 وما اقول الا من امر ربي ما من رجل عين امراته في سبها الا كان له بكل شقة
 على يده عبادة سنة فيام نهارها وقيام ليلها واعطاها الله من الثواب
 مثل ما اعطاه العبايرين وداود النبي ويعقوب وعيسى عليهم السلام
 يا علي من كان في خدمة العيال في البيت ولم يات في كبت الله اسمه في ديوان
 السجدة وكتب له بكل قدم ثواب حجة وعمره واعطاها الله بكل عرق في
 حرج حبله مدينة في الجنة يا علي ساعة في خدم البيت خير من عبادة الف سنة
 والفرح والفرحة وغير من علق الف رقة والفرح والفرحة وغير
 من علق الف رقة والفرح والفرحة وغير من علق الف رقة والفرح والفرحة وغير
 والفرح والفرحة وغير من علق الف رقة والفرح والفرحة وغير من علق الف رقة
 الله وخبر له من الف دينار يصدق على المساكين وخبر له من الف دينار يصدق
 ولا يخيل والنور والفرح والفرح والفرح والفرح والفرح والفرح والفرح
 من الف دينار يصدق على المساكين ولا يخيل من الدنيا حتى يرى مكانه من الجنة

ان من الشئ
 اذا سجد
 انما هو
 انما هو

من خدمه العيال كفارة للصباير ويطلق عقيب الرب ومهور الحور العين
 يزيد في الحسنات والدرجات يا علي لا يخدم العيال الا صدق او شهيد
 او رجل يري الله به خير الدنيا والآخرة **الفصل السادس** والاربعون
 في وصية في تأديب الجماع قال رسول الله صلى الله عليه وآله اذ دخلت العروس بيتك
 فاخلع خفيها حتى تجلس وعمل رجلها وصبت الماء من باب دارك الى يميني
 دارك فانك اذا دخلت ذلك اخرج الله من دارك سبعين لوزا من العقر وانزل
 عليك سبعين رحمة تفرق على راس العروس ويجعل البركة في كل زاوية من البيت
 وتامن العروس من الجنون والكلام والبرص ولا يصيبها ما دام في ذلك الدار
 وامن العروس في اسبوعها الاول اللبان والحل والكزبرة والبنافذ كما
 قال علي لاني شئ عنقها هذه الاشياء قال لا اله الا الله ثم يرد من الولد والحل
 لانها اذا حاضت على الحل لم تطهر ابد والكزبرة نام الحين في بطنها واستند
 عليها الولادة والبنافذ الكامنة تعطف حبيبتها فخير عليها الدار ثم
 قال يا علي لا تجامع امرأة تك اول الشهر وسطه وآفوه فان الجنون والكلام
 والحمل يبع اليها والى ولدها يا علي لا تجامع امرأة تك بعد الظهر فانه
 ان مقي نيكما ولو يكون مقيما على اذ كنت حضا فلا تقرب الزمان فاني
 اخاف ان يزل عليك انار من السماء فيجثا كما يا علي لا تجامع الا ومعك

انما هو
 انما هو

انما هو
 انما هو

خرقة ومع امرئك خرقه فضع السهوة على السهوة فضع سكرها العودا حتى يطلع
يا على لا يجامع امرئك من قيام فانه ان قضى بمكنا ولا كان بوالا في
الواش يا على لا يجامع امرئك في ليلة العطر فانه ان قضى سكرها ولد نيكيد
الولد ولا يصيب الولد الا على كسر السن يا على لا يجامع اهلك في ليلة الاصحى
فانه ان قضى ولد يكون له ستة اصابه او اربع اصابه يا على لا يجامع امرئك
تحت شجرة مثمرة فانه ان قضى سكرها ولد يكون حبلاد او قنبل لا يا على لا يجامع
امرئك في وجه السم فانه ان قضى سكرها ولد لا يزال في بؤس وفقر يا على لا
يجامع امرئك بين الاذان والاقامة فانه ان قضى سكرها ولد يكون حرا
على اوراق الدماء يا على اذا حملت امرئك فلا يجامع الا بوضوء فانه ان لم
تفعل وقضى الولد يكون اعم العلب بجبل اليبس يا على لا يجامع امرئك في
نصف شعبان فانه ان قضى ولد يكون ذو شاة وشقرة في وجهه يا على
لا يجامع اهلك على شهوة احتها فان قضى سكرها ولد يكون ذو شاة
عشا را او عونا يا على عليك الجاع في ليلة الاثنين فانه ان قضى الولد يكون
حافظا لكتاب الله را حيا يا نعيم له يا على لا يجامع في آخر رجب يعني
يوما او يومين فانه ان قضى ولد كان معنوها يا على اذا جامع في
ليلة الثلاثاء فان قضى ولد يكون شهيدا ويرزق الله له الشهادة

يا على لا يجامع امرئك في ليلة العطر فانه ان قضى سكرها ولد نيكيد

يا على لا يجامع امرئك في ليلة الاثنين فانه ان قضى الولد يكون حافظا لكتاب الله را حيا يا نعيم له يا على لا يجامع في آخر رجب يعني

المعتة في القتل

وكون طبت لكهمه رحم القرب سخي الكف ظاهر الله يا على وان جالس في
ليلة الخميس فان قضى ولد يكون حاكما او عالما وان جامعها يوم الخميس
عند الزوال فان قضى ولد لا يقرب الشيطان ويرزق الله سلامة الدنيا
والآخرة وان جامعها يوم الجمعة بعد العصر فان قضى ولد يكون
معه فامسها عالما وان جامعها في ليلة الجمعة بعد العشاء فان قضى
ولد يرجو ان يكون من الابرار ان شاء الله يا على لا يجامع في اول رجب
من الليل فانه ان قضى ولد يكون ساحرا مختارا للدين على الآخرة يا على
احفظ وصيتي كما حفظتها من جبريل **الفصل السابع والاربعون**
في طلب الولد روى عن الصادق عليه السلام انه قال من اراد ان يولد له
ولد اذكر اقليفه بيد اليمنى على الرزة اليسرى من جانب اليمين عند الجاع
وليق ا سورة انا انزلناه سبع مرات ثم يجامع فانه يرى ما اراد او يقول
كل يوم عند الصباح والمساء سبعين مرة سبحان الله وعشر مرات استغفر
الله وتسع مرات سبحان الله العظيم ويقول في العاشر استغفر الله ان
الله كان غفارا يرسل السماء عليكم مدرارا ويمددكم بأموال وبنين و
يجعل لكم جنات ويجعل لكم انهارا **الفصل الثامن والاربعون**
في الاولاد قال الله تعالى سورة الطين يا ايها الذين آمنوا ان اذكركم

عليه السلام من رزق من اربعة حفثال واحدة دخل الجنة برة الوالد بن او صلاحه
او حسن الحوار او حسن الخلق قال النبي عليه الصلوة والسلام الا اذكم على خير اخلاق
احل الدنيا والاخرة من نقي عن ظلم او وصل من قطعته ويعطي من عمره وعن امر
المؤمنين عليه السلام قال صلوا الرحائم ولو بالسلم يقول الله تعالى واتقوا الله الذي
تسالون به والارحام عن علي بن النبي صلى الله عليه وسلم ان المرء ليعقل رحمه وقد بقي من عمره
ثلثة سنين فيمده الله الى ثلثة وثلستين سنة وانه ليعطيه ربه وقد بقي من عمره
ثلثون سنة فيفصر الله الى ثلث سنين ثم تلي هذه الآية يحوي الله ما يشاء ويش
وعنده ام الكتاب وقال امير المؤمنين عليه السلام من نقي حفلة واحدة
اضمن له اربعة من نعمتي الى صلاحه ارحم له كحل امله وكثرة ماله وطول
عمره ويدخل الجنة ربه وقال النبي عليه الصلوة والسلام اعجل الخيرات ابا
صله الرحم واسرع الشدة عفا بالبغي **الفصل** المحسون في الاخلاق
قال الله تعالى في سورة ن والقلم واكب اعلى خلق عظيم سيئل عن رسول
الله صلى الله عليه وآله الاعمال افضل قال حسن الخلق وقال عليه السلام حسن الخلق
نصف الايمان قال علي بن موسى الرضا عليها السلام باسناده عن النبي
صلى الله عليه وسلم قال عليكم بحسن الخلق فان حسن الخلق في الجنة لا محالة واياكم
وسوء الخلق فان سوء الخلق في النار لا محالة علي بن موسى الرضا عليه السلام

عن علي بن ابي طالب عليه السلام قال من نقي حفلة واحدة اضمن له اربعة من نعمتي الى صلاحه ارحم له كحل امله وكثرة ماله وطول عمره ويدخل الجنة ربه وقال النبي عليه الصلوة والسلام اعجل الخيرات ابا

قال عليكم بحسن الخلق فان حسن الخلق في الجنة لا محالة واياكم وسوء الخلق فان
في النار لا محالة علي بن موسى الرضا عليه السلام قال حدثني ابي عن ابيه عن علي بن
ابي طالب عليه السلام عن النبي صلى الله عليه وسلم قال لكل مؤمن ايمان احسن خلقا واما المسلم
من مسلم المسلمين من لسانه وبيده وباسناده عن علي بن النبي صلى الله عليه وسلم
ما له في حسن الخلق لعلم انه المحتاج الى الخلق حسن فان خلق الحسن يزيه الذنوب
كما يذهب الماء الملح سيئل رسول الله صلى الله عليه وسلم ما اكثر ما يدخل الجنة قال تقدر الله عز وجل
وحسن الخلق وقال عليه السلام حسن الخلق زمام من رحمة الله في انق ما حبه و الزمام
بيد الملك والملك بحيرة الى خير والخير بحيرة الى الجنة وسوء الخلق زمام من عذاب
في انق صاحبه والزمام بيد الشيطان والسيطان بحيرة الى الشر والشر
بحيرة الى الناس روى عن موسى بن جعفر عليه السلام قال ماله الارحام وحسن
الخلق زيادة في الايمان وقال عليه السلام الخلق السوء يبعد العمل كما يبعد العمل
وسئل امير المؤمنين من ادوم الناس عما قال سوء خلقا وقال عليه السلام
عن ابن مسعود صحيفه المؤمن حسن خلقه قال رسول الله صلى الله عليه وآله العبد لنا كحسن
خلقه درجة الهيايم الغايم وقال عليه السلام ما من شيء في الجزان اعظم من
الخلق وقال عليه السلام حسن الخلق خير من **الفصل**
الحادي والخمسون في الارزاق قال الله تعالى سورة هود وما من حادثة

في الارض لا على الله رزقها وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم الرزق بطليل العبد استند من اجله
 وقال عليه السلام ان الرزق بطليل العبد كما بطليله اجله وقال صلى الله عليه وسلم لو ان احدكم
 قدر من رزقه لسبعة كما يتبعه الموت قال عليه السلام لا يدرى ابا ذر لو ان
 ابنا آدم قدر من رزقه كما يتبعه الموت لادركه رزقه كما يدركه الموت وقال
 علي عليه السلام دمع الحرص على الدنيا في العيش فلا تطعم ولا تنج من المال فلا تنج
 لمن تنج ولا تدرى افي ارضك ام في غيرها تنفرح فان الرزق معسوم
 وكذا المرء لا ينفع غير كل من يطعم عني كل من يقنع **الفصل الثاني**
 والمحزون في الزهد في الدنيا والرغبة في الآخرة قال الله في سورة يونس
 انما مثل الجبوة الدنيا كما وانزلناه من السماء فاحل ظلمة بنات الارض
 ما ياكل الناس والانعام حتى اذا اخذت الارض زحوظها وزين
 وظن اهلها انهم قادرون عليها امرنا ليلا او نهارا فجعلناها حصيدا
 كان لهم ثمن لالا مس كذا بفضل الآيات لعمري يفكرون وقال علي
 موسى الرضا باسناده عن ابي محمد عيسى عليه السلام عن النبي صلى الله عليه وسلم قال انما في
 جسمي عليه السلام فقال يا محمد ان الله يقول انك السلام ويقول ان سبقت
 لك بطحاء مكة ذهبا فرفع راسه الى السماء فقال يارب ائتني يوم ما
 اجوع يومين فاذا اشبعته فاحمرك واذا اجعت فاسبلك عينا

هذا الحديث في الزهد في الدنيا والرغبة في الآخرة وهو من كلام علي بن ابي طالب عليه السلام

من عبد الله عن النبي صلى الله عليه وسلم انه قال يا علي من عرضت له دنياه وآخرة فاختار الآخرة
 وترك الدنيا فله الجنة ومن اخذ الدنيا استخفافا بآخرة فله النار وقال
 المؤمنين عليه السلام من جمع ست حصال لم ينجح الجنة مطلبها ولا من النار الا وحصل له
 ملو له عرف الله فاطاعة وعرف الشيطان فمعصاه وعرف الدنيا فمضاه
 وعرف الآخرة فطلبها وعرف الباطل فانهاه وعرف الحق فاتبه جاء فانقاه ط
 جبريل الى النبي صلى الله عليه وسلم فقال يا محمد عيش ما سئبت فانك ميت واجبت ما
 فاك مفارقة واجمع ما سئبت فانك تاركه واعلم ما سئبت فانك مجازي
 به واعلم ان شرف الناس قيامه بالليل وعزه استغناءه عن الناس وقيل
 لمحمد بن علي من اعظم الناس قدرا قال من لم يسأل الدنيا في دين كانت ممن
 كرمته عليه نفع صفرت الدنيا في عينه ومن هانت عليه نفسه كبرت الدنيا
 في عينه وقال علي بن ابي طالب عليه السلام من استأف الى الجنة سارع الى
 الخيرات ومن استعفف عن النار نفع عن الشهوات ومن توارى الموت
 ترك اللذات ومن زهد في الدنيا كانت عليه المصيبات قال علي
 الحسين عليه السلام العجب كل العجب لمن عمل الدار الغناء وترك دار البقاء
 قال امير المؤمنين عليه السلام الزهد في الدنيا ثلثة احرف زاروها
 ودال فاما الزا فترك الدنيا وقال عليه السلام الدنيا حلو وخمر وان

الزينة واما الهاء فترك
 الهوى واما الدال فترك

وان الله مستخلفكم فيها فانظروا كيف تعملون **الفصل الثالث** المحزون
 في العقر قال الله تعالى سورة البقرة للعقر الذين احضروا في سبيل الله لا
 يستطيعون ضربا في الارض يحبهم الاهل اغنياء من التعفف تعرفهم
 بسيماهم لا يسألون الناس الخافا وقال في سورة الاحقاف ولا تقرد الذين
 يلغون بهم بالعزة والعشي يريدون وجه سئل عن النبي صلى الله عليه وآله
 خزائن من خزائن الله قبل ان يارسول الله تأبنا ما العقر فقال كرامة من الله
 قبل ان تأبنا ما العقر فقال عليه السلام لا يعطيه الله الا شيئا حسنا او
 موناكر ما على الله تعالى قال النبي صلى الله عليه وآله العقر اشده من القمل قال
 النبي صلى الله عليه وآله اوحى الله تعالى الى ابراهيم عليه السلام فقال يا ابراهيم خلقتك
 وابليكك بابر غرق قلوب ابليكك بالعقر ورفع عنك العبر بنفسك
 قال ابراهيم يارب العقر الى اشده من نار غرق وقال الله تعالى فبعزتي
 وجلالي ما خلقت من السماء والارض اشده من العقر قال يارب من اطم
 جايها فما جزاؤه قال جزاؤه العقران وان كان ذنوبه ملاء ما بين
 السماء والارض لو لارجى ربي على عقر ادمي كما والعقر يكون كفرا
 فقال من رجل من العميان واسمه ابي هريرة فقال يارسول الله فما جزاء
 مؤمن فقير يعبر على فقره قال عليه السلام ان في الجنة غرفة من ايقوت حموا

نظر اليها اهل الجنة كما ينظر اهل الارض الى نجوم السماء لا يدخل فيها الا بنى
 اوسميد فقيرا ومؤمن فقيرا قال امير المؤمنين عليه السلام للحن عليه السلام لا
 تلم انسانا يطلب خوفه من عدم فوته كثر خطاياه يا بنى العقي جعفر لا
 يسمع كلامه ولا يعرف معايله لو كان الفقير مادقا يستوز كاذبا ولو كان
 زاهدا يستوز جاهلا يابن من ابني بالعقر فمنا سئل يا بنى جعفر الضعيف في
 والنقصان في عقله والرقعة في دينه وقلة الكفا في وجهه فتعوز بالله من الفقر
 قال علي عليه السلام العقر محزون عند الله عز وجل الشهادة بويته الله من شأ
 عن النبي صلى الله عليه وآله من توفقه حفظه في الدنيا اسوى حفظه في الآخرة وان كان كريما
 وقال العقر يارسول الله ان الاغنياء ذهبوا بالجنة كحجون ويعتدون
 ولا تعد عليهم وسيفقدون فقال عليه السلام ان من صبر وحسب منك
 لكن له ثلث حصص ليس للاغنياء احدها ان في الجنة غرة فانظر اليها
 اهل الجنة كما ينظر اهل الارض الى نجوم السماء لا يدخلها الا بنى فقيرا و
 شهيد فقيرا وتأبنا يدخل العقر الجنة قبل الاغنياء كحد مائة عام و
 تأبنا اذا قال الغني سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله أكبر
 وقال العقر مثل ذلك لم يلحق الغني العقر وان اعق منها عشرة آلاف
 درهم وكذلك اعمال السرا كلها قالوا رضينا عن آتينا بما لك عن النبي

١٢٩
 صلواتهم فقراء امتي يوم القيمة وثيابهم خضر وشعورهم مسنوخة بالدر والياقوت
 وبابديهم قصبان من نور يخطبون على المنابر فيعلمهم الانبياء فيقولون هؤلاء
 من الملائكة ويعرف الملائكة هؤلاء من الانبياء فيقولون نحن لا ملكة ولا
 انبياء بل نؤمن فقراء الله محمد صلى الله عليه وسلم فيقولون يا نبي الله هذه الكرامة فيقولون
 لم تكن اعمالنا شديدة ولم نعلم الدهر ولم نعلم الليل ولكن اقمنا على الهدى
 الحمد واذا سمعنا ذكر محمد صلى الله عليه وسلم فاضت دموعنا على خدودنا
 عن ابي هريرة قال رسول الله صلى الله عليه وسلم كل من ربي فقال يا محمد اذا اجبت
 عبدا جعل مع ثلثة اشياء اولها قلبه حزينا وبذنه سقيما وبذنه خاليا
 من حطام الدنيا واذا انقضت عبدا جعل مع ثلثة اشياء اولها قلبه مسرورا
 وبذنه صحيحا وبذنه ملوه من حطام الدنيا قال النبي صلى الله عليه وسلم من جاء او حجاج
 فكنه الناس وافشاه الى الله كان حقا على الله ان يزرقه سنة من الحلال
 وقال صلى الله عليه وسلم العفو الموت الاكبر وقال صلى الله عليه وسلم اللهم احببني مسكنا
 وامتنى مسكنا واحسنني في زمرة المساكين وقال صلى الله عليه وسلم العفو ابلوك
 اهل الجنة والناس كلهم مستباحون الى الجنة والجنة مستباحة الى العفو
 قال صلى الله عليه وسلم العفو خزي فلا النبي صلى الله عليه وسلم من استدل او
 مومنا او مؤمنة او حقيرة لغفوه وقلته ذات يده شهرة الله يوم القيمة

١٣٠
 العفو في حال الوالحى موسى عليه السلام ان الانبياء واولاد الانبياء و
 اتباع الانبياء حصوا الثلث فقال النبي صلى الله عليه وسلم في الايمان وحب الله
 والعفو وقال صلى الله عليه وسلم من لقي فقرا مسلما فسلم عليه فله اجر
 على النبي صلى الله عليه وسلم يوم القيمة وهو عليه نصيبان روى ان احدا من الصحابة
 شكى الى النبي صلى الله عليه وسلم عن العفو والسقم قال النبي صلى الله عليه وسلم فاذا اصبحت مسيت
 فقل لا حول ولا قوة الا بالله توكلت على الحق الذي لا يوتى الحمد لله
 الذي لم يتجدد له والى الذي لا يترك في الملك فلا فساد ما قلته الا حق
 اذهب الله عنى العفو والسقم وقال صلى الله عليه وسلم العفو شين عند الناس
 وزين عند الله يوم القيمة **الفصل الرابع** والحمد لله في كتاب العفو
 قال الله تعالى في سورة البقرة للعفو والذين احضروا في سبيل الله لا
 يستطيعون ضربا في الارض يحبسهم الجاهل اغنيا من النعمان تعرفهم
 يسماهم لا يسألون الناس الكفا عن عبيد البصري يرفعه الى النبي صلى الله عليه وسلم
 عن قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما على ان الله جعل العفو امانة عند خلقه
 فمن ستره كان كالصايغ الفايغ ومن افشاه الى من يعيد على قضاء حوائج
 فلم يفعل فقد قتل امانه ما قبله بسيف ولا رمح ولكن باكبر من قلبه
 عن ابي عبد الله عليه السلام قال اذا كان يوم القيمة امر الله تعالى فنادى فنادى

ابن العفراء فيقوم عنق من الناس فيومهم الى الجنة فياتون بالجنة
 فيقول خزنة الجنة قبل الحساب فيقولون ما اعطونا شيئا في الدنيا
 عليه فيقول الله تعالى صدقوا عبادي ما افقرتكم هو اناكم ولكن
 ادخرت هذا لكم لهذا اليوم فيقول لهم انظروا وتصفوا وادخلوا
 فمن اتى اليكم فمعه فخذوه بيده وادخلوه الجنة عن ابي عبد الله
 عنه من ثمن شيئا وهو الله تعالى يخرج من الدنيا حتى يعطاه عن ابي
 عبد الله عليه السلام قال العفراء محزون عند الله كالسهماء ولا يعطيان
 الا من احب من عباد المؤمنين **الفصل الخامس** والخمسون في
 في السجدة والاشجار قال الله تعالى في سورة الليل فاما من اعطى واتقى
 صدق بالجنة فيسبى لليسرى واما بخل وسبى وكذب الجني
 فيسبى للعرى وقال في سورة الحز ويؤثر في على انفسهم ولو العيني
 كان بهم خصاصة ومن يوق شغته فاولئك هم المفلحون قال
 رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم دار الاسخياء وقال الصادق عليه السلام السعي الكريم
 الذي ينفق ماله في حق روي عن ابي عبد الله عليه السلام قال كاجل سخي
 افقل من ناسه بجيل وفي حديث آخر عن ابي عبد الله عليه السلام قال
 قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم في الذنوب سخي احب الى الله من سخي

عابد بجيل الحسن بن علي الرضا قال سمعت ابا الحسن الرضا عليه السلام السخي من
 من الله قريب من الجنة قريب من الناس بعيد من النار البخل بعيد من الله
 بعيد من الجنة بعيد من الناس قريب من النار وقال النبي صلى الله عليه وآله وسلم الرجال اربعة
 سخي وكريم وبخل وليم خالسني الذي باكل ويعطي والكرم الذي لا ياكل
 ويعطي والبخل الذي باكل ولا يعطي والليم الذي لا ياكل ولا يعطي قال
 الصادق عن ابيه عليه السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم السخي أشجع من البخل
 واعضاها مندليات في الارض فمن اخذ بعض من اعضائها فاق
 ذلك بعض الكفاية **الفصل السادس** والستون في البلاء
 الله تعالى في سورة البقرة ولعلكم تسبحون من الخوف والجوع ونقص من الاعمال
 والافس والثرات وبنو الهادي الذي اذا اماتتهم مصيبة قالوا
 انا لله وانا اليه راجعون او ليك عليهم صلوات من ربهم ورحمة واو لك
 هم المهندون وقال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم ان غم الجزاء مع غم البلاء وان الله
 اذا اجت عوما ابتلاه من رضى فله الرضا ومن سخط فله السخط قال
 امير المؤمنين عليه السلام الخبز عند البلاء غام المحنة وقال النبي صلى الله عليه وآله وسلم
 ان البلاء للظالم اذبا وللؤمن امتحانا وللانبياء درجة وللاولياء
 كرامة وقال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم من ابتلى فغير واعطى شكر وظلم فغفر ظلم
 فاستغفر قالوا ما باله قال اولئك لهم الامن وهم مهزون وقال

وقال عليه السلام ان الله يتعاهد اوليائه بالبلاء كما يتعاهد المؤمنون بطعام
وان الله ليخرج عبد الدنيا كما يخرج المؤمن الطعام روى عن ابن عمر عن النبي
صلعم انه قال اذا اراد الله بجوم خيرا ابتلاه ثم عن ابي هريرة قال قال رسول الله
صلعم لا يزال البلاء بالمؤمن والمؤمنة في حبه وماله وولده حتى يلقى الله
وقال عليه خطيبته وقال عليه السلام ليؤذن اهل العاقبة يوم القيمة ان جلودهم
قد فتت بالمعارفين لما يرون من ثواب اهل البلاء قال الله تعالى يا داود قل
لعبادي من لم ير من بعضناي ولم يشكر على نعماي ولم يعبر على بلاي فليطلب
ربا سواي قال عليه السلام ان اشتد الناس بلاء النبيون ثم الوصيون ثم الاهل
قالا مثل وانما يهتلى المؤمن على قدر اعماله الحنة فمن صمد دينه وحسن عمله
استد بلاؤه وذلك ان الله عز وجل لم يجعل الدنيا ثوابا للمؤمن ولا عقوبة
للكافر ومن سخط دينه وضعف عمله قل بلاؤه والبلاء اسرع
الى المؤمن النقي من المطر الى قرار الارض قال الباقر عليه السلام يا بني من كتم
بلاؤه ابتلى من الناس وشكى ذلك الى الله عز وجل كان حقاً على الله
ان يعاقبه من ذلك البلاء وقال عليه السلام ويبتلى المرء على قدر حبه
قال رسول الله صلعم قال الله عز وجل ما عبد ربي ان ادخل الجنة الا تلبسته
في حبه فان كان ذلك كفارة لذنوبه والا ضيق عليه في رزقه
فان كان ذلك كفارة لذنوبه والا شددت عليه الموت حتى يائسني

ففت
جنت اي
عنه

ليودل

لستف رقة
الحقيل وضعف

معارفة الذنوب

ولا ذنب له ثم ادخل الجنة وما من عبد ربي ان ادخل النار الا صحت حننه
فان كان ذلك فاما الطلبة عندي والا هونت عليه الموت حتى
يا بئني ولا حسنة له ثم ادخله النار عن ابي عبد الله عليه السلام قال ان
تبارك وتعالى يتعاهد المؤمن بالبلاء ما عين عليه ان يعوم ليلة الا تعمله
بر من في حبه او بصيبيته في اهل او مال او مهيبه من مصائب الدنيا
عليها قال عليه السلام ما من مؤمن الا وهو يذكرك في كل اربعين يوماً
مصيبه امان ماله او في ولده او في نفع فيوجه عليه او هم لا يدري
من اين هو وقال عليه الصلوة والسلام انه يكون للعبد منزلة عند الله
فما ينالها ابدا الا باحدي حصيلتين اما بذهاب ماله او بليته في حبه
عن ابي عبد الله عليه السلام قال ان في الجنة منزلة لا يبلغها الا بلاء وحي
عن ابي جعفر عليه السلام قال خرج موسى عليه السلام فموت رجل من بني اسرائيل قد
به حتى خرج الى الظاهر فقال له اجلس حتى اجيئك وحط عليه خطه ثم رفعه
الى السماء فقال اني استودعك صاحبني وانت خير مستودع ثم مضى فاجابه الله
بما اُجب ان ياجيه ثم انصرف نحو صاحبه فاذا اسد قد وثب عليه فشق بطنه
وفرش الحى وشرب دمه قلت وما فرث اللحم قال قطعه او ماله فرقة
موسى رأسه فقال يا رب استودعك وانت خير مستودع فسلطت عليه

فصية

وحيه

بما اُجب

شتر كلابك فتق بطنه وخرث لـ
 دمه فقتل موسى ان صاحبك
 كانت له منزلة في الجنة لم يكن يبلغها الا بما صنعت به انظر وكشف له
 العطاء فنظر موسى فاذا منزل شريف فقال رب ربيته قال عليه السلام ان في الجنة
 منزله لا يبلغها عبدا الا ببلاء في جسده عزاني جعفر عليه السلام قال ان الله
 تعالى اذا احب عبدا عتقه بالبلاء عتاه وبجته بالبلاء بجاه فاذا دعاه قال السك
 عبدك عبدك لتسبيلت عجلت ما سالت اني به على ذلك لعاد و لكن اذ خرجت
 لك فما اذ خرجت لك غير ذلك وعنه قال ان المؤمن بمنزلة كفه الميزان كلما زدت في
 ايمانه زيد في بلاءه عن الكاظم عليه السلام قال ان تكونوا مؤمنين حتى تغدوا
 البلاء كنتم في الدنيا مصيبة وخلك ان الصبر عند البلاء اعظم من الغفلة
 عند الرضا عنه الباقر عليه السلام قال لا يتبلى المؤمن في الدنيا على قدر دينه
 او قال علي حسب دينه قال النبي صلى لا يكون المؤمن موفيا حتى يفتد بالبلاء
 نعمه والرخاء محنة لان بلاء الدنيا نعمه في الآخرة و رضاء الدنيا محنة في الآخرة
 غر الحار ودعنا اني جعفر عليه السلام من ابا به قالوا قال رسول الله صلى ان المؤمن
 قارخ الذنوب وابلى بها الفقر فان في ذلك كفارة لذنوبه الا
 ابلى بالمرض فان كان في ذلك كفارة لذنوبه و الا ابلى بالخوف من السلطان
 يطلبه وان كان في ذلك كفارة لذنوبه و الا فتيق عليه عند خروج نفسه

من يفتد بالبلاء
 عتقه ردة
 بعد ما في

حتى ياتي الله حين يلقاه وماله من ذنب يتعبد عليه فيا امر رب الى الجنة
 وان الكافر والمناقع ليثبون عليها خروج انفسهم حتى يلقوا الله حين
 يلقبانه وما لهما عند من حسنة يدعيانها عليه فيا امر بهما الى النار
 وعنه عليه السلام قال كلما ازداد العبد ذنبا ازداد في معيشته
 حال الكاظم عليه السلام مثل المؤمن مثل كفتي الميزان كلما زدت في
 ايمانه زيد في بلاءه ليلقي الله غر وجل ولا خطية له **الفصل**
 السابع والخمسون في الصبر قال الله تعالى في سورة آل عمران والله يحب
 الصابرين وقال في سورة الانفال واصبروا ان الله مع الصابرين
 وقال في سورة نزل انما يعقني الصابرون اجرهم بغير حساب على بن موسى
 الرضا عليه السلام باسناده عن علي بن الحسين عليه السلام قال تحته لود علمت
 فنهض لا صبر توهد لا يخاف عبلا لا دينه ولا يرجو الا لاديه ولا يستحي كاجل
 اذا سبيل عما لا يعلم والصبر من الايمان بمنزلة الرأس من الجسد ولا ايمان لمن لا
 صبر له قال علي عن النبي صلى قال الصبر ثلثة صبر على المعصية وصبر على الطاعة وصبر
 صبر على المعصية فمن صبر على المعصية اعطاه الله ثلثمائة درجة ما بين الدرجتين
 الى الدرجتين ما بين السماء الى الارض ومن يصبر على الطاعة كان له ست مائة درجة
 ما بين الدرجتين الى الدرجتين ما بين الثرى الى العرش ومن صبر عن المعصية اعطاه

الله سبحانه ودرجه ما من الدرجه الى الدرجه فاسن منتهى العرش الى الثرى
مرتين وقال امير المؤمنين عليه السلام ايها الناس عليكم بالصبر فانه لا دين لمن لا
صبر له وقال عليه السلام انك ان صبرت جرت عليك المتاع وديروا من صبر
وانك ان جوت جرت عليك المتاع وديروا عن ابي عبد الله عليه السلام قال الصبر
راس الامان عنه قال عليه السلام الصبر من الايمان بمنزلة الرأس من الجسد
فاذا ذهب الرأس ذهب الجسد كذلك اذا ذهب الصبر ذهب الايمان قال
رسول الله صلى الله عليه وآله اذ وجهت الى عهد من عهدي مصيبة في بدنه او ماله او
ثم استقبل ذلك بصبر جميل سميت منه ان الصبر له ميزانا وانزل له ديوانا
سئل محمد بن علي عليه السلام عن الصبر فقال شئ لا شكوى فيه ثم قال وما في
من الصبر واما هو يحزن صديقي ويغيب عدوك وقال امير المؤمنين عليه
السلام ان الصبر وحسن الخلق والبر والحلم من اخلاق الانبياء وقال
امير المؤمنين عليه السلام انه سيكون زمان لا يستقيم لهم الملك الا بالعدل
والجور ولا يستقيم لهم الملك الغنى الا بالعدل ولا يستقيم لهم الصلوة
في الناس الا باتباع هوايهم والاستحاج من الدين فمن ادرى ذلك
الزمان وفبر على العرق وهو يعير على الغنى وصبر على الذل وهو يعير
على العز ومن على بغض الناس وهو يعير على الحجة اعطاه الله ثواب حامين

قال النبي عليه السلام من ابتلي من المؤمنين ببلاء فصر عليه كان له مثل اجر الغ
شهيد وقال عليه السلام الجوع عند البلاء فام المحنة وقال عليه السلام كل
نعيم دون الجنة حقير وكل بلاء دون النار يسير **الفصل** ان من
والجسود في كظم الغيظ قال الله تبارك وتعالى في سورة آل عمران والكافين
الغيظ والعافين عن الناس والله يحب المحسنين وقال في سورة الفرقان
وعباد الرحمن الذين يمشون على الارض هونا واذ خاطبهم الجاهلون قالوا
سلاما وقال في سورة فمن عفى واصح ما جره على الله قال رسول الله
من كظم غيظا وهو يعير على ان ينفذه دعا الله يوم القيمة على رؤس الخلق
حتى يخرج من الجور ماشاء وقال علي عليه السلام ان اول عوض الحكيم من حيلة
ان اعوانه على الجاهل وفي الحديث اذا كان يوم القيمة يادى من كان جود
على الله فليدخل الجنة فيقال من هم فيقال العافون عن الناس يدخلون الجنة
بلا حساب عن النبي صلى الله عليه وآله انه قال من كظم الغيظ وهو يعير على انفاذه ملاه
الله احنا واما من ترك لبس الجاهل وهو يعير عليه ناضعا كساه الله
حلة الكرامة **الفصل** التاسع والخمسون في التوكل قال
الله تعالى في سورة الطلاق ومن يتوكل على الله فهو حسبه ان الله بالغ
امرته قد جعل الله لكل شئ قدرا وقال في سورة المائدة وعلى الله حق كل امر

هذا ما رواه الامام
عليه السلام في نهج
الشيخ في نهج
الشيخ في نهج

هذا ما رواه الامام
عليه السلام في نهج
الشيخ في نهج
الشيخ في نهج

١٥٠
 ان كنتم مؤمنين وقال في سورة آل عمران ان الله يحب المتوكلين قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 انكم تتوكلون على الله حق توكله لرزقكم كما يرزق الطير تغدو خفاصا وترجع
 بهظانا وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم من اجتبت ان يكون اقوى الناس فليتوكل على الله قال
 امير المؤمنين عليه السلام من وثق بالله اراه السدد ومن توكل عليه كناه الا
 قال النبي عليه السلام من اوجب ان يكون اتقى الناس فليتوكل على الله وقال الباقر عليه
 السلام من توكل على الله لا يغلب ومن اعتمد بالله لا يهزم **الفصل**
 الستون في الاخوان وزايد رحمه الله تعالى في سورة الحجرات اما المؤمنون
 اخوة فاصلحو بين اخوانكم واتقوا الله لعلكم ترحمون وقال رسول الله
 صلى الله عليه وسلم المؤمن اخ المؤمن قال علي بن موسى الرضا عليه السلام من البغى صلح يزور
 اهل الجنة الرب تبارك وتعالى في كل جمعة ان يزورون اهل الجنة حمله
 عرش والمتحابين في الله حاملة يزورون في كل يوم اثنين وحيز قرة قال علي
 عليه السلام كل اخوان في الله لباس احدهما وهيئة سيئه لباس صاحبه
 ومنه هيئة صاحبه وهم يعرفون بذلك حتى يدخلون في دار الله عز وجل
 فيقول الله تبارك وتعالى مرحبا بعبدي وخلق وزواي والمتحابين
 في محل كرامتي اطعموهم واسقوهم واكسوهم فاوّل ما يكسونه
 سبعين الى سبعمائة ان شاء الله من اللؤلؤ منقحا حلة بيضاء صاحبها
 يقول مرحبا بعبدي وزواي وجيران في محل كرامتي والمتحابين

المحبة
 المحبة
 المحبة

رة المؤمن

في اطعموهم واسقوهم فنفذ سبحانه بالعلم لم يردن قبله ما يشبهه ثم يقول
 لهم عشر مرات حتى يدخلوهم تحت المظلال ومن البغى صلح ما يردن من ذهب
 وفضه حدثنا ابو جعفر بن باقر عن ابيه قال حدثني سعد بن عبد الله عن
 احمد بن محمد عن الحسن بن محبوب عن ابي جابر عن ابي جعفر الباقر عليه
 السلام قال ان ملكا من الملائكة من يدخل قائم على باب دار فقال له
 يا عبد الله ما تفعل على باب هذه الدار قال فقال اخرج لي فيها اردن
 ان اسلم عليه فقال املكك هل بينك وبينه رحم مائة او هل عندك
 اليه حاجة قال فقال لا ما بيني وبينه قرابة ولا دعوى اليه حاجة
 الا اخوة الاسلام وخير مني وانا اتعاهده واسلم عليه في الله رب
 العالمين فقال الملك اني رسول الله اليك وهو نبيك الاسلام ويقول انما
 اياتي اردت ولما هددت وقد اوجبت لك الجنة واعنتك من بعضي
 واجر منك من النار ابو القاسم جعفر بن محمد عن ابيه سعد بن عبد الله
 عن محمد بن الحسين عن محمد بن مهران عن علي بن عثمان الرازي قال سمعت
 ابا الحسن الاول عليه السلام يقول من لم يعذر على زيارة فلان صالح
 اخوانه بكتب له ثواب زيارة ثمانية ومن لم يعذر ان يعطينا فله بصل
 صالح اخوانه بكتب له ثواب صلواتنا عن ابي عبد الله عليه السلام قال

رحبا مرحبا

يصلنا

الحمد لله الذي جعل القرآن من الآيات...
الحمد لله الذي جعل القرآن من الآيات...
الحمد لله الذي جعل القرآن من الآيات...

قال ان الله لا يقدر احد قدره كذلك لا يقدر احد قدره عليه السلام
كذلك لا يقدر احد قدره عليه السلام
كذلك لا يقدر احد قدره عليه السلام

عن الشجر عن محمد بن الازدي قال سمعت ابا عبد الله عليه السلام يقول
ما زاد مسلما اخاه في الله الا زاد له الله تعالى ايها الزاير طيب وطيب
لك الجنة **الفصل** الحادي والستون في العدل قال الله تعالى في سورة النحل

ان الله يامر بالعدل والاحسان وابتدئ العزى وينهى عن الفحشاء
والمنكر والبي يظلم العليم تذكرون وقال سورة النبا واذا حكمتم
بين الناس ان تحكموا بالعدل وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم عدل ساعة خير من
عبادة سبعين سنة وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم كلكم مسبولون
رغبته وقال عليه السلام احسنوا الى رعيتكم فانها اسارىكم وقيل الملك
يتقي بالعدل مع الكفر ولا يسي بالجور مع اليمان **الفصل**

من ردد الى ارض العور روى عن ابي بصير عن الصادق عليه السلام انه قال ان
العبد لغى فسيحة من امره ما بينه وبين اربعين سنة فاذا بلغ اربعين سنة
ادعى الله عز وجل الى ملكه اني قد عرت عبدك عن فخطا وسخطا
وتخطا واكتبنا عليه قليل علمه وكثير وصغيره وكبير قال النبي صلى الله عليه وسلم

اعلم في وصية يا علي ان العبد المسلم اذا اتى عليه اربعون سنة اذهب
الله من البلاء والجنون والحذام والبرص واذا اتى عليه خمسون سنة
اجبه اهل السما والارض من السبع واذا اتى عليه ستون سنة كتب الله

حسابه ومحي عنه سيئاته واذا اتى عليه سبعون سنة عتله ما مضى
من ذنوبه واذا اتى عليه ثمانون سنة شفعه الله يوم القيمة في جمع
اهل بيته واذا اتى عليه تسعون سنة كتب الله اسمه عند اهل السما
اسبغ الله في الارض عن حازم بن حبيب المجعفي قال قال ابو عبد الله عليه السلام
اذا بلغت سبعين سنة فاحسب نفسك في الموتى قال النبي صلى الله عليه وسلم
للاربعون ربع قد في حصاده انباء الخمسين ما اذا قد تم وماذا
اخرتم انباء الستين علموا الى الحجاب لا عذر لكم انباء التسعين عدا
انفسكم من الموتى عن ابي عبد الله عليه السلام قال ان الله ليكتبتم ابناء
السبعين ويستحي من انباء الثمانين عن ابي عبد الله عليه السلام قلن يستحي

الحمد لله الذي جعل القرآن من الآيات...
الحمد لله الذي جعل القرآن من الآيات...
الحمد لله الذي جعل القرآن من الآيات...

العبد

وماله قال الصادق عليه السلام تعلم الاطهار يوم الجمعة يوم من الاجدام والجنون
والبرس والعرقان لم يحج فحكما حكا وفي خبر آخر فان لم يحج فامر عليه السلام
او المتوافر وروي عن الصادق عليه السلام تعلم الاطافير واخذ السار
من الجمعة الى الجمعة امان من الاجدام عن انومايك عن النبي صلى الله عليه وسلم من قلم اطافيره
يوم الجمعة واخذ من شارب واسناك وافزع على راس من الماء حين يروح
الجمعة شبعه سبعون الف ملك كلهم سيقفون له وسيفقون له عن النبي
عليه السلام عن ابيه عن ابيه عليه السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من قلم اطافيره
يوم الجمعة اخرج الله من انامله الداء وادخله الدواء وبهذه السنه
قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من قلم اطافيره يوم الخميس واخذ من شارب عو
من وجه الافراس ووجه العين عن النبي صلى الله عليه وسلم من قلم اطافيره يوم
الخميس وترك واحدا ليوم الجمعة نفى الله عنه الفقر عن النبي صلى الله عليه وسلم
عن ابيه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم تعلم الاطهار عنه الداء اعظم ويترد في
الزرق وبهذه السنه قال عن النبي صلى الله عليه وسلم من قلم اطافيره يوم
الجمعة في كل جمعة ثم قال بسم الله وعلى سنة رسوله اعطى بكل قلام
رقبه من ولد اسمعيل وقال محمد بن محمد مؤلف هذا الكتاب قال اني
في وصيته التي قلم اطفا رك واخذ من شاربك وابداء خبصرك من

يدك اليرى واختم بخبرك من يدك اليمنى وقل حينئذ قلها او شاركك الله
 بالله وعلى حلة رسول الله فانه من فعل كتب الله له بكل قلامة وجوزة عتق
 نفسه ولم يحسن الارضه الذي يموت عن ابي عبد الله عليه السلام قال قطع
 نوباً جديداً وقد انا انزلنا سنة وتلين مرة فاذا باله نزل الملكة اخبر
 شيئا من الماء ورش على الثوب رشا خفيفا ثم على ركعتين ودعاه به وقال
 في دعائه الحمد لله الذي كساني من الراس ما يحمل بي الناس واودى به
 فريضتي وستر به عورتى اللهم اجعلها ثياب بين وبركة اسع فيها رفاك
 واعمر فيها مساجدك واصلي فيه لرفا وجهك الله لم ينزلها الا في سنة حتى ياتي ذلك
 الثوب **الفصل الخامس** والستون في الزينة قال رسول الله صلى الله عليه وسلم الغف
 زينة البلاء والتواضع زينة الحب والعفافة زينة الكلام والحد زينة الهيا
 والسكينة زينة العبادة والعبادة زينة الخلق والرواية وحفظ الحجاج
 زينة العلم وحن الادب زينة العقل وسبط الوجه زينة الحلم والاثار زينة
 الزهد وبذل الموجود زينة المعين والتقل زينة الغفلة وترك النسي
 المعروف والخشوع زينة الصلوة وترك ما لا يعنى زينة الويع **الفصل**
 السادس والستون فيما عرف من الله تعالى قال رسول الله صلى الله عليه وسلم تكون الايمان تظهر
 من الشكر والصلوة تنزيها من الكبر والزكاة سبب للزهد والصيام ابتلاء
 لاحكام الخلق والحج تقوية للدين والجهاد غرة الاسلام والامر بالمعروف

علاصبت ديكرا على فؤاده
والكسالى والكرم
والفقير والرجل
صبت ديكرا

مصلحة العوام والفقراء من التكرار ردها للشفقة وصلوة الرحم مائة للعدد
واقامة الحدود اعطاء المحارم وترك شرب الخمر تحفيها للعود ومجانبة السرقة
اجبا للشفقة وترك الزنا تحفيها للعتب وترك اللواطه تكسر للفصل والشهادا
استطها راعلي المجاهدات وترك الكذب ترضي للصدق والسلام اما من
الخائف والامانة نظاما للامانة والطاعة معطيا للامانة وقال الحسن بن علي عليها
السلام ان من اخلاق المؤمنين قوة في دين وكراما في ليلين وحرما في علم وعلم
في حلم ونوسعة في غفلة وقصدا في عبادة وتحتجا في طمع وبر في اسفاعة
لا يحيف على من يغض ولا ياتر من ينجب ولا يدعي ما ليس له ولا يحد حقا
هو عليه ولا يهزم ولا يلبز ولا يبغي منه من خشيته في الصلوة مؤتمنه في
الزكوة شكور في الرخاء صابر عند البلاء قانع بالذي له لا يطمع به العيظ ولا
يحب به الشح يحاط الناس بعلمه ويسكن السليم يصب ان يبغي عليه يكون الله
يخبره بغيره له **الفصل السابع** والستون في طلب الحاجات قال امير المؤمنين
عليه السلام طلبت العذر والمنزلة فما وجدت الا بالعالم تعلموا بعظم قدركم في الدنيا
وطلبت الكرامة فما وجدت الا بالتقوى اتقوا وتكروا وطلبت الغنى فما وجدت الا
بالعناء عليكم بالعناء تستغنوا وطلبت الراحة فما وجدت الا بترك مخالطة
الناس لقوام العيش في الدنيا اتكروا الدنيا ومخالطة الناس تسترجع في الدارين
واما من العذاب وطلبت السلامة فما وجدت الا بطاعة الله تعالى اطيعوا الله

خاتم الامام جعفر

ابو جعفر عليه السلام
عنه في كتابه

ابو جعفر عليه السلام
عنه في كتابه

تسألوا وطلبت المحضون فما وجدت الا بعبول الحق اخبلوا الحق فان قبول الحق
من الكبر وطلبت العيش فما وجدت الا بترك الهوى فتركوا الهوى لطيب
عيشكم وطلبت المديح فما وجدت الا بالسماوة كونوا الاسما عند محو
وطلبت نعم الدنيا والآخرة فما وجدت الا بهذه الحضال التي ذكرناها
الفصل الثامن والستون في عشر من فضيلة نور العفة في اوله
القيام من الفرائض للبول عريانا واكل الطعام حبا وترك عمل اليدين عند الاكل
واهانة الكسرة من الخبز واحراق الثوم والبصل والعود على اسكنة البيت
وكفى البيت للبلل بالثوب غسل الأعضاء في موضع الاستنجاء ومسح بها
بالماء والكم ووضعها العفقاء والاواني غير معنولة ووضعها في الماء غير معنوة
الروؤس وترك ثوب العنكبوت في المنزل استخفاف الصلوة وتغلب الخروج
من المسجد والبكور الى السوق وناحية الرجوع عنه الى العشاء وسفك الحسن
من العفراء واللعن على الاولاد والكذب وحياطة الثوب على البدن وطعام
السراج بالنفس وفي جزاءه والبول في الحمام والاكل على الجني والتخلل بالطعام
والنوم بين العشاءين والنوم قبل طلوع الشمس ورذ السائل الذكر بالليل و
الاستماع الى الغنى واعتماد الكذب وترك التعدي في المعيشة والتسخط من مقام
واليمين الفاجدة وقطيعة الرحم ثم قال عليه السلام لا اتيكم بعد ذلك ما يزيد في
الرزق قالوا بل يا امير المؤمنين قال الحج بين الصلوة وبين الرزق والتعقيب

فما هو الرزق

١٥٩
١٥٩
١٥٩

الغداة يزد في الرزق وبعد العصر يزد في الرزق وصله الرحم يزد في الرزق في كس
 الغنى يزد في الرزق واداء الامانة يزد في الرزق والاستعداد يزد في الرزق
 ومواساة الاخ في الله يزد في الرزق واليكون فطلب الرزق يزد في الرزق و
 قول الحق يزد في الرزق واجابة المؤمن يزد في الرزق وذكر الكلام في الحلاء
 يزد في الرزق وذكر الحرف يزد في الرزق وشكر المنعم يزد في الرزق وحبنا
 المؤمنين الكاذبة يزد في الرزق والوفاء وقبل الطعام يزد في الرزق ومسح الله
 في كل يوم تكبيرة حرقه الله عز وجل عنه سبعين نوعا من النبلاء ابيوه العفر
الفصل التاسع والستون في ابتداء خلق الزمان قال الله تعالى سورة
 البقرة هو الذي خلق لكم ما في الارض جميعا لئلا تستوي الالهي فسيوونها
 سبع سموات وهو بكل شئ عليم قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان موسى عليه السلام
 سأل ربه عز وجل ان يعرفه بلاء الدنيا منذ لم تخلق فاجاب الله تعالى الى موسى
 عليه السلام تسالني عن عوام من علي فقال يا رب اجبت ان اعلم ذلك فقال يا موسى
 خلقت الدنيا منذ مائة الف الف عام ثم بدلت في عمارتها عشرين الف الف
 عام ثم خلقت فيها خلقا على مثال البقر يكون رزقي ويعبدون غيري خمسين
 الف عام ثم امنتهم كلهم في ساعة واحدة ثم خربت الدنيا خمسين الف عام ثم بدلت
 في عمارتها فكلت عامرة خمسين الف عام ثم خلقت فيها جبارا فكلت الجبارين
 الف عام لا شئ يحتاج من الدنيا يشرب ثم خلقت دابة وسلطانا على ذلك الجبار

باب في بيان ما في الارض
 الذي هو الذي خلق لكم ما في الارض
 جميعا لئلا تستوي الالهي فسيوونها
 سبع سموات وهو بكل شئ عليم
 قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 ان موسى عليه السلام سأل ربه عز وجل
 ان يعرفه بلاء الدنيا منذ لم تخلق
 فاجاب الله تعالى الى موسى عليه السلام
 تسالني عن عوام من علي فقال يا رب
 اجبت ان اعلم ذلك فقال يا موسى
 خلقت الدنيا منذ مائة الف الف عام
 ثم بدلت في عمارتها عشرين الف الف
 عام ثم خلقت فيها خلقا على مثال
 البقر يكون رزقي ويعبدون غيري
 خمسين الف عام ثم امنتهم كلهم
 في ساعة واحدة ثم خربت الدنيا
 خمسين الف عام ثم بدلت في عمارتها
 فكلت عامرة خمسين الف عام ثم
 خلقت فيها جبارا فكلت الجبارين
 الف عام لا شئ يحتاج من الدنيا
 يشرب ثم خلقت دابة وسلطانا على
 ذلك الجبار

بنفس واحد ثم خلقت خلقا اصغر من الزنبر واكبر من البقر فسلطت ذلك
 الملق على هذه الدابة فلدنها وملكها فكلت الدنيا خرابا خمسين الف سنة ثم
 خلقت الدنيا كلها اجام العقب وخلقنا السلاح وملكها عليها فكلتها
 حتى لم يبق منها شئ ثم اكلتها في ساعة واحدة فكلت الدنيا خمسين الف عام ثم
 بدلت في عمارتها فكلت عامرة خمسين الف عام ثم خلقت تكبيرة آدم تكبيرة الف
 سنة ومن آدم الى آدم الف سنة فافنيتهم كلهم بوقباني وقد علمت
 فيها خمسين الف الف مدينة من الفضة البيضاء وخلق في كل مدينة مائة
 الف فقر من الذهب من الذهب الاحمر فملأت المدن عر ولا عند الهواء يوزن
 الزمن السهل واحلى من العسل وابيقر من الثلج ثم خلقت طيرا واما على و
 جعلت طعامه في كل سنة حبة من الحرد لاكلها حتى قبيل ثم خربت بها فكلت
 خرابا خمسين الف عام ثم بدلت في عمارتها فكلت عامرة الف عام ثم خلقت
 اباك آدم عليه السلام سكر يوم الجمعة وقت الظهر ولما خلق من الطين جنة و
 من صلبه النبي محمد صلى الله عليه وسلم **الفصل السبعون** فيما خلقني خاف
 قال الله عز وجل والقوان والحديد سيل من النبي صلى الله عليه وسلم عن الناس وما خلقه قال
 سبعون ارضا من ذهب وسبعون ارضا من فضة وسبعون ارضا من مسك
 وسبعون ارضا سكتها المليك لا يكون فيها حر ولا برد وطول كل ارض

وما خلفه قال حجاب من دح قيل وما خلفه قال حجاب من نار قيل وما خلفه قال
حية محيطه بالذي اكلها يسبح اسم الله يوم القيمة وهي ملكة الحيات كلها قبل ما
خلفه قال حجاب من نار قيل وما خلفه ذلك قال علم الله وقفاه وسئل عن مرض
خلفه وطوله واستدارته فقال عليه السلام عرفته مسيرة الف سنة من باقوت الحمد
قصيدة من فقهه بيفاء وزجه من زمردة خضراء له ثلث زوايا من نور ذواته
بالشرق وذو اية بالمغرب والآخرى في وسط السماء عليها مكتوب ثلثة أسطر
الاول سبح الله الرحمن الرحيم الثاني الحمد لله رب العالمين الثالث لا اله الا الله
محمد رسول الله وسئل عن انهار الجنة كد عرف من كل نهر منها فقال عليه السلام
عرفها كل نهر مسيرة خمس مائة عام يلدور تحت الصخور والحج تنفخ اوجبه
ويستج وتطرب في الجنة كما تطرب الناس في الدنيا وقال عليه السلام اكثرها انهار
الجنة الكور نبت الكواكب اللآلئ عليه نزوده اولياء الله يوم القيمة
وقال عليه السلام خطيب اهل الجنة اما محمد رسول الله وقيل مخرج الكواكب
الآلئ نبت من سطر الكور حوراء وباخذها من يزد الكور من اولياء
الله تعالى عن النبي صلى الله عليه وسلم قال للرجل الواحد من اهل الجنة سبع مائة مثل
الدنيا وله سبعون الف مائة وسبعون الف فقر وسبعون الف حمله و
سبعون الف اكليل وسبعون الف حلة وسبعون الف الى حوراء عينا

انصف كثر العيال
والضعف كثر
الارواح

وسبعون الف وصيف وسبعون الف وصيفه على كل وصيف سبعون الف ذوقا
واربعون الف اكليل وسبعون الف حلة في كفا ابريق لسانه من رحمة
اذنه من لولؤه اسفله من ذهب على رقبة منديل طوله خمس مائة سنة
وعرضه مسيرة مائة سنة اعلاه من نور مشبك بالذهب يستجبه الله
تعالى الفقه الفصل الخامس والسبعون في الشكر قال الله تعالى
في سورة ابراهيم لئن شكرتم لازيدنكم وكان كثر من ان غدا في لشديد وقال
في سورة سباء وقليل من عبادي الشكور وقال في سورة البقرة وشكروا الى
والا تكفرون وقال في سورة المائدة ما يريد الله ليجعل عليكم في الدين مرجح
وكن مريدين ليطمئنون وليتم نعمته عليكم لعلكم تشكرون قال رسول الله
صلى الله عليه وسلم اهل ذكرى في نعمتي واهل شكرى في زيادتي واهل طاعتي في كرامتي
واهل معصيتي لداقتهم من رحمتي فان مرضوا فانا طيبهم وان
نابوا فانا حبيبهم وان لم يتوبوا فانا لمصاب والبلاء يا اهلهم
وقال علي بن الحسين من قال الحمد فقد شكر كل نعمته وجل قال الصادق
عليه السلام ان الله عز وجل انعم على قوم بالواجب فلم يشكروا وصارت عليهم
وبالا واتلى قوما باللمصاب فغضبوا وصارت عليهم نعمة قال رسول
عليه السلام اني كيف استطاع آدم ان يؤذي شكري ما اجرني عليه من

من منكم خلقة سدك وامجدت له مثلك واسكنته خبتك فادج الله
 اليه ان آدم علم ان ذلك كله مني فلهذا شكره عن ابي عبد الله عليه السلام قال ان
 الرجل منكم ليشرب الشربة من الماء فيوجب الله له بها الجنة ثم قال ياخذ الاياه
 منضغعة على فم ثم يشرب فينجيه وهو سيقفه منجد الله ثم يعود فيشرب
 ثم ينجيه منجد الله ثم يعود فيشرب ثم ينجيه منجد الله فيوجب له بها الجنة
 وقيل انكر قبل الموجد وميد المعقود وقيل انكر في النعمة الحاضرة
 وميد النعمة الغاية **الفصل الثالث والسبعون في الحجة في الغفر**
 في الله قال الله تعالى في سورة البقرة والذين آمنوا استجاب الله وقال
 في سورة المائدة يا ايها الذين آمنوا لا تتخذوا اليهود والنصارى
 اولياء بعضهم اولياء بعض ومن يتولهم فانه منهم ان الله لا يهدي
 القوم الفاسقين الظالمين وقال في سورة المجادلة لا تجد قوما يؤمنون
 بالله واليوم الآخر يوادون من حاد الله ورسوله ولو كانوا آباءهم
 او ابنائهم او اخوانهم او شيوخهم او اهل بيوتهم قال النبي صلى الله عليه وسلم
 العرش من نور عليها قوم لباسهم وجوههم نور ليسوا باسنان
 يغبطهم الاسنان والسعداء قالوا رسول الله جل لنا قال هم المتحابون
 في الله والمتزاورون في الله داود الله الى موسى عليه السلام هل علمت

لي عما قل قال النبي صلى الله عليه وسلم وصمت وصدقت وذكرت لك فقال ان
 لك برهان واليوم حبه والصدقة طلة والذكر نور قال علي علمت
 لي فقال موسى النبي حلتني على عمل هو لك فقال يا موسى هل واليت
 لي وليا وهل عادت لي عدا وانا قط فعلت موسى ان اجب الاموال الحبة
 في الله والبغض في الله قال النبي صلى الله عليه وسلم والسم لوان عبد من كتابا
 في الله احدهما بالشرق والاخر بالغرب لم يبع الله منهما يوم القيمة وقال
 النبي صلى الله عليه وسلم واللام افضل الايمان الحبة في الله والبغض في الله
 وقال عليه السلام لعامة حبت الله ذكر الله وعلم الله بعض
 ذكر الله عن ابن عباس قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم الحبة في الله فريضة والغفر
 في الله فريضة **الفصل الثالث والسبعون في حال المؤمن قال**
 الله تعالى ولنبليكم بئس من الخوف والجوع الى آفوه وقال النبي صلى الله عليه وسلم الدنيا
 سجن المؤمن وجنة الكافر عن ابي عبد الله عليه السلام ان الله جواد ولية
 في الدنيا غنها وقال عليه السلام ما اهل بيت المؤمن ثلث ولربما اجتمع الثلث
 عليه اما الغفر من يكون معه في الدنيا فيلق عليه بابه يؤذيه او جاد يؤذيه
 او من في طريقه الى حواجه من يؤذيه ولو ان مؤمنا على قلة جبل الغفر
 الله عليه سيطرانا يؤذيه ويجعل له من ايمانه اسما لا يستوحش

الفصل الثالث والسبعون في حال المؤمن
 والاضحى الملائكة
 من احد منكم

فبيض يصدق ^ص معه الى احد وقال عليه السلام لو ان مؤمنا على لوح في البحر لعيقن الله له شيطانا
يؤذيه وقال عليه لو كان المؤمن في حجر فاره لعيقن الله فيه من يؤذيه وقال المؤمن
يكفر ويؤذي عن النبي صلى الله عليه وآله انه قال لا يكون في دار الدنيا مؤمن الا وله جار يؤذيه
قال رسول الله صلى الله عليه وآله ما كان ولا يكون وهو كاي بن بني ولا مؤمن الا وله قرين
تؤذيه او جار يؤذيه قال الصادق عليه السلام لا ينكح المؤمن من حصال اربع من
جار يؤذيه وشيطان يعويه ومناقب يعقواثره ومؤمن يحبه عن ابي
جعفر عليه السلام قال ان المؤمن لبيدلى اهل بيته الخاصة فان لم يكن له اهل
بيت فجاره الا في فالادي **القصص الرابع والسبعون** في الزمان
قال رسول الله صلى الله عليه وآله ياتي على الناس زمان وجوبهم وجوه الا ومبير وقلوبهم
قلوب الشياطين كالمثال الذباب الضواري سفاكون للدماء لا ينهاهون
عن متكر فعلوه ان تابعهم اربابوك وان حذتهم كذبوك وان تواريت
عنهم اربابوك السنة فيهم بدعة والبدعة فيهم سنة والحليم بينهم غادر
والغادر عنهم حليم المؤمن فيما بينهم مستضعف والفاسق فيما بينهم
صبي عارم في مشرق صبيانهم عارم ونساءهم شاطر وشجعهم لا يأمروا بالمعروف
ولا ينهون عن المنكر الا لئلا اليهم خزي والاعتذار لهم ذل وطلب ما
في ايديهم ففقد ذلك محبتهم الله قطر السما في اوانه ونفله في غير
خسك سال سبيد

الذي في
اهله والمعنى خلاف
البيان ص

اوانه وسليط عليهم شرارهم فسيوونهم سوء العذاب يذبحون ابناءهم
يسحقون نساءهم فيدهوا جوارهم فلا يستجاب لهم قال رسول الله صلى الله عليه وآله
يأتي على الناس زمان يطوبهم الله ونساءهم قبلهم وديانهم
دينهم وشرهم مناعهم لا ينفي من الايمان الا اسمه ومن الاسلام الا رسمه
ولا من القوان الا درسه مساجدهم معورة وقلوبهم خراب عن الهدى
علما فم شر خلق الله على وجه الارض حينئذ زمان باربع حصال
جور من السلطان وقطع من الزمان وظلم من الولاة والحكام فتجت
الصحابة فقالوا يا رسول الله ايعبدون الهامام قال نعم كل درهم عندكم
صنم وقال النبي صلى الله عليه وآله ياتي في آخر الزمان ناس من امتي ياتون المساجد
يعبدون فيها خلقا ذكرهم الدنيا وجنتهم الدنيا لا يخالسون
فليس لله بهم حاجة وقال رسول الله صلى الله عليه وآله ياتي زمان على الناس
ينبتون من العلم كما ينبت العنبر عن النبي فاذا كان كذلك ابتلاه الله
بئله اسبغوا الاول برفع البركة من اموالهم والى سلطان الله سلطانا
جائدا عليهم والثالث ينجحون من الدنيا بلا ايمان عن النبي صلى الله عليه وآله
انه قال ياتي على الناس زمان العاصون منهم على دينه كالغافلين على دينه
وقال عليه السلام ياتي على الناس زمان امرؤ وهم يكونون على الجور وعلما فم

عليه السلام

وعلماءهم على الطمع وعبادهم على الريا وتجارهم على كل الربا وساء هو على
 الدنيا وعلماهم في التزويج فعند ذلك كساد ارض كساد الاسواق
 ليس فيها مستقيم اموات آتسون في قبورهم من جزيهم ولا يعينون الا حيار
 عنهم فعند ذلك الهرب جبر من العتائم قال النبي صلى الله عليه وسلم سيأتي زمان على ارض لا
 لا يعرفون العلماء ولا النبوة حسى الامم ولا يعرفون القرآن الا بصوت حسن ولا
 يعبدون الله الا في شهر رمضان فاذ كان كذلك سلب الله عليهم سلطانا
 لا علم له ولا حيل له ولا رحمة له **الفصل** الخامس والسبعون في غيبة
 قال الله تعالى فذكر فان الذكري سبع المومنين وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم يكفكم من العظة
 ذكر الموت ويكنصكم من الفكرة ذكر الآخرة ويكنفكم من العبادة الورع
 ويكنفكم من الاستغفار ترك الذنوب ويكنفكم من الدنيا والقيصر فمن كان
 فيه من هذه الخصال واحدة دخل الجنة مع اول زمرة من الانبياء وروى عن
 الحسين بن علي عليه السلام جاء رجل وقال انارجل عاص ولا مبر عن الموصية فغظني
 بنو عظم فقال عليه السلام افعل حمتا شيئا واذن ما سئيت فاول ذلك لا
 تأكل رزق الله واذن ما سئيت وان اخرج من ولاية الله واذن ما
 ثالث اطلب موصفا لا يراكم الله واذن ما سئيت والاربع اذا جاء ملك
 الموت لعقب روحك فادفعه عن نفسك واذن ما سئيت والاربع اذا

الكتاب
الروحاني

ادخلك مالك في النار فلا تدخل واذن ما سئيت قال رسول الله صلى الله عليه وسلم الغفلة في
 في ثلثة الغفلة عن ذكر الله والغفلة عن السلوة العزلة الى الطلوع الشمس
 والغفلة عن نفسه في ذنبه حتى يموت قال امير المؤمنين عليه السلام عجب للرجل
 العق الذي منه هرب ويقوده الحق الذي اياه طلب فتعش في الدنيا عيش
 الفناء ويحاسب في الآخرة حساب الماغنياء وعجب للمتكبر الذي
 كان كان بالامس نطفة ويكون عذا جيفة وعجب لمن شك في الله وهو يرى خلق
 الله وعجب لمن انكر النشأة الاخرى وهو يرى النشأة الاولى وعجب
 لعامر دار العناء وتارك دار البقاء وعجب لمن يجتني من الطعام فخا له
 ولا يجتني من الذنوب فخا النار على بن موسى الرضا عليه السلام باسناوه عن الصادق
 عليه السلام قال وجد لوي تحت حايط مدينة من المداين فيه مكتوب لا اله الا
 الله محمد رسول الله عجب لمن ايقن بالموت كيف يعرج وعجب لمن ايقن بالنار كيف
 يحرق وعجب لمن ايقن بالعقد كيف يحرق وعجب لمن اخبر الدنيا وتقلبها بها
 كيف يطير في اليها وعجب لمن ايقن بالحساب كيف يذبح وقال امير المؤمنين
 عليه السلام ما من صباغ الا وتقر من اعمال هذه الامة على الله تعالى **الفصل**
 السادس والسبعون في الدعاء قال الله تعالى في سورة البقرة واذا سألكم عباد
 غنى فاني قريب اجيب دعوة الداع اذا دعاني وقال في سورة حم المؤمن وقال
 ربكم ادعوني استجب لكم ان الذين يستكبرون عن عبادتي سيدخلون جهنم

داخرين قال رسول الله صلى الله عليه وآله الدعاء سلاح المؤمن وقال عليه السلام ان الله يحب المحسن في الدعاء وقال عليه السلام ليس شيء اكرم على الله من الدعاء قال امير المؤمنين عليه السلام اجبت الاموال الحلال في الارض الدعاء وافضل العبادات العبادات ثم تلى هذه الآية قل ما يعجبكم ربني لولا دعاؤكم دعاء اللهم اجعل خير عرياني وخبث اعادي وناحوته وخبث ايامنا يوم نلتا في فيه ويعزل بعد فريضة الظهر سبع مرات ياخذ بيده اليمنى محاسنه ويرفع يده اليسرى بآداب محمد وآل محمد صل على محمد وآل محمد ومجمل فرج آل محمد بآداب محمد وآل محمد رقيق من النار دعاء مروى عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم اللهم اني اعوذ بك من سوء الوفاة وسوء القدر وسوء المنظر في الاهل والمال والولد ومن دعاك اللهم اني اعوذ بك من غنى يطغىني وفق ينسيه وهوى يردني وعمل يخزيه وجار يوذيني ومن دعاك اللهم اجعلنا مستغولين بامرک آمين بوعدک آيسين من خلقک آسرين بک مستغولين من غيرک راضين بوقتنا بک صابرين على بلائک شاكرين على نواحيك مثل ذين نكرك فوجين بكنائك مناجين بكنائنا الليل والنهار مستغدين للموت مستأقنين الى لقاءك متبغضين للديناء محبين للآخرة واثابها وعدنا على رسلك ولا تحزننا يوم القيمة انك لا تخلق الميعاد دعاء اني ذرير الله اللهم اني اسئلك الامان بک والصديق ببيك والعافية من جميع البلاء والشكر على العافية والغنى عن شرا الناس وقال امير المؤمنين عليه السلام قد عوامي الدعاء

قبل نزول البلاء **الفصل** السابعة والسبعون في ادقات الدعاء قال امير المؤمنين عليه السلام تفتح ابواب السماء في خمس مواقيت عند الغيث وعند الرخف وعند الاذان وعند صلاة التوكل وعند الزوال وعند طلوع الشمس وقال عليه السلام من كانت له الى الله حاجة فليطلبها في ثلث ساعات في يوم الجمعة وساعة عند الزوال حين يهب الريح يفتح ابواب السماء وتنزل الرحمة والساعة في آخر الليل عند طلوع الفجر قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم يا ربك لا تميتني في بيوها وليقرأ اذا خرج من بيته ان في خلق السموات والارض الى اخره وآية الكدسي وانا انزلناه وفتح الكتاب فان فيها قضاء حوائج الدنيا والآخرة وهذا الخبر في صحيحه الرضا باسناده عن علي عليه السلام قال اذا اراد احدكم الحاجة فليذكر في طلبها يوم الخميس وليقرأ اذا خرج من منزله ما ذكرت الى آخر الخبر **الفصل** الثامن والسبعون في ما جرت اجابة الدعاء قال رسول الله صلى الله عليه وآله فاما ان يعالج في الدنيا واما ان يؤخر في الآخرة واما ان يكتم من ذنوبه وروى عن امير المؤمنين عليه السلام انه قال ربما اخبرت عن العبد اجابة الدعاء ليكون اعظم لاجد السائل واجد العطاء الامل روى ابو سعيد الخدري قال قال النبي صلى الله عليه وآله ما من مؤمن دعى الله تعالى بدعوة ليس فيها قطيعة رحم ولا اثم الا اعطاه بها احدي حصن ثلث اما ان يعجل دعوتها واما ان يتقدم في الآخرة واما ان تدفع عنه من السوء مثلهما قالوا يا

رسول الله اذا بكى قال الله اكبر وفي رواية ابن ماجة الكثر والكثير ثلث مرات من
الى عبد الله عليه السلام انه لمومن ليدعوا في حاجته فيقول الله اخذوا حاجته شوقا
الى حاجته فاذا كان يوم القيمة يقول الله عبدى دعوتنى في كذا فاحضرت اجاب
في ثوابك كذا ودعوتنى في كذا فاحضرت اجابك في ثوابك قال فيبقي المومن
انه لم يستجب له دعوة في الدنيا لما يرى من حسن ثوابه وروى عن جابر بن عبد الله
قال قال النبي صلى الله عليه وسلم ان العبد ليدعوا الله وهو يحبه فيقول يا جبريل اقم لعبدى هذا
حاجة واخرها فاني احب ان لا ازال اسمع صوته وان العبد ليدعوا الله عز وجل
وهو ينفذه فيقول يا جبريل اقم لعبدى هذا حاجة باخلاصه وعجلها فاني
اكره ان اسمع صوته **الفصل التاسع والسبعون** في الخاتم قال ابن عباس
هبط جبريل على النبي صلى الله عليه وسلم فقال يا محمد ربي يقول لك السلام ويقول لك الرب خاتمك
يميك واجعل فضة عتيق وقل لابن عمك ليس جنة بيمينه ويجعل فضة عتيق خاتمك
عليه السلام يا رسول الله وما العتيق فقال علي عليه السلام يا رسول الله وما العتيق
قال العتيق جبل اليمين اقر الله بالوجدانية والى البتوة ذلك بالوصية و
لا ولا حرك الاية بالامانة ولا شيعتك الجنة ولا عدايك بالنار قال النبي
عليه السلام تخموا بالعتيق فانه ينقي الفقر واليمين احو بالزينة وقال
عليه السلام تخموا بالعتيق لا يصيب احدكم كثير من مادام ذكر عليه من

عليه السلام قال من اراد ان يكثر ماله وولده ويوسع عليه رزقه فليكثر وقفا
من عتيق ولينقش عليه ما شاء الله لا قوة الا بالله ان ترن انا ما قل ما لا و
وقفا وسمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول ان كان غفارا على بن موسى الرضا با
عن الحسين بن علي قال رايته في المنام عيسى بن مريم قلت يا ربي الله اني اريد
ان انقش علي خاتمي فماذا انقش عليه قال انقش عليه لا اله الا الله الملك الحق
المبدي فانه يذهب الهمة والنم وروى ركنه ان بالعتيق افضل من الف
بغير محمد بن الحسن عليه السلام قال كان ابو عبد الله عليه السلام يقول من اخذ خاتما
فضة عتيق لم يعيق ولم يعص له الا بالتي هي احسن عن عبد الرحمن بن العيص
قال لعبي الوالي رجل من آل ابي طالب في جناية فمر باني عبد الله عليه السلام
فقال اسقوه بخاتم عتيق قال فابتع بخاتمة عتيق فلم يدر مكرها عن جني
عليه السلام قال مرة به وجعل مجلود فقال ان كان خاتم عتيق اما انة
لو كان ما جلد وروى في حديث آخر قال قال ابو عبد الله عليه السلام العتيق
حزر في السوءين على عليه السلام قال تخموا بالعتيق يبارك عليكم وتكونوا
في امن من البلاء قال شكارجل الى رسول الله صلى الله عليه وسلم انه قطع عليه الطريق
فقال له هلا تخم بالعتيق فانه يحرس من كل سوء وفي حديث آخر
قال ابو جعفر عليه السلام من تخم بالعتيق لم يزل الى الحن ما دام في يده

ولم ير عليه من الله تعالى واقبه عن ابي جعفر عليه السلام قال من صافه خافا من عفيف
فغش فيه محمد بن علي وقاه ميتة السوء ولم يرع الا على العفوة من علي بن محمد
يرفعه الى ابي عبدالله قال ما رويك في الله تعالى ارجى الى الله من كفى فيها عفيف
الرضا عليه السلام من ساهم بالعفيف كان سهمه الا وقرن موسى بن جعفر من آباء
عنه الحسين بن علي عليه السلام قال لما خلق الله تعالى موسى بن عمران عليه السلام كله
على طور سيناء ثم اطلع الى الارض فخلق من نور وجهه العفيف ثم قال ان
ينبغي على نفسي ان لا اعذب كما لا ينبغي له اذا نزلت عليا بالناظر قال محمد بن احمد
داود عن محمد بن همام قال حدثنا جعفر بن ملك قال حدثنا محمد بن سهاب عن
عبد الله بن يونس السعدي عن العفيل بن عمران عن ابي عبدالله عليه السلام قال احب
لكل مؤمن ان يجتمه بجوامع بالياقوت وهو اقربها وبالعقيق وهو اخلصها
لله ولنا ربا وبالعقيق وزج وهو نزهة النافين من المؤمنين والمؤمنات وهو
يقوي البصر ويوسع الصدر ويزيد في قوة القلب وبالحمد والصين وما
احب التخم به ولا اكره لبسه عند لقاء اهل السر لطيف شرفه واهب
اتخاذ فانه يرد الرعدة من الجن وما يظلم الله بالزكوة السيف بالفرس
قلت يا مولاي وما فيه من العفيل قال من تختم به حفظ الله له كل
قطرة اجرها اجر النبس والهاك الجن ولو ارحم الله ليعسنا

الوقت منه ما لا يوجد الا لك ولكن الله رخصه عليهم ليختم به غيبهم وفقرهم عن
عبد المؤمن الاقصر ادى قال سمعت ابا عبدالله عليه السلام يقول ما افوت كفى
تختم بالعقيق عن علي بن مهزيار قال دخلت على موسى بن جعفر عليه السلام
فرايت في يده خاتم فضة فيوزج نقشه الله الملك قال فادعت النظر اليه
فقال لي مالك تنظر هذا حجر اهدى جبريل لرسول الله صلى الله عليه وسلم من الجنة فوجهه
رسول الله صلى الله عليه وسلم لعلني تدعي ما اسمه قال قلت فيوزج قال هذا اسمه بالفان
نقش اسمه بالعقود قال قلت لا قال هو الطوفان من امير المؤمنين عليه السلام تختموا
اليها فانه يرد كبد عرجة الشيطان عن احمد بن محمد بن نصر صاحب الاثر وكان
يعوم ببعض امور الجن الماخى عليه السلام قال قال يوي واهله من كتاب
التخم بالزرد ليرد عسوفه عن الرضا عليه السلام قال كان ابو عبدالله عليه السلام
يقول تختموا بالياقوت فانها تنفي العق عن علي بن محمد الموروفان و
العبد سمي قرية من قرى واسط يرفعها الى ابي عبدالله عليه السلام قال نعم العفيل
الباور عن محمد بن عمر يرفعها الى ابي عبدالله عليه السلام قال من كتب على خاتمه
اسم لا قوة الا بالله واستغفر الله امن العفيل المدفع **العفيل**
الثمانون في الصيافة وفضلها قال الله تعالى في سورة والذاريات هل
حديث صنيف ابراهيم اذ دخلوا عليه فقالوا سلاما قال سلام قوم منكرو

١٧٥
 فخرج الى اهله فحاجهم ففقدته اليهم قال لا تأكلون علي بن موسى الرضا من
 عمر عن النبي صلى الله عليه وآله قال لا يزال مني خير ما تحبوا وادوا والامانة واصبوا الحرام
 واقعدوا الضيف واقاموا الهلوة وآنوا الزكوة فاذا لم يفعلوا ذلك ابتلوا
 بالخط والسب من النبي صلى الله عليه وآله انه قال من كان يؤمن بالله واليوم الآخر فليكرم
 ضيفه والضيافة ثلثة ايام وليلتين فما فوق ذلك فهو صدقة وجائزة
 يوم وليلة ولا ينبغي للضيف اذا نزل يقوم عليهم منجز جهرا ولا خفيا ومن
 امير المؤمنين عليه السلام قال من مؤمن يجمع بهمس الضيف وفتح بذلك
 غوث له خطايه وان كان مطبق بين السماء والارض ومن النبي صلى الله عليه وآله
 قال الضيف دليل الجنة وعن عامر بن ميمون عن امير المؤمنين عليه السلام قال ما
 من مؤمن يحب الضيف الا ويقوم من جرة وجهه كالقمر ليلة البدر فيضي
 اهل الجمع فيقولون ما هذا الا النبي صلى الله عليه وآله فليكون مثلك هذا مؤمن يحب الضيف
 ويكرم الضيف ولا سبيل له الا ان يدخل الجنة قال النبي صلى الله عليه وآله اذا اراد الله
 بغير خيرا اهدى اليهم هدية قالوا وما تلك الهدية قال الضيف بمنزلة برقة
 ويرتحل بنوب اهل البيت عن النبي صلى الله عليه وآله ليلة الضيف حق واجب على
 كل مسلم ومن اصابه ان شاء الله وان شاء الله وكل بيت لا يدخل فيه الضيف
 لا تدخل ملائكة من جبروت محمد صلى الله عليه وآله قال حارث بن اسيد عن النبي صلى الله عليه وآله قال رسول

قال رسول الله في المال حق سوى الزكوة قال يعز علي السلام ان يطعم الجاهل اذا ساله
 ويكسوه العاري اذا ساله قال النبي صلى الله عليه وآله ان يكون كاذبا قال يخاف عذبة العفصل
 للحادي والثمانون في السؤال اخر حاجه قال رسول الله صلى الله عليه وآله من سأل الناس عن
 قدر ثلثة ايام لقي الله يوم يلقاه وليس على وجهه لم يروى عن النبي صلى الله عليه وآله
 انه قال من عبدني عشرين ايام من المسألة الا فتح الله عليه سبعين بابا من العفو
 قال النبي صلى الله عليه وآله لا تخل الا لعقر مدفعه او غرم مغطيه وقال النبي صلى الله عليه وآله ما فتح رجل على
 نفسه من مسئلة الا فتح الله عليه بابا من العفو وقال عليه الهلوة واللام يستغف
 من السؤال ما سقطت وقال عليه السلام من سأل علي ظهرتي ففداه في الدنيا
 وداه في البطن وقال عليه السلام من سأل الناس اموالهم تكثر وطافهم حيرة
 فليستقل منه وليستكثر العفصل الثمانون في حوالا قال الله
 تع في سورة سأل سائلا والذين في اموالهم حق معلوم للسائل والمحروم وقال
 رسول الله صلى الله عليه وآله حق وان جاء على الفوس في سائلا فاحط به خوارزم او رده
 في كتاب له في معقل الرسول ان اعرايا جارا الى الحسين بن علي بن ابي طالب عليه السلام
 فقال يا ابن رسول الله قد ضمنت دية كاملة وعجزت عن آداية فقلت في نفسي
 اسئل اكرم الناس وماريت اكرم الناس من اهل بيت رسول الله فقال الحسين
 يا احب العرب اسالك عن ثلث مسائل فان اجبت عن واحد اعطيتك ثلث المال و

وان اجبت عن استنى اعطيتك ثلثي المال وان اجبت عن الكل اعطيتك الكل فقال لا اريد
 ما بين رسول الله امثلك يا ابي عن ثلثي وانت من اهل بيت العلم والرسول فقال الحسين
 عليه السلام بل سمعت جدي رسول الله صلى الله عليه وآله يقول الموروث بعد الموت فقال
 الاعرابي سئل عما بدا لك فان احبت ولم اعلم منك ولا قوة الا بالله فقال الحسين
 عليه السلام اية الاعمال افضل فقال الاعرابي الايمان بالله فقال الحسين فما النجاة
 المحمكة فقال الاعرابي النعمة بالله فقال الحسين عليه السلام فما يزيدني الرحمة فقال الاعرابي
 علم موه صم فقال ان احطاه ذلك فقال قال موعودة فقال فان احطاه ذلك
 فقال موعود صبر فقال الحسين عليه السلام فان احطاه ذلك فقال الاعرابي فقام
 تنزل من السماء وحرقه فانه اهل ذلك ففهم الحسين عليه السلام ودر بصرته اليه
 فيه الف دينار واعطاه محبته وفيه فخر قيمة ما يتاحدهم وقال يا ابا
 اعطى الذهب الى غدا بكره اصرها خاتم في ثغرك خاتم الاعرابي وقال الله لم
 حيث يجعل رسالته الا انما جاء رجل الى امير المؤمنين عليه السلام فقال حينئذ
 سال عن اربعة مسائل فقال له السلام سئل وان كان اربعة فقال حينئذ
 ما الصعب وما لا صعب وما القوي وما لا قوي وما البعير وما لا بعير وما لا يحب
 وما لا واجب وما لا وجب فقال عليه السلام الصعب هو المعصية والاصعب
 قوت نوابها والقوي كل ما هو آت والاقرب هو الموت والعجيب هو الدنيا وغفلتنا

عن

عجب والواحد هو التوبة وترك الذنوب هو الاوجب قبل جأ رجل الامير المؤمنين عليه
 وقال حينئذ من سبع مائة فراسخ واسدالك من سبع كلمان فقال عليه السلام
 سئل ما سئلت فقال الرجل اني سئلت اعظم من السماء واني سئلت اوسع من الارض
 واني سئلت اصغف من اليتيم واني سئلت احسن من النار واني سئلت ابر من الزهر
 واني سئلت اغني من البحر واني سئلت اغني من البحر قال امير المؤمنين عليه السلام
 على البر اعظم من السماء والحق اوسع من الارض وبالم الوشاة اصغف من
 اليتيم والحرص احسن من النار وحاجتك الى التخييل ابر من الزهر وروى
 القانع اغني من البحر وقلب الكافر اقنص من البحر كآيات عثمان بن عفان
 امير المؤمنين على بن ابي طالب عليه السلام فقام فاجاء اعرابي وقال يا امير المؤمنين
 اني ما خود بثلث علم علة النفس وعلة الفقر وعلة الجهل فاجاب امير المؤمنين
 عليه السلام وقال يا اخا العرب علة النفس تعرض على الطبيب وعلة الجهل تعرض
 على العالم وعلة الفقر على الكرم فقال الاعرابي يا امير المؤمنين ان الكرم ونب
 العالم وانت الطبيب فامير المؤمنين بان يعطى له من بيت المال ثلثة آلاف
 درهم وقال تنفق الغابجة النفس والغابجة الجهل والغابجة الفقر
العقبة الثالث والثمانون في رد البايل قال الله تعالى في سورة
 الضحى واما البايل فلا تنفر قال رسول الله صلى الله عليه وآله البايل هو الذي يظلم

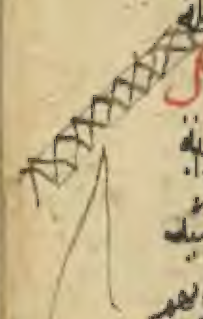
العلم اذا جاوره فلا تنفر
 تميلا ومن السد في الماد طار
 الا لا تنزجره فابذل فيلما او ربح

في قوله تعالى وقال عليه السلام من طلب الدنيا حلالا استغناها عن الدنيا
 وقولنا على جاره لقي الله تعالى وجهه كالقمر ليلة البدر
 السادس والثمانون في الرسايق قال الله تعالى في سورة الحج فكان من ذرية
 قريته اهلكتها وهي ظالمة فهي حاوية على عروشها وبئر معطلة وقصر مشيد
 او صلى النبي صلى الله عليه وسلم على النبي صلى الله عليه وسلم لان شكن الرسايق فان سبوحه وحده
 غمرة ونسواهم كشفه والعالم يسفه كالجيف من الكلاب وقال النبي صلى
 من لم يتوب في دين الله ابتلاه الله بئس حضا اما ان يمينه شاكبا
 او يوقعه في حزمة السلطان او يسكنه في الرسايق قبل ان يحد يدك
 محمود الجهمي انه قال في البلدة العلم والظلم واما اللذان في الرسايق الجهمي
 والدخل اما الظلم فقد يسري الى الرسايق والرجل قد يذهب به الى البلد
 فيبقى في البلد العلم والدخل وسعى في الرسايق الجهمي والظلم وقال عليه السلام
 ستة يدخلون في النار قبل الحساب بسبته قيل منهم يا رسول الله قال لا يور
 والعرب بالعصبية والرهايق بالكبر والتجار بالحيانة واهل الرسايق كجباله
 والعلماء بالحد **الفصل السابع والثمانون** في اكرام اولاد النبي صلى
 قال رسول الله صلى الله عليه وسلم حوت شعاع من ايمان ذريتي بيدي ولسانه وعله ورو
 عن النبي صلى الله عليه وسلم انه قال اربعة انا لهم شفيع يوم القيمة ولوجبا وانذوب اهل الدنيا
 انكم لذررتي والعاصي لهم حوايجهم والساعي لهم عند انظارهم والحق

١٧٩
 محرق وقال عليه الصلوة والسلام لا يرد السائل ولو سبق غرة وقال عليه السلام
 ان السؤال يكتسب ما قدس من ردهم **الفصل الرابع والثمانون**
 في حق الجار روى عن النبي صلى الله عليه وسلم انه قال الجار ثلث جواره ثلثه حقوق حق
 الجوار وحق القرابة وحق الاسلام وروى ان حذ الجوار الى اربعين دارا و
 روى الى اربعين **الفصل الخامس والثمانون** في كسب الحلال قال الله تعالى
 في سورة من كلوا من الطيبات واعملوا صالحا وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم طلب الحلال
 قربة على كل مسلم ومسلمة وقال عليه الصلوة والسلام لكل كبد حرا اوجب
 قال النبي صلى الله عليه وسلم من بات كالا يظن من طلب الحلال بات مغفورا له روى عن النبي صلى
 صلى العباد سبعة عزموا افضلها جزا في طلب الحلال وقال عليه السلام العادة
 عشرة اجزاء تسعة اجزاء في طلب الحلال روى عبا بن قال كان رسول الله صلى الله عليه وسلم اذا
 نظر الى رجل فاعجب قال هل له حرفة فان قالوا لا قال سقط من عيني قبله
 كيف ذكر يا رسول الله قال لا انا المؤمن اذا لم يكن له حرفة يعيش بذنبه
 وقال عليه الصلوة والسلام من اكل من كذب يده حرة على الصراط كالبرق
 الخاطف وقال عليه السلام من اكل من كذب يده نظر الله اليه بالرجمة ثم لا يوجد
 ابدا وقال صلى الله عليه وسلم من اكل من كذب يده حلالا فتح له ابواب الجنة يدخل من ايها
 شاء وقال صلى الله عليه وسلم من اكل من كذب يده كان يوم القيمة في عداد الانبياء

واخذ ثواب الانبياء وقال عليه السلام من طلب الدنيا حلالا استغناها عن الدنيا
 وتوقفنا على جاره لقي الله تعالى وجهه كالقمر ليلة البدر
 السادس والثمانون في الرسايق قال الله تعالى في سورة الحج فكان من ذرية
 قريته اهلكتها وهي ظالمة فهي حاوية على عروشها وبئر معطلة وقصر مشيد
 او صلى النبي صلى الله عليه وسلم على النبي صلى الله عليه وسلم لان شكن الرسايق فان سبوحه وحده
 غمرة ونسواهم كشفه والعالم يسفه كالجيف من الكلاب وقال النبي صلى
 من لم يتوب في دين الله ابتلاه الله بئس حضا اما ان يمينه شاكبا
 او يوقعه في حزمة السلطان او يسكنه في الرسايق قبل ان يحد يدك
 محمود الجهمي انه قال في البلدة العلم والظلم واما اللذان في الرسايق الجهمي
 والدخل اما الظلم فقد يسري الى الرسايق والرجل قد يذهب به الى البلد
 فيبقى في البلد العلم والدخل وسعى في الرسايق الجهمي والظلم وقال عليه السلام
 ستة يدخلون في النار قبل الحساب بسبته قيل منهم يا رسول الله قال لا يور
 والعرب بالعصبية والرهايق بالكبر والتجار بالحيانة واهل الرسايق كجباله
 والعلماء بالحد **الفصل السابع والثمانون** في اكرام اولاد النبي صلى
 قال رسول الله صلى الله عليه وسلم حوت شعاع من ايمان ذريتي بيدي ولسانه وعله ورو
 عن النبي صلى الله عليه وسلم انه قال اربعة انا لهم شفيع يوم القيمة ولوجبا وانذوب اهل الدنيا
 انكم لذررتي والعاصي لهم حوايجهم والساعي لهم عند انظارهم والحق

له عليه ولسانه وقال عليه السلام اكرموا اولادي وحسنوا آذاني قال
عليه السلام اولادي الصالحون لله والطالحون لي روي عن الصادق عليه السلام
انه قال لا تخالط احدا من العلويين فانك ان خالطتهم معه الجمع وكل احبهم
تقبلك ولكن محبتك من بعيد **الفصل الثامن** والثمانون في الملاحمة
روى جابر بن عبد الله الانصاري قال سمعت مع رسول الله صلى الله عليه وسلم حجة الوداع
فما بقي النبي صلى الله عليه وسلم ما افرق الله من الحج اتي مودع الكعبة فلزم حلقة الباب
ونادى برفعه صوته ايها الناس فاجتمع اهل البيت واهل السوق فقال سمعوا
اني فاني ما هو بعدي كما بين فليست به شاة هذا كرم عايكم ثم بكى رسول الله صلى الله عليه وسلم
حتى بكى لبيكايه الناس اجمعين فلما سكنت من بكائه ثم قال علموا رحمكم الله
ان مثلكم في هذا اليوم كمثل ورق لا شوك فيه الى اربعين ومائة سنة ثم
باتي من بعد ذلك شوك وورق الى مائة سنة ثم باتي من بعد ذلك شوك لا
ورق فيه حتى لا يرى فيه الا سلطان جابر او عتي بن جابر او عالم راغب في المال
او فقير كذا اب او شيخ فاجبر او مبيد وصرخ او امرأة رعاء ثم بكى رسول الله صلى الله عليه وسلم
صلى الله عليه وسلم الى سلمان الفارسي رضي الله عنه وقال يا رسول الله اجزنا مني كوني
ذلك فقال عليه السلام يا سلمان اذا قلت علماءكم وذهبتم فرائدكم وقطعتم
زكواتكم واظهرتم فسادكم وعلت امواتكم في مساكنكم وجعلتم الدنيا فوق
رؤسكم والعلم تحت اقدامكم والكنب حديقكم والعينبة فاكهتكم والحرام غشيتكم

روى جابر بن عبد الله
الانصاري قال سمعت
مع رسول الله صلى الله عليه وسلم
حجة الوداع فما بقي النبي صلى الله عليه وسلم
ما افرق الله من الحج اتي مودع الكعبة فلزم حلقة الباب

ولا يرحم كبيركم صغيركم ولا يوقر صغيركم كبيركم فعند ذلك تنزل اللعنة عليكم ويطرد
باسم ينكم وبقى الذي ينكم لفظا بالسنتكم فاذا اوتيت هذه الكهال انتموهوا
ريح الجراء او مسحا او مفا بالبحارة وصدق ذلك في كتاب الله عز وجل قل
هو القادر على ان يبعث عليكم عقابا من فوقكم او من تحز ارجلكم او يلبسكم سبيعا
ويبدق بعضكم باسم بعض انظر كيف يفرق الآيات لعلمهم فيقولون فقام اليه
جماعة من الصحابة فقالوا يا رسول الله اجزنا مني يكون ذلك فقال عليه السلام
عندما جز الصلوات واتباع الشهوات وشرب العتوات وشتم الآباء والاعما
حتى ترون الحرام مغنا والزكوة مغنا واطاع الرجل وجهه وجنا جاره
قطعه رحمه وذهب رحمه الاكابر وقتل جيا والاصغر وشبهه البنيان
وظلموا العبيد والاماء وشهدوا بالهوا وحكموا بالجور وسبوا الرجل
اباه وبحيد الرجل اخاه يعامل الشكا بالخيانة وقتل الوفاء وشاع الزنا
ونزق الرجال شباب النساء عنهن فناء الحياء ودب الكبر في القلوب كدب
السم في الابدان وقتل الموقوف وظهرت الجرايم وهونت العظام و
طلبوا المجد بالمال وانفقوا المال في الغناء وطاعوا بالدينار من الآخرة
وقتل الورع وكثر الطمع والهرج والتمج واصبح المؤمن ذليلا والمنافق
عززا مساجدهم معوزة بالاذان وقلوبهم خالية من الايمان

بالاستحقاق بالقرآن وبلغ المؤمن منهم كل هوان ففقد ذلك نرى وجوههم
وجوههم آدميين وقلوبهم قلوب الشياطين كلامهم احلى من العسل وقلوبهم
احمر من الكحل فمهم ذياب وعليهم ثياب مامن يوم الله يقول الله تبارك
وتعالى افرى تغفون انا على تجاوزنا المحسنين انا خلفناكم عبدا وانكم النيا
لا ترجعون فوغرت في وجلا الى لولا عبادي بعدت في مخلعين ما امهلت من يني
طرفة عين ولولا دوح الوارعين من عبادي لما انزلت من السماء قطرت
دلا ابنت - ورقة خضراء فخلعها لغوم آلتهم اموالهم وطالت ايامهم
وفقرت اجالهم وهم يطعمون في مجاورة مولاهم ولا يصلون الى ذلك
الا بالعلل ولا يتم العمل الا بالعقل روى عن النبي صلى الله عليه وسلم ان في العشر بعد ستائة الحجج
والعدل ويثلي الارض ظلم وجورا وفي العشر بعد هاتين موت العلماء ابقى
الرجل بعد الرجل وفي الثلثين يعقن النبيل والغزاة حتى يزيح الناس شطعا
الاربعين بعد هاتين غل السماء الحجج كما قال البيهقي فهلك فيها البهايم وفي الخمسين
بعد هاتين سقط عليهم السباع وفي الستين بعد هاتين كسف الشمس فيوت نصف
الحجر والانس وفي السبعين بعد هاتين لا يولد المؤمن من المؤمن وفي الثمانين
بعد هاتين انت كالبهم وفي التسعين بعد هاتين دابة في الارض ومعها هي
آدم وخاتم سليمان وسبع مائة تظلم الشمس سودا عظيمة ولا تسالون عما
وراها وفي جز آخر وفي سنة ثمانين وستمائة تظهر امرأة يقال لها سبعة مع

لجبه

لجبه وسبيل مثل الرجل مثل الرجل اتي من الصعود في ماتي الغفان وسري
وهذه قصة طويلة عظيمة ما ذكرتها وفي سنة سبع وثمانين وستمائة يظهر
الروم رجل يقال له المرد في سبع مائة قطارة وهي علم على كل قطارة صليبت
كل صليب الف خارس اقربخي وبقرا في هذه وقصة طويلة وفي زمانه
يخرج اليهم رجل من مكة يقال له سبعان حرب وفي جز آخر من وقت خروجه الى
ظهور قائم آل محمد صلوات الله وسلامه عليه ثمان اسفلا يكون زيادة يوم ولا
نعمان وروى عن علي بن خنيس عن ابي عبد الله عليه السلام قال ان امرئ السعيا
من الامم المحتوم وخروجه في رجب وهذا قصة وامر عظيم من شدايد العظام
الفصل التاسع والثمانون من بيان الله بحج محمد وآل محمد
صلوات الله عليهم وسلم عن ابي جعفر عليه السلام قال ان عبد امك في السبعين
خزعا والخزيع سبعون سنة قال ثم انه سئل انه يحج محمد وآل محمد كما
قال فاجاب الله تعالى الى خبره ان اهدى الى عبدك فاحرجه قال يا رب كيف
لي من الهبوط في النار قال اني امرتها ان يكون عليك بدو او سلاما قال يا
رب فما علمي بموضوعة كل ان جت من سجيل قال فهدى خبره في النار
على وجهه فاحرجه فقال تعالى يا عبدك كمد لبت في النار قال ما لي
يا رب فقال العا وعت في لولا ما سالتني به لاطلت هو اكر في النار ولكن حتم

على نفسي ان لا اسالني عبدك بحق محمد وآل محمد الا غفرت له ما كان بيني وبينه
 وقد غفرت لك اليوم **الفصل** السعوي في عهدة آل محمد عليهم السلام
 قال ابو جعفر عليه السلام في قول الله تعالى ويوم القيمة ترى الذين كذبوا على الله وهم
 مسودون قال من زعم انه امام وليس بامام قيل ان كانوا علوياء قال وان كانوا
 علوياء او فاطميا وقال ابو عبد الله عليه السلام من ادعى الامامة ولين من اهلها
 فهو كافور وروى اسحق بن ابي الحسن قال قلت فذا جعلت فذاك حدثني
 فيها حديث عن محمد بن ابيك فيها احاديث عدة قال فقال لي يا اسحق
 الاول مبتدئة العجل والى غيره السامري قال قلت جعلت فذاك حدثني فيها
 قال قلت لا يظن الله اليهم ولا يتركهم ولهم عذاب اليم قال قلت جعلت فذاك
 منهم قال جعل ادعى اماما من غير الله واخر ظني في امام من الله واخر زعم ان
 لهما في الاسلام نصيبا قال قلت جعلت فذاك حدثني فيها قال ما اباي يا اسحق
 محوت الحكم من كتاب الله او حجب محمد النبوة او زعمت ان ليس في السماء
 آله او زعمت على علي بن ابي طالب قال قلت جعلت فذاك حدثني فقال يا
 اسحق ان في النار لو ادعى له حق لم تنفخ منه خلقه الله لو ادعى الله
 له في الشفق بعد صبيح لا حرق من على وجه الارض وان اهل النار
 ليعقودون من حر ذلك الوادي ونسنت وقدره وما اعد الله فيه
 لاهله وان في ذلك الوادي جبلا يعقود جميع اهل ذلك الوادي من حر

ذلك الجبل في نسنت وقدره وما اعد الله فيه لاهله وان في ذلك الجبل شعيرة
 جميع اهل ذلك الجبل من حر ذلك الشعب ونسنت وقدره وما اعد الله فيه لاهله
 وان في ذلك الشعب لعليبا يعقود اهل ذلك الشعب من حر ذلك الشعب ونسنت
 وقدره وما اعد الله فيه لاهله وان في ذلك الشعب كحيت يعقود جميع اهل
 ذلك الشعب من حر ذلك الشعب ونسنت وقدره وما اعد الله فيه لاهله وان في ذلك الشعب
 العم لاهلها وان في جوف تلك الحية سبعة صناديق وان فيها خمسة
 الامم السالفة واثان من هذه الامم قال قلت جعلت فذاك حدثني
 ومن الاسنين قال اما الحية فعايل قتلها بيل وروى الذي حاج في ر
 قال انا احمي واميح وفرعون الذي قال انا ربكم الاعلى ويهود الذي
 هود اليهود وقولس الذي نصر النصارى ومن هذه الامم اعرابيان
الفصل الحادي والنسنت في تادير الهلوة قال الله تعالى سورة طه
 ومن اعرض عن ذكرى فان له معيشة حسا ونحزبه يوم القيمة امر قال رب
 لم حسرتني امر وقد كنت بصيرا قال كذلك ايانا فنسيها وكذلك
 اليوم تنسى وقالت سورة حرم عليها السلام افشاءوا الهلوة وابتعوا
 الشهوان مسوق بلعون غيا وقال رسول الله صلى الله عليه وآله عدا الدين
 ممن ترك الهلوة متعذرا فقد هدم دينه ومن تركها فقد ايدخل الويل
 واه في جهنم كما قال الله تعالى سورة ارايت فويل للمصلين الذين هم عن

صَلُّوهُمْ سَاهُونَ وَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ الْحَسَنَاتِ فَإِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ
وَتَعَالَى إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يَأْتِي الْعَبْدَ فَاوْلَ شَيْءٍ يَسْأَلُهُ عَنْهُ عَنِ الصَّلَاةِ فَإِنْ
جَاءَ بِهَا تَامَةً وَالْآخِرَ فِي النَّارِ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَا تَرْضَوْا صَلَاتَكُمْ فَإِنْ
مِنْ ضَيْعَةٍ صَلَّوْتُهُ حَزَّهَ اللَّهُ مَعَ فَارُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَانَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَفِي
اخْتِلَافِهِمْ وَكَانَ صَقَا عَلَى اللَّهِ أَنْ يَدْخُلَ النَّارَ مَعَ الْمُنَافِقِينَ فَالْوَيْلُ لِمَنْ لَمْ يَحْكَمْ
عَلَى صَلَاتِهِ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّهُ مِنْ تَرْكِ صَلَاةٍ حَتَّى يَمُوتَ مِنْ غَيْرِ عِلَّةٍ فَقَدْ
حَبِطَ عَلَيْهِ ثُمَّ قَالَ سِرُّ الْعَبْدِ بَيْنَ الْكُفْرِ وَتَرْكِ الصَّلَاةِ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَزَالُ
الشَّيْطَانُ يَذِمُّ مَنْ بَنَى آدَمَ مَا حَافِظًا عَلَى الصَّلَاةِ وَالْحَجِّ فَإِذَا ضَيَّعَهُمَا
بَجَرَا عَلَيْهِ وَأَوْقَعَهُ فِي الْعُظَامِ وَكَانَ أَمْرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ الْإِنْسَانُ
الْمَا حَتَّى يَعْطِيَ الصَّلَاةَ وَمَنْ ابْنَى صَلَاتِهِ مِنْ تَرْكِ الصَّلَاةِ لَا يَرْجُو نَوَائِجَهَا
وَلَا نَجَافَ عَنَابِهَا فَلَا أَبَا يَهُودِيٍّ أَوْ نَصْرَانِيٍّ أَوْ مَجُوسِيٍّ وَقَالَ
عَلَيْهِ السَّلَامُ مَنْ أَعَانَ تَارَكَ الصَّلَاةَ بَلَغَ أَوْ كَسُوهَ فَمَا مَثَلُ سَبْعِينَ بَنِي
أَوْ لَهْمَ آدَمَ وَأَخَذَهُمْ مُحَمَّدٌ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ النَّبِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَا أَمَانُ لِمَنْ لَا أَمَانَةَ
لَهُ وَلَا دِينَ لِمَنْ لَا عَهْدَ لَهُ وَلَا صَلَاةَ لِمَنْ لَا تَتِمُّ رُكُوعُهُ وَسُجُودُهُ وَقَالَ
وَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَا عَلِيُّ إِنْ أَخْبَتْ النَّاسُ سِرِّيَّ مِنْ بَرِّقٍ مِنْ صَلَاةٍ فَقَالَ
عَلِيٌّ وَكَيْفَ ذَلِكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ الَّذِي لَا تَتِمُّ رُكُوعُهُ وَسُجُودُهُ وَهُوَ سَارِقٌ
صَلَاتِهِ مَخْوْفٌ عَلَيْهِ اللَّهُ فِي دِينِهِ **الْفَقْل الثاني** وَالسَّعُونَ فِي الْعَمَلِ

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى فِي سُورَةِ النِّسَاءِ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا
وَنُصِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعْنُهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا وَقَوْلُهُ تَعَالَى مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا
عَلَى نَبِيِّ إِسْرَائِيلَ أَنْ قَدْ نَفَّ ابْعَثْ نَفْسًا أَوْ قَسَادًا فِي الْأَرْضِ فَكَانَ قَتْلُ النَّاسِ
جَمِيعًا عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ الْعَمَلُ الْمُؤْمِنُ عَظِيمُ عَمَلٍ اللَّهُ مِنْ زَوَالِ الدُّنْيَا
وَقَالَ الْهَادِي عَلَيْهِ السَّلَامُ لَا يَزَالُ الْمُؤْمِنُ فِي صَلَاتِهِ مِنْ دِينِهِ مَا لَمْ يَرْضَ دَمًا
وَقَالَ لَا يَوْمُوفَ قَاتِلُ الْمُؤْمِنِ لِلنَّبِيِّ أَبَدًا وَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى لَا تَقْتُلِ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ
الْآبَاءُ حَقَّ الْآيَةِ وَقَالَ النَّبِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَا عَجَّتْ الْأَرْضُ إِلَى دَبِّهَا كَعَجِّ مَنْ دَمَ
حَرَامٍ سَيْفَكَ عَلَيْهَا وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَوْ أَنَّ أَهْلَ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَأَهْلَ الْأَرْضِ
السَّبْعِ شَرُّوا فِي دَمِ مُؤْمِنٍ لَكَيْتَهُمْ اللَّهُ غَرَّ جَمِيعًا فِي النَّارِ **الْفَقْل الثالث**
الثَّلَاثُ وَالسَّعُونَ فِي الرِّبَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى فِي سُورَةِ الْبَقَرَةِ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا
لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَالْحُمَاهِ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ وَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَاذْنُوا
بِحُجُوبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِنْ تَبَيَّنَ فَلَكُمْ رُؤُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَقْلُمُونَ وَلَا تَقْلُمُونَ
وَقَالَ وَاحِدُ اللَّهِ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا وَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَعَنَ اللَّهُ عَشْرًا كُلَّ رِبَا
وَمُوكَلٍّ وَكَاتِبَةٍ وَشَاهِدِيٍّ وَخَلَّالٍ لَهُ وَالْوَاشِمِ وَالْمُتَوَشِّمِ وَمَا نَعَى
الرِّبَا وَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الرِّبَا سَبْعُونَ جُزْءًا الْبُيُوتُ مِثْلَانِ نِيكَاحُ الرَّجُلِ امْرَأَتَهُ
فِي مَسَاءِ الْحَرَامِ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنَ الْكُلِّ الرِّبَا أَمْلَأُ اللَّهُ بَطْنَهُ نَارَ جَهَنَّمَ يَغِيْرُ مَا كَلَّ

فانما كسب منه ما لم يعقل الله شيئا من علمه ولم ينزل في لعنه الله ومليك ما دام معه
 وقال النبي عليه السلام شر ما كسب الزنا **الفصل الرابع** في الزنا
 قال الله تعالى في سورة النور الزانية والزاني فاجلدوا كل واحد
 منهما مائة جلدة ولا تأخذكم بهما رافة في دين الله ان كنتم تؤمنون بالله واليوم
 الآخر وليشهد عذابهما طائفة من المؤمنين وقال في سورة سبحان ولا تنوبا
 الزنا ان كان فاحشه حياء حبيلا قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من سمع من سماع
 ابليس فحق نكحها خوفا من الله اعطاه الله ايانا كجده حلاوة في قلبه وقال عليه
 السلام ما عجت الارض الى ربها كعجتها من اغتال من كان زنا وقال عليه السلام من زنى
 بامرأة مسلمة يهودية او نصرانية او مجوسية حرة او امه ثم لم يبت ومات معها
 عليها فتح الله في قبره ثلثا من باب يخرج منه جنات وعقارب وعبان النار فهو
 يحترق الى يوم القيمة فاذا بيعت من جنه تاذن الناس من تن ربحه فيكون بذلك
 كان يعلج الدنيا حتى يورث الى النار وروى عن علي بن ابي طالب انه قال اكره الزنا
 فان فيه سنة حفال ثلث في الدنيا وثلث في الآخرة فاما اللواتي في الدنيا فانه يبيع
 بالبهائم ويقطع الرزق من السماك ويجعل العناء واما اللواتي في الآخرة في حساب
 وسخط الرب وحلود النار وقال النبي صلى الله عليه وسلم لكل عقوق ابن آدم خط من الزنا
 والعين زناه النظر واللسان زناه الكلام والاذن زناه السمع واليد زناه
 البطش والرجل زناه المشي والفرج يعقد ذلك ويكذب **الفصل**

تقرن الخامس والسعون في اللواط قال الله تعالى في سورة المائدة لوطا اذ قال لقومه ان
 الفاحشه وانتم تصفون انكم لتأتون الرجال شهوة من دون النساء بل انتم
 قوم تجهلون وقال في سورة المص لوطا اذ قال لقومه ان اتون النساء
 ما سبقكم بها من احد العالين انكم لتأتون الرجال شهوة من دون النساء
 بل انتم قوم مسرفون وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم من نكح امرأة في دبرها او غلاما
 في دبره او عتار جلا حشره الله عز وجل يوم القيمة انتم في الجنة تاذي به الناس
 حتى يدخل جهنم وقال عليه السلام من دح في ولى الرجال لم يمت حتى يدعوا له
 الى نفيه وقال ابو عبد الله عليه السلام قال رسول الله صلى الله عليه وسلم اللواط او ما دون

الفصل السادس في السقاية

الذي هو لوط والذين هم الكفر **الفصل السابع** في السقاية
 قال الله تعالى في سورة الحجرات يا ايها الذين آمنوا اجتنبوا كثيرا من الظن ان
 بعض الظن اثم ولا تجسسوا ولا يغيب بعضكم بعضا الا بحسب الحاجة ان ياكل
 لحم احبه مبيحا فخره وقال في سورة ق ما يلقون من قول الا ليدبر رفعت
 عينك وقال في سورة النساء لا يجيب الله سبحانه بالحق الا ما علم
 الله سمعنا عينا وقال في سورة النور ان الذين يحبون ان تشبه الفاحشه
 في الذين آمنوا هم عذاب اليم في الدنيا والآخرة والله يعلم وانتم لا تعلمون
 وقال في سورة النور وما يلقون من قول الا ليدبر رفعت
 عينك وقال في سورة النساء لا يجيب الله سبحانه بالحق الا ما علم

من العيون والذين هم الكفر
 من العيون والذين هم الكفر

من العيون والذين هم الكفر
 من العيون والذين هم الكفر

من العيون والذين هم الكفر
 من العيون والذين هم الكفر

وقال النبي صلى الله عليه وسلم من اعترى عنده اخوه المسلم فاستغفاه ان يغفره فغفره الله في الدنيا والآخرة ومن خذله خذله الله في الدنيا والآخرة وقال عليه السلام من اغتاب مسلما او مسلما لم يغفل الله ملكوته ولا عيابه اربعين يوما وليلة الا ان يغفر له صاحبه وقال عليه السلام من اغتاب مسلما في شهر رمضان لم يوجر عيابه وقال عليه السلام من اغتاب مؤمنا فنهى لم يحبه الله بينهما في الجنة ابدا ومن اغتاب مؤمنا بما ليس فيه انقطع العصمة بينهما وكان الغتاب في النار خالدا فيها وبئس المصيرين سعيد بن جبير عن النبي صلى الله عليه وسلم انه قال يوتي باحد يوم الغنم توقف من يدي الله في كتابه فاني فلا يدي حسنة فيقول الله ليس هذا كذا فاني لا اري فيها طاعة فيقال له ان ربك لا يقبل ولا ينس ذهاب علك باغتياب الناس ثم يوتي بأخر وذبح اليه كتابه فيرى فيها طاعات كثيرة فيقول الله هي هذه كذا فاني ما علمت هذه الطاعات فيقال لا فلان اغتابك فدفعت حسنة اليك وقال عليه السلام كذب من زعم انه ولد من حلال وهو ياكل لحوم الناس العينة اجبت العينة فانها ادم كلاب النار قال عليه السلام ما عمت مجلس للعينة الا غريب من الدين ففرهوا سما عمت عن حياء العينة فان العابد المستم لها شر كان في الاثم وقال عليه السلام اياكم والعينة فان العينة شدة من الزنا قالوا وكيف العينة شدة من الزنا قال لان الرجل يذني ويؤوب فيؤوب الله عليه وان

صاحب العينة لا يغفر له حتى يغفر له صاحبه وقال عليه السلام عذاب القبر من عذابي العينة والكذب **الفصل** السابع والسبعون في ابواب المؤمنين قال الله تعالى في سورة الاحزاب والذين يؤمنون بالمومنين والمومنات بغير ما اكتسبوا فقد احتملوا بها ما واثما مبينا وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم من اذى مؤمنا فقد اذى من اذى في خلد الله ومن اذى الله فهو ملعون في التوراة والانجيل والزبور والفرقان وفي خبر آخر فعليه لعنة الله والملائكة والناس اجمعين وقال عليه السلام من نظر الى مؤمن نظرة خفية بها احاطه الله تعالى يوم لا تاكل الاطلة وحشره في صورة الذر بلي وجبه وجمه امهات وروحه حتى يورده موره عن امير المؤمنين عليه السلام عن النبي صلى الله عليه وسلم انه قال من قال في مؤمن ما رأت عيناه وسمعت اذناه فليس فيه وهدم مرقته فهو من الذين قال الله تعالى ان الذين يحبون ان يشيع الفاحشه في الذين آمنوا لهم عذاب اليم الا لهم الويل الطويل وقال عليه السلام من روى على اخيه مؤمنا رواه يريد بها شينه وهدم مرقته وقفه الله في طينه خيال في الارك الاسفل من النار وقال عليه السلام من اخبر مؤمنا ما عطاها الله ياب لم يكن ذلك كفاية ولم يوجر عليه **الفصل** الثامن والسبعون في الصدق والكذب قال الله تعالى في سورة براءة يا ايها الذين آمنوا اتقوا الله وكونوا مع الصادقين وقال في سورة الفرقان في هذه المومنين والذين لا يشهدون الزور واذنوا

بالعزوة وكراما وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم اياكم والكذب فان الكذب يهدي الى
 العجور والعجور يهدي الى النار عز عبد الدراق عن عثمان بن قنادة عن ابن
 قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم المؤمن اذا كذب من غير عمد لعنه سبعون الف ملك
 وخرج من قلبه نقي حتى يبلغ العرش فليجعه حمله العرش وكبت الله عليه بكل
 كذب سبعين زينة اهوينا كنز في مع امه قال الصادق عليه السلام الكذب
 مذموم الا في امرين دفعه شر الظلمة وصلاح ذات البين وقال موسى عليه
 السلام يا رب ابي عبادك خيرا علما قال من لا يكذب لسانه ولا ينجو قلبه
 لا يزني فوجهه سبيل رسول الله صلى الله عليه وسلم يكون المؤمن جينا ما قال نعم قيل ويكون
 جينا قال نعم قيل ويكون كذا قال لا قال الامام الزكي العسكري عليه السلام حبلت
 الجنائت كلها في بيت وحبل معناه الكذب **الفصل** اناس المستور
 في الهمان قال الله بعد في سورة النساء ومن يكذب خطيبا او ثاميا يرم به
 فقد احمى بهما وانا مبينا وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم من هبث مؤمنا او مؤنة
 او قال فيه ما ليس فيه اقامه الله عز وجل من نار حتى يحرقها قال فيه ٥٥
الفصل المانية في الخبر قال الله تعالى في سورة المائدة يا ايها
 الذين آمنوا انا اخذنا العهد والميثاق والاذناب والازلام رجس من عند الشيطان
 فاحشبهوا لعلمكم تعلمون وقال انا يريد الشيطان ان يوقع بينكم العداوة

والبغضاء في الخمر والمير ورصيد كره عن ذكر الله وعن الصلوة جهل اسم
 في تحريم الخمر عند الله عز وجل انا محرم بن الفواش ما ظهر منها وما بطن والتم
 والبغى يعني الحق وان تشركوا بالله ما لم ينزل به سلطانا وان تقول على الله
 ما لا تعلمون وقال رسول الله صلى الله عليه وآله يعني بالحق من شرب شربة من
 مسكر لم يعقل ملكوته اربعين يوما وليله وان مات تاب الله عليه ومن شرب
 شربتين لم يعقل الله ملكوته ثمانين يوما وليله ومن شرب معها ثلث شربات
 لم يعقل الله ملكوته مائة وعشرين يوما وليله وكان حقا على الله ان يسعته من
 ردغة الخيل قتل وما هي بارسول الله قال صديق اهل النار ومنهم وقال عليه
 السلام والذي يعنى بالحق ان شارب الخمر يحيى يوم العنة سودا وجهه
 ارزق عيناها قالها شفاه يسيل لعابه على قدميه تقيه من رآه وقال
 عليه السلام والذي يعنى بالحق ان شارب الخمر يوبت عطشان وفي العن
 عطشان وسعت يوم العنة وهو عطشان ويأدى واعطاه الله
 فيوتى بما كالمهل يسوي الوجوه يفسد الشراب فصح وجهه وسا
 ثر اسنانه وعينه في ذلك الالة فليس له بقا ان يشرب فصح ما في
 وقال عليه السلام لا اهل الشام والله الذي يعنى بالحق من كان في
 آية من القرآن ثم صبت عليه الخمر ياتي كل حرف يوم العنة فيجاءه من يدي
 الله عز وجل ومن كان له القرآن حضا كان هو في النار عن علي بن

قلتم انهم من

صمد ذاب من

عذلي بن موسى عن اسمعيل بن سليمان عن ابن زياد قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان
 في جهنم لواد يستغيث اهل النار كل يوم سبعين الف مرة في ذلك الوادي
 بيت من نار في ذلك البيت حبة من نار في ذلك الحب تابوت من نار في ذلك
 التابوت حبة لها الف راس في كل راس الف غم في كل غم عشرة آلاف نأب وكل
 نأب الف ذراع قال السن قلن يا رسول الله لمن يكون هذا العذاب قال لشره
 الخمر من جملة القرآن وقال عليه السلام شارب الخمر كهايد الوتر وقال عليه السلام
 من بايت سكران باء عرجه سال الشيطان وقال عليه الصلوة والسلام من كان
 في قلبه آية من القرآن او حرف فضبت عليه الخمر يعجزه نجاهم الوتر وقال عليه السلام
 الخمر ام الخبايا وقال عليه الصلوة والسلام جمع الشر كله في بيت وجعل مفتاحه
 شرب الخمر وقال عليه السلام من مات سكران عاين ملك الموت سكران ودخل العز
 سكران ويوقف بين يديه الله سكران فيقول انا سكران فذهب الى جبل في
 جهنم فيه عين تجري مدة ودما لا يكون طعاما وشرايب الامم وقال الله تعالى
 لا تقربوا الصلوة وانتم سكارى ولا تعلموا ما تقولون والصلوة حلق ربنا بغيره
 لا يثوب عبد من عبادي جرة من خمر الا سعتته مثلها من الصلوة يغفوا
 كان معتدا ولا يتركها عبد من محافل الا سعتته مثلها من حياض العود
 وقال عليه السلام لا تجالسوا مع شارب الخمر ولا تغفوا ولا هم غفوا ولا
 تشبهوا حبايرهم ولا تغفوا على امواتهم فانهم كلاب النار كما قال الله تعالى

احسنوا منها ولا تكلّمون وعنه الامن اطعم شارب الخمر لقمته من الطعام او
 مشربة الماء لسلط الله تعالى في فترة حياته وعقارب طول اسنانه مائة
 وعشرون ذراع واطعم الله تعالى من صلبه جهنم يوم القيمة ومن قضى حايته
 حكاما قتل الف مؤمن او هدم الكعبة الف مرة ومن سئم الاور فويله اللعنة
 سبعون الف ملك لعن الله شارب الخمر وعاصرها ومعصرها وسانعها
 وحاملها والمحمول اليه وعنه عليه السلام انه قال العبد اذا شرب شره من الخمر
 الاور فقتله قلبه والسم يرا منه جبريل ويكاهل وكراميل وجميع المملكة
 وفي الثالثة ينزل جميع الانبياء والآية وفي الرابعة ينزل الجبار جل جلالته قوله
 تعالى واما الذين فسقوا فاما لهم النار كلما ارادوا ان يخرجوا منها ليعبدوا
 فيها وجعل لهم ذوقا عذاب النار الذي كنتم به تكذبون وعنه عليه السلام اذا
 كان يوم القيمة يخرج من جهنم جن من عقوب رأسه في السماء المسافرة
 وذنبه الى تحت الشرى وفيه من المشرق الى المغرب فقال السن من حارب الله ورسوله
 لم يهبط جبريل عليه السلام فقال يعقوب من يريد فقال لا يدخلك الجنة فنادى
 ومانه الزكوة والكل الربا وشارب الخمر وعقد يحدون في المسجد حديث الدنيا
 عنه عليه الصلوة والسلام الخمر حياض النار والخبائث ومغشاة الشتر وعنه عليه السلام
 يا علي من ترك الخمر لعن الله سعادته من الرجوع المحنوم فقال عليه السلام لعن الله قال
 نعم والله حيانته لغفوة السلام يا علي شارب الخمر لا يقبل الله عز وجل ملكوته وعنه

وما وار مات في الاربعين مات كذا قال مصنف هذا الكتاب راجع يعني اذا كان مستحلا
لها وقال عليه السلام يا علي باقي على شارب الخمر ساعة لا يفرغ فيها ربه عز وجل
خلق الله عز وجل الجنة من لبنين لبنه من ذهب ولبنه من فضة وجعل فيها
الباقوت وسقفا الزبرجد وحشاها اللؤلؤ ورازبا الزعفران والمسك الا
ثم قال لها تكلم فقال لا اله الا الله الحي القيوم قد سعد من يدخلني قال الله تعالى
وغفرى وجلا الى لا يدخلها من الخمر ولا نيام ولا ديوث ولا شيطان ولا محنت
ولا بئس ولا عسار ولا قاطع رحم ولا قدرى روى عن الصادق عليه السلام
انه قال شارب الخمر اذا اراد ان يمشى فلا يمشى واذا اقام فلا يقعد واذا
سجد فلا يزكو واذا احتل بالكم فلا يزوجه فانه من زوج ابنته شارب الخمر
فلما قاده الى الزنا وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم من شرب الخمر في الدنيا سقاها الله
من سم الاوساد وشربة ينساقط منها لحم وجهه في الاثنا قبل ان يسرها فاما
شربها لنفسه لحمة وجلده كالحبفة تباذى به اهل الحق ويومره الى النار لا ويا
وعامرها ومعتزها وباعها ومبتاعها وحاملها والحمله اليه واكل
سوا في انما ولا يعبد الله تعالى منهم ملوثة ولا صوما ولا حيا ولا عزة حتى
يتوب وقبل ان يتوب كان حقا على الله ان يسقيه بكل جرعة في الدنيا شره
صلي جهم وقال النبي صلى الله عليه وسلم من شرب الخمر سقاها الله يوم القيمة من سم الاوساد
ومن سم العوارب شره ينساقط وجهه في الاثنا قبل ان يسرها فاذا شرب

لنفسه لحمة وجلده كالحبفة تباذى به اهل الحق ثم يومر الى النار لا ويا
وساقيتها وعامرها ومعتزها وباعها ومبتاعها وحاملها والحمله اليه
واكل ثمنها سوا في عارها واثمها الا ومن سقاها غير هذا او فخر اياها
او املاة او صبيبا او من كان من الناس فعليه كوز من شرها الا ومن
باعها ومن اشربها العزوة واعصرها واعصرها لم يزل الله منه ملوثة ولا حيا
ولا اثم را حتى يتوب منها فان مات قبل ان يتوب منها كان حقا على الله ان
ان يسقيه بكل جرعة شرها في الدنيا شره من صلي جهم ثم قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
وان الله عز وجل حرم الخمر بعينها والسكر من كل شراب الا وان كل مكر وعالم
رسول الله صلى الله عليه وسلم مثل شارب الخمر كمثل الكبريت فاخذروه ولا ينشككم كائنتكم الكبريت
فان شارب الخمر يصبح ويسى في سخط الله وما من احد من سكران الا كان شيطانا
وعى ساء الى الصباغ فاذا ادم وجب عليه ان يغسل كما يغسل من الحباية فان لم يغسل
لم يقبل منه صرف ولا عدل ولا يمشى على ظهر الارض ان يغفر الله من شارب الخمر
سلطان عن النبي صلى الله عليه وسلم انه قال من شرب الخمر مساة اصب مشركا ومن شرب مصباحا
اصبح مشركا ومن اسكر الكثير فعليه حرام وقال صلى الله عليه وسلم من شرب الخمر
او عانقه او صاحبه احبط الله عليه غلاربعين سنة من عاين عن النبي صلى الله عليه وسلم
انه قال من اطعم شارب الخمر لقمته سخط الله على حبله جبة وغفرها ومن
فرض حاجته فقد اعان على هدم الاسلام ومن اقرقه فقد اعان على قتله

قل مؤمن ومن جالس حشره الله يوم القيمة امر لا حجة له ومن شرب الخمر فلا تزوجوه
 وإن مرض فلا تعتدوه فوالذي بعث بالحق نبيا أنه ما شرب الخمر إلا ملعون
 في التوراة والإنجيل والفرقان وقال النبي صلى الله عليه وآله وسلم يا ابن مسعود والذي بعث بالحق نبيا
 على الناس زمان يستحلون الخمر ويستحبون النبيذ عليهم لعنة الله والملائكة والناس أجمعين
 أبائهم برئهم متى برأه يا ابن مسعود الزنا باقة أهون عند الله من الخمر يدخل
 الرجل بها في الجنة من خدرل ومن شرب السكر قليلا أو كثيرا هو أشد عند الله من أكله
 الربالة معناه كل شر أو ليكن يظنون الأبرار ويصدقون الفجار والفسقة
 الحق عندهم باطل والباطل عندهم حق هذا كله للرب وهم يعلمون انهم على الحق
 ولكن زين لهم الشيطان أعمالهم فصدتهم عن السبيل مذهب لا يهتدون رفوا يمينوا
 الدنيا وأطاعوا بها والذين هم عن آياتنا غافلون أو ليكرهوا وليهم النار أن يكونوا
 يكسبون وقال النبي صلى الله عليه وآله وسلم سلوا على اليهود والنصارى ولا تسلموا على شارب
 الخمر وإن سلم عليكم فلا تردوا جوابا وقال عليه السلام مجاوزة اليهود والنصارى
 خير من مجاوزة شارب الخمر ولا تصادقوا شارب الخمر فلا تصادقتموه
 وقال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم لا يحج الخمر والأمين في جوف أو قلب رجل يذو قال عليه
 السلام شارب الخمر مكذب يكذب الله لو صدق كتاب الله حرم حرامه وانها
 قال عليه السلام شارب الخمر يعذب الله تعالى بسببين وثلاثين نوع من العذاب
 عن أبيه بن بابة قال قال أمير المؤمنين عليه السلام الفسقة ثلاثة حب النساء هو

السيطان وحب الخمر وهو محرم الشيطان وحب الدنيا والدرهم وهو محرم
 فمن أحب النساء لم يسععه بعيش ومن أحب شرية الخمر حرم من عليه الجنة ومن حب
 الدنيا والدرهم فهو عبد للدنيا **الفصل الحادي والآخر في الشطرنج**
 قاله تعالى في سورة الحج فاحبسون الرخص من الأوثان واحسبوا قول الزور حنفا
 غير مشركين **روى** عبد الله بن مسعود أن النبي صلى الله عليه وآله وسلم قال
 ما هذه التماثيل التي أنتم لها عاكفون وقال النبي صلى الله عليه وآله وسلم من لعب بالزرد فقد ضل
 وقال عليه السلام من لعب بالأسرق يعني الشطرنج والناظر إليه كالمخمر الخمر في
 خبر آخر ناظر إليها كالناظر إلى الفرج **أما** وقال عليه السلام أباكم وها بن الكعبين
 فافهم من مسير العجم وقال الصادق عليه السلام الزرد والشطرنج كلهما ميسر **روى**
 الواحد بن محمد بن عبد كرش النيشابوري قال حدثنا علي بن محمد بن قيس عن
 بن شاذان قال سمعت الصادق عليه السلام يقول لما حمل رأس الحسين بن علي عليه السلام إلى
 الشام أمر يزيد بن معاوية لعنه الله فوضعه ووضعه عليه مائة فاقبلوا عليه
 بالكلون ويشربون العنقاء فلما فدعوا امرأته فوضعه في طشت تحت سيرة وسط
 عليه رقة الشطرنج وحلب يزيد لعنه الله يلعب بالشطرنج ويذكر الحسين وأباه
 وجهه صلوات الله وسلامه عليه ويستغفر ويذكرهم في قبرها جبه
 العنقاء فشيء ثلاث مرات ثم صب فضله على ما يلطش من الأرض فمن
 كان من شيعة علي بن أبي طالب من شرب العنقاء واللعب بالشطرنج وليد كد

غرض جل الى داود عليه السلام قل للظالمين لا يذكر وني فان حقا على ان اذكر من ذكرني
وان ذكرني اياهم ان العنهم **الفصل الرابع** والماية والرثوة قال الله في سورة
المايدة وتذكر كثيرا منهم يا رعون في الاثم والعدوان والكلم السحق ليس ما كانوا يعملون
وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم في الوصية لعل على من السحق ثمن الميتة ومن الكلب فخذ من
الراثة والرثوة في الحكم واجل الكاهن رور من الرضا عليه السلام انه قال حدثني ابي علي
اخطاب عليه السلام في قوله تعالى الكاذبون السحق قال هو الرجل يفتني لاجنه الحاجته
يقبل هديته وقال النبي صلى الله عليه وسلم الراشي والمرش والماشي بينهما ملعونون وقال عليه
لعن الله الراشي والمرشي والماشي بينهما وقال النبي صلى الله عليه وسلم اياكم والرثوة فانها تحبس
الكفرة ولا يسم صاحب الرثوة ريح الجنة واياكم والتواقه لغني فما تضعفه لغني
الا ذهب نفسيه من الجنة عن جعفر الصادق عليه السلام عن ابيه عن النبي
قال الا ان شرا راقى الذين يكرهون مخافة سترهم ومن اكره الناس ان ياكلوه
فليس مني **الفصل الخامس** والماكم في رد المظلم الى صاحبها قال الله عز
في سورة النساء ان الله يامر ان تؤدوا الامانات الى اهلها واذا حكمتم بين
ان تحكموا بالعدل ان الله يعظكم به ان الله كان سميعا بصيرا وقال عز وجل فان منكم
بعضكم بعضا فليؤدوا الذي امن امانته وقال في سورة البقرة الذين آمنوا لا تأكلوا
الله والرسول وتخونوا اماناتكم وانتم تعلمون قال رسول الله صلى الله عليه وسلم درج برده
العبد الى الجنة خيره من مائة الف سنة وخيره من مائة الف رقة وخيره له

الفحجه وعنه وقال عليه السلام من رد درجها الى الخفي او اعشق الله رقبته من النار و
بكل دافع ثواب بنى وكل درج حدييه من درة حمراء وقال عليه السلام من رد اد
شي الى الخفي جعل الله سنة وسن النار منزلا كما سن السماء والارض ويكون في مدار الشهادة
وقال عليه السلام من ارضى الخفي من نفسه وجب له الجنة بغير حساب ويكون في الجنة
دقيق السمعة من ابراهيم وقال عليه السلام ان في الجنة مدائن من نور وعلى المدائن
ابواب من ذهب مكلل بالدر والياقوت وفي جوف المدائن قباب من مسك و
زعفران من نظر الى تلك المدائن يتبين ان يكون له مدينة في الجنة منها قالوا يا بني الله هل
المدائن قال لا ليس النادمين المرفسين الخفي ومن الغنم فان العبد اذ ارد
درجها الى الخفي اكرمه الله كرامة سبعين شهيدا فان درجها بركة العبد الى
الخفي خيره من مائة الف رقة وقام الليل ومن رد نداءه ملك من تحت العرش
يا عبد الله استأنف العمل فقد خولك ما بعد من ذنوبك وقال عليه السلام من مات من
تائب زفرت جهنم في وجهه ثلث زفات فاقوله لا يبقى دمعة الا حوت على
والزفرة الثانية لا يبقى دم الا خرج من مخزبه والزفرة الثالثة لا يبقى فيه الا
خروج من فم درج الله من ثواب ثم ارضى الخفي ففعل فاما فاعينه بالجنة
وقال النبي صلى الله عليه وسلم لرد دافع من حرام بعدل عند الله من سبعين الف حجة مبررة
الفصل السادس والماية في العين قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
ان العين لتفخذ الرجل العبد وتخذ الرجل العبد وجار في الجزان اسماء بنت قيس

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم انما استرقى لهم قال نعم فلو كان شيء يسبق العذبة
 العين وقيل الرجل منهم كان اذا اراد ان يصيب صاحبه بالعين كجوع ثلثة ايام ثم كان
 يصعبه فيصير به ذلك وذكر بان يعقل الذي يريد ان يصيب بالعين لا يرى كالبحر
 ابلا وشاء او حارا داي كما يراها اليوم فقالوا النبي صلى الله عليه وسلم كما كانوا يقولون يريدون
 ان يصيبوه بالعين عن الفؤاد او الزجاج قال الحسين دو آء اصابه العين ان يقرأ الا ان
 هذه الآية وان يكاد الذين كفروا الآية **الفصل السابع** والمائة في قدس
 الله قال الله بعد في سورة النور والذين يرمون المحصنات ثم لم ياتوا باربع شهود
 فاحملوهن ثمانين جلدة ولا تقبلوا لهم شهادة ابدا واولئك هم الفاسقون قال
 في سورة النور ان الذين يرمون المحصنات الخافلات لعنوا في الدنيا والآخرة
 ولهم عذاب عظيم وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم من قدفا امرأته بالزنا خرج من حسنة كما
 تخرج الحية من جملتها وكتب له بكل سقعة على يده الزحطية وقال عليه السلام لا تعدوها
 نسأكم بالزنا فانه شبه بالطلاق والباكر والغنية فانها شبه الكفر واعلم ان الله
 والغنية يهدمان على الفاسقة وقال عليه السلام من قدفا امرأته بالزنا نزلت عليه
 اللعنة ولا تعمل منه صرف ولا عدل وقال عليه السلام لا تعدوا امرأته الا ملعون او قال
 منافق فان العذف منه الكفر والكفر في النار لا تعدوا نسأكم فان في قدفها
 ندامة طويلة ومعقوبة شديدة **الفصل الثامن** والمائة في النساء قال
 الله بعد في سورة النساء اللاتي ياتين الفاحش من نساءكم فاستشهدوا
 عليهن اربعة منكم فان شهدوا فامسكواهن في البيوت حتى يتوفيهن الموت

او يحجل الله لهن سبيلا وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم اني انجب ممن يضرب امرأته وهو القرب
 اولى منها لا تقربوا نسأكم بالزنا فانه شبه الكفر واعلم ان الله
 والعز حتى تزجوا في الدنيا والآخرة واما رجل يميز امرأته وتخرج من
 باب دارها فهو ديوت ولا يائمن من شتمه ديوتا والمرأة اذا خرجت من
 باب دارها مترتبة منعطرة والزواج بذلك رافض يزوجها بكل قدس
 في النار فقصره الاجنية نسأكم ولا تقبلوها فان في تقبل اجنيها
 رفنا وسرور ودخول الحبة بعيز حساب احتفظوا وصيتي في امرناكم حتى
 يحوا من شدة الحجاب ومن لم يحفظ وصيتي فما اسوء حاله بين يدي
 الله وقال عليه السلام نسأكم حبائل الشيطان **الفصل التاسع** والمائة
 في ضمان الوصية قال الله بعد في سورة النساء وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 صن وصية المؤمن في الحج ثم قد ط في ذلك من غير عذر لا يعلم الله ملكوته ولا يصيب
 ولا يستجاب دعاؤه وكتب عليه كل يوم وليلة مائة حطية اصغرها كن
 بانه او بابنة فان قام بها من عانة كتب له بكل درهم ثواب حجة وعرة فان
 مات فاسسه ومن الغايل مات - سهيل وكتب له مائة ومن الغايل كل
 يوم وليلة ثواب شهيد وفضي له حوائج الدنيا والآخرة وقال عليه السلام
 من ضمن وصية المؤمن ثم عجز عنها من غير عذر لا يعلم الله صرفه وعدله

كل ملك من السماء والأرض وصيغ وعيسى في سخط الله وكل ما قال رب نزلت عليه
اللعنة وكتب الله ثواب حسنة كلها لذلك الميت فان مات على حاله ودخل النار
فان قام به كتب له كل يوم وليلة عفو رقة وله عند الله بكل درهم مائة وستون
حورا وعيسى وصيغ وله بابان مفتوحان الجنة فان مات ما بينه وبين الغابر
مات مغفورا له واعطاه الله في يوم القيمة مثل ثواب من حج واعتمر فكون في
الجنة رفيق يحيى بن زكريا عليه السلام وقال عليه السلام من ضمن وصية الميت
من امر الحج فلا يعجزن فيها فان عوقبها شديدا ونذامها طويلا لا يعجزن
عن وصية الميت الاستسقى ولا تقوم بها الا سعيد فمن قام بها سرعا
حرم الله حبه على النار ودخله الجنة مع الصديقين والسهداء و
اكرمه كرامة سبعين شهيدا وكتب له ما دام حيا كل يوم الف حسنة ورفع
له الف درجة الويل لمن عجز عنها كتب عليه كل يوم الف خطيئة وسني له
له بكل قدم بيت في النار ولا ينظر الله اليه حيا ولا ميتا فان مات على حاله
قام من قبره مكتوب بين عبيد آيس من رحمة الله **الفصل**
العاشر والمائة في الحد قال الله تعالى في سورة النساء ولا تبنوا اما فضل
الله بعضكم على بعض **للرجال نصيب** مما اكتسبوا وسيلوا الله من فضله
ان الله كان بكل شيء عليما وقال في سورة ام يحذرون الناس على ما آتاهم
الله من فضله فعذآينا آل ابراهيم الكتاب والحكمة وآتيناهم ملكا عظيما

وقال النبي عليه السلام وإياكم والحسد فإنه ياكل الحسنات كما تأكل النار
الحطب قال النبي صلى الله عليه وسلم إن لنعم الله أعداء قبلوها أعداء الله يا رسول الله
قال الذين يحسدون الناس على ما أؤتمنوا الله من فضله قال النبي عليه السلام عليكم
بأبجاح الكواكب بكنماها فأنكل ذي نعمة محسود قال أمير المؤمنين عليه السلام
لأبنته في وصيته إن من أسهل هاتجة المرء الحسد قال النبي عليه السلام من حسد عليا
فقد حسدني ومن حسدني دخل النار والحاد الذي يتن زوال النعمة عن صاحبها
وإن لم يرد لها العنقه فالحسد مذموم والغيبه محسودة وهو يريد من النعم لنفسه
مثلا لصاحبها ولن يرد زوالها قال أمير المؤمنين عليه السلام الحاسد معناه ظ
على من لا ذنب له **العقيد** الحادس عشر والآية في الغيبه قال الله تعالى
سورة طه ولا تطغوا فيه فيحمل عليكم غنبي ومن حلل عليه غنبي فقد هوى
قال رسول الله صلى الله عليه وسلم الغضب جبه من الشيطان وقال عليه السلام الغضب بعيد
الأمين كما يقيد الصبر للعدل وكما يقيد الخلل للعدل وقال المصنف عليه السلام الغضب
يلقي ومضيادى وبه سائر خيار الخلق عن الجنة وطريقها عن جحيم محمد
عليه السلام قال من لم يغضب فلا الجنة ومن لم يغضب فلا الجنة ومن لم يغضب
فلا الجنة قال الصادق عليه السلام الغضب معناه كذا ثم ذكر الغضب عند أبائنا عليه
السلام فقال الرجل للغيث حتى ما يرضى أبدا ويدخل بذلك النار خائبا وظن
وهو قائم في مجلس فأنه يذهب عنه وجه الشيطان وإن كان جالبا فليتم وأما

الشيخ الكبير
سنة ١٠٠٠

قسم من الحرف
مكودة

المعنى

البرق العذابى

رجل غضب عن ذوى رحم فليقم اليه وليدن منه ولينه فان الرحم اذا مسّت
 سكنت وقال عليه السلام ليس الشديد بأساً الشديدين الذي عليك بغضه
 عند الغضب وقال عليه السلام اذا غضبت فاسكت **الفصل**
 الثاني عشر والمائة في السب قال الله تعالى في سورة الاحقاف ولا تستبوا الذين يدعون
 من دون الله فليس يستبوا الله عدواً بغير علم الا من ظلم الله فانه لا يستبوا الله فانه الله هو
 العدل لا يستبوا السلطان فانه في ذل الله في ارضه لا يستبوا الاموات فذوقوا
 الاثام لا تستبوا الاموات فانه افضل ذاماً قد مواتوا وفي جزاءه قال من سبني
 فقتل ومن سبني اصحابي فقتل ومن سبني من سب اصحابي فقتل فقلت قال
 عليه السلام حرقني الجنة على من ظلم اهل بيتي وقالهم والمعين عليهم ومن سبهم او
 اخلاقهم في الآخرة ولا يكلمهم الله يوم القيمة ولا يذكهم وله عذاب اليم
 وقال النبي صلى الله عليه وسلم سباب المؤمن فسوق وقبالة كفر والكل يحرم من معصية
 الله وحرمة ماله كحرمة دمه **الفصل** الثالث عشر والمائة في العذر
 والعذرية عن امير المؤمنين علي بن ابي طالب عليه السلام قال ان ارواح العذرية
 تجري من على النار عند اذان عشتا حتى تقوم الساعة فاذا قامت السموات
 والعرض اجتمع اهل النار بالوان العذاب فيقولون يا ربنا عذبتنا عذبتنا
 وعذبتنا عامة فيرد عليهم ذوقوا مس سقرانا كل شيء خلقناه بقدر عن ابني

بالضيق
 شدة حره

المسألة

عبد الله عليه السلام قال ما انزل الله هذه الآيات الا في العذرية ان المجوس في
 سمر يوم يسحبون في النار على وجوههم ذوقوا مس سقرانا كل شيء خلقناه
 بقدر قال النبي عليه السلام العذرية مجوس هذه الامة حضرة المرحوم وسفاهة
 الزور وقال عليه السلام نادى مناد يوم القيمة ابن العذرية حضرة الله وسفاهة
 ابليس فيقوم طائفة من امتي يخرج من افواههم دخان اسود عن ابي الحسن
 علي بن موسى الرضا عن ابيه عن آباءه عليهم السلام قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 ليس لهما في الاسلام نصيب المرجية والعذرية عن علي بن ابي طالب ع قال حدثني
 ابني انه سمع ابا جعفر عليه السلام يقول بحسب المكذبون بعذر الله من يقولون
 قد مضى امرنا وحنازير ومن علي عليه السلام قال كذبوا باصحاب البدعة يوم
 القيمة عذري العذرية من بينهم فيهم كالسامة البيضاء في الثود الاسود فيقول
 الله جل جلاله ما اردتم فيقولون اردنا وجهك فيقول هذا قلتم عنكم من الاقوال
 وغفرت لكم ولا تكلم الا العذرية فانهم دخلوا في الشرك من حيث لا يعلمون ومن
 علي عليه السلام انه دخل عليه مجاهد مولى عبد الله بن عباس فقال يا امير المؤمنين
 ما تقول في كلام اهل العذرية ومع جماعته من الناس فقال المعك احد منهم قال
 ما يقضيه بهما امير المؤمنين قال استقيبه فان تابوا والا نهجه اعنا فقم
 وقال عليه السلام ما غدا احد في العذر الا خرج من الايمان ومن علي عليه السلام لكل

من العذر

لكل امة محجوس ومحجوس هذه الامة القدره من جعفر عليه السلام ما الليل والليل ولا
 النهار بالنهار اسببه بالمرجيه اليهودية ولا بالعذرية بالنفراية **الفصل**
 الرابع عشر والماء في النقيب قال الله تعالى في سورة الزمر فبشر عبادي الذين
 يستمعون القول فيستمعون احسنه اوليك الذين هديهم الله واوليك هم الكا
 وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم من غفر الله له وسبعين ذنبه فرقة ناجية وثلاث
 وسبعون في النار عن ابي عبد الله عليه السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من تعقب او
 تعقب له فقد خلع رقبته الايمان من عنقه عن ابي عبد الله عليه السلام قال من
 تعقب عصبه الله بعصابة من النار قال من تعقب حشره الله يوم القيمة
 مع اعراب الجاهلية من الموفيل نذر قال قال ابو عبد الله عليه السلام اذا كان
 يوم القيمة نادى منادى ابن الصدد ولا ولياي فيقوم قوم ليس على وجوههم
 لحم قال فيقول هؤلاء الذين آذوا المؤمنين ونصبوا الهمم وعاندوهم و
 عنقوهم في دينهم قال ثم ينادى منادى من الجنة وقال عليه السلام كانوا اذ الله يقولون
 بعدكم ولكنكم حبسوا احققتهم واداعوا عليهم سرحم عن ابي عبد الله عليه السلام
 قال ان نوحا اذ دخل في السفينة الكلب والحذرو لم يدخل فيها ولد الزنا
 والناسب شر من ولد الزنا **الفصل** الخامس عشر والماء في زيادة
 المضي قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من عاد رعيها فله بكل خطوة خطاها حتى يرجع

منه عن الامم
 منهم

هم

الاصغر من اظهر
 عداوة اهل البيت

والاطام والافاض

الى

الى منزله سبعون الف حسنة ومحي عند سبعون الف حسنة ورفع
 له سبعون الف درجة ويكل به سبعون الف ملك يعقدون في
 قبره ويستغفرون له الى يوم القيمة ومن عمل ميتا فادى فيه الامانة كان له
 بعد ذلك شقة منه عن رقبته ورفع له بها ما به درجة فقام عمر بن عبد
 الله كيف يودى فيها الامانة قال السير عورته ويكنى شينه فان لم يعجل
 ذلك حبط اجره وكشف عورته في الدنيا والآخرة عن ابي هريرة عن النبي
 قال ان الله تعالى قال لا دم يا آدم مرصت فلم تعوذ في قال رب كين اعوذ
 وانت رب العالمين قال عرض فلان عبيدي فلو عدته لوجدتني منه و
 استغفرتك فلم تسعني قال وكيف وانت رب العالمين قال استواك عبيدي فلان
 ولو سقيته لوجدت ذلك عندي واستطعتك فلم تطعني قال كيف وانت رب
 العالمين قال استطعتك ولم تطعني ولو اطعته لوجدت ذلك عندي عن محمد
 موسى بن جعفر عن ابيه عليهم السلام عن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال يعز الله عز وجل
 من عباده يوم القيمة فيقول عبيدي ما صنعتكم اذ مررت ان تعوذ في فيقول
 يا رب سبحانك سبحانك انت رب العباد لا اله الا انت فليقول من
 اخوك المؤمن فلا تعذره وعرف وجلا الى لوجدتني عندك لعلك انت
 بجوابك ففقتنيها **الفصل** السادس عشر والماء في كثر ليلة عن

الشيخ في المحاسن

الثامن عشر والمائة في الموت قل الله تعالى في سورة آل عمران وما كان لنفس ان تموت الا باذن الله كتابا مؤجلا وقال كل نفس ذائقة الموت وفي سورة الانعام ثم فني اجلاوا اجل مسمى عنده وفي سورة النمل ولكن يؤخرهم الى اجل فاذا جاء اجلهم لا يستأخرون ساعة ولا يستقدمون روى عن الصادق عليه السلام انه قال من مات ما بين زوال الشمس يوم الخميس الى زوال الشمس من يوم الجمعة من المؤمنين اعادة الله من صغطة العترة وقال المؤمنين عليه السلام من مات يوم الخميس بعد الزوال وكان مؤمنا اعادة الله عز وجل من صغطة العترة وقبل شفاعته في مثل ربيعة ومضر ومن مات يوم السبت من المؤمنين لم يحج الله بنه وسلس اليهود في النار ابدا ومن مات يوم الاحد من المؤمنين لم يحج الله بنه وبين الصادق ابدا ومن مات يوم الاثنين من المؤمنين لم يحج الله بنه وسلس اعدائنا من بني امية في النار ابدا ومن مات يوم الثلاثاء من المؤمنين حسره الله عز وجل معناه في الرفيق الاعلى ومن مات يوم الاربعاء من المؤمنين وقاه الله من عذاب الحشر يوم القيمة واسود مجاوزه واحله دار المعافاة من فضله لا عيشه فيها نصيب ولا عيشه فيها الغوب قال علي السلام المؤمن على حال مات يوم وساعة يموت فهو صدق شهيد قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لو ان المؤمن خرج من الدنيا وعليه مثل ذنوب اهل الارض لكان الموت كفارة لسلك الذنوب ثم قال لا اله الا الله باخلاص فهو برك الشريك ومن خرج من الدنيا لا يشرك بالله شيئا دخل الجنة ثم في هذه الآية انا الله

من المؤمنين لم يحج الله بنه

من المؤمنين لم يحج الله بنه

انا الله لا يغفران لغيرك به ويغفر ما دون ذلك لمن يشاء من شيعتك ومحبيك علي وقال النبي صلى الله عليه وسلم افضل الزهد في الدنيا ذكر الموت وافضل العبادة ذكر الموت وافضل التفكير ذكر الموت فمن انقلبه ذكر الموت وجد قبره روضة من رياض الجنة قال النبي صلى الله عليه وسلم من مات على حب آل محمد مات شهيدا الا ومن مات على حب آل محمد مات مغفورا له الا ومن مات على حب آل محمد مات نائبا لاولاد من مات على حب آل محمد مات مؤمنا مستكمل الايمان الا ومن مات على حب آل محمد بشق ملك الموت بالجنة ثم منكروك كبير الا ومن مات على حب آل محمد فتح له في قبره بابان الى الجنة الا ومن مات على حب آل محمد جعل الله قبره مزارا لمليك البرية الا ومن مات على حب آل محمد مات على السنة والجماعة الا ومن مات على حب آل محمد جاء يوم القيمة مكتوب بين عينيه آيسا من رحم الله الا ومن مات على بعض آل محمد مات كافرا الا ومن مات على بعض آل محمد لم يشم رائحة الجنة **الفصل التاسع عشر** المائة في شمع الجبارة قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من شق جنازة فله بكل قدم يرفعها مائة الف حسنة ويرفع مائة الف درجة ويجوز عنه مائة الف سيئة وان صلى عليها مع صلواتهم صلى الله عليه وسلم في جنازة مائة الف ملك كلهم سيغفرون له حتى يدفن فان شهد دفنها وكل به او لمك المملوك المائة الف كلهم سيغفرون له حتى يعش من قبره ومن صلى على جنازة صلى عليه جبريل في سبعين الف ملك وغفر له ما تقدم من ذنبه وما تأخر فان

الحسين عليه السلام
الذي كان من اهل البيت
الذي كان من اهل البيت
الذي كان من اهل البيت

فان قام عليها حتى تدفن وحت عليها التراب تغلب من الجحارة وله بكلام من حيث
ينبغي ان يرجع الى منزله فترا من اجرة **العسل** العشرة والحمار في العسل
الله تعالى في سورة النكاح الهيك النكاح حتى نرى هذا المعاني الى اخره قال رسول الله
صلعم من جئت لم قبره محسبا عزم الله النار على حبه وبراه بينا في الجنة
وروي اسناد صحيح عن الصادق عليه السلام انه قال اذا مات المؤمن شيعته
سبعون الف ملك الى قبره فاذا دخل قبره اناه منكرو كبير فمعه ثلثون
له من ربك وما دنيك ومن نبيك فيقول الله دني ومحمد بنى والاسلام دني
فيعتسب ان له في قبره مد بصره ويأتيه بالطعام من الجنة ويدخله عليه
الروح والريحان وذلك قول آخر وجل فاما ان كان من المفسدين فمعه وكر
وحبه نعم يعني في الآخرة ثم قال عليه السلام اذا مات الكافر شيعته النار الزانية
الى قبره فانه ليسا شديدا عليه بصوت يسمعه كل شيء الا الثعلبان ويعولان
الى كبرة ماكون من المومنين ويعولان رجوع في لعل اهل صالحا فيما تركت
الزمانه كلالا انها كلم انت قابلهما وينادي بهن ملك لوردة والحاد والماتوا
عنه فاذا دخل قبره وفارق الناس اناه منكرو كبير في اهل صورة ضيق
فيقضيانه ثم يقولان له من ربك وما دنيك ومن نبيك فيقول الله لسانه ولا
على الجواب فيضربانه ضربة من عذاب الله يزع لها كل شيء ثم يقولان له من ربك
وما دنيك ومن نبيك فيقول لا ادري فيقولان له لا حديث ولا هديت

ولا افلحت ثم يعثبان له بابا الى النار و يقولان اليه اجمع اجمع من جهم فذلك
قول الله عز وجل واما ان كان من المكذبين الصالحين فذلك من جهم يعني في
وتصلبه جهم يعني في الآخرة وقار جل لا في ذر رحمة الله والناكر الموت
قال لانكم تعرفون الدنيا وحزيم الآخرة فكم هون ان تغفلون من عمرات
الى خراب قيل له فكيف ترى فذو من على الله قال المحسن فكما العايب يقدم على
احله واما المسئ فكما لا يبق يعيد على مولاه قال فكيف ترى حالنا عند الله
قال اعرضوا اياكم على الكتاب ان الله تبارك وتعالى ان الابرار لنعيم وان
لني جهم قال الرجل فابن رحمه الله قال ان رحمه الله قريب من المحسبين
قيل للصادق عليه السلام صف لنا الموت فقال للمؤمن كالطيط ريح ينفش
لطيبه وينظف القلب والامر كله وللكاثر كلسه الافرار واللعن العقاب
او اشتد قيل فان قوم يقولون انه اسد من نثر طيباتين فان حوصلا
يقولون انه اسد وقدرن بالمقاريف ورضن بالاجار وتدوير قبل الآخرة
في الاخلاق خال كذلك هو على بعض الكافرين والما جرين المازون منهم من
يصل ملك الشرايد فذلكم الذي هو اسد من هذا وهو اسد من عذاب الدنيا قيل
فما لنا نرى كما قد يسهل عليه النزع عند سكرات الموت هذه الشرايد فقال
ما كان من راحة للمؤمن هناك فهو عاجل ثوابه وما كان فيه من شدة فتهمة
ذنوبه وما كان فيه من شدة ليرة الآخرة نقياسا مستحقا الثواب الابد لا

ما نفع له دونه وما كان من سهولة هناك على الكافر فليدبر في احسنائه
في الدنيا وليدبر الآخرة ولينس له الا ما يوجب عليه العذاب وما كان
من شدة هناك على الكافر فهو ابتداء عذاب الله له بعد نقاد حسنة
ذكلم بان الله عدل لا يحور ودخل موسى بن جعفر عليه السلام على رجل قد
عرف في سكرات الموت وهما يحسب دأبها فقالوا له يا ابن رسول الله
وددنا لو عرفنا كيف الموت وكيف حال صاحبنا فقال الموت هو المصنوع
يصنع للمؤمن من ذنوبه فيكون آفر اليه يصيب كفارة آفر ورقي عليه وفي
الكافر من حسنة فيكون آفر لذة او نعمة او راحة تلحقهم هو آخر
نواب حسنة يكون لهم واما صاحبكم هذا فقد نحل من الذنوب تحلا
وصفى من الاثام بصفية وخلص حتى نفي كما ينبغي التوب من الوسخ وصلاح
لمعاشرتنا اهل البيت في دارنا دار الابد **الفصل** الحادي والعشرون
واما آية في زيارة قبور المؤمنين روى عن الصادق عليه السلام انه قال اذا نظرت
الى المقابر فقل السلام عليكم يا اهل المقابر من المؤمنين والمؤمنات ائمة لنا
ونحن لكم منها ونحن على اناكهم وارادون بسبب الله الهلكة على محمد وآله
والمعقولة لنا ولكم قال رسول الله صلى الله عليه وآله من قرأ على المقابر وقراء قل هو الله احد
احد عشر مرة ثم ذهب اجمع للاسموات اعطى من العبر عبدة السموات من الجنة
بن محمد قال كنت انا وابراهيم بن الهاشم في بعض المقابر اذ جاء الى قبر مجلس

مستقبل العتلة ثم وضع بيده على العتر فقراء سبع مرات انا انزلناه في ليلة
ثم قال حدثني صاحب وهو محمد بن اسمعيل بن زياد انه قال من زار قبره من
فقراء عنده سبع مرات انا انزلناه في ليلة القدر غفر الله له ولصاحبه العتر من
عبد الله بن مسعود اذا العبد يقف عليه على رؤوس القبور ويقول اللهم اغفر له
فانه اشفى البكر ويقراء فاتحة الكتاب واحد عشر مرة قل هو الله احد نور الله
قبر ذلك الميت ووضعه عليه قبره قد بصره ورجعه هذا الذي من رأس العتر
مغفور له الذنوب فان مات في يومه او في مائة يوم مات شهيدا و
له ثواب الشهداء فان الله تعالى يحب العبد الناصح لاهل القبور فمن نصحهم
بالدعاء والصدقة او حبه بغير حساب عزاء في هزيمة قال قال
رسول الله صلى الله عليه وآله والمؤمنات ائمة فقلنا يا رسول الله وما هيت الاموات
قال الصدقة والدعاء قال عليه السلام ان ارواح المؤمنين تأتي بكل جمعة الى سما
الدنيا سحرا الى دورهم وبيوتهم فيأدى كل واحد منهم بصوت حزين يا ابن
يا اهل ويا ولدي ويا ابي وامتي واذا بائي اعطوا علينا يد حكم الله
ما الذي كان في ايدينا والويل والحساب والمنفعة لعزنا وبيادى
كل واحد منهم الى اقتراية اعطوا علينا يدكم او برغيف او بكسوة

له جنوده ما لك يا سيدك ناصيغول ما نزون ما اعطى هذا العبد من الكثرة
 ابن كنتم عن هذا قالوا اجهدنا به فلم يطيعنا وقال عليه السلام الارواح
 جنود مجنونة فما تعارفت فيها ايلك وما ناك منها احلكم وسال
 ابو بصير عن ابي عبد الله عليه السلام هذا الرجل النائم والمرأة القائنة يريان
 الرويا ايها عبيد او عسر من الامصار اورواهما حارجه من
 ابدانهما قال لا يا ابا بصير فان الروح اذا فارقت البدن لم تعد اليه غير
 انها بمنزلة عين الشمس هي مركبة في السما في كبدها وسعاعها في الدنيا
 عن ابي جعفر عليه السلام قال ان العباد اذا ناهوا حرجت ارواحهم الى
 سما الدنيا فارتدت الروح في سما الدنيا فهو الحق وما راد في
 الهوا وهو الاضغاث قال سمعت ابا الحسن عليه السلام يقول ان المرء اذا
 خرجت روحه فانه روح الحيوة باقية في البدن قال الذي يخرج منه
 روح الحيوة بلغة العقل وكذلك هو في المنام ايها قال عبد الغفار السلي
 يقول الله عز وجل انه يتوفى في النفس حين موتها الى قوله الى اجل مستق
 فليس يرى الارواح كلها نصيب اليه عند منامها فيمك ما يشاء ويرسل
 ما يشاء فقال له ابو الحسن عليه السلام انا بصير اليه ارواح العقول فاما
 ارواح الحيات فانها في الابلان لا يخرج الا بالموت ولكنه اذا قفى
 على نفس الموت فغيب الروح الذي فيه روح العقل ولو كانت روح

روى عن ابي بصير
 عن ابي بصير
 عن ابي بصير
 عن ابي بصير

الحيوة حارجه لكان بدا ملقى لا يحرك ولو قد ضرب الله لهذا مثلا في كتابه
 في اصحاب الكهف حيث قال وتقلبهم انا واحمد منهم بالحوارات رو
 عن يونس بن طيسان انه قال كنت عند ابي عبد الله عليه السلام فقال لي
 ما يقول الناس في ارواح المؤمنين هل يقولون في حواصل طيور خضر في قناديل
 تحت العرش فقال ابو عبد الله عليه السلام سبحان الله المؤمنين اكرم على الله من ان
 يحل روحه في حوصلة طائر خضر يا يونس المؤمنين اذا قبضهم الله تعالى صير
 ارواحهم في قناديل كقالبهم في الدنيا فما يكون ويثربون فاذا اتمم عليهم
 القادم عرفوه بذلك الصورة التي كانت في الدنيا وفي رواية اخرى روى عن
 ابي بصير انه قال سالت ابا عبد الله عليه السلام عن ارواح المؤمنين فقال في الجنة
 على صورة ابدانهم لوليت له لعل فلانا في كتاب التفسير عن الائمة عليهم السلام
 انه روى المؤمنين صمحة لان نفس طيبة ويقينه صحيح ويخرج روحه فينبقى
 مع الملكة فهي وحى من الله العزيز الجبار وقال عليه السلام اعطى الروح ونبي
 المتبررات الا وحى سنوم العاكين والحق الحان ولو حدثني ابي عن حبي
 عن ابيه عليهم السلام ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال من رآني في منامه فقد رآني لان
 الشيطان لا يمثّل بصورتى من ولا بصورة احد من اوصيائي ولا في صورة
 احد من شيعتي وان الرويا الصادقة جزو من سبعين جزء من النبوة عن
 محمد بن القاسم النوفلي قال لاني عند الله عليه السلام الرجل يرى الرويا فيكون

روى عن ابي بصير
 عن ابي بصير
 عن ابي بصير
 عن ابي بصير

كما يراه ورعا يرى الرداء فلا يكون غيباء فقال عليه السلام ان المؤمن اذا نام خرجت
من روحه حركه مدودة وربما صعدت الى السماء فكما رآته روح المؤمن في موضع
السدير والتدبير فهو الحق وكما رآته في الارض فهو افئدة احلام فقلت له
مذاكر حتى لا يبق منها شيء في بدن المؤمن قال لو لا خرجت كلها حتى لا يبق منها
شيء في بدن لما ت فلت وكيف تخرج قال ما تدعى الشمس في السماء في موضعها
شعاعها في الارض فكذلك الروح اصلها في البدن وروحها مدودة **الفصل**
الرابع والعشرون والمان في الجنة ونعيمها قال الله تعالى في سورة البقرة وبشر
الذين آمنوا وعملوا الصالحات ان لهم جنات تجري من تحتها الانهار كلما
رزقوا منها من ثمرة رزقا قالوا هذا الذي رزقنا واتوا بها متشابها ولهم
فيها ازواج مطهرة وهم فيها خالدون وقال في سورة الان وعادوا
مغفرة من ربكم وجنات تجري من تحتها السموات والارض امتدت للعينين على
بن حوس الرضا باسناده عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم قال لما اسري لي الى السماء اخذ جبرئيل عليه
السلام بيدي فاصعدوني على درنوك من درابك الجنة ثم ما ولني سرجله فلما
اقبلها اذا انفلقت فخرجت منها جارية لم ار مثلهما من الجنة فقالت السلام
عليك يا رسول الله فقلت من انت فقالت انا الراحمة المرحمة خلقتي الجبار
من ثلثة اشياء اسمعني من مسك هو وسطى من كافور واعلا من كافور
من ساو الحيوان فقال لي الجبار كن فكننت خلقتي الله لا احبك وابن عمك

علي بن ابي طالب عليه السلام قال صلى الله عليه وآله وسلم ما بناؤها قال النبي من ذهب ولنسفة
وحلاطها المسك الا وفروا بها الزعفران وحصاؤها اللؤلؤ والياقوت
من دخلها يتنعم لا يوسس ابدا ويخلد لا يموت ابدا لا ابتلى به ولا سبابة عن زيد بن
عليه السلام قال قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم ان في الجنة شجرة من اثمارها يخرج حلال ومن اسلمها حلال
ابلق ذوات اجنحة مسترجعة ملحية باللة والياقوت لا تزرق ولا يتول بركت
عليها / ولياؤه الله فتطير بهم حيث شاؤوا قال يقول له هلا يصيرون نفاقا جيب لهم
الذي اعلم انهم اسلموا من الله قالوا يا رب ما بلغت عبادك هؤلاء هذه الدرجة يقول
الله لهم كانوا يصومون وانتم تغفرون وكانوا ينفقون وانتم تبخلون وكانوا
يجاهدون وانتم يكتفون وكانوا يصليون وانتم ياميون وقال امير المؤمنين
عليه السلام قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم ان في الجنة سوقا ما فيها شئ ولا بيع الا القصور من
الرجال والنساء من استقى موزة دخل فيها وان فيها مجمع الكور العين
يرفعن اصواتهن بصوت لم يسمع الخلايق قبله سخن النائمات فلا يوسس ابدا
ومن الطامعات فلا تجوع ابدا ومن الكاسيات فلا تغرق ابدا ومن الخائفين
فلا تخوف ابدا ومن الرافعات فلا تنشق ابدا ومن الجففات فلا تقطع ابدا
عظمتي لمن لا كماله وكان لنا نحن حيرات حسان امرزوا جبا اقوام كرام
وقال النبي صلى الله عليه وآله وسلم من الجنة حيرة من الدنيا وما فيها وقال امير المؤمنين عليه السلام
انا مع رسول الله صلى الله عليه وآله ومع عترتي على الكوفة من ارادنا فليأتنا بعد لنا وسئل

بعلنا فان لنا الشفاعة ولاهل مودة لنا الشفاعة فشا مغوا ومن لم يبا على الموت
 فاننا اذ ودعته عدونا واسقى منه ولبننا من شرب منه شربة لم يظا بعد هذا الدنيا
 من الجنة احد من تسنيم والآخر من معين وعلى حافيت زعفران حصاة
 الدر واليا موت وهو الكون ان الامور الى الله ليس الى العباد ما اختاروا علينا
 ابدا ولكنه تخفف عنه من ثبات فاحمدوا على ما اختصكم به على طيب المودة وكان
 امير المؤمنين عليه السلام يقول ان اهل الجنة ينظرون الى منازل سبعتنا كما ينظرون الى
 الكواكب وكان يقول من احبنا فكان معنا وقال معنا بيده فهو معنا في الجنة
 ومن احبنا بقلبه الى اخر الحديث من ان من مالكا قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان في الجنة
 شجرة يقال لها طوى ما في الجنة دار ولا فقر ولا حرج ولا بيت الاوفى عصف
 من تلك الشجرة وان اهلها في دارى ثم انما عليه ما شاء الله ثم حدث يوم
 اتفق فقال ان في الجنة شجرة يقال لها طوى ما في الجنة فقر ولا دار ولا بيت
 الاوفى من ذلك الشجرة عصف فان اهلها في دار على عليه السلام مقام عمر فقال
 يا رسول الله اوليس حدثنا عن هذه وقلت اهلها في دار ثم حدثت و
 تقول اهلها في دار على فرفعها النبي رأسه فقال يا عمر ما علمت ان دار
 ودار على واحد وحجرتى وحجرتى على واحد وفقرى وفقرى على واحد
 وسنى وسنى على واحد ودرجتى ودرجتى على واحدة وسنى وسنى
 على واحد فقال عمر يا رسول الله اذا اراد احدكم ان ياتي اهل الجنة كيف

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 أجمعين

فقال النبي اذا اراد احدنا ان ياتي باهله ضرب الله سنى ونبيه حجابا من نور
 فرغوا من تلك الحاجة رفعه الله عنا ذلك الحجاب فغفر عمر حق على فلم يحيد
 من اصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم الا ما حد **الفصل الخامس والعشرون**
 في جهنم والوايها عندنا قال الله تعالى في سورة البقرة والذين كذبوا بآياتنا
 اولئك اصحاب النار هم فيها خالدون وقال في سورة النساء ان الذين
 ياتيئنا سوف نضيقهم نارا كل من نضيق نضيق جلودهم بدلناهم جلودا غير
 ليد وفوال عذاب وقال في سورة التوبة والذين يكذبون الذهب والفضة
 ولا ينفقونها في سبيل الله فبشرهم بعذاب اليم يوم يحس عليها في نار جهنم
 فتكعب بها جباههم وجنوبهم وظهورهم هذا ما كنتم تكبرا
 ففسكم مددوا ما كنتم تكذبون **الفصل السادس والعشرون**
 والمآنة في الجنة اخذ امها واحواها قال الله تعالى في سورة المائدة
 ان الذين كفروا وان لهم ما في الارض جميعا ومثل ما ينفقوا به من
 عذاب يوم القيمة ما قبل منهم ولهم عذاب اليم وقال في سورة الاحقاف
 لو تدى اذ وقعوا على النار فقالوا يا ليتنا نرد ولا نكذب بآيات ربنا
 ونكون من المؤمنين بل ربهم ما كانوا يخشون من قبل لو ردوا
 لما نفعوا عنه واهمهم لما ذنبون على بن موسى الرضا عليه السلام باسناده عن

البنى صلعم قال دالك انجوم القمعه لا نزول العبد قدما من قدم حتى يسال الله اربعة
 اشياء عن عمره فما افناه ومن شيا به فما ابلاه وعن ماله من اين اكتسبه وفيما
 ذال نفقه ومن جينا اهل البس وان قاله فلو ان الله عليها قالت لا سهايا ابنت
 اجزني كيف يكون الناس يوم العجم قالوا قاله يستغلون فلا ينظر احد الى احد ولا
 ولا ولد والد الى ولد الى امه قالت هل يكون عليهم الكفن اذا خرجوا من القبور قال
 قالوا قاله ابنتي الاكفان وبقى الابدان ستر مودة المومنين وبناء عوده
 الكافرين قالت بالله ما ستر المومنين قال نور تيلالا لا يبررون احسادهم
 من النور قالت بالله فابن العاك يوم العجمه قال انظرني عند الميزان واما
 انما دى رب ارج من شغل الله الا الله وانظرى عند الدواوين اذا
 نشرت الصحف وانا انما دى رب حاسب امتى حسابا يسرا وانظرى عند
 مقام شفاعتى على جبر جهنم كل انسان يستغل نفقا والامستغل امتى
 انما دى رب سلم امتى والبنون عليهم السلام حولي يبادون رب سلم امتى
 محمد صلعم وقال عليه السلام ان الله يحاسب كل خلق الا من هلك بالله فانه
 لا يحاسب ويومر به الى النار **الفصل السابع والعشرون** والمايه
 قر الموقوف قال الله تعالى في سورة السابيل سال سابل عذار واقه للمايه
 ليس له دافعه من الله ففى المعارج تخرج المكيكه والروح اليه في يوم كان معذره

حسن الفسنة فاصبر من اجل جميله عن ابن مسعود قال كنت جالسا عند ابي موسى فقال
 ان فى القمعه بحنين موقعا لكل موقف الف سنة فاول موقف خيخ من قبرا حليوا
 سنة عراة صفاة جينا عا عطاشا فن خيخ من قبرة مؤنا برب مؤنا بحبته
 وناره ومومنا بالبعث والحساب والقمعه مؤنا بالله مصدقا بنبيه صلعم وبناء
 به من عند الله عز وجل بخي من الكجج والعطش قال الله تعالى فماتوا فوجا
 من القبور الى الموقف اما كل اخيه مع امامهم وقيل جابنة فماتوا ومن معاذ
 رضى الله عنه انه سال عن رسول الله صلعم فقال يا معاذ سالته عن امر عظيم الا امر
 ثم ارسل عينيه وقال بحيرة عشرة اصناف من امتى بعضهم على صورة النردة
 وبعضهم على صورة الخنزير وبعضهم على وجوههم منكسورة ارجلهم فوق رؤسهم
 رؤسهم يسبحون عليها وبعضهم عيا وبعضهم صما وبكيا وبعضهم مضغون البسنة
 فمن مدلات على صدورهم يسيل القمعه تغدرهم اهل الجمع وبعضهم مقطوع ايديهم
 وارجلهم وبعضهم مصلبون على جذوع من نار وبعضهم اسد ثنائى الحنيفة
 وبعضهم ملتبون جبايا سابقة من قتل ان لا زقه بجلوده واما الذين
 على صورة النردة فالعنات من الناس واما الذين على صورة الخنازير
 فاهل السمحة واما المنكسورة على وجوههم فاكله الربا واما العظمى فالك
 يحدون فى الحكم واما القم والبيكم فالمعجبون باعمالهم واما الذين

واما الذين قطعوا ايديهم وارجلهم ففهم الذين يؤذون الجيران واما المصلون
 على جذوع من نار فالسعاة بالناس الى سلطان واما الذين هم اسدتنا
 من الجيف فالذين يتبعون السفوات والذلات وسفوا حق الله في اموالهم
 واما الذين يلبسون الجباب اهل الكبر والعجز والخيلاء **الفصل**
 الثامن والعشرون واما في النوادر وهو آخر الكتاب قال رسول الله صلى
 في الوصية لعلي عليه السلام ما على ثمانية عشر حكمة ينبغي للمسلم ان يتعلمها على المائدة
 اربع حفصا منها فريضة واربعة منها سنة واربعة منها اذنب فاما الوصية
 في المعرفة بما ياكل والشهية والشكر والرفاء واما السنة فالحلوس على
 البيرة والاكل بثلث اصابع وان ياكل ما يليه ومن الاصابع واما الاذ
 فتعظيم اللقمة والحفيضة الشديد وقلة النظر في وجوه الناس وعسل اليدين
 قال الشيخ ابو جعفر بن بابويه القمي حدثنا ابني رجب قال حدثنا سعيد بن
 عن الحسن بن موسى الخشاب عن علي بن الحسن ان الواسطي عن عبد الرحمن
 بن كثير الهاشمي عن داود بن كثير البجلي قال كنت عند ابي عبد الله عليه السلام
 اذا شئتني الماء فلما شربته رايته وقد استغفر واغترغت عينا به
 ثم قال يا داود ولعن الله قاتل الحسين في الغضب ذكر الحسين عليه السلام
 اني شربت ماء باردا الا وذكرت الحسين وما من عبد شرب الماء فذكر الحسين

لما كان في سنة

نوابه في كل حق

انفق في سنة
 كان في سنة
 احب الناس قبيحا
 ملك في سنة

عليه السلام ولعن قاتله الا وكتب الله له مائة الف حسنة ومحى عنه مائة الف سيئة
 ورفع له مائة الف درجة وكان كما انما اعطى مائة الف حسنة وحشره الله يوم
 القيمة ابلغ الوجوه وقال النبي صلى الله عليه وآله ما على واحد من الاولين والآخرين الا
 وهو يميني يوم القيمة انه لم يعط من الدنيا الا قوتا ياكل على ابن الموشح
 ومياحه تهليل ونوم على التراب عبادة وتغلبه من جنب الى جنب
 جهاد في سبيل الله فان عوفي مشى في الناس وما عليه ذنب يا علي
 اوحى الله بآرك ونحارح الى الدنيا اخذ من من خذني وانقضي من خذني
 يا علي ان الدنيا لو عدلت عندي جناح بعوضة لما سقي الكافر منها شربة
 ماء ما على موت الفجأة راحة للمومن وحسرة للكافر وروى هذا الصادق عليه
 السلام عن ابيه عن حبه قال مر ابي المومنين على بني ابي طالب عليه السلام في مسجد
 الكوفة وعبرهم فزاد رجلا قايما يصلي فقال يا امير المؤمنين ما ريت
 رجلا احسن خلقا من هذا فقال امير المؤمنين يا فتى هو الله لرجل علي
 يعيق من ولايتنا اهل البيت خير من عبادة الف سنة ولو ان عبد عبد
 الله الف سنة لا يعبد الله منه حتى يعرف ولا يتبنا اهل البيت ولو ان
 عبد عبد الله الف سنة وجاءه بول الاسن وسبعين نبيا ما تقبل
 الله منه حتى يعرف ولا يتبنا اهل البيت والا كبت الله على من حزب
 في نار جهنم وروى يعقوب بن زيد باسناد صحيح قال سمعت ابا عبد الله

مدرسة

يقولون وايقن بالحق واعلم انه منهم منيق وطاعة الله ابتلي بان يفتق في معصية
 الله فوجد من لم يمش في حاجة ولي الله ابتلي بان يمش في حاجة عدو الله فوجد
 وقال النبي صلى الله عليه وسلم من منه حاله من الاجيال اختار احبها الله حاله من الاجيال
 انظر اراد من النبي صلى الله عليه وسلم انه اتقى الله اذا اختلف الناس بعدي
 وصاروا فرقة فرقة فاجبهه وفي طلب الدين الحق باحتي تكونوا مع
 اهل الحق فان المعصية في دين الحق تغزو والطاعة في دين الباطل لا يعيد
 سئل عن علي عليه السلام قال العبودية خمسة اشياء خلاوة البطن وقراءة القرآن
 وقيام الليل والنفقة عند الصبح والبكاء من خشية الله قال علي عليه السلام
 من احب ان يعلم كيف منزلة عند الله فليست كيف منزلة الله عنده فان
 كاد حمله امر ان امر الدنيا واما الآخرة فاخار امر الآخرة على الدنيا فذلك
 الذي يحب الله ومن اخار امر الدنيا فذلك الذي لا منزلة له عنده وقال
 النبي صلى الله عليه وسلم سراج المؤمن معرفته حقنا واشد العز من عز من فقلنا وفي
 به من عي من امه بنى امية وقال النبي صلى الله عليه وسلم من احبنا واعاننا لميلنا
 وبه فهو معنا في درجاتنا ومن احبنا بغلبة واعاننا بلسانه ولم يعاننا
 بیده فهو اسفل من ذلك بدرجة ومن احبنا بغلبة ولم يعاننا بلسانه ولا
 بیده فهو في الجنة ومن ابغضنا بغلبة واعان علينا بیده ولسانه فهو
 في الدرك الاسفل من النار ومن ابغضنا بغلبة ولم يعان علينا بیده و

قال

لا بلسانه فهو في النار ومن عصى الله بن عباس عن النبي صلى الله عليه وسلم انه قال الا ان مثل
 هذه الدنيا كمثل شجرة نابتة نابتة الايمان اصلها والزكوة فرعها والصلوة
 ماؤها والصيام عروقها وحسن الخلق ورقها والاخاء في الدين ثمارها
 والحياة الحادوها والكف عن محارم الله غريرها وهم كما لا تكمل الشجرة الا
 بثمره طيبه كذلك لا يكمل الايمان الا بالكف عن محارم الله عن اني ذوقا
 قلت يا رسول الله كم الابنية قال ثمانية الف بنى واربع وعشرون الف بنيت
 كم المرسلون منهم قال ثلثمائة وثلاثة عشر فقلت كم انزل الله من كتاب قال
 مائة واربعه كبت انزل منها على آدم عشر صحف وعلى نوح خمسين صحف
 وعلى اخنوخ وهو ادرس ثلثون سنة وهو اول من خط بالقلم
 وعلى ابراهيم عشر صحف والتورية والاحكام والذبور والنوران
 قال النبي صلى الله عليه وسلم من ستر به حسنة وسأته سيئة فهو مؤمن ومن لم يدر
 فليس مؤمن وقال النبي صلى الله عليه وسلم من كان همته ما يدخل الجنة كان
 قيمته ما يخرج من الجنة وقال عليه السلام ما من عالم او متعلم غير قربة
 من قري المسلمين او بلدة من بلاد المسلمين ولم ياكل من ثمرها
 ودخل من جانبها وحج من جانب آخر الا رفعه الله تعالى عذاب
 متورع اربعين يوما قال الصادق عليه السلام من خال راوى الى فرقة

في دار المؤمنين
بالعبادة

حيرو

ما تمزق لاله الا الله بنى الله بيته في الجنة ومن استغفر حين ياتي الى فراشه
 مرة تحت ذنوبه كما يسقط ورق الشجر وقال الصادق عليه السلام ما من رجل ادعى
 فحتم دعاؤه يقول ما شاء الله لا قوة الا بالله الا اجيبته حاجته يا علي لم
 يقبل العذر من متفصل ما اذا كان او كاذبا لم ينل شفاعة علي ان الله عز وجل
 احب الكذب في الصلاة واعجز الصدق في العباد قال النبي عليه السلام من
 عليه السلام قال قال الله جل جلاله من ادب ذنبا صغيرا او كبيراً وهو لا يعلم
 ان له ان اذنب او اعفو عنه عتوت له ذلك الذنب ابداً ومن اذنب ذنبا
 صغيراً او كبيراً وهو يعلم ان له ان اذنب او اعفو عنه عتوت عنه وقال
 علي عليه السلام ان الله عز وجل اطلع الى الارض فاختارنا واختر لنا
 بنصرتنا ويفرغون لفرحنا ويخزون لحزننا ويذلون لقتلهم واموالهم
 والكنيات فينا وليكن منا والنياروس عن مجاهد عن عبد الله بن عباس قال قال
 رسول الله صلى الله عليه وسلم انا ميزان العلم وعلى كفاة والحن والحسن جنوط و
 خاطم علاقة والائمة من امتي عمود يؤذن فيه اعمال المجير لنا و
 المبعوضين لنا قال النبي صلى الله عليه وسلم يا علي اعجب الناس ايمانا واعظمهم ثوابا
 حورم يكون في آخر الزمان لم يلحقوا النبي وحجب عنهم الحجة فاصنوا
 السواد على ما بين قال موسى عليه السلام قطع قرين السوء فكانا

عن علي بن ابي طالب

عل بالقدية قال داود وعلم من منه نفسه عن السموات فكانا على بالقدية
 قال عيسى عليه السلام من رضى نفسه الله فكانا على لا يحيد وقال النبي عليه
 السلام من حفظ لسانه فكأنما عمل بالقرآن اوحى الله تعالى الى عيسى
 بن مريم عليه السلام يا عيسى اني لا اتبني من بني ابي فكيف اتبني من بني كذا
 انا لا اجد علي من عصافي فكيف اجد علي من يطيعني قال علي عليه السلام
 اذا اقبلت الدنيا على انسان امارته محاسن غيره واذا اديرت عنه
 سلبته محاسن نفسه روى عن النبي عليه السلام والعلم اذا رأت
 الغني مقبلا عليك فقل ذنب عجلت عقوبته واذا رايت الفقير مقبلا
 عليك فقل مرحبا سبعا رالحاجين قال النبي عليه السلام اذا ظهرت في
 امتي عشرة خصال عاقبهم الله بعثته خصال مثل وما هي بارك الله
 قال اذا اقلوا الدماء ترك البلاء واذا تركوا الصدقات كثرت الامراض
 فاذا اضعفوا الزكاة هلك المواصل واذا جاور السبلان منع القل
 من السماء واذا اكثر فتم الزنا فتم موت الفجاءة واذا اكثر الزنا
 التلازوا واذا حكموا اخلاف ما تدر الله تعالى سخط الله عليهم عذوبهم
 واذا اتفقوا على اهل الله ابتلاهم الله بالعدل واذا اطففوا الكيل
 اخذهم الله بالسدين ثم عزاه رسول الله صلى الله عليه وسلم ظهر الفساد في الدين
 البحر ما كسب ايديهم من الناس لينذرتهم بعض الذي علموا

عنه خصال

لعلم رجعون قال النبي صلى الله عليه وسلم ان الشيطان كحري من ابن آدم مجري الدم قال النبي صلى الله عليه وسلم
 عن من اكل اللحم في يوم واحد من ثمرات الاربعين يوما ساء خلقه عن الصادق عليه السلام لا تطلب من الدنيا اربعة فاك لا تجدها وانت لا بد لك منها عما يستعمل
 علم فتبقى بلا علم وعمل لا حالي من رياء فتبقى بلا عمل وطعام بلا سبيل فتبقى بلا طعام
 وصديق بلا عيب فتبقى بلا صديق جابر النبي صلى الله عليه وسلم اعلم ان فقال احد ما يكره
 ان الناس خير فقال من طال عمره وحسن علمه وقال الا فريار رسول الله الى الاموال
 افضل فقال ان توت ولسانك رطب بذكر الله تعالى قال النبي صلى الله عليه وسلم درهم يعطيه
 الرجل في صحة خير من عتق رقبة بعد الموت عن ابي جعفر عليه السلام قال من لقي
 الله مكفورا محسبا معايبا لا كس محرم عليه السلام لقي الله ولا حساب عليه روى
 ما سناد صحيح عن جعفر عن ابي عبد الله عليه السلام قال ان رسول الله صلى الله عليه وسلم اوصل الى المؤمنين
 عليه السلام فكان مما اوصى به ان قال يا علي من حفظ من امتي اربعين حديثا
 طلب بذلك وجه الله عز وجل والوارث في حشره انه يوم القيمة النبي و
 الهدى والنبي والسيد والعالمين وحسن او ليكر ربيعا وعن النبي صلى الله عليه وسلم
 ارحم خلقا من قبل رسول الله ومن خلفه فذكر قال الذين ياتون من بعدى يرون
 حديثي حسني وقال النبي صلى الله عليه وسلم حدثوا الناس بما يعرفون ولا تخذلوهم بما
 تنكروا وقال صلى الله عليه وسلم من ادبني حتى حديثا واحدا يغفم به سنتي وبرهنة
 فله الجنة استوصي رجالا من المؤمنين عليه السلام عند خروجه الى السفوف فقال عليه السلام

قسي عليه

افضل له
رجل ان تذكر
ايام ولا
ظ

خلق الاول

والله اعلم
بما في صدور
الذين لا يرون

ان اردت العاج فانه يكفك وان اردت الرفيق فالكلام الكابن لكفك
 ان اردت الوفا فاموت بكفك وان لم يكفك ما ذكرت فالنار يوم القيمة
 تكفك كتب رجل عالم من اهل الصفوف اربعين حديثا وحكاية ثم اخبرها
 اربعة كلمات قال امير المؤمنين وطرح الاخرى في البحر وهو اطع الله بعد حاجتك
 بعد حاجتك اليه واعلم انه بعد طاعتك على عقبتك واهل الدنيا كبعدر معاك
 فيها واعلم لا خرتك بعد ربك فيها قال النبي صلى الله عليه وسلم ستكن من بعدى الا
 فما وافق كتاب الله فخذوا من خذوا وما خالف فاضربوا وقال النبي صلى الله عليه وسلم
 اذا كان عاقلا ينبغي ان يكون له اربع ساعات من النهار ساعة يباح فيها
 ربه وساعة ياتي العلم الذين يبعرونه اذ ينفذونه ويحسونه وساعة يحاسب
 فيها نفسه وساعة ينجلي بين نفسه ولذا تها من الدنيا مما يحل ومحل من النبي
 صلى الله عليه وسلم اذا خلوت فاكثر ذكر الله واذا ازرت فذكر في الله فانه من يفرح في الله
 شيعه سبعون الف ملك عن علي عليه السلام قال كان رسول الله صلى الله عليه وسلم اذا راى ابكره
 قال الحمد لله على كل حال واذا راى ما يبسر قال الحمد لله بنفع الله تتم الصالحات
 روى عبد الله بن عبد الرحمن قال سمعت عثمان بن عفان قال سمعت عمر بن الخطاب
 قال سمعت ابا بكر بن ابي قحافة قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول ان الله تبارك وتعالى
 خلق من نور وجه علي بن ابي طالب ملكه سبحانه وتعالى وبقية سوره ويكتبون ثواب
 ذلك لمحبيه ومحبتي وان عليهم السلام وقال عليه السلام كل حدث بدعة وكل بدعة

بهاط

الباقي ط

حوسه اني

ضلاله وكل ضلاله في النار وقال صلعم اذا رايت على منبري احدا منكم بخطبة فاني
 فاعلموه روي عن ابي بصير قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم في حديث طويل با على ان يجيئك
 تكونون على منابر من نور مبيضة وجوههم استنق لهم ويكونون في الجنة جيران
 قلنا فان كان ائمة المصابر معجزون بالمصابر في دار النور فكيف ائمة اهل
 محبة على منابر النور في دار السور وقال صلعم جبا هل ينفع في سبعة
 مواطن اهل الكفر عظيم عند الوفاة وفي العبر وعند النور وعند الكتاب
 وعند الحساب وعند الخزان وعند القصر الا وقال صلعم لا حساب على سبعين
 الف من الشيعة وقال صلعم مثل اهل سني مثل سبعين نوع من ركب منها نجي
 ومن كمل عن غرق وقال صلعم مثل اهل سني مثل المطر لا تدري اوله حرام اخوه
 وقال صلعم مثل المؤمن القوي كالنمل ومثل المؤمن الضعيف كالحمار
 وقال صلعم مثل المؤمن كالسنبلة تحترقها الرياح فتقوم مرة وتقع اخرى ومثل
 الكافر مثل الارزة لا تزال قائم حتى تنفق وقال صلعم مثل اهل البيت
 بارض عليها الرياح وقال صلعم مثل الجليلي الهادي مثل الذراري ان لم يجدك
 من عطره علقك من ريحه ومثل الجليلي المستور مثل صاحب الكبر ان لم يجدك من
 سراد ناره علقك من سبه وقال صلعم ان مثل الصلوة المكتوبة كالخمر ان لم
 استوف في وقال صلعم من اهان لي ولينا فقد بارزني بالمحاربة في قوله تعالى
 ذلك يوم التغابن وقدر روي عن النبي صلعم في تفسيره هذا قوله ما من عبد

يغادر
 محراب
 مبرور

دخل الجنة الا اري معقده لو اساء ليزداد شكرا وعان عبد مؤمن يدخل النار
 الا اري معقده في الجنة لو احسن ليزداد حسرة وقال صلعم نور الحكم الجوهري و
 التباعد من الله الشيخ والقوة الى الله حبة المسكين والدنو منهم لا يستجوب
 فينطق نور المعرفة من قلوبكم ومن باب في خفة من الطعام بان حور العين
 حوله وقال صلعم لا يمتوا العلوب بكثرة الطعام والشراب فان العلوب كالزئج
 اذ اكثر الاكثار روي ان ابليس طهر لحيته من زكرا عزى عليه معايق من كل شيء
 فقال ما هذا قال هذه السموات التي اصيب بهن بن آدم فقال اهل الجنة
 شيء قال يا سمعت فتعلمناك عن الصلوة والذكر قال الله تعالى لا اطار
 بطن من طعام ابدا فقال ابليس والله على ان لا اضع مسلما ابدا وقيل ليس
 ولم يجتمع وفي يدك خرايب الارض قال احاف ان اشتهع فانسى الجاه قال
 نعم ان لا يني اذ امثلات المعذات نابت الفكرة ونحست الحكمة وتعدت
 الاعضاء عن العبادة وقال الحكم انا الحكم كالعروس تزد البنت كالحالي قال
 صلعم اما الناس ان ربكم واحد وان اباكم واحد كلكم لآدم وادم من ربك
 ان اكرمكم عند الله اتقكم وليس يعزى على عجز فقل الا بالنعوى قال النبي صلعم
 على النبي قرأت التوراة والابجد والزبور والفرقان فحزرت من ذلك كتاب
 كلمة التوراة من همت نجي ومن الابجد من فقه شيع ومن الزبور من ترك السموات
 فقد سلم من الاقات ومن الفرقان ومن يقول عيا الله فهو حبه قال النبي صلعم

مخار من كبر

ومن كان ظاهره وباطنه سواء فهو مؤمن حقا ومن كان باطنه اذنين من طاهره
 فقال ر وليت حقا سئل لقمان عن العافية فكلمة بل بلاء ودين بلا هوا وعمل
 بلا رياء وقال علم خبر الاعمال صحة الاحياء وشر الالباب صحة العباد وقال
 صلوات المومن ولي الله والله لا يضيع وليه قال النبي صلوات الله عليه وسلم
 فغتم او سكت فلم ان اللسان املك شي بالانسان الا دان كلام العبد كله
 عليه الا ذكر الله وان لم يعرف او بهيا عن شكره او اهلا حابين الناس
 وقال الله تعالى لا خير في كثير من نجواهم الا من امن بعد ذلك فامروا
 بين الناس قال وهب بن منبه رايت اسثي وعشرين كلمة في التوراة وقراء
 بن اسرائيل ان الكلمات هذه لا كنت انفع من العلم والاعمال ارجح من الحكم ولا
 حسب اوضحه من الغضب ولا قري من اذنين من العقل ولا رقيق اسثن
 من الجهل ولا شرف اغنى من التقوى ولا كرم اهنون من ترك الهوى ولا
 عمل افضل من التفكير ولا حسنة اعلى من الصبر ولا سيئة افقر من الكبر ولا
 شيء البين من الرفق ولا داء اوجع من الخرف ولا رسول اعدل من الكفا
 ولا عشاء اسقى من جمع المال ولا فرق اذل من الطمع ولا حيوة اطيب من الصفة
 ولا معيشة اهنى من العبادة ولا عبادة احزن من الخشوع ولا غنى احسن
 من القنوع ولا حارس احفظ من العتمة ولا جاز اقرب من الموت ولا

منه

وغيره من الجاهل

دليل انصح من العقل وقال صلى الله عليه وآله العقل ثلثة اجزاء فمن يكن فيه
 ثمنها عاقل ومن لم يكن فيه فلا عقل له حسن الموفه بالله حسن الطاعة
 لله وحسن الظن بالله وقال عليه السلام حاكيا عن الله تعالى انا عند ظن عبدي
 بي وقال عليه الصلوة والسلام بيئت المستحقين المعقورين بعدي
 بالجنة وقال صلى الله عليه وآله بيئت المشايين الى المساجد في الظلم
 بنورنا يوم القيمة عن الكتاب يعود الملك لوما

على يد العبد العقيم الحقير العاصي
 محمد بن معقل الحسيني
 عن عمه

١ في معرفة الله	٢ في التوحيد	٣ في العدل	٤ في فضل النبي	٥ في فضل القرآن	٦ في فضل الصلاة	٧ في فضل الزكاة	٨ في فضل الصوم	٩ في فضل الحج	١٠ في فضل اليقين	١١ في فضل التوكل	١٢ في فضل الصبر	١٣ في فضل الشكر	١٤ في فضل الحياء	١٥ في فضل العفة	١٦ في فضل التواضع	١٧ في فضل المجاورة	١٨ في فضل الجماعة	١٩ في فضل العلم	٢٠ في فضل القناعة	٢١ في فضل التوكل	٢٢ في فضل التوكل	٢٣ في فضل التوكل	٢٤ في فضل التوكل	٢٥ في فضل التوكل	٢٦ في فضل التوكل	٢٧ في فضل التوكل	٢٨ في فضل التوكل	٢٩ في فضل التوكل	٣٠ في فضل التوكل
-----------------	--------------	------------	----------------	-----------------	-----------------	-----------------	----------------	---------------	------------------	------------------	-----------------	-----------------	------------------	-----------------	-------------------	--------------------	-------------------	-----------------	-------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

در هر روز و در هر وقت که بخواهد در هر باب نظر عاقل داشته باشد هر جا که رود و هر وقت که...

فصل ۲۴ در بیان ۲۷ در بیان ۲۸ در بیان ۲۹ در بیان
فصل ۳۰ در بیان ۳۱ در بیان ۳۲ در بیان ۳۳ در بیان
فصل ۳۴ در بیان ۳۵ در بیان ۳۶ در بیان ۳۷ در بیان
فصل ۳۸ در بیان ۳۹ در بیان ۴۰ در بیان ۴۱ در بیان
فصل ۴۲ در بیان ۴۳ در بیان ۴۴ در بیان ۴۵ در بیان
فصل ۴۶ در بیان ۴۷ در بیان ۴۸ در بیان ۴۹ در بیان
فصل ۵۰ در بیان ۵۱ در بیان ۵۲ در بیان ۵۳ در بیان
فصل ۵۴ در بیان ۵۵ در بیان ۵۶ در بیان ۵۷ در بیان
فصل ۵۸ در بیان ۵۹ در بیان ۶۰ در بیان ۶۱ در بیان
فصل ۶۲ در بیان ۶۳ در بیان ۶۴ در بیان ۶۵ در بیان
فصل ۶۶ در بیان ۶۷ در بیان ۶۸ در بیان ۶۹ در بیان
فصل ۷۰ در بیان ۷۱ در بیان ۷۲ در بیان ۷۳ در بیان
فصل ۷۴ در بیان ۷۵ در بیان ۷۶ در بیان ۷۷ در بیان
فصل ۷۸ در بیان ۷۹ در بیان ۸۰ در بیان ۸۱ در بیان
فصل ۸۲ در بیان ۸۳ در بیان ۸۴ در بیان ۸۵ در بیان
فصل ۸۶ در بیان ۸۷ در بیان ۸۸ در بیان ۸۹ در بیان
فصل ۹۰ در بیان ۹۱ در بیان ۹۲ در بیان ۹۳ در بیان
فصل ۹۴ در بیان ۹۵ در بیان ۹۶ در بیان ۹۷ در بیان
فصل ۹۸ در بیان ۹۹ در بیان ۱۰۰ در بیان

بالحق را نسبت به عبید که خلد اند طلال جلال المعایده علی مغارق اهل اسلام و ابد شریف
برکات ذات الصفا فیه الصفات من طوایف الانام کرد اند و اگر چه اهدا و این کتب
حضرت که جنبه علم و معدن حکم و محو کمال و فهرست دعا و توفیق و افضال است کنعین
البر الی محرابه اما نکته و افضله **الفصل** ان الیدایا بما مقدر مهربان بزرگان حال غریق مقدم
اعتداری می کند و العزیز عند کرم ابرار معقول و لو کلمه انما ان کرام بحالهم ملازمان از عیال
مستمر بر سر ساله العلیه فی الاحادیث النبویه و اسد المفیض الجواد و من المبدأ و الیه المهاد
فهرست اصول **الفصل** اول در توحید و ایمان و کلام و دعوت و صفات و اویس
الفصل ثانی در عبادات و ائمه متعلق به است **الفصل** ثالث در عقاید و ان
و دعوات و اذکار **الفصل** رابع در ملامت اخلاق و صفات و ائمه
الفصل خامس در اوصاف و کمالات و ذایل اخلاق **الفصل** ششم در ادب
در ادب اهل سلطنت و امارت و ادب اب و ثروت **الفصل** سابع در ائمه و اهل بیت
و ائمه و السب و الطعن و اشرار و اهل **الفصل** ثامن در احادیث متواتره و غیره
و سنن اهل کتاب تمام شود و حقیقت بر ائمه در طریقه و عمل ظهور خواهد یافت و اسباب
الشیء و السبیل و موصیفا و نعم الوکیل **الفصل** اول در ایمان و کلام و دعوت
حضرت رسالت صلوات علی من یرسل و صلوات **الفصل** در توحید قال رسول الله
لا اله الا الله محمدا و علی کینه قبل ما رسول الله و ما اخلاصها قال ان یحیی و عن الحارث بن
مرکه کلمه طیه لا اله الا الله که ملکه در نجابت و وسیله فوز عظیم عبارت از که من کینه لا اله الا الله
کینه لا اله الا الله و من نعم مقیم و وسیله فوز عظیم عبارت از که من کینه لا اله الا الله
بگوید بهشت در آید و چون این شهادت بعد از اخلاص و توحید شد و بعد از کشف با رسول الله
اخلاص از کلمه که است تمام در کشف آن طریق اخلاص و حریم و وفایه از منی تقدیم
رسایم حضرت و نمود که اخلاص این کلمه است که غایت از محارم منی کند و بیگانه
نزدیک کرد و اند و از معاصی دور نماید و از اقرب بیاورد و احدی بدید و بدید و بدید

این کتاب را در هر روز و در هر وقت که بخواهد در هر باب نظر عاقل داشته باشد هر جا که رود و هر وقت که...

الملک توحید و اصل کرد و **سکنت** این غرض توحید و کثرت ثنات قبل المشرق است
 ز نور سبحان انبیاست زینت حلال و لایست و اصل او سه قسمت است عام و است و
 قسم خاص را و قسم احصی را و ما این هر سه قسم را بر سه سال مال سال کنیم اما توحید
 عام بعد الهدایه و التوفیق سیر کردنت در طلب حق بوسیله عقل و شواهد و دلایل
 و حدایت را و بخش ما از اغصاب ملک و سراب بنداشت بهام یعنی آیند و لب
 بین الجبوة حقیقت ندول نمایند و بداند که حق سبحانه و تعالی واحد است منکر الوجود
 که و الهکم الکه واحد و اصل الوجود معالقیست پیش از شهادت است از جواب
 و اعراض و زمان و مکان و کیف و کم و قوت و بعد و حیث و جهه و حدود و صورت و لون
 و شکل و ضد و ضد و مانند و جود و کل و ضو و کبر و ارکان و جوارح و بیکانه است
 و یک خالق و رازق فاطر و قاهر مغت و ندل ناد و عقل از عقل و هم هر دو بی
 حکونه و همچون دانای و علت توانای فی حلیت قادر بر کمال و در ذات و صفات و حال
 مقدس از مشابیه منزه از مشارکت عقلها در حقیقت شناخت او قسرها باها
 در کثرت نای او خارج و قاهر بلا تشبیه و لا تقیل و لا یقول الاول العالم و الاخر
 الدائم و الظاهر الکریم و الباطن القدیم جل جلاله و کم نواله **سکنت** کثرت النفس لیس فیها بحد و کثرت
 فکرت کثرت کجای رزی الودم ار شده از نهاد خود عاجز کی شناسی خدا برادر کن
 چون تو در نفس خود زبون باشی عارف کردار چون باشی با نقایات نفس عقل حواس
 کی توان بود کردار شناسی اما توحید خاص نیست که کون را تمام نزد وجود حق نر
 شانه محو بیند و ممکنات را در واجب معدوم شناسد ج از غلبات انوار قدیم خاص
 در ازل اهل امکان در ممکن عدم بودند که کانا اند و کم ممکن شمر معش در ازل نیز میمان
 داند که و الا کانا **سکنت** همه هر چه هستند از آن کمتر اند که با چشمتش نام هستی برند
 چون سلطان غرت علم بر کشد چنان سر کجیب عدم در کشد و هر که در مقام رسید فنا و خود را در
 حق بیابد و یوسته در ششم وجود و اصل الوجود محو نموده کرد و پیر و در مشهور است این حال را

احاطه

درین حال میگوید حسب توحید خدا و او عن خویشی را پیش و احد و عن کرمی که بخود
 جودند **سکنت** یعنی همه شئی خود را بسوزد بین کون را سر کشد و فنا چونکه کثرتی در بین کون در
 اما توحید احصی آنست که از حق بحق سیر کند و این سیر وقتی میسر شود که شواهد و دلایل
 از ترکیب حدوث پیاده کرد و در معنی قدیم و حیال را میل نیافت در بدیهه کشد و چون
 را از عقل محض معطل سازد و فرد و فنون را بفرمان تنزیه زبان اعتراف بر و نفس دغا را
 در بار از غرت توحید بر سر چهار سوی و فی النفس عن الهوا سیر و او بردارد و لشکر هوا را
 را که حیل شیطانند حکم الا ان حزب الشیطان هم الکما سرون بقیده عشق شکسته و
 دلوا که دار الملک حقیقت که قلوب احبابی دار الملک بی عمارت عبودیت نگذارد و خاطر طایع
 را که ملوک است از خلاف بشیر بطرفان نیست خراب کند و کون شواهد کبری را با شواهد
 و دلایل عقلی در پیچ و در گمته عدم افکند و بی انحال احوال حدوث در عالم قدم قدم زند
 حون از دحام خلقت بیاید خود را بدریا و نیست افکند که از خود فانی شود پس از
 بحر بقای ابدی سر بر آرد و بخود حق را بحق بداند چنانکه شیخ فرید الدین عطار قدس سره
 میگوید **سکنت** حق را بحق شناس که در قلزم عقول در یکشد نسک کجی من و تر
 اینجا سخن بسیار است اما خاموش اولیتر عاشقان را زهره کفازین زانکه هر
 محرم اسرار مبین **سکنت** فخر ربا از قد پدانا الی توحید و هو الحمد بر که از اعجاز
 توحید یکی جرمه حبید محو شد دیگر از و نام نشان کس نشنید **سکنت** توحید نیست
 که در کون و مکان دیده جان توحید کجی از دست ندید و این مرتبه الیه که چون
 موجود بدینا رسید او را از این معنی مشاهد افکند که حق تعالی در ازل از الی بوضوح
 خود انبیا و نفیست و حد این موصوف و معقوت بود امر و نیز بهمانست و وجود
 عالم نزد وجود او نالک است که کاشی نالک الا وجهه اعم فاعلم فی حالست و
 کل من علیها فان برین معنی دال و هبل لکاد ث من التوهم خبر من الوجود **سکنت**
 جمله ما وین بر پیش او نیند ملک بلکه است ملک او را در پید ختم بر شتر آمد و هر روبر او

الغیر

کل شریک الا وجه کل شیء ما خلق الله باطل ان فضل الله عظیم باطل بین سخن را نوبت
 خانیست که بگویند خلق را در صوابی است قونم بکست چون اینها رسید چون توانم کرد این
 سر را بدید این دوس او صاف دیدار بولست ورنه اول آفرین اولست در دایم
 بینت از جان جگر یکی در یکی او ندارم من شکلی و عارفی در همین باب کوه بخور کوه کوه
 و مکان نیست عیانست این و محتاج بیان نیست حضرت فایم الانوار نور ابرو در
 بیان وحدت میفرمایند تو بر شش غلطی خواه که در وحدت غرق عشق و عاشقی و
 ساقی دل و دلدار کمیت یارب آن حال چه حال است که مقصور مدام بر سر دارم
 گفت که در دار کمیت حکایت آورده اند که شش شبلی مدرسه روزی در راه میرفتند
 تا جوی بر یکطرف راه نشسته بود با خود صاحب مالی میکرد چون نظرش بر شش افتاد
 با خود گفت همانا که این مرد خواننده و نویسنده است او بطلبم صاحب خود را با عیادت
 بیایان رسانم شش را طلبید و گفت زمانی توقف کن و مرا مدد کار کن تا که صاحب خود را
 و بعد کار تو مختارم شش گفت نیکو بگویم و اینجا بنشین آن خواجه مبلغی از امداد برد
 اما با در میگفت تا جگر را چه کرده باز گوید هر چند آن شخص امداد متعلقه اما میگردد
 شش میگفت یکی ده خواجه میگفت شش میگفت یکی خواجه میگفت شش میگفت یکی
 العس باقر خواجه در غصه شد و گفت از جوانان شدم در کار کربان منخوبت میگویم
 عود متعلق با تو مسکوم تو همین در جواب یکی میگویم شش گفت ارفی بصیرت هر چند
 نظر میکنم بعین البصیرت جگر یکی غم منم چه کنم کسب الدار غیر دیار سخن عطار
 است غیر از تو هر چه هست سداست کما یث است اینجا نه اندکست و نه بسیار آمده
 یک مین منف که جزا دزد نبود چون کشت ظالم را همه اظهار آمده اینجا
 حلوان کون بود اتحاد هم کاین وحدت لیک تکرار آمده و
 دوم در ایمان قال فی حدیث طویل الامان ان تو من یاسد و ملکنه و کتبه در سله
 والیوم الا فوالقد حیره و شتره مناسه تم بعضی ایمان نیست که بجز در بخند و

و اینها را در حدیث
 و اینها را در حدیث
 و اینها را در حدیث
 و اینها را در حدیث

و اینها را در حدیث
 و اینها را در حدیث
 و اینها را در حدیث
 و اینها را در حدیث

و بر سگانه او و کبابی او و بسمان او و برور قیامت و اندک تقدیر خیر و شر از حضرت
 اوست و کرد بدین هر یک ازین شش که مومن به کست بروی خاص تواند بود و
 بر سبیل اختصار یاد کنیم اما گردیدن بخداوند جهان باشد که او را یکی دانی متصف بصفت
 بتوقی که آن حیاست و علم و قدرت و ارادت و سیم و بصر و کلام و مغز و از عقل و شریک
 و نفی و عجز و عیب و زن و فرزند لم یولد لم یولد لم یکن کتوا احد اما کردیدن بر سگانه
 حیاست که اعتقاد کنی که ایشان را هیچ اند و بر دارند و طعام ایشان بشیخ و تملک
 و هرگز نافرمانی نکنند لا یعصون الله ما امرهم و یفعلون ما یأمرون و پیوسته عبادت
 باشند و در آن تپاوند و تقصیر نور زنده لایستکبرون عن عبادته و لا یخفون و
 بنیخه اولی بخیرند و بنیخه ثانیه زنده شوند اما گردیدن بکتابهای وی حیاست که بدین
 که جمیع کتب منزله باجم روایات صد و چهار کتابست پنجاه از آن صحیفه است و سی از آن صحیف
 ادریس و صحت از آن صحیف ابراهیم و توره موسی و زبور داود و انجیل عیسی و قرآن
 محمد صلی علیه و آله و سلم و الکسبین کلام و بیت و صحت و قرآن نایب آن است
 به صلال و حرام و اعراس و عروسی و عروعه و عید آنرا است شش و بدان اعتقاد کنی اما گردید
 بر سوال از همان باشد که بدانی که معمر مرسل بوده اند که هزار بقدر شافعی فرستاده اند
 و پیغمبر اول الزم اند یعنی صاحب شریعت و انانی است ابراهیم و موسی و عیسی و محمد صلی
 و محمد را خاتم ایشان دانی و افضل همه شش است که در بیست و دو نام از ایشان دیگر است
 اما گردیدن بر روز آفرین است که آنکه گفته اند از حالت درک تا رفتن اصحاب الجنین است
 و گردیدن اصحاب شمال در روز همد راحه دانی و بدگستی و بدگستی آن بکر و آن با لکال
 آنست که بدانی که جعفر روح از ملائکه و خلایق و عذاب و بیغم در و یکم القبر و حقیقه
 من را من الجنة اه حقه من حور الیزان و دیگر بنیخه صورت و نوبت از کبر اقل و
 موت خلق بنیخه اولی که فاذا نفخ فی الصور فقیع من فی السموات و الارض

و اینها را در حدیث
 و اینها را در حدیث
 و اینها را در حدیث
 و اینها را در حدیث

نفسانی و هووس و شیطان در اضطراب از حال تنگی ایمان و کمال ندی ایمان چه خبر است
 هر نفسی از این تنگی است. این دفع مردن خود مردانه **نکته** اگر چه اهل ایمان این شش چیز بود
 که چون برست اما کمال ایمان را از آنم و لواحق دیگر است و نامحسوس و اندر نزدیکیست **لما قال**
 الا یان یقیع و یسعون سبعة فافعلها قول لا اله الا الله و ادناها الماطة الاذی من الطین
 و الحیاة سبعه من الایمان یعنی شجره طیبه ایمان که اهلها ثابت و فزیه فی السماء معنی است
 و اندر شجره دارد و اندر فارسی یقیع است و یسعون عدد هم را گویند که مافوق ثلثه و مافوق
 عشره باشد پس خافله من شافی ازین شجره کفایت **لا اله الا الله** است که او نیز فاضلتر در کمال
 است **لما قال** ففعل الکر لاله الا الله و فعلت من الکر و بعضی از حقایق او در اقل هم
 گفته خواهد شد **لا اله الا الله** و تعد و تعد و کوه ترین شافی ازین شجره ایمان برده است
 ریخ است یعنی چیزی که آن سبب ریخ و گراست باشد از راه مسلمانان و حیا شایسته از شجره
 شجره ایمان و بداند که یکی از اخلاقی الهی که نسبت بذات پاک او دارد که حیا است **لما قال** همان است
 حق که گفتم مستحی اذا رفع الله العبد یدیه اندر بردن برپا شوای حق یقیع فیها خیر و ان صفتی
 است که ملائکه را با همه ابناء و اولیا از ان عیب است و خاص و عام را در برایت خود بپذیر
 متابعت کمال از ان نور فیهی سر و تاین صفت در وجود نیاید هیچکدام از کمال اخلاق
 حمیده و مجید کمال نرسد و پرورش ایمان خود فی ظهور از صفت محال بود **لما قال** ففعل
 لمن لا حیا له من غیر حقیقت حیا بنور ایمان متعلق است و آنکه از بعضی کفار نقل کنند که
 ایشانرا حیا نباشد بود که زیادت از ان مقصور نباشد چون زلیلی که در وقت خلوت
 بایوسف هم بود و در بیت را پیوسته و چون انوشیروان که در خانه که نرسد بود و در میان
 مختدرات خود میل میکردن ان شبه العیون الناطقات اگر چه ظاهر احیا و کمال ایمانی
 الواقع از حقیقت حیا دور است حیا و کوفای بیکدیگر صورت نه بندد و ازینست که حیا
 و فاجر را که اهل حیا نیستند غیبت کرده و جایز است جنبه و مود و لیس لیس عینه
 و قال و اذکره العاجر باقیه و جای دیگر منواید که من التي جلیاب الحیا و کمال
 که پس معلوم شد که هر که فاسق و عاقر است فی حیات زیر که حق و فخور صفت

نقد

خود را

حقیقتی

و نه بعضی العواذ اذ لم تحش عاقبة الایمانی و لم تستحی فاقبیه ماشاء فلا والله لاقی
 خیر و لا الدنیا اذ اذهب الحیا و دیده فی شرم پسندیده نیست در نظام عمل خود آن
 دیده نیست و دل که بر از حیا و حیا میشود و آینه نور خدا میشود و فی الحقیقت حیا است
 که حق را بپوشد حاضر و ناظر و اند و کس که بدین مرتبه رسید هم فعلی غالیق از وی در وجود
 نیاید **حکایت** آورده اند که سید الطائفة یکی از درویشان مرغی داد و گفت بروید و هر یک
 مرغ خود را جایی بجهل کنید که کسی نبیند و بیامرد میدان فرستند و هر یک مرغ را بجهل
 آوردند در ویش ساد و مرغ خود را زنده باز آوردند و مرغ خود را انگشتی
 گفت از برای شما فرمود که این مرغ جایی بجهل کند که کسی نبیند و هر جا که میرفت خدا
 را حاضر و ناظر میدیدم و هیچ جای غم که او نبود و غمیدیدن روبرو میداد که و گفت
 در شرمین او را بوسط است که او غم از شرم است غرض آنکه چون سالک خدا را بجهت و صفت
 داند و کمال او را کمالی در حیا لا حرم در مقام مراقبه آید و اقوال و احوال و افعال خود
 با حق راست کند و حیا حقیقی عبارت از بلیت و حقرت مولود در مشن و معنی میکند
 پس مراقبه باشد که دل بابت کز فی هر فعل چیزی زاید است از آن که حق خود
 جمیع نامه بندر لب ز گفتار بشود از آن که حق خود را بعید که بود در وقت مردم
 نظیر از آن که حق خود را بعلم نامه اندیشی فساد و تو زیم هر که حاضر و در حق را گوید
 برده کار خود چون عاقلان با حق سپرد و آنکه در غفلت خود شمرده گشت همچو بخ از
 باد و فخر افروخته گشت و یکی دیگر از لوازم ایمان اما نیست **قال** لا ایمان لمن لا آمانه
 له ایمان ندارد هر که آمانت ندارد و این سخن ظاهر است و باطنی ظاهر است و روشن است اما
 باطنش آنست که چون بار آمانت حق که عبارت از تحمل او و توانایی شان قبول کرد
 که انرا عینا آمانه علی السموات و الارض و الجبال فابین ان کمالها و اشرف منها و کمالها
 انکین باید که هر ایمان را بدو حیانت سیاه نکند و کار خود را از حیانت تیار
 سازد با اهل الدنیا امثالاً لثخون الله و الرسول عاقبت حیانت و خیم است و خیم

حکایت از سید الطائفة یکی از درویشان مرغی داد و گفت بروید و هر یک مرغ خود را جایی بجهل کنید که کسی نبیند و بیامرد میدان فرستند و هر یک مرغ را بجهل آوردند در ویش ساد و مرغ خود را زنده باز آوردند و مرغ خود را انگشتی گفت از برای شما فرمود که این مرغ جایی بجهل کند که کسی نبیند و هر جا که میرفت خدا را حاضر و ناظر میدیدم و هیچ جای غم که او نبود و غمیدیدن روبرو میداد که و گفت در شرمین او را بوسط است که او غم از شرم است غرض آنکه چون سالک خدا را بجهت و صفت داند و کمال او را کمالی در حیا لا حرم در مقام مراقبه آید و اقوال و احوال و افعال خود با حق راست کند و حیا حقیقی عبارت از بلیت و حقرت مولود در مشن و معنی میکند پس مراقبه باشد که دل بابت کز فی هر فعل چیزی زاید است از آن که حق خود جمیع نامه بندر لب ز گفتار بشود از آن که حق خود را بعید که بود در وقت مردم نظیر از آن که حق خود را بعلم نامه اندیشی فساد و تو زیم هر که حاضر و در حق را گوید برده کار خود چون عاقلان با حق سپرد و آنکه در غفلت خود شمرده گشت همچو بخ از باد و فخر افروخته گشت و یکی دیگر از لوازم ایمان اما نیست قال لا ایمان لمن لا آمانه له ایمان ندارد هر که آمانت ندارد و این سخن ظاهر است و باطنی ظاهر است و روشن است اما باطنش آنست که چون بار آمانت حق که عبارت از تحمل او و توانایی شان قبول کرد که انرا عینا آمانه علی السموات و الارض و الجبال فابین ان کمالها و اشرف منها و کمالها انکین باید که هر ایمان را بدو حیانت سیاه نکند و کار خود را از حیانت تیار سازد با اهل الدنیا امثالاً لثخون الله و الرسول عاقبت حیانت و خیم است و خیم

الایمان بکمال کمال
 غلبه بر کمال

ستائیده تو و بسندیده تو سیم حاجی یعنی محو کننده ظلمت ضلالت
 بنور هدایت جهانم حاشا یعنی مقدم در حشر و نشر چه اول کوهی که
 سر از صفی خاک بر آوردن آنحضرت خواهد بود حاشا قال ص انا اول
من تشق عنه الارض بجمعه عاقب یعنی از بی در آئنده و این
 کثا نیست از آنکه بعد از وی هیچ نباشد و در حدیث دیگر آمده بروایت ابوبکر
 اشوری که حضرت فرمود انا محمد و انا احمد و الملقی و الحاکم و بنی التوبة و بنی الرحمة اما تشقی
 بمعنی تابعی یعنی تابعی آفریننده و این نیز شارت بحقیقت بود اما بنی التوبة معنی
 رجوعت یعنی رجوع همه امم بدین او خواهد بود چنانکه از مقصود آنکه برگردد
 عا الارض کله بوضوح می موند اما بنی الرحمة یعنی سبب رحمت عالمیان و این رحمت رحمت
 رحمانه است بدین افاضت وجود بر همه موجودات که آن رحمت عام است بر هر کس
 با وجود و نبود که لولاکی باطلقت الافلاک و رحمت رحمت نیز می رسد یعنی وصول خود
 و نجات که رحمت خاصست بچنانچه بین متابعت او و شقاوت از بندگیت و
 بعد ازین در باب شقاوت دو کلمه گفته خواهد شد اما آنچه در قرآن واقعت از اساس
 آنحضرت جمله پنج و ما هر یک را باین کران و ال است بر آن ذکر کنیم اول محمد قال الله و ما
 محمد الا رسول ۱۲ الحمد قال الله و مبشرا بدین باقی من بعد از اسم احمد ۱۳ بنی قوله
یا ایها البنی حسیک الله محمد رسول قوله یا ایها الرسول بلغ ما انزل الیک که
شاهد ۱۴ مبشرا تدبیر ۱۵ داعی ۱۶ سراج منیر قال الله یا ایها البنی انا
 ارسلناک شاهدا و مبشرا و نذیرا و داعیا الی الله باذنه و سر اجابته ۱۷ اه
 منذر ۱۸ یاد در قوله انا انزل و الکل قوم ناد ۱۹ شهید و جیاد کن عا هلا و
شهاد ۲۰ ذکر قوله قد انزل الله الیک ذکرا رسولا ۲۱ مذکر قوله انا
مذکر ۲۲ روف ۲۳ رحیم قال الله بالمومنین روف رحیم ۲۴ فضل قوله قل
فضل الله و برحمته ۲۵ نور قوله قد جاءکم من الله نور ۲۶ مبین قال الله نور

مبین ۲۷ نور قوله قد جاءکم الحق من ربکم ۲۸ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۲۹ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۳۰ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۳۱ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۳۲ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۳۳ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۳۴ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۳۵ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۳۶ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۳۷ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۳۸ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۳۹ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۴۰ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۴۱ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۴۲ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۴۳ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۴۴ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۴۵ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۴۶ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۴۷ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۴۸ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۴۹ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۵۰ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۵۱ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۵۲ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۵۳ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۵۴ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۵۵ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۵۶ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۵۷ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۵۸ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۵۹ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۶۰ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۶۱ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۶۲ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۶۳ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۶۴ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۶۵ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۶۶ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۶۷ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۶۸ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۶۹ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۷۰ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۷۱ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۷۲ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۷۳ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۷۴ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۷۵ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۷۶ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۷۷ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۷۸ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۷۹ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۸۰ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۸۱ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۸۲ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۸۳ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۸۴ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۸۵ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۸۶ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۸۷ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۸۸ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۸۹ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۹۰ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۹۱ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۹۲ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۹۳ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۹۴ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۹۵ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۹۶ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۹۷ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۹۸ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق ۹۹ نور قوله قد جاءکم من ربکم ۱۰۰ حسیف قوله فاقم وجهک للدين
الحق

بنی الشعاع
 فخر الشعاع

الشعاع

من امتی وان خوش بشارت مرگ سلطان بیان معصیت ما و مولانا کمال اسماعیل کونز شرف
 شفاعت تو اگر برگزیده است . با ما بس مشایخ از جنس جعفر است **حکایت** روزی جعفر مشایخ و
 ابراهیم بن علی علیه السلام بحضرت نه مجاز در مسجد کوفه بر سر منبر فرمود که ای اهل عراق
 امیدوار تر منی آیتی از قرآن نژد شما که امت گفتند این آیت که قل یا عباده الذین اکرهوا علی
 انفسهم لا تعقلوا من رفته اند ان الله یغفر الذنوب جمعا انهم یعقوبون روحهم حضرت ابراهیم
 فرمود که نژد یکا که اهل حجازیم امید بدین آیت پیش رفت که و سوف یعطیک ربکم فرخی
 چه حضرت غریب سر خود را و عده شفاعت داد . بهر حال شنودی و کرم محمد محمدی و معصی
 آن میکنند که شنود بر نشود بکرم و قتی که همه امت او از کلمات دوزخ خلاص یابند و
 بدرجات بهشت رسند و هم در مقامات حضرت ابراهیم واقع گردند و حق تعالی بکرم و
 شفاعت العظمی فذلک المشیخه غم نخورد بلکه شفیعش تویی . ماه ده قدر رفیعش **حکایت**
 حاصی ازین شفاعت در امت امید شفاعت مرا که در سان صلوات بر حضرت
 که و سبب شفاعت است کمالی قال اولی الامین می یوم العید اگر هم غایب بود معنی آن که نزد
 و از ترس در دامن من شفاعت من که بهشت بر من صلوات و کند و بکند و بکند
 بر سبب صلوات و کند حضرت ده بار بر در صلوات و کند من صلیا تا قره صلیا علیه و آله
 و صلوات از خدا بر بعضی رحمت از نرسد صلوات در روز است تو از پیشگاه درود کردی
 اختیار کن قطب تا درود را در روز و در روز و در روز و در روز و در روز و در روز و در روز
 خواهر که جمیع و تمامی تو شایسته استماع ملائکه کرد و درود درود را بر ساز
 نیاز خود و کت کت تا شای که از آن پرورن آید صوفیان صواب قدس را که صافات
 جمیع است اندر کار آمد هر گاه که تو در محراب کلام و زبان خود درود درود
 روان کنی شیطان از غایت خشم از خشم و خشم و خشم و درود درود کنی
 عاقل صادق آنست که گوش بر جمیع سر و دهن دران نهند و ان معلمان اجماع در
 کنند . صلیا که علی ابن امته الذی جاء به سبط النبی کریم . یا اباها الراجون منه

مورد

شفاعت . صلوات علیه و صلوات علیها . نزد که توجه بختم فرستیم باز دور . در دست مایه
 صلوات و السلام . مقرر است که صلوات و نیلیمات مایه مبارک خواص عالم من سرود
 جواب سلام با عیون در جنانچه فرمود ما من احد یسلم علی الارواح علی روحی حق
 لود علیه السلام اما استماع آن سلام بگوش هوش توان کرد و در محلی دیگر فرمود که ان
 لله ملائکه سیات جین یبلغون فی تنی عن امتی السلام یعنی حضرت عزت درین سراج علی
 از پادگان عالم علوی جمیع هستند که در ساعت خاک سیاحت کنند و هر گاه که یکی از آنان
 من بر من سلام گوید آن کفر را بر طبق عرفان مجترب من آرند و من فردا قیامت گو
 ان سلام را خلعت شفاعت بهشت نام و شربت رقیق و تسبیح نوتانم بکنند که اگر
 تخف تسلیات و ابلاغ طرق صلوات بر و حضرت علی خواص کانیات چه نتیجه دارد
 و چگونه چنین باشد که درین آموخا صلوات علیه و صلوات علیها . سلام کانیان
 العادل شریف . نجات و بها بجه الحام الموعود . سلام تسلیم الحسب اذا ماتی . حشر عزت
 زما فداء العت من غیر موعودی . عا من له عین بر من حاجب . عا من بوسی من
 عمران یغندی . امام جمیع المومنین مظهر . حبیب الاله العالمین محمدی باد بر خا
 کش ز آب دیده وجود درود . آفرین بر جان پاکت باد از جان آفرین **کتاب** ملائکه یصلون
 در سان قسطلت اهل بیت گرام او که اند دین و موعودان عالم یعنی اند قال
 انی نادرک فیکم الثقلین اولهما کتاب الله فی الهدی والنور فخذوا بکتاب الله و
 استکوا به و استمسکوا به لئلا تمضوا من الله فی اهل بیته از کد کم الله فی اهل بیته از کد کم الله فی
 یعنی من میکند از در میان شما و چیز دیگر یکی از آن کتاب خداست که در دست راه
 رست هر مومنان را و از دست رختنی دل عارفان را پس فرایند آنرا و خجک دران
 زبند و بدان متکبر کرده که میل خدایت و مقبول الجلیل الله فیها هر که خجک دران زبند را
 رسد بر در هر خجک از خجک سنگ است همان در جیل قران خجک زن . و الله بر آن زبند
 انجیل در جبهه آمده . بر خدایت معنی را جین گفته زهر آنکه نابالار و خداوندان از جبهه

در این کتاب

کار مواضع

حشر عزت

ملائکه صاحبان

دارد که ان

ملائکه یصلون

المنی یا اباها الزم

اهل بیته

رسین آمد فرود و کرد این نام قرآش . دوم اهل بیت من پیاد میسر هم شمارا حضرت
 خداوند تعالی یعنی اوزا کو اهنیکم در شکو داشت اهل بیت من و در تنگ از این سخن مبارک
 دلیل واضح فایده میشود در تعظیم اهل بیت و متابعت ایشان و اهل بیت رسول خدا
 علی وفاطه و حسن و حسین اندر تکیه آن حدیث که در حقیقت و آنرا است که ان هنگام
که این آیت فرود آمد که نوح ابنا و ناهاب نامکم و نسا و ناهاب نامکم و نسا و ناهاب نامکم
 حضرت رسالت بنا محمدی علی وفاطه و حسن و حسین را بنوا نامکم گفت اللهم صل علی
 اهل بیتی و در حق علی علیه السلام فرمود که انت می منزله تا فلان من پیوی الا ان الله لانی بعز
 و انما یرحمکم من علی علیه السلام است که فرمود که والدی خلق لایسته ویر النعمه انه بعد البقی
 الاتی لی ان الایحی الاکون و الا یضقی الا منافی یعنی بدان خدای که داده باشد کفایت
 و از ان فضالی برویایند و اسفا که بعضی لطف بیا فرید که عهد کرده است با من
 پیغمبر می که دوست ندارد مرا الا کون و در حق نداد الا منافی و این را می معلوم میشود
 که دوستی علی ایمن است و دشمنی اوفاق و موید این قول این حدیث دیگر است که
حب علی حبه لا ینصر بائیه و بعض علی سینه لا تنزع بائیه شمار احباب تو هم
مسلمان و مومن اعدای تو با جماعت مرد و ساقی . و انش بعض العرفاء لو ان عبدا
 اتی بالصالحات غلام و و در کل نبی مرسل و و بی قصاص و قصاصم حقا و مالا جلیل و قام
 ما قام قوام الکلیل و عاش فی الدنیا الا فاقه مؤلفه عالین الذب مصنع من الخلق
 ما کان فی البشر یوم البعث مقصدا . الاجبت امیر المؤمنین علی . یکی دیگر از کاتب
 گوید . بحق حرمت طاعت صفات ربانی . بحق جمله کرب و بیان روحانی که دشمنان علی را
نار نیست در سب . اگر چه سینه اشتر کنند بشارتی و دیگر در حق فاطمه فرمود که علیه
یصحب منی من انما یقتل او انی قتل اذ الله یعنی فاطمه یاره از نیست هر که او را بکشد
 مرا بکشد . باشد و هر که مرا بکشد خدا را بکشد و این حدیث
 دلالت تمام دارد بر کمال سیدان عالمیان نور دیده صفات آدمیان صفت

در شان اهل بیت خود

مسلم

و من از او می

کوهر

کوهر امامت شفاعت خواهد بود قیامت بقول خدا فاطمه زهرا سوی الشفیع
 فی العصاة چهارانفت فی مرالک للطرات . بهتر و بهتر تر نبین و من . صدف
 کوهر حسین و حسن و دیگر در حق امیر المؤمنین حسن و امیر المؤمنین حسین فرمود که الحسین
و الحسین سید اشقیان اهل الجنة و دیگر گفت که ان الحسن و الحسین هما ریحانی من الدنیا
 و در حدیثی دیگر آمده است که چون خدا را تعجب داشت از بافر بر او را و عده داد که تو میکنی
 صلح علی و اهل بنو امی با من و فرمود از زاده ساکنان تو باشند بهت گفت که ان من
مسکن الا ما کین یعنی جوار امکن مسکنان کرد اندر خطاب آمد که این سبب
 تو را من نباشی که اگر کان تو بخند و حسین آرد است که در انم فتنه بر الحجه و قائلست
 رحمت مارت رحمت مارت رحمت اگر مبتل از کان آن آرد است بر شاست
 اگر عشت که نواره و می ایشانند اگر دل مومنت منور شود رحمت ایشانست
 و بعضی رسول الله صدر من نور . و بهما فی جنه الخلد یزهر . هما قسما عین النبی محمد
 و با من هم فی السوء و الحمد حیدر . فتم قادة الکلام بالعالم و العلم و فقه فیض الله و الله
 اکبر . دود و در کرامت دو بدر بر کمال . دو مهر اوج هدایت دو مهر منور و منور
 فکرمشاه این و منکشان گردان . جهان منور از ان زمان فرزند ارباب غریب زمان بلین در
 صفت الی محمد بکلال منوبت و حال با کمال ایشان از با صبر بصیرت ارباب جلد و قاع
 جدایشند بخوم بروح هدایت بروح نجوم ولایت سلطین اقا لیم عهتت خواصین مدین
 حکمت شیران پرست قوت فارسان و صبر مروت حسد نشینان و قصر حرم سلطان نشینان
 معر غریب ثرات شجرات کرامت قطرات رشحات امامت عالمان هر ارد با خازنان
 فیو من سراج مالکان طلاق رشاد سالکان طریق ارشاد و صامان باد کاه که بایشان
 محمد رسول الله هم اللغات الطیبات الیها یناب علی الخاطی حیجری و یزنی . هم
 البرکات النارات علی الورد . یوم جمعه المسلمین و تکلف . هم البیاض الصالحات
 بیکر با لکذا که حاجز القنات مضجع . هم اکرم الامون آمن اهل با عداو

من حوله مختلف . هم الوجوه و جاسه و الجنب جنبه . و هم فلكه نوحه خاب عنه مختلف الی غیر
 کبر یا بار خرم اند . آل سوره عالم خیر آل آمدند . آل سوره نور ایترو یا کذا از آن . در حق
 دن امام جمله خلق عالمند . روشنی دل از ایشان است جو موسی کف اند . زندگی جان
 هم ایشانند اند جو عبید مند . نسبت الله بنی با سوره خلق جهان . کر کنی فرستند
 بحر محیط و بشیم اند **نکته** در شرف صفا بنی برود و دوده قال است و الی بقول الی
 اول و لون من المیاج من الارض و الذین استعوم باحسان ریحی است و وضو اند
 حال حد مثل امیج فی امتی کالمیج فی الطعام لا یصلح الا بالصلح بعض مل یارن غیر تند و بیان
 امت من المیج فک است در طعام من میج فک طعام باصلاح بناید الا بنیک صلاح است
 در وجود صفا به است سخت بسیار تر نواقی بوده اند که زبان فقیر است از وصف ایشان
 اصحاب رسول هر یک از روم چهل جزیره تر روشنند در بین کمال خواهی که بودگان
 نه بینی و زوال . از بر تو ایشان بطلب نور کمال **نکته** در فضیلت این امت که خدایم
 اند قال است که خیراته اخربت للکس و قال رسول الله و حکایا من استه اند قال ان
 الخیرة لحدیثه عا سید الاجلاء حتی تدخلها و ان الخیرة تحت عا سید الامم ید فکها امثک
 یعنی بدستی و رستی که است و امت پر پیغمبران دیگر تا تو که محمد در آید و از شما گفت
 اما اول من یفتی له باب الجنان و بدستی که است و امت بر اعدان پیغمبران دیگر تا در
 امت تو از بر آن که صفا که تو افضل رسی امت تو نیز افضل ام اند **نکته** ملا علی است
 و اعیا بطاعته . یا کریم الخلق کنا اگر م الام . ان غیر از آنکه بعضی سحران حکرم
 از خداوند خود استند و فرخند از غرض نه بخو است من امت را عطا و خود
 اول آدم از خداوند قبول یوبه خو است که ربنا ظلمنا انفسنا و ان لم یعفونا
 و نترجنا لکنون من الخاسرین و این امت را ما خو است داد که و هو الله الذی یصل
 التوبة عن عباده . دیگر نوح از خداوند نجات خو است که بختی و من معی من المؤمنین
 و این امت را گفت که لکن حق علیما بنی الکومیز دیگر ابراهیم خلیل الله از حق تعالی جز

لا یصلح الطعام
 یا علی
 فی الامور
 بیانی
 حاکم

خو است و انزل فی خطیبی یوم الدین این امت را گفت ان است یغفر الذنوب جميعا خلیل دفع
 در خو است و لا تخز فی خطیبی یوم الدین این امت را گفت ان است یغفر الذنوب جميعا
 امت را گفت یوم لا یخزی الله البنی و الذین آمنوا ابراهیم و راشت خو است که و این
 من و رشت جزه التعم این امت را گفت ثم ادرنا الکتاب الذین اصطفیاه من عبادنا ابراهیم
 قبول خو است که ربنا یقبل منا این امت را گفت یقبل التوبة عن عباده ابراهیم فنی صلح
 خو است که ربنا یقبل منا این امت را گفت و هو الذین جعلکم خلائف الی
 دیگر موسی کلم از خضر عزت پر تو تجلی دیدار طلبید که ربنا انظر الیک و این قوم
 را ما خو است ربنا انزل علینا مایده من السماء و این امت را ما خو است
 از مواید غواصه صوری و معنوی بهره داد که و استع علیکم نعمة ظاهرة و باطنی در حق
 آورد که است که خدایم از هر بنده که بخیله و حکیم و حبیب خود داده این امت را قدر
 حال از آن که خود فرستاده ابراهیم خلیل را شش مرتبه داد این امت را نیز شش مرتبه
 اول ابراهیم را مسلمان خواند که کمالان ابراهیم بود و با و لا یفرانیا و لکن کلان صفا
 صفا است و گفت هو تنک المسمین دوم ابراهیم را از آتش پیرایند که یا ما ز کونی
 نبود او سلاما ابراهیم این امت را گفت و سنیم عا شفا صفة من النار فانه قد تم منها
 سیم ابراهیم را بشارت داد که قشتر راه بعلام حلیم این امت را گفت و رشت الکون
 چهارم بر ابراهیم سلام فرستاد که سلام علی ابراهیم این امت را گفت قل الحمد لله
 و سلام علی عباده سیم ابراهیم را بنده خواند که و انکر عبدا ابراهیم و اسمی این
 و اسمی این امت را گفت و عباد الرحمن الذین میثون علی الارض هوما سنیم ابراهیم
 را گفت مجتبی خواند که شاکر الاله اجناته دهد که این امت را گفت هو اجناتکم
 و ما جعل علیکم فی الدن من حرج دیگر موسی را در مرتبه بداد این امت را نیز داد اول
 موسی را نجات داد که و اجنبا موسی و من بعد این امت را گفت تنجی المؤمنین حرم موسی

و انزل فی خطیبی یوم الدین این امت را گفت ان است یغفر الذنوب جميعا خلیل دفع
 در خو است و لا تخز فی خطیبی یوم الدین این امت را گفت ان است یغفر الذنوب جميعا
 امت را گفت یوم لا یخزی الله البنی و الذین آمنوا ابراهیم و راشت خو است که و این
 من و رشت جزه التعم این امت را گفت ثم ادرنا الکتاب الذین اصطفیاه من عبادنا ابراهیم
 قبول خو است که ربنا یقبل منا این امت را گفت یقبل التوبة عن عباده ابراهیم فنی صلح
 خو است که ربنا یقبل منا این امت را گفت و هو الذین جعلکم خلائف الی
 دیگر موسی کلم از خضر عزت پر تو تجلی دیدار طلبید که ربنا انظر الیک و این قوم
 را ما خو است ربنا انزل علینا مایده من السماء و این امت را ما خو است
 از مواید غواصه صوری و معنوی بهره داد که و استع علیکم نعمة ظاهرة و باطنی در حق
 آورد که است که خدایم از هر بنده که بخیله و حکیم و حبیب خود داده این امت را قدر
 حال از آن که خود فرستاده ابراهیم خلیل را شش مرتبه داد این امت را نیز شش مرتبه
 اول ابراهیم را مسلمان خواند که کمالان ابراهیم بود و با و لا یفرانیا و لکن کلان صفا
 صفا است و گفت هو تنک المسمین دوم ابراهیم را از آتش پیرایند که یا ما ز کونی
 نبود او سلاما ابراهیم این امت را گفت و سنیم عا شفا صفة من النار فانه قد تم منها
 سیم ابراهیم را بشارت داد که قشتر راه بعلام حلیم این امت را گفت و رشت الکون
 چهارم بر ابراهیم سلام فرستاد که سلام علی ابراهیم این امت را گفت قل الحمد لله
 و سلام علی عباده سیم ابراهیم را بنده خواند که و انکر عبدا ابراهیم و اسمی این
 و اسمی این امت را گفت و عباد الرحمن الذین میثون علی الارض هوما سنیم ابراهیم
 را گفت مجتبی خواند که شاکر الاله اجناته دهد که این امت را گفت هو اجناتکم
 و ما جعل علیکم فی الدن من حرج دیگر موسی را در مرتبه بداد این امت را نیز داد اول
 موسی را نجات داد که و اجنبا موسی و من بعد این امت را گفت تنجی المؤمنین حرم موسی

موسی را نرفت محبت داد انی معک الاسمه و ادی انرا مت را گفت از اسم الله الذی انقاد
 الذین هم محسنون سیوم موسی را قربت داد که و قد نیا به جیا این قوم را گفت اولیک المؤمنین
 چهارم بر موسی نیت نهاد که و لقد متنا موسی این قوم را گفت بل الله علیکم بنجی
 امن و رفعت داد که لا تخف انک انت الایمان امت را گفت ولا تخزنوا منکم ولا علون
 ششم موسی را شیع قلب برفت داد که رب کثیر الی عدد در این چهارم را گفت انما نری
 الله صوره لا سلام بکم موکر را بیدر همت داد که و یستوی اولی الامر امت را گفت
 بر داسه بک السلام بکم موکر را اجابت داد که قد اجیت دعوتکم این قوم را گفت و
 بیستم الذین آمنوا بکم موکر را آفرزش داد که فاعزلی فقولوا این امت را گفت بدو کرم
 فیقولکم هم موسی را با عطا سوال حشر کرد دایند که او بیت سوگند با موکر این امت
 را گفت و آنیک من کلک سالمة دیگر حفر حبیب مرانه فضیلت داد و هفت را نیز از این
 بهره مذکره اول یوسف حبیب را گفت لکن اب الله علی البین امتش را گفت بدو الله ان یو
 علیکم دوم مغوش را گفت لیقول الله ایضا امت را گفت ان الله یغفر الذنوب جمعا
 سیوم نقش را گفت و یم نعمة علیک این قوم را گفت و انتم علیکم بنجی چهارم نقش
 را گفت و یفر کر الله فراموش را گفت لکان صفا علینا نفر المؤمنین هم صلوا
 حبیب را گفت ان الله و ملائکته یصلون علی البین این جمعه را گفت و الذی علیکم و ملائکته
 ششم صفوتش را گفت انه یصلط من الملائکة رسلین انکس این امت را گفت الذین
 اصطفینا من عباده ما یفهم بهر پیش را گفت و یهدیکم ما طابعتکم این امت را گفت
 و ان الله لما دلی الذین آمنوا بکم سلام و برایش مواج گفت سلام علیکم ایها البین
 امتش را گفت و اذا جاءک الذین یؤمنون با ما نافعک سلام علیکم هم رفا اورا گفت
 و سوف یعطیک بکفر فی انکم را گفت لیدخلنکم دجال یؤمنون این جمعه که در میان حشر
 و فعل این امت شک نیست که شمع متابعست و متابعت قره محبت که کل انکم یؤمنون
 الله فایعونی بحبکم الله از غرض عجب جالبیت که چنان حبیب محبوبان حفر شد جاب

عارف روم فرماید عجب آن بین که محبوب چنان تو بکن عجب انت که چنان تو
 موسی صفت نوی در همه عالم او روز زان عزیزان جهان در رخ تو چنانند وصف
 صفت تو باز از این طایفه نیست عالم عارف و عامی هم سرگردانند و صفت
 بنجم در ذکر اولیا و صفاتشان قال الله تعالی ان اولیاء الله لا خوف علیهم
 و لا هم یحزنون و قال رسول الله صلی الله علیه و آله ان الله یحب الیها و لا یبغض الیها
 یحبهم البینون و الله یحبهم من الله تعالی آخر الحکایت میفرماید که بدی
 که در حشر قدم را بند کاخ در زیر قباب غرت بنوت متواری و در واری
 نقاب غیرت مخفی که بعضی اخبار ابراهیم الیه السلام از عیظت آید اگر چه ایشان
 جامه بنوت پوشیده و جام شهادت تنو شده اند اما ایضا و شهداء از جان خود
 ایشان بکفرت عجب مانند سحران و مساجات و شهداء حاجت با علوت
 مقامات و رفعت درجات در آرزوی شرفی شرفیایان باشند چنان
 رجال بیدای قدم اند که در محراب حدوث ناخه اند و سالکان صاحب قدم اند که
 ساحت خانه دل از حسن و خاشاک خبر سردا خسته و رخاں ربوبیت اند از کیشان
 وحدت پدیده سهم قدوسی اند از قوس سیدی بیدخ صورت رسیده اموال تجار
 کرم اند با حل ظهور پیوسته اغصان اشجار نهند در ریاه فن کمال بدین
 البین الله ارواحهم انوار الوهابیه و کاس ابرار هم سماء النورانیه معقولان
 راهند در حساب اهل معانی بحیات جاودانی محبوب که ولا تحبب الذین
 قتلوا فی سبیل الله اموالهم اجماعا عند ربهم برحقون معقولان در راهند
 از دیده اعتبار بپرده انوار محبوب که اولیای قیامی لایق هم غیر حاضرن
 جدا بر سر شمع خود الذی عطار گوید در راه تو فرادادند از خویش همان
 ماند فی جسم و همت کشته فی نام و نشان ماند در قبه متواری لایق هم غیر
 محراب ازل بود مسود همان ماند در پرده کاد النور از کوزه خنده و ستر سواد الوجوه

سهم نام

موصوفه

محبوبان

نشان مانده

کمی بر فلک بنزد ملائکه نماز من از غریز نابر طهارت درست نیست و طهارت بنده نماز است
 که الطهور شرط الایمان است ایمان یعنی نماز است کمال اقبال آمده و مالکان البقیه
 ایماکم ای هملوکم هر که امروز اوقات طهارت گذرانند فردا سعید روی باشد که آن
 امتی الغر المتجلون من آثار الوضوء یوم البقیه یعنی بدستی که امت من روز قیامت
 از اثر وضوء سعید روی و سعید دست و پای باشند غریزه اخیر است و آخر است
 سعید روی را گویند و آن سعید بر آغوش خود و محبت کسی را گویند که چهار دست
 پای او سعید باشد و غریزه آنرا بقال بگوید دارد اینها سعید روی و دست پا اشارت
 با حاطه انوار فرموده اند که بیعی نور هم بین آید بهم و بایمانم **حکایت** آورده اند
 که غریز بر پوسته بر طهارت بودی چون از در فناء رطبت کرد بدی کی او را بخت
 دید که در بهشت میخیزد و نور از دست و پای و پشالی او میافتد چنانکه نور او
 در جیب آن تابود می نمود او را پرسید که آن درویش مادر دینی زیادت طاعتی و
 عبادتی از تو ندیدم این منزلت و کرامت بحسب سبب یافتی و این نور مانده از کجا
 می باشد جواب داد که در دنیا پوسته بر طهارت بودن ملک تو آن طهارت را نور
 من گردانید و این نور که از اعصاب من می باید علامات آن وضو است که در
 هر ساعت و هر ساعت بی و کلمه طهارتی حقیقه من می رسد که بعد از غسل طهارت
 و دخلت القبر طهارت اولی که ذکر الی ان تلقانی فانی اجبت الطاهر المظهر
 آری حق تعالی کار داد و ستد می دارد و او است که المظهر من اثر غریز طهارت را
 ظاهر است و باطنی ظاهر طهارت ظاهر است از اجزای و باطن طهارت طهارت ظاهر است
 از الواجب یعنی علایق هواجر نفانی و عوایق و خواص و شیطانی و دست داشتن
 در وضوء اسادت است بشستن دست و دل از آلودگی و شستن روی و عبادت از
 توجه بحضرت مولی و روی دل بغیر نکردن و هیچ سر سر کشیدن از فرمان مولی
 و سر تسلیم بر خط امر و جانی نهادن و هیچ کردن پای قدم در گنج سبیل حاکمه نهادن

فانی که در کتاب

کمی بر فلک بنزد ملائکه نماز من از غریز نابر طهارت درست نیست و طهارت بنده نماز است
 که الطهور شرط الایمان است ایمان یعنی نماز است کمال اقبال آمده و مالکان البقیه
 ایماکم ای هملوکم هر که امروز اوقات طهارت گذرانند فردا سعید روی باشد که آن
 امتی الغر المتجلون من آثار الوضوء یوم البقیه یعنی بدستی که امت من روز قیامت
 از اثر وضوء سعید روی و سعید دست و پای باشند غریزه اخیر است و آخر است
 سعید روی را گویند و آن سعید بر آغوش خود و محبت کسی را گویند که چهار دست
 پای او سعید باشد و غریزه آنرا بقال بگوید دارد اینها سعید روی و دست پا اشارت
 با حاطه انوار فرموده اند که بیعی نور هم بین آید بهم و بایمانم **حکایت** آورده اند
 که غریز بر پوسته بر طهارت بودی چون از در فناء رطبت کرد بدی کی او را بخت
 دید که در بهشت میخیزد و نور از دست و پای و پشالی او میافتد چنانکه نور او
 در جیب آن تابود می نمود او را پرسید که آن درویش مادر دینی زیادت طاعتی و
 عبادتی از تو ندیدم این منزلت و کرامت بحسب سبب یافتی و این نور مانده از کجا
 می باشد جواب داد که در دنیا پوسته بر طهارت بودن ملک تو آن طهارت را نور
 من گردانید و این نور که از اعصاب من می باید علامات آن وضو است که در
 هر ساعت و هر ساعت بی و کلمه طهارتی حقیقه من می رسد که بعد از غسل طهارت
 و دخلت القبر طهارت اولی که ذکر الی ان تلقانی فانی اجبت الطاهر المظهر
 آری حق تعالی کار داد و ستد می دارد و او است که المظهر من اثر غریز طهارت را
 ظاهر است و باطنی ظاهر طهارت ظاهر است از اجزای و باطن طهارت طهارت ظاهر است
 از الواجب یعنی علایق هواجر نفانی و عوایق و خواص و شیطانی و دست داشتن
 در وضوء اسادت است بشستن دست و دل از آلودگی و شستن روی و عبادت از
 توجه بحضرت مولی و روی دل بغیر نکردن و هیچ سر سر کشیدن از فرمان مولی
 و سر تسلیم بر خط امر و جانی نهادن و هیچ کردن پای قدم در گنج سبیل حاکمه نهادن

و باری از منهای متابعت شیطان و استیدن و درین معنی گفته اند که و من شئت دست
از نجات مطلقی بیکند از پرده حجب که در آنست که بدرگاه روی دست
خدا لایق باطل بوی رومی که شستی بسوی یاری حرف صفت بیست و یکمین
معنی بدانگونه ممکن است کتاب ز سر بگذرد از تری مسک آنکه قدم رو
کنند در آن آزاد بود دامت حکایت صائم اتم گفته است اگر صیقت طهارت بخواند
چهار صبر چهار صبر فتوی ما اول نامه کنه را بابت توبه بشوید پس نامه و غیر روی
باشی والله از این است و جوهر غنی رفته است دوم روی بابت دیدن بشوید پس
مساج در و پیدا آید گنجایم فی و جوهر سیوم زبانه استغفار بشوید تا از لوث لغو
و عشو پاک کرد و که در استظهار استغفار چهارم ذکر استغفار بشوید که فکر بود
بالمرغ دست که او را از ذکر بگذرد یا برایش درضا کند که فکر از نیاید و از
کشد سور سر پرده رازت کشد و طهارت معنوی حاصل شود الای نهان که گفتیم
و حضرت فاضل روم در بیان این طهارت چنین اشارت میکند این نجاست ظاهر است
آبی رود و از نجاست باطن اخذ می شود بدر آب چشم توان شست آن جو نجاست
بواطن شد عیان مندی حسن را بشوید عیان است عین دان جامه سوره یقینان جو
شدن تو پاک پرده بر کند جان با کمان خویش را بر تو زد کشد اذن ندانید بشوید
یاد ای نماز و علامت وقت عبادت در شریعت حضرت رسالت گفتن اذانت و اقامت
و ولعت و نیت و باز بجهت خود کردن لا هم بدین نوع کوشش تو می یافیند
که و از نادانیتیم الی العلو ان خود را با خود و اولیاد و کرامت خود را با خود و اولیاد و کرامت خود را با خود
و افضلیت بسیار است شما آنکه آن که در برای ریا و عرض و جفا کند که حاجت
از برای رضای خدای کند مادرین جمع داخل کرد که المود نون اطول آنست
یوم القیم یعنی روز محاسبه بشوید مود نون بلند تر باشد یا نه عالمی و ربه
و آخری نزد ایشان دهنده و بعضی گفته اند مراد آنست که بحسب معنی در ربه ایشان

اعلا باشند از غیر خود و چه عین ظاهر را گیرند و کونند بحسب صورت مود نون بر مقام بلند باشند در هرگاه
و در ربه نیز الحال مدخلت الحجب فرایست فما ما بر من نولوا فقلت لمن یا جبریل قال المودین و
للایم من ولیک اشک و از اینجا معلوم میشود که ایام در ثواب با مود نون بیشتر یکند و چه عین ظاهر را
که ثواب ایام زاد است قال هم عالم ایمان و احسان با عوالم مقدم میزند و تا آخر و از این عین
روایت کردی نزد و مراد و گفت مراد از آن آموز که بر حجت خدا نزدیک شود گفت امام قائم
باش که من از رسول می شنیدم که گفت من امام قواما بر محاسبه کان قایم و دلیله الی الحجب آن گفت
امامت از من می آید که استقامت آن ندارم گفت مودن باش که از حضرت رسالت می شنود که مود
بشیر المودون تا بحجب من بعد فی قباب من الدرد و الباقوب نیز ظاهر عیان باطنی و باطنی
ظاهر و باطنی مودن را فقیه است کسی که جواب مودن گوید و از نیز ثواب بسیار است از مود
و روایت است که گفت هر که آواز مودن بشنود و گوید حبا بالعالمین علا و حبا بالعالمین و
ایها حق تعالی بفرماید تا هر چند در دیوان ملل او بنویسد و هزار سینه محو کرد اند و هزار
درجه در بهشت و برابر دادند معاد جبر روایت کنند که خواجه و مود را افق الفاسقین و
انحر الخاجون کسی باشد که آواز مودن بشنود و جواب ندهد از غیر مودا بخت می ندانند که
حکیم الرحمن هم که و اذن فی آن سین دوم نداه کرامت که و آنچه بوم نیاید المساد من مکان
قریب سیم نداه لای سیم یوسف که ثم اذن مودن ایها البیر انکم ل س ار قون چهارم نداه مودن
و من احسن قول الحمد لما الای سین نداه حضرت حق مودن را که ایها الذین استغفروا لی است
از آن نه نداد و گذشته است ندای ابراهیم و ندای منادی که یوسف و یحیی آید است ندای
ابراهیم و یحیی که است و گاه فی که ندای یونس است و یحیی ندایت که همیشه است و آن ندای
حقیقت اما جز کوشش همش آنگاه از نگوید با کند آید هر زمانی ز ش رواق بزرگ کوفه آیت ان ان
چنینا و انما مودعون کشد که شنیده اند یا بگوید که کوشش ظاهر دم بدم تا مودن العابدون الحکم
السا یکون کشد در شرف ساجد که و ستر من مواضع است نزدیک حق که اص الباع
الحاله المسجد العیق الباع الای الکوا فی ق خال المسجد بیت کلی فی بیت مسجد خانه

بر مینمایند که است یعنی مرد متعلق ملازم نیست است چنانچه شخصی که در محراب است چنانچه در آنجا نشسته
 و هر که بر آن خطای مسجد است از حق تعالی و در پیشگاه او بنای کند و در حدیث آمده که من
 بنی مسجد اولی کفایت قطاعتی است که بنای مسجد یعنی هر که بنای کند مسجد را و اگر چه مسجد
 است و در حدیث که آن در غایت کوچکی و تنگی است خداوند بنای کند از برای او در خانه در پیشگاه
 عمارت کردن مسجد و بقاع خیر نماید الا کسی که مورد بارش در حدیث است بکمال ایمان و عمل صالح
 قال الله تعالی انما یسر مساجدا من آمن بالله والیوم الآخر و اقام الصلوة و اتى الزکوة
 ولم یخش الا الله و حقیرت رسالت محمد و مسی عن رزایان بهشت خوانده چنانکه منوباید
 اذ امرتم بربایان الخیة فاربعوا جمل و ما ربایان الخیة قال المساجد و قالوا و ما الربیة قال الخیة
 الله و الخیر منه و لا اله الا الله و الله اعلم بربایان بهشت پس چرا گفتند
 صحابه گفتند که ما رسول الله و فیما بهشت که است گفت مسجد را گفتند عربین در از حکونه
 است فرمود که بکعبه ریحان الله و الخیر منه و لا اله الا الله و الله اعلم بربایان بهشت پس چرا گفتند
 و بعضی از فقها در احیاء دیگر گفته اند که خداوند بنای کند مسجد را و اگر چه آن نزد اصلی که ذکر امکانه مستطوره خواهد شد ثانی است اما اینها بوجهی که در موضعه
 نماند است ایضا و او در دیوار آن البقیه نمود و الله اعلم بربایان بهشت پس چرا گفتند
 که من او قد فی المسجد کراجا نورا الله قبره یعنی هر که در مسجد جراحی بر او فرود خدایت
 قبر او را بر قبر جراح عنایت فرودش کرد اند و ببطورش نیز در مسجد جراحی فرودش کرد اما قال
 البقیه من القی صغیر فی المسجد یعث الله الیه سبعین الف من الملائکه سیجئون الله و یستغفرون
 له ما دام فی ذلک الخیر بقیه و خیرین بهشتین و یوریا و مانند آن بهشت حکم دارد و ثواب نظیر
 مساجد نیز مسجد است و گفته اند ان سبیلها و آیت طهر است برین معنی است و درین بهشت
 دارد و هر که من شخصی که مسجد امن مساجد الله قلنا ما غرامه ابی فی اربابته فرقه
 و کما فی اربابته چه و کما فی اربابته نسیمه و کما فی اربابته نام اربابته یوم و چون خواب
 نظیر چنین به ثواب تعبیر شوند خواهد بود و ابو ذر غفاری روایت میکند که حضرت فرمود

کفایت

نشان کار نام طهر است که در حدیث و فیما بهشت
 العدم و التوفیق و التوفیق و التوفیق و التوفیق
 اکل السید و من السید و التوفیق و التوفیق

من کسب مسجد او و طینه اعلی کتابه بهشت و فرج من قبره یوم القیمه و لکن الحیة الحیة الحیة الحیة
 یعنی هر که جوارب زند مسجد را با در کل کرد و بعضی طینه گفته اند یعنی خوشنود کرد اند او را و در آن قامت
 نام انجاش برست رست و در حدیث و این نشان برسد یا بهشت که طامن اونی کتاب بهشت قیوم
 بحاسب حسابا سیر او و بعلت الی اهل مسروا و سپرون آیه ان قبره یوم القیمه و مرور اونی بکعبه
 بوز مشک از خود در حدیث دیگر آمده که من طهر مسجد او کسب طهره الله متحد و بهشتی هر که بکعبه کرد
 مسجد را و جوارب زند آنرا خداوند او را از کائنات پاک کرد اند **حکایت** آورد اند که جمعی مسجد
 الحرام آمد کلاه بزرگ بر سر تنه فرج کرد خانه کعبه و کشت قدر آب در جن دید که بر دیوار کعبه افتاد بودند
 آنرا محو کرد اند و از مسجد سرون آمد با در وقت از صبح غایت یوزید و کلاه از سرش برود
 و هر چند رعیت دو دید بان نزد مسجد متقی باند ناله باقی آواز داد که **حکایت** دهن بر خانه
 بنشیند بر بانه طاعت کوفه بر سر نو بنشیند بزم کبر که این حال در یافت زمان بر سر و بر سر کلام شد
 از عزیر تعظم مسجد ظاهر کردند و نظیر آن نمودن این مودار سینه دارد اگر کسی معفو کرد و دید که
 مسجد باطن را که دارالملک دلت از حسن و خاشاک علایق دنیوی و عوایق بدیهه پاک کرد اند
 و بخار و بیافت ساحت سینه از چهار سبزهات و سبزهات برود و مسجد و اگر محال
 برود و کار است که لایحی ارضی و سماوی و لکن سبزهات علایق دنیوی و عوایق بدیهه پاک کرد اند
 تعمیر کند و در جراح رضا بر افروزد و حسیس نوکل بکعبه اند شکر بیفت که بربابه علیه و
 در اجناس سینه سر و از مرتبه اعدوت لجا دی العالمین بالا عین و اوت و لا اذن نعمت
 و لا حظ یا قلب بشد بخشی اکل و مستطی اقول محض و محظوظ کردد جامه اهل تعظیم
 مسجد فر کنند در جوارب اهل دل چه میکند آن مجاز است این حقیقت ان قرآن بهشت مسجد
 درون سروران مسجد کان در درون او یک است مسجد کاه جمله است آنجا خدایت
 که چه خانه کعبه خاتمه است این دل را یکد و آنخانه را در و زینت و در برین خانه بجز آن فی وقت
 در حقیقت جماعت قاله و مکتوبه الحیة تعظم علی المکتوبه الفذ سبزه و عشرین در بهشت
 ناز کابحت افروزی با بر دیوار تنها بهشت و بهشت در جوارب سر شاه ولایت امیر المومنین

من خیر خانه است

منقول است که تعاهد و اعلى الصلوة للخص في الجماعة تعاهد کنند و تعهد نمایند
بر نماز پنجگانه در جماعت که بدستی که ترک نکند جماعت را الا بد بخت و بر آن
معاومت ننماید الا نیکو بخت و هر که پنج نماز جماعت بگذارد همچنان باشد که هزار شهر
بکشد از شهرهای کافران و هر که نماز بیشین جماعت بگذارد بهتر بود از آنکه
دوازده هزار رکعت نماز تنها گذارد و هر که نماز دیگر جماعت ادا کند او را بهتر
باشد از آنکه وزن تمام زمین زرد در راه خدای تعهد صدقه دهد و هر که نماز شام جماعت
گذارد او را نیکوتر باشد از آنکه جمیع کرسنگان را میرگرداند و هر که نماز خفتن
جماعت گذارد او را بهتر بود از آنکه هزار اسب در راه خدای مرابطه کند و بهتر
باشد از هزار بار طواف خانه کعبه و نیکوتر بود از هزار بار نماز بر جماعت بشهادت
و چون مؤمن نماز جماعت گذارد دعا او مستجاب بود و مهمات او بر آید و کثرت
مالش آفریده گردد ای عزیز غرض از جماعت دو چیز است یکی اجتماع ایم
که اندک امرهای کلیت بهمت از آنجا که نظر نکند خوار برارش که اثر نکند
و چون بعضی از نفوس بهمی توجه کنند به این انفس ایشان را ازین عالم
صعودی عالم بالا دست دهد که الیه یصعد الکمل الطیب و بعضی که از آن
عالم نزول نماید بقدر ایشان باشد پس هر چند جماعت بیشتر باشند فیض
الهی بیشتر فرو آید عطا و کرم فراخو جمع سائیدن خواهد بود و مقربیت
که هر چند اهل سوال زیاده باشند عطا زیادت باشد علی قدر اهل العزم تا انی العزم
آورد که دو پیر در عرفات بهم رسیدند یکی مردیکه بر گفت حکمین اگر این
جمع که درین منزل حاضرند بدر خانه بخیل ترین مردمان روند و از وی بیک خطا طلبند
سوال ایشان رد شود یا نه گفت نه پس گفت آفرینش این خلایق و صد خدین
آسان تر است نزد خدای تعهد که اگر کم الا کمین است از دادن خیرای بدین جماعت
مردم پس روی نویسدی نباشد ما لغی او از داد که سمعت قولکما و قبلت
ججکا و جج جمیع من حضر معکم لا انا العفو الرحیم شیخ عطاء وید

سبحان الله رحمت درای عاقبت از آنجا قطره باران عاقبت اگر آلتش خلق کند کار
قرو شوی در آن دریا بیکبار نکرده تیره آن دریا زمانی ولی روش شود کار جمعی
دویم از فوائد جماعت ابتلافت و استنایست مردم بیکدیگر چه این معنی موجب
شود که در دنیا خلقت و دوستی با یکدیگر چون برای خدای بود و سبب محبت
باشد قال الله تعالی ان الذين امنوا و عملوا الصالحات سنجح لهم الله و ان الله
خواصهم میفرماید المؤمنین کالنبینان لشد بعضهم بعضا یعنی اهل ایمان
در خانه و باقی بر موفقی اتفاق یکدیگر متمسک و معتضد باشند همچنانکه بنا
که در آن خستهار یکدیگر را نگاه میدارند یعنی اشخاص مؤمنان نیز در خانه
عبودیت و سرای معیشت یکدیگر را حافظند بمصاحبت و بنای جماعت در
هر شبانه روزی پنج بار برای مصاحبت مؤمنانست که در یک مجلس ساکن باشند
و اجتماع روز جمعه که در هفتگی یکبار دست دهد جماعت اختلاف اهل شهرت
با یکدیگر و جمع شدن مردم در میان اهل شهر سال دو بار در عیدین هم اشارت
بابتلافت و مجتمع شدن در عرفات همه عمر یکبار هم ایمانیت باختلاف
مردم متنوع از شهرهای مختلف و این همه بهانه است ترا شناسی را که در
شناسی بود روشنائی ای عزیز آدمی را در حیر وجود و حفظ بقا از صحبت با ابناء
جنس خود که برینست که حکمت الهی حمله را بر سلسله قربت در یکدیگر بسته
و در صحبت در میان ایشان که مدتی با طبع اندک شده و صحبت و ولایتی
معورست دقایق حقایق او را مرغی باید داشت که تا کبر و غرض و غبار غفلت
و تیر کها و دو دریا و تنگ اتفاق از جهره آینه دل زایل نکودد البتة و فاق صورت
نشد و نان همه کافانکو حاجت پایا اول ادب باریست و آنکه در آفاق
فروزنا و بهر بهکس از یار ندارد کون و چون دانستی که از یار کون نیست
جهد کن تا صحبت با نیکان داری که اثر صحبت ایشان ترا نیک گرداند

و از محالست او پیش دور بش که شود معصیت ایشان هرگز و نامبارکی محاورت لاجماله با تر
 لا تحسبن لیام الناس انکم عدو و ان کنتم من عندها جیب و حکیم الکی میگوید
 بهر خبری که برادر از لیسان بناکن خانه در کوی کرمان زودمان دور شود از خان حسن
 زینکاکان سک کردی و زکاکان کس اگر دانا بود ختم تو بهر که با نادان شود یا برادر و محفرت
 امیرالمومنین میگوید اذا ما اراکم یحفظ لکم فیهم ولو بکف من دله و جاء للصدق و بدل ال
 و کما ان السوا یمنی الغواد یار که رسم صعلکش بنامزد و ریش بنو و شجاعش که بر سر
 زانایش آیین و عا دارن و آتش ندن مال بپوشدن اسرار تو در سینه خویش ار عزیز اخیان
 که گفتن آن لابد است بد آنکه صحبت ظاهر ظلمت یعنی ناز و دل بدی روزی نکند و شود به
 و دین بهیم و جبر الوجود پیوندی نه افتد و تاد و در حق هم ممکن نکردند و شقی با هم معاشی
 از آنکه انجمن تیغ اروا صد و خوالی و قلوب و عیال که اسباب را نیا عالم شهادت است اروا
 در جهان غیب دارند و چون در روح در آن عالم با هم اتصال بایند معارف میانی که الارواح
 مجتهد فاما زرق غما ایلغ و ما کومنا اختلف مرا به از برکت مولدیت و ساعدت ایشان
 قل صحبت بر سران دو متخلف اند معارف احوال یکدیگر کردند و این صحبت حقیقه شد و در
 دوام و بقای مقصود است و این گفته اند با حق تو عهد جان با مینا قست ما به حدیث
 بحق ما جان با قست کف اللذات تعارف ارواحنا من قبل خلق الله آدم پنی و چنگ
 فی المحبة منته مستوره عن اهل هذا العالم و نیز معنی در خزانه مشور جوهری جدیت
 از صحبت با مان در رسته سان کشیده اید آن اینی عالمی از غایب نیست مهر با مان در
 جانشان دل همه الایم دل خوشان نار خندان باغ را خندان کند صحت و دانست آن
 و دان کند کرتو سنگ مغر و در شوی صفت تعجب دل را که هر شوی ار خوشی آن و در کوا
 خود رسته شد در وجود زنده پیوسته شد و ای آن زنده که با حرد نهشت حرد کشت و زندگانی
 و بخت بهترم تره حرف نداشت تر که قشقه اوار شد مان دره چون و این جان کور
 زنده کرد و مان و این آن شود سیل جود آمد بد را بگر گشت دانه چون آمد غریب باز گشت

بکس

سائر شایان طلب هر دم شایب تا شود زمان سبیه بهتر آفتاب و قد ل
 در سان روزه و شمه از حقیقت آن حال است نه کبت ملک العیام کابت عا الذین من قبلکم لعلم
 متقون و قال هم لکل شیء باب و باب العبادۃ الصوم یعنی هر چیزی را و ریت که از آن در آن
 مدخل توان کرد پس هر که خواهد که در خانه عبادت در آید و از ضایع من خرا بهر تمام بر دارد
 گواز در روزه درای که توانی که در روز نه تربیت برده مطاعنی دیگر نیست حاجت حضرت فرمود چاکا
 عن اسیه انه قل کل حسنه حسنه امثالها الی سیم مانه و شفق الا الصوم فانه لی و انا افری یعنی
 حسنه که از بند همار شود آنرا ده چندان بزم میدم و حسنه باشد که آنرا زیاده از ده بخادم میفرد
 و اضعاف آن را روزه که آن خاص از آن است و مع آنرا خود بخور میدم و نسبت بخور روز را
 بخور حق و معنی کف اندکی اگر روزه سبیت میان و حق پس خور آن میان بند و صفت
 ی و کسط و دوم اگر روزه مقدر شمن حد است یعنی ابلیس چون دین دوست را مقدر سازی
 مرا به دوست درین معنی رفای تو خواهد طلبید و چاکه تو بخورد تیره شمن او را کتاب کرده
 او بخورد جزای پس از تو خواهد رساید چه قدر شمن نفرت دین است و نفرت از او موقوف
 بر نفرت او و لا خال الله نه از آن نفردانه بفرم اما الله گفته شد که روزه قدر ابلیس است و اول
 آنکه وسیله شیطان در قیامت است ان هوای نفس و آرزوهای دلت و این آرزو با بال و پر
 قوت میبند و چون روزه باب الک و شرب را سد و دگر دین شهنواز صغیف شد کار
 شیطان باطل شد و او مقهور گشت ما قال الله ان الشیطان یجرب من این آدم مجرب الهم
 فضیقه امجادیه با جوع و العطش و پیروم را سنجی گوید شیطان هم تیرش آن حیل و
 نذیرش بشکت هم تیرش پیش سر روزه ار عزیز روزه جوعت و در جوع
 رجوع قال الله تم لعیسی با میر کتبه و ترفی بخورد نقل الی و خواج کایار چه میگوید
 جوع عوا نقوسکم و عطشوا اکاکم و البواخلاب الحیز لعلمک ترون الله فی قلوبکم یعنی
 که سنده دارد نفسهای خود را و پیروش مید آید از این سنگی که الجوع طعام الایمان و سینه
 دارد جگرهای خود را و پیروان بیدار است عطش و پیوسته ردای اندوه و غم را با طردم

و اضعاف آن را روزه که آن خاص از آن است و مع آنرا خود بخور میدم و نسبت بخور روز را
 بخور حق و معنی کف اندکی اگر روزه سبیت میان و حق پس خور آن میان بند و صفت
 ی و کسط و دوم اگر روزه مقدر شمن حد است یعنی ابلیس چون دین دوست را مقدر سازی
 مرا به دوست درین معنی رفای تو خواهد طلبید و چاکه تو بخورد تیره شمن او را کتاب کرده
 او بخورد جزای پس از تو خواهد رساید چه قدر شمن نفرت دین است و نفرت از او موقوف
 بر نفرت او و لا خال الله نه از آن نفردانه بفرم اما الله گفته شد که روزه قدر ابلیس است و اول
 آنکه وسیله شیطان در قیامت است ان هوای نفس و آرزوهای دلت و این آرزو با بال و پر
 قوت میبند و چون روزه باب الک و شرب را سد و دگر دین شهنواز صغیف شد کار
 شیطان باطل شد و او مقهور گشت ما قال الله ان الشیطان یجرب من این آدم مجرب الهم
 فضیقه امجادیه با جوع و العطش و پیروم را سنجی گوید شیطان هم تیرش آن حیل و
 نذیرش بشکت هم تیرش پیش سر روزه ار عزیز روزه جوعت و در جوع
 رجوع قال الله تم لعیسی با میر کتبه و ترفی بخورد نقل الی و خواج کایار چه میگوید
 جوع عوا نقوسکم و عطشوا اکاکم و البواخلاب الحیز لعلمک ترون الله فی قلوبکم یعنی
 که سنده دارد نفسهای خود را و پیروش مید آید از این سنگی که الجوع طعام الایمان و سینه
 دارد جگرهای خود را و پیروان بیدار است عطش و پیوسته ردای اندوه و غم را با طردم

ملازم خود سازد که آنکه آنکه کمال قلب خرم باشد که شتاب کتاب این صفات در آنکه دل علی حال
 تجلیات الهی و غزوات جلوات فیضی نامشهر شده بکشد که تو این ابناء زمانه خالی کنی پیر
 کوه های احالی کنی جوع مرخاهای حق را داده اند تا شود از جوع سیر و برده مند جوع
 هر جوع که در آنکه دهنز جوعه علفم بپوش او دهند تا تو تن را جوع و پیرنه میدی جوع
 نه پنی فوی طفل جان از شیر شیطان باز کن بعد از آنکه با یکدیگر زکی غلو کانت الرافا الواسع
 لما کان فیما من سابع لظالم لغد جاع فیما الالبیاء نکرما وقد سبقت فیما بطون الیهام
 روزه را بسیار از غفلت و غم از آنکه شد و در قاید جید ترعت در کس حکمت بیان کرده
 خواهد شد اولی تشبه است بر و حایان که است طعام و شراب بخورند و غذای ایشان شود
 تحلیل باشد و چون کسی تشبه کرد و بدش آن حکم من تشبه بقیوم فهو من خول ایشان کرد و با عالم
 بود حایت کشا کرد و بدار الملک معرفت نزد کرد و دوم قدر نفس اماره است زیرا که روزه
 خلاف نفس و هواست و کسی که با نفس مخالفت کند مستحق پادشاهی است که در و اما من خاف مقام
 ربی و هم السعیر من اللهب فیما الحکم من المادوسیم بحقیق در خاست که بی عبادت
 این خراسان که الصوم کی و انا افری به چهارم فردی نه است که به است حر آورد و اگر روزه
 صبر است و او صابر از اینها نیست که انما یوقی الصابون او هم بفر حساب نیم محمد جان
 پاک را از لوث نفسانید شسته است چه از معنی جوع حاصل نشود و چون او نفس از
 نتوش عوایق پاک شد هر ار علم لدنی دروید آید که قدر اقله من زکیها ششم سبیل
 فقلت از جیم دل دور کردن که چون در کس نه شود انوار ملکوت بفر شود و در آید
 که از اجابت النفوس صارت الیهام از او جاع هم نام خود را از گناه پاک کردن است
 که او ای است نه الی حفظ الکرام البررة از لایقوا علی مقام عبیدی بعد العصر به ششم
 راهمان وجود بر شیطان سک کرد آید است که فقیق مجرای باجموع و العطن و چون
 راه بر شیطان سک شود و وجود حایم مدخل نتواند کرد که از عبادت پس که عالم سلطان
 هم سهر کتبت و فی مقام عقوبت بدست آورد است که الصوم جیم را در تمام خود در

روایحه است
 سه

فخلهان بشت کردند چرا که روزه عبادت است که در و ریا کنی مادام که اظهار کنند و عبادت
 می ریا معقول حضرت است که و ما امر و الا لیبعد و الله یخلفین له الذی یأزدهم بدتر است
 دعا و اخالی کردند که هیچ چیز نزد حق نفع دشمن تر از عده بر طعام نیست که پس
 شی انفع علی الله من مطن سلطان دوازدهم امانت گذارد است چرا که روزه امانت صفت و محلی
 بر و در مقام باشد الا خدا را تو و چون کس از امانت غایب مومن باشد که لایمانانکن الا امانت که
 سیزدهم بجهد و خاک کردند که چون روزه دار نیست کند که فردای روزه میدارد که حاکم خدا
 نفع عبادت بر بند و چون روزه بدارد بجهد و خاک روزه باند و در بین زمره اهل مذکر و مؤنن
 بجهد هم از عابد و چهاردهم خود را در خدمت حکومت و امارت حاضر کردن است چرا که روزه
 و کشتن اعضا و جوارح را که ریا کمال است بدست لغو فقه منی کردند تا سیزدهم از عبادت
 و لغو باز رفتن است چرا که روزه دار باید که چنانکه بدتان روزه میدارد و زمانه تر روزه دارد
 تا از آن جماعت بپزد که رب صام لیس من حیاهه الالبوع و العطن است نوزدهم از نفس
 با شمه خلاص یافتن است چرا که عیال باید که بلیه صلال افطار کند و لقمه خلاص خوردن موجب
 اجابت دعا است که طلب طهر است حتی عموک بمقوم خود را معان و موفق ساختن است
 لما قال الله تعالی یا ایها الذین آمنوا استعینوا بالصبر و الصلوة گفته اند از در صبر است
 و چون بند نماز و روزه است صفت صوم و الصبر صبر صبر صبر صبر صبر صبر صبر صبر صبر صبر
 را خور سندر حاصل کردند و در سکر قانون در آمدن چه کسکی قناعت و قناعت
 بخشی بی نهایت است که القناعت کند لایق نوزدهم در دل که سنگان نشاخص است که کسی
 که سینه باشد قدر کسکی نداند و چون کس از حال که سنگان نماز بپزد بر شان بخشد
 و بد آن وسیله خود را مستحق بخشایش حق نفع کرد اند که راجع نوزدهم ششم تدرستی
 حاصل کردند که سبب پیش از این است و چه سبب ریه و است که القناعت است
 کل دار و الحیة کل دوا مستقیم و سادس یافتن یکی در دنیا در وقت افطار و
 دیگر در عقی در وقت بخاری انوار بدار که الصیام و صان فقه عباد افطار و خود عند

قناعت

من مولی اهل عطیة و در همین معنی گوید بدو زکوة اگر آنان هر دو بر آنند بغیر خبر کنند
 با شکار و نهان **حکایت** در شریعت بر چند چیز زکات میگذرانند و نوز و شتر و گاو و گوسفند اما
 محققان بر خبری را از کافیه معین کرده اند زکات مال مواسیل باشد و پیش از آنست زکات جاه
 تواضع و حیانت زکات غرض و شرفه و صغیفانست زکوة و زکوة نوز و شتر حیانت زکات
 وطن آوردن میمانست زکات علم تعلیم صحفانست زکات محبت احسان از وصیت زکات
 قوه جهاد با کافرانست زکات بتکلیف و شستن از عصبیاست زکات آواز خوشی خواندن و آواز
 زکات چشم ناگردد بچشم به چنانکه است زکات گوش استماع و ناگشتن بگوش
 بنیاست زکات زبان ناگشتن غیبت و بهمان است و مداومت بزرگ حضرت نیست
 زکات دل شایسته آثار را در رخت نبرد است زکات رقی و توجیهی همانست زکات
 سر خلوت از جمیع احوال و تنویر بخالت کون ملک است از غنی بزرگات و نوبت زکات
 اسرار ظاهر و زکوة ارباب باطن ظاهرین از ده یکی بدین اما صاحب باطن هر را بطل
 و یکی را ذخیره نهند **حکایت** آورده اند که عمر ان بنیامی در غنای بود و بیگفته
 با پیشی شبلی قدس سر و خزانة و زبیدی و مردم را از زیارت او نهاده کرد و گفتی
 شبلی مرد جاهلست و چیزی نمیداند بیک روز شبلی را در راه بگذریدید به باشا کردان
 خود گفت من او را امروز استیافیه میکنم تا شمارا جهل او معلوم کرد و در پیش گفت
 یا شبلی در چه شتر زکات حبه واجب شود گفت در نه نه تو گوسفندی و در پیش
 من هر چه شتر عمر ان گفت در من قول امام تو گیت گفت جعفر ابراهیم میگوید که چون
 آیه آمد که من ذل الذی یزعم انه فرضا حسنا هر چه در دست پیش رسول الله آورد
 هر خود که با علی برای میان میبند شتی گفت اخلا و رسول او پس عمر ان که این
 سخن شنید از دشمنی برگشت و محبت ارادت ما و او را حبل الله هر که بدید
 باید که با قید لا یصل الی کل الا من العطفه الی کلک تا بدید خبر از سر دنیا و
 هر چه هست با یار خوشیست بتوانی در نشست جانچه زکات موجب

بسم الله الرحمن الرحیم
 الحمد لله رب العالمین
 و الصلوة علی سیدنا محمد
 و آله الطیبین الطاهرین
 اجمعین
 ۱۸۹

صدقه دفعه بلیاست کما قال الله العدة تزد البلاء و تزد فی العمر یعنی صدقه بلاء را دفعه کرد و زد
 در عمر زیادت کند هر که صدقه دهد از بلاء در امان باشد و در عمرش برکت پیدا کند **حکایت**
 آورده اند که غزرا بیل عمر روزی بنزد یکی داد و بنی آمد بر بانی دید با حال نشسته داد و گفت
 ای غزرا بیل این بزرگوار چگونه فرستی با حال کمال گفت ای داد و داد و حال کمال چه کند
 کمال او را چه نفع رساند که حق تعالی او کرده است که نصف روز دیگر جان او بردارم داد و بگوید
 شد و گفت ای حکم نه اما چون نصف روز گذشت داد و عمر بر نازادید نصیب کلمات عجبی از وجود
 ملکه الموت نزد کمر در آمد گفت یا غزرا بیل گفتی که این جوان نصف روز دیگر از دنیا برود
 و من تو بگذر ش از این گفتی او هنوز زنده است غزرا بیل گفت آری از عمر او نصف روز پیش مانده بود
 اما آنست که از پیشش تا بیرون رفت صدقه بدو و پیش داد آن در و پیش گفت خدا یا بر عمرش
 بیوای ملک بعد دعای آن در پیش ملک بعد دعای آن در و پیش را اجابت کرد و هر روز از
 عمر و سالی بدل کرد و او را شش تو گداند در پیش این بزرگوار صدقه عقیقه از عمر و شرف
 نقد صدقه بدین را و عدت مغفرت کرد و الله جل جلاله که مغفرت نه و فضا و حفر بول
 صدقه نفع عبادت داده است که صدقه المؤمن صدقه عن صاحبها آفات الدنیا و قسمة العز
 و عذاب یوم العینه و از صدق ال محمد معرفت که صدقه همارا و رفت هر که استیفا
 که هر صدقه را و وقت اول صدق کند یعنی باز دارد از موجب صدقه مکره دنیا
 و آخرت دوم دال و دلیل او بنده بهشت سیم قشانه قره او بود بخدا تم چهارم با هر
 هدایت کند و دید با حال عاقل که بد اعتقوب رضا را حلالی شود خوشحال آید و سبب
 مال مانی رضا ملک باقی طلب کردند و قبل از صدقات فضا و غلات و پیش بجوم
 عادم لذات از پیشتر که مرگ نیا که فرارسد خورشید عمر بر سر کوه خاکیست
 از پیشتر خوشنودن زرد و نوبت اکنون بدو کانت که بعد از تو پوز و ناز و نوبت
 بدین تو آتی که عقی غور بخیر جان من و در نه سرست خورس یک دران آرا و یک
 جو پستاده دست اخلا و یک سر نیک بپزد و سوار که نیکی رساند بخلق خدا

داد

ذخیره روز
 خداوند
 در راه
 پیش از
 هر

این سخن را که از زبان امیرالمؤمنین علیه السلام
 نقل شده است و در کتابهای معتبره آمده است
 که هر کس در دنیا با کسی دشمنی کند
 و در آخرت با او دشمنی کند
 خداوند او را در جهنم قرار دهد
 و هر کس با کسی دوستی کند
 و در آخرت با او دوستی کند
 خداوند او را در بهشت قرار دهد

من منزل خلیج من ذنوبه کوم ولدته امه و له بكل خطوة یخطوها عباد سبعین سنة حتی یرجع الی
 منزله فاذا رجع فاعتنوا دعاءه فان دعاءه مستجاب الی اربعین یوما صاحب جاه
 زخم و حطیم و کثر شرف ز ابرار است و مقام ابرار هم میکند خانه سالار رحمت عالمین
 ثواب حج قبله آد چنان سان میفرماید میگوید که چون حاجی قدم از خانه بیرون نهد بهشت
 زیارت خانه دولت هر قدم که بر نهد ثواب هفتاد سال عبادت بر میآورد و تا آن وقت
 که بجا نهد خود باز نرود آید انگاه فرمود که چه در حاجی میسر شود خوشتر از آن که در غیر
 دارد و بدعا او در غایت نماید که تا چهل روز هر دعایی که کند مستجاب است و اگر که در وقت بیدار
 بگوید میمان فرموده است خود در حق این کرم و بخوابد کند شش آرزو خانه که بعد
 خانه است و ابرار هم صادق خوان دعوت کرم بود که از آن فی السکرات و حیایان
 لغات نند بر سر شعله غایت ما آید الطاف فی نهایت ما اقتضاه آن میکند که هر کس را
 از مایه فایده رحمت هر دهم و هر شش را از عین الحیوة موقوف علی فروع فی حق
 بر کسان ارادت که سر نهاد بشی که لطیف است برویش هزار درنگ و از آن که در
 شیخ برافروزد بر دانه از هر طرف خوشتر از بودی نماید که شصت و یک درم
 افروخته و صد هزار بر دانه برویش بدو بال سوخته دل و عمل بر آید انگاه ز جان
 نرسد برواند نو شمع آید ز بر اندیش روزی که سرانده آن شمع بر روی روان
 عاشق آن کس که جای سرانده شد حاجیان پر دانه که گرد شمع حرم در طوق
 آمده مشاهده بر پر توانار فیض او از کثافت هستی بریند و پر دانه حیات
 خانی را در شطاع شعله محبت او بسوزند تا جفا نکند و بال اقبال را بیدار
 راه طلب مال و پر خویش سوخت به پر بال و توزین بسوختن خواهند کرد که
 بیگانه در زمان گشت در اوصاف رخت بزبان صفت حال بیان خواهند کرد ای
 عزیز جاکران بپشگاه درگاه خلاوند خود را غم گذارند چه آب و در جوی
 در خاک آن درج بایند پس ای دوستان سوده دای خوشا جان در دست خود

این سخن را که از زبان امیرالمؤمنین علیه السلام
 نقل شده است و در کتابهای معتبره آمده است
 که هر کس در دنیا با کسی دشمنی کند
 و در آخرت با او دشمنی کند
 خداوند او را در جهنم قرار دهد
 و هر کس با کسی دوستی کند
 و در آخرت با او دوستی کند
 خداوند او را در بهشت قرار دهد

و در هر دو کلام که در این کتاب آمده است
 که هر کس در دنیا با کسی دشمنی کند
 و در آخرت با او دشمنی کند
 خداوند او را در جهنم قرار دهد
 و هر کس با کسی دوستی کند
 و در آخرت با او دوستی کند
 خداوند او را در بهشت قرار دهد

و نام

کم از آنکه در هر مرتبه بر سر سوار غرت و بارگاه غلظت او رود و در حال آن درگاه عباد
 در درج و جها جوید که از جبهه نرم آن بارگاه را آب زده اند و کار و بر طهر امنی رفته
 و دم بدم نزل است از حضرت عز آنجا نزل میکند و طایف و عاکث و نایب و مجاور را
 بهر خدمت میرساند چنانکه در حدیث آمده که نزل را با هذا بیت کل يوم مائة وعشرون رجلا
 للطایفین و اربعون للمصلین و عشرون للمناظرین یعنی هر روز صد سبب جزو رحمت است
 که به فروم آید نسبت جزو از برای طواف کنندگان خانه و جهل جزو از برای نماز کنندگان
 رنندگان در حوالی خانه و سبب جزو از برای نظر کنندگان بخانه نظر که در خانه کعبه عباد
 نمیکند که زیارتش چگونه باشد خواجیه فرموده که هر کس را چشمی ظاهر با سلطان قاهر یا
 سمار حاسب یا زبازد از رخ و چ کند خواه جهود میفرماید خواه ترساید اگر از حق
 از کان اسلام میگوید در درجات و جوب عالیتر از چ نیستند مثلاً کس در حالت
 عجز از مقام نشسته نماز گذارد چون بر مقام قادر شود اعماده نماز بر وی لازم نیست
 یا اگر کس را کعبه ضای از مال باشد و آن مال را بسوزد گناه از او ساقط گردد و اما هر که
 بهر قدر قادر باشد بعد از آن مال او ماند یا در حوائج خود نفقه کند یا با بنوای خیرات نماید
 البتة از وی ساقط نموده و دیگر اگر کسی از روز عاقر باشد کفارت از وی جایز بود اما
 اگر از عاقر باشد لازم است اچاه از وی اچای حسیله هست و آن حیانت که در مال
 عاقر واجب است اگر چه از وی بگذارد و آن عجز را بگذرد و بماند که آن چه بگذارد
 و آنچه از وی گذارد باشد نظمی باشد و بدین معنات معلوم میشود که در اعلی مرتبه
 وجوب و از معنوی آیت و نه ما ایس حج البیت الله عین معنی می شود
 در حدیث این انواع ناکند و تشدید است چنانکه واجب است که فی بعضی از آن بیان میکند
 اول لام اچای که و نه واجب از و این معنی نفیم میرسد که به حق و واجب در حال
 ایس و دیگر بدل آوردن من استطاع از ناس وجود و نوع ناکند است اول آنکه
 ابدان عبارتست از تنبیه مراد فکر بر آن و در آن تو کید تمام است و دوم افعال بعد

از

از ایهام و تفصل بعد از اجمال ایراد حکم است در صورتی مختلفیتی و آن نزد ایلام
 است ثبوت آن و دیگر ایراد من کفر بجای و من لم یحج کفر مقصود است کلامی
 غایت مراد کفر را و دیگر ذکر استغناء بتر علامت است و دیگر ایراد من العاقر
 در موهبت غنه دلالت بر استغناء از مالک چه بیرون چه استغناء از عالمین مساوی
 و استغناء از اولی الامر و این دلیل استغناء کامل است پس چون دینی که وجوب
 چه درجه مرتبه است به آنکه ثواب او نیز فواضل مرتبه او خواهد بود قال حججه مجرورة
 خبر من الدین و ما یجاءد کتاب روفقه الواعظین بر و این سخن معنی ندارد و اولد
 است که حضرت فرمود که چون روی حج آری و بر سر سوار شود و سوار شود
 بر کعبه و نشهد الا که خدای تعالی ترایان حسنه بد و سبب از جوان مثل تو نحو
 کند و چون او را کبریا و تلبیه کنی خدای تعالی ترایان حسنه بد و سبب نحو
 گرداند و چون طواف کنی ترا کبریا و تلبیه ترایان حسنه بد و سبب از آن ترایان حسنه بد و سبب
 در رکعت نماز گذارد ایلام بهر اتم بهر ترایان حسنه بد و سبب از آن ترایان حسنه بد و سبب
 و عرو ترایان حسنه بد و سبب از آن ترایان حسنه بد و سبب از آن ترایان حسنه بد و سبب
 چون بوفات بایستی گمان ترا که بعد از یک سالان و قطرات باران باشد که خدای تعالی ترایان حسنه بد و سبب
 سنگ چهار انداز خدای تعالی ترایان حسنه بد و سبب از آن ترایان حسنه بد و سبب
 نوشته دست برگشت و نه و گوید این بنده اما آنکه کند کشت بهر ترایان حسنه بد و سبب
 سکر کبریا و او ام عبد الله عقی لعبدیه من الله یوم الحشر دانه عاقر و زبیر رب العرش
 از کشت قادر و آفتابان الله بالعفو قادر هر که آمد بخانه مخلوق یا بنیان نام و باران
 در صاحب خانه دهدش و اندر آن کند یا در بین کسی که زور و همدق و صفا کبریا و او ام خانه
 باران حج عقی که مراد او بهر اتم از بخت کند کارن مهمان را غر نماید و کشته حق آنور
 میماند و این نکته هر که کعبه و او اول او ام باید گرفت او ام حبیب الله علی بر آورد
 عاقری از جو بیرون کند و ایس رعایا از سر برگرد از ارد و در خود سپید و رکع بر آورد

آرامش دهد و عا الدوام بقا و کلام بلکه علم مشغول باشد که هیچ ساعتی از ساعات در طلبگاه
از دل و تصور و مقصود و دایره نشود و هیچ وقتی از اوقات درین مبادت غافل و ذاهل
نگردد و بسببیکه ملاحظه کن و در نظر که ثواب جهاد کند گمان در راه خدای نفع جگانه است
که بانه است روز و داران و نماز گذار بظلم و قرآن خوانان برابر است و در حدیث آمده
که بهشت را در است که آنرا باب المجاهدین گویند اهل جهاد از آن در بهشت در روز نشینند
در گردن افکنده و فرشتگان ایشانرا احاطه میکنند آری فضیلت شهیدان و مجتهدان
زیاده از آنست که در چیز سان گنجد و خدای تعالی خود را بدین عمل مقرب نماید که یا ابا ابی جهم الغفاری
الذین ۳ و صحابه ایشانرا بدین صفت شریف میخواند که مجاهدین و سیدان و کبریا که از جهاد عظمی
کردند بدین نفع و عید فرمایند که مالک ادا فیکم انوار فی سبیل الله انما علم الی الارض و خوا
حاصلد کانی که قدم ارادت در میدان مجاهدت نهادند و در هر طایفه صاحب سعادت و محاسن
جهاد و شریک سعادت جبهیدند غار و گفته است که شیخ و مخلفان بر سینه کشیده اند و خوشتر از آنست
که شربت آب خنک بر جگر بنشیند که باز و گمان خواب میخواند که شهیدان بهشتی و است اول
انکه هر قطره خون که از وی روان شود خدای تعالی بر او سیصد و دوم و بر او سیصد و سوم
پوشاند و هم از قرآن بهشت بر او سیصد و سوم و بر او سیصد و سوم و بر او سیصد و سوم
از کلام و فتاوا گمانت جهاد و منزلت و جبار و در بهشت بدو نماید و روح و بر او سیصد و سوم
کن در بهشت روح او خواهد بود و هنوز شهید بر زمین ننشاده باشد که صور العین از کلام
خود او را بالین آماده کرده باشند و مجاهد از سایه شمشیر و تابیه مرئی که انچه تحت
ظلال السیف و جگانه شد بدین طایفه و آنرا و اویس العیال میخواند و در خوش
میخواند که وقت غزای زنانه غیور جان که کند از تن مردان دور فی زنی دخل
زیادت کند گنبدی اعلای شهادت کنند لا اجم آنست که بر سر خود و بر شریقی
از جبهه کوشش خورند در تیر آن خنجر خواهد شد جان بدو و زنده جاوید شود تا که
شش تنه بدو یا توان یثیغ بیک قطره نیاید و آنرا نکند جهاد و نوع است جهاد

الذین ۳

سبک

صور عین

شوم

جهاد و صورت و جهاد معنی اما جهاد صورت که فاعله است باکنایه از بعضی علما و فاعله است
جمع گویند و معنی است و در جهاد صورت ملکیت و در جهاد معنی ملکیت و آنست جهاد
صورت شمشیر است و آن جهاد معنی تنه عشق و فوالمش و فوالمش که بشمشیر جدید میگوید
قلبت و فوالمش که معنی عشق میگوید سبب بجا و حیات کرد و لا تقول لمن قبل
فی سبیل الله احوال بلای جهاد و لکن لا شح و ن از عزیز هر که تنه دشمن کشد شود در
جنت الحلال ما نوع نعم و نوال رسد و انکه بشمشیر محبت دوست قتل کرد و در دار الحلال
مستحق دولت و جمال بود که من قتل فی سبیل الله و من یج دینه فاما دینه که بر سر کلاه
عشق ناکشیده شود شکسته اند که خون بهار تویم در آمار آمده که در دار قیامت فدا
نما کند که اهل شهدا بر چیزید و پیش گیرید بر خلق بر خلق بهشت شهیدان بر چیزید و پیش
آورند و چون بعد از بهشت رسیده جمعی بنشیند بر تخت مراد نشسته و از غوغای محشر باریسته
و بانوار و جمال پوشیده گویند یا خدا یا تو با ما عهد کرده بودی که پیش از ما بر قدم
در بهشت نندازند این جماعت جبک نند که بر ما بخت گرفته اند خطاب آید که ای
شهیدان عشق مایند انتم قتلتم بیوف الکفار و هم قتلوا بیف الله ایجاب شما را
دشمن کشیده است و ایشانرا شمشیر دوست لا اجم بر شما پیش گرفته اند و ال یعقوب
السا یعقوب اولیک الموقیون و بندر کی در زبان گفته است غازی بخوان شهیدان را که
پرست عاشق بید چاه نم و دمت دوست چون گفته شوند آن جعبه این کی بکنه کین
گشته و شهادت و آن کشیده و دمت ای محبوس دانی که جهاد دوست یکی جهاد آخر
که محارب است یا دشمنان تو یکی جهاد اکبر که محارب است یا دشمنان باطن که اعدای
عبد و ک نفسک التی بین جبینک نبی اگر در جهاد اصف سعادت شهادت حاصل نما
تو را کرد بار در جهاد اکبر کوشش تا از ثواب مجاهدان فی تعقیب ثانی و در جهاد
دانی و معنوی از مشهور اندا بیاب فکاست ای شهادتیم با حق بیرون ماند از و حق
بتر اندر درون کشیدن اندک کار عقل و هوش نیست شیر باطن خود و کوشش نیست در

دانی

من جهاد الاغرام. این زمان اندر جهاد کبریم. حوت از حق خواهم و توفیق لاف. تابش
 برکت این کوه خاف. سهل کشی دان که در را بشکند. سبزه از اذان که خود را بشکند
 شرط جهاد معنوی آنست که اول سلاح هلاک در پیش یعنی زره زهد در پیش و از خفتنا
 عرفان تن را زینور کنی خود ستود بر سر نیکی و بافت بر میان بند پس بر در که تو کار
 شوهر و کامیبدان ایمان آوردن و مال نکردن النعمانی لاماره بالی و بوی و
 بستر خجالت خون جگر هوا و هوس بر سر و عا کر و ساوس و شلوات رانفت
 معرفت بهریت کنی و بقیه محبت دعوت سفید شود تا شربت جام شهادت سرست
 ابد کردی که بکمال احسان عند ربهم تر و حق و محسن تا جهاد در ان میدان طریقت حین
 کنت در حق الخوب رجال شارت بدین خلق آنه الخوب رجال لا یفقه
 و شریک مردمان مبر که نزد دست و پرولی. باغی اگر جهاد کنی در کمالی اصل
 سیوم در فضایل قرآن و بعضی از دعوات و اذکار و معارف این اصل
 نیز در خط و کلام و فصل گذارشی می باید و اصل اول در فضیلت قرآن
 قال الله تعالی یا ایها الناس قد جاءکم موعظه من ربکم و شاکا لانی الصدور و فی ذلک
 رحمة للذین ینذروا قال الله القرآن افضل کل شیء دون الله فتن و قد القرآن فقد و قد
 الله و من استخف بحرفه القرآن فقد استخف بحرفه الله میباید که قرآن فاضل تر من همه
 چیز است خود خدا را پس هر که حمت قرآن ندارد بدست که حمت خدا را نه داشته
 باشد و هر که استخفاف کند بحرف قرآن بر این که استخفاف بحرفه خدا را نه کرده باشد
 نفوذ یاسه من ذلک و حمت قرآن بدو چیز است یکی در صورت و یکی در معنی در صورت
 آنکه در وصف آنگاه آن حکیم و اذکار و القرآن فاعلموا و انصتوا بهن کون کر دد
 و در معنی آنکه از او امر و نهی این در نکند و با و آنرا و آفی ما یور کرد و از او
 آن در شود تا حمت بجای آورد و شود قرآن او را شفاعت کند لای قاله القرآن
 شافع مشفع من جعله امامه فاده الی الجنة و من جعله خلفه ساقه الی النار یعنی

عسلک قرآن

قرآن شفاعت کند. ایت شفاعت داده شده هر که از او پیش روی خود دارد یعنی بی روی کند
 توان بکشد او را بسور بهشت و هر که از او پس پشت کند از یعنی متابعت نماید قرآن بر
 او را بسور دوزخ پس هر که از قرآن شفاعت حاصلت و هم حضورت هر که موافق
 او باشد قرآن او را شفاعت کند و هر که مخالف او بود قرآن با و در حضورت کند
 و لیکن شفاعت حضار پس اگر مومن موقت در برابر جماع خوان ظاهر خود را
 کند و بطن را هم سم کند و جیش غن و هو را بتیج او سم کند و دل خود را در قبول
 بر تو نور قرآن بکشد شیخ کند از تلاوت قرآن حلاوت ایمان باید و هر که از قرآن عارف و عاقل
 و از قرآن فاضل خالی خود اهل بهشت بر تو انوار ذوق و شوق کتاب رب و خطاب سبحان
 و خوانند نیز اگر در حال قرات حمت بر او تا از اعتبار را و از عطف رسالت خلعت
 او چنین در آید که من استظهر القرآن فکما اودجت النبیة بین جنبه الانام علی الیه
 ازین حال خارج است درین مقاله احکمت که در کمال التواضع و التواضع و حقیقت است
 که هم سعادت در اهل امامه تا مانند خواندن قرآن و شنیدن آن بیست که هر روز از آن و
 حاصلت لایقال الله من قرأ حرفا من کتاب الله کتب له به حسنة و الحسنة بغير انما لایقال
 هر که بخواند حرفی از کتاب خدا هر چه بنویسد و را بداند حرف حسنه و هر چه را نبرد
 خدا را نه در جزا حسنه و رحمت که فله عشر و انما لایقال در حدیث قدس آمده است که
 من شغله قراة القرآن عن سبیلة اعطیته افضل ما اعطی السایلین یعنی هر که از حرف
 کتاب ربانی و شوق خطاب بند قرآن عرضه کردن حاجت حبس باطن و در آ
 نفع مشغول گرداند او را شریف و هم که سایلان و نیایان زندان باز گاه
 بدان نرسند از آنکه سوال خوانند احسان در حضور حمت و حال او باشد بکمال
 لطف و نوازا خوانند قرآن را تا سب غلقت و جلال را آنکه مقصد خود خواند کرد
 گوشت و آنکه نامه خواند با آب رویت کلام دولت برابر قراوت کلام مایه کلام
 سعادت در عوارض تلاوت بیایم مایه اهل امامه شرف از خواندن قرآن بود

سازد

رسول

باد مخالف برآمد و فوج موج باو پی رسیدن گرفت اهل کشتی ترسیدند و دل از جان و مال بر
 و هر کس بدعا و زار از مشغول می نمودند و یکدیگر را دوست می کردند و بیشتر در کشتی آن کشتی
 نشسته بود مصیبتی برکنار نماند و تلاوت میکرد و نزدیکی رفیق که توبه عاصی کن برخواست
 و مصیبت بر دست گرفت و گفت الهی اگر کس نامه سلطان در دست دارد و میگوید در خطامه
 و ترسود و نمی تواند از بلا نجات آید نامه من که باداده از کرم خود داده ام که اگر
 بنده کن خود را با نامه خود غرق کنی چون این سخن بگفت فی الحال باد مارا مید و موج فروست
 و باقی آورد داد که کلافه دنیا بگذردم من التوفیق بحکم حق الحق هر که بناچار
 بکلام خدا آرد و وحی در روز در دینی و معنی نجات یابد و ان کتاب الله اوفی عطاء
 و اعنی عطاء و ایضا تنویر و شیخ بوعلی در عقیده مودع برده در معنی قرآن گفته
 که با کسان کویج البحر فی مدد و فوق جوهرة فی الخزن و الیم خلافت و اخفی عجاایه
 و لات نام عا الا کما ربات ام قوت بهای قار بافتل که لغت طوفت بجبل الله
 فاعظم دل پر حرد را و اقوان جان مجروح را شاقوان هر چه جوین زلف
 قرآن جوین که بود کج علیها قرآن که کانی که سعادت حفظ کلام مستور شد
 و بدست تلاوت که مکرر علام مودع گشتند فقیهات آن از حضرت تاج پرفت
 و منافات آن از عدنان افزون اما قدین باب یکصد و شصت کتاب اظناب بریده
 میکرد و آن است که حضرت فرمود که اذاکا ما یوم الیم و صفت فدا
 من نور عند کل منبر ناقة من فوق الجنة ثم ینادی هذا دین من کل کتاب الله
 اجلسوا عیاضه المنابر فلا روع علیکم و لا فخر حتی یفرغ الله ما یشاء و ینزل العباد
 فاذا فرغ الله من حساب الخلائق قالوا یا مالک التوفیق و زفوا الی الجنة فبوا
 که روز قیامت منبر از نور سازند و در سائده عظم بداند بطور هر منبر را ناز از
 نایاب است باز دارند از آن نایاب که از هفت هزار سال باز در هر عزت و رجب
 جرید بکنند و آب حوض کوثر حشیده و بر تنش شسته اند و پیر از غیر تر آفریده و

رضوانش از هر صین روز پرورده پس مبادی نماند که کجا یند اما که حامل کلام ما حافظ
 ما بودند در دنیا اوقات خود بتلاوت قرآن مصروف داشتند و هر کس محنت بر قرآن
 آن مشغول بیاید و برین منبر بنشیند که شمع را بهیج تر می اند و هر منبر هم اینجاست
 تا حضرت عزت از حساب خلافت فارغ گردد و چون اسیر الحاکمین حساب خلقت
 بکند بنمایند تا این از ابرار نایاب سوار کنند و فرمان خدایان بصد رشت برین و این
 بشارت کشتنی راست که چنانچه حافظ نورشور خوانند حافظ ماعا و معانی آن
 نیز باشند یعنی حکم قرآن که گشته و اگر نه جمیع ازین زمره که بخورند هر چه پیش آید و بگویند
 هر چه بنایند و بکنند هر چه نشاید این از این مرتبه بهره نماند حبه توان ساز و نهان
 زدن پس سخن از رحمت قرآن زدن حافظ قرآن که خور و داده می کوف بود
 شستن مصحف بن صیف بود و هر بلوزینه در باد و قرآن یکی گشته در
بسم اگر چه خوانند نه نور آیات قرآنی را فضیلت الهی است نبوت
 بعضی سوره و آیات را تخصیص فرموده است و ثواب آنرا سان کرده و باریاد
 برخی از آن این رساله را زبانی دیگر داده و صیغه در صحاح احادیث وارد است
 از ابی سعید معلی و روایت او عالی و معتبر است که رسول مرا گفت ترا بیاموزم بزرگ کرمه
 در قرآن گفتی آنرا رسول الله فرمود که ای محمد رب العالمین مرا وفا کنه است که او یک کتاب است
 و قرآن عظیم است که بن داده اند و دیگر فرمود که کل شیء قلب و قلب الا ان یس و دیگر
 فرمود که من فرموده الاحادیث لیله لیله و دیگر فرمود که در قرآن سوره است
 می بین که خوانند خود را شفاعت کند تا آخر نرسد شود و آنجا که از آن سوره المله
 است و از عید الله عیسی منقول است که رسول فرمود که سوره اذ از لزل یا مصف
 قرآن را بر سر است و قلبی هو الله اما بایست قرآن و قلا ایها الکافرون یا رب قرآن و در
 صیغ سلم از این کعب مرویست که رسول مرا گفت یا ابا المندردا که کدام آیه نذر کر است
 در کتاب خداوند که گفت خدا و رسول دانا ترند باز آعاد این سوال کرد گفتی الله لا اله
 الا هو مرا آیه انکر است پس رسول دست بر سینه من زد و گفت منبای کل العالم یا المندرد

صفت و این کلمه هست در اثبات ذات اسم اعظم در کلمه است با حاق اکثر دنیا که هم سحران
 بدین کلمه است و امان خود را بدین کلمه فرموده اند که این کلمه هم نمی است دم اثبات نمی و
 حق و اثبات حق و هیچ ذکر دیگر چنین نیست با کلمه نجاست که قل لا اله الا الله تعالى اعلم کر
 میزان بدین کلمه است چنانچه عرب گذشت در آن صریح که گوشت السموات والارضون
 الی ذکر همه سحران این بوده که اقول ما اقول و ما قل البینون قبلی لا اله الا الله ۹
 گنبد بدین کلمه است که فما احسن الحجة لا اله الا الله ۱۰ درست و درست است که انقضا
 و قلوا اقل الله بما اجمع اقول لا اله الا الله است ۱۱ زینت مجلیهاست که بنوا
مجالس بقل لا اله الا الله ۱۲ اما مال و خون مردمانست که امرت ان اقول اناس حق بقول
لا اله الا الله فاذا قالوا انا معصومان فی دما و اموالهم الا یحسبوا حسابهم عالم سوا ان کلمه
 سبب است از عرش است چنانکه در حدیث آمده که چون بنده بگوید لا اله الا الله عزیز عزیز
 حق تعالی کویدارش اسکن کوید کیف اسکن و انت لم تقول لایا لها خطاب رسد ان ملاک کواه ناید
 که من آوردم کونیده این کلمه را بما دفع هیبیت ووجه قبر وحدیث این کلمه است
 که قال لین عالم اهل اسد ووجه فی قبورهم وکانی انظر الی اهل اسد لا اله الا الله بعضون
التراب عن رجو ووسم و یقولون ولما انقذ دون ما سوال الحمد له الذی اودع عالم ان
 ۱۳ کلمه لا اله الا الله کلمه بجز و توفید است قال سیر و کف الموت و ن قالوا و ما نور و
 ما رسول الله قال الذین استمروا ابدا که اسد حق و فیه الذکر عنهم اورا هم خورد و الوقت
 خفا ۱۴ کلمه شفا ست که کلمه شی شفا و شفا العلوب لا اله الا الله کلمه طیبه
 که ایم بصید الحکم الطیب والعمل الصالح ۱۵ کلمه قبولت که هم علی فی این کلمه قبول
 نیست ۱۶ اول بنار مسلم که بن کلمه ست که بن اکلام عالم شفا ان لا اله الا
اسد ۱۷ حقیق المان مؤقت که لا اله الا الله حقیق ومن دور حقیق این
من عذاب ۱۸ کلمه جانی ست که اناس فی جانه لا اله الا الله من مختار اسد ۱۹
کلمه حبیب که علاق حب خدا محبت ذکر او ست ۲۰ کلمه تفصیل ست که کلمه شفا

صفا و مقام العلو لا اله الا الله ۲۱ کلمه اثبات که لا اله الا الله ثبت الایمان فی القلب
کانت الما العلو ۲۲ کلمه بجز ست که جبر و ایمان کلمه بجز لا اله الا الله
۲۳ کلمه احسان ست که باجل کلمه کوند در خدا از هم برسد و در ان جهان
از دو نوع نجات یابد و بهیشت رسد من قال لا اله الا الله مخلصا دخل الجنة ۲۴
این کلمه بما بهیشت که نن الحجه لا اله الا الله ۲۵ این کلمه بجز ثبت که من کان
آفر کلام لا اله الا الله دخل الجنة ۲۶ این کلمه علم ست که افضل لا اله الا الله ۲۷ العلم
این کلمه حبیب دوست معنی ماهر طاعتی را وقت و عدد سد اگر ده ذکر اگر میت
کوند و عدد و مقدار ندارد که اگر و اسد ذکر اکثر از ذکر هم نور فرار مرد را
بار اه صلوات آور دگر ۲۸ رسال و وجه شام در خود ساز می کونی تو لا اله الا
اسد ان در و بیش خود که کین ما نفس را دیدند و در نفس که بر ایمان انجام دگر بجز ثبت
مناسب ندیدند و نهی بزرگ مستور شدند و قول حق را که اگر و یک نفس نفس عوا
خفیه که رستند و نهی که بر نفس احسان رسدند و باطن خود را از بر یا یا بختند
ذکر را بجز گفتند و هر یک را از دو طرف بر عمل خود و لا بدر ست و این حق احتمال
آن ندارد بجز اسد فی الحلال ۲۹ احسن العقب فی ظلم اللیالی اذا امتی عظم شد
مذکر اسد کام والذلال ۳۰ باز که تو زهر بندم چون تر با باز که تو این دم بند عالم
باید تو کرد در آشتم باند ۳۱ این قوم ندارم از آتش باک و صل
بهم مردم در مان دعا قال اسد تو ادعونی اکتب کم وقال اسد تو احی عوة الروح اذا
و عانی و قال من ان اسد بج المبین فی الدعای یعنی بدرستی که خدا تو دوست
میدارد که الحاج کند کام را در دعا یعنی اگر بیت و عاکند و بدرستی بیش اچان
رسد بزرگ احسان و عاید کرد و یک مبالغه باند خود که تا خیر دعا مونی را ب
عین ست که خیر حق را او دوست میدارد هر چند دعا کنی اچان کنیم
زیر که مرد من مان که است از امام صادق م نقل ست که خود مرد که اسد خیر

بدین سه چیز از وی باز دارند هر که دولت سگرم بدین وقت بر وی زیاد کرده اند که این سگرم
 هر که احادیث نقلی بدین بهانهات و بر الکافیت کنند که و من یقول غایب من وجه هر که اونیق
 دعا بدین البت دعوت او را هدف احابت رساند که ادعوی است که دعا را شایسته است
 تا با احابت رسد اول باشد که بر حضرت خواجه صلوات فرستد که دعا موافق با کم نقل علی و از
 حضرت ابهر مرویت که چون از حق تعالی حاجتی میخواهد در اول دعا قرآن صلوات و است
 که پیش از صلوات معتدلت و حضرت که مری و اندازد که از دعا که اول صلوات چیست
 باشد از احابت نکند و در موفق دارد و در دو سازد دوم باید که دست نیاز بکشد
 که از او سالتم است فاما لوه بیطون الکتم ولات لوه بظهور یعنی چون دعا کنید و از خدا
 تعالی حاجت طلبید کن نیاز پیش آورده به دست که عادت مخالفان ملک است سوال کنید و در
 روایتی دیگر گفته است حدیثی که آورده که فاذا فرغتم فاصبحوا و یومکم بعد از دعا حاجت
 بخوید که طیب طیب است یکن و سه بار و در راسی که کند تا از برکت دفعی که از حضرت جواد
 علی الاطلاق بردست خواننده فالین شده است حکم سیما می رویم و روزی نفس برد
 و سیم باید که گفته حلال صورت دعا را شایسته شود که طیب طیب است و دعا که دعا
 که خواستار کند رجعت به سعادت دعا و دعا که دولت با نوار کون و اوم روا شود و در وقت
 که هم قناست چهارم مانده که در اوقات که در مظنه احابت دعا با چون وقت سحر و زخم
 و شب قدر و بعد از اذان صلوات و بین الاذان و الاقامه و در باران و مانند آن
 دعا کند شرط پنجم که اهل بهر شرف و نوازند بود اخلاص است و دعا با اخلاص به و حقیق
 با احابت نرسد که خدا عواصم مخالفین ششم الکاف در دعا و بالعز نموند و بگویند که از دعا
 نرسد باید که ترک دعا کند از غیر سنت الکی برانجا رفته است و لی کند کند باید تبدیلا
 که هر بنده را که دوست دارد دعا او را در بر احابت کند چنانچه در حدیث آمده است که مومن
 بر درگاه حضرت عزت جباران نیاید که ملائکه بفرماند آیند و گویند آلی دعا بیکای از او
 مستجاب میگردد و این است حدیثی از او که میگوید نیا با احابت عواصم غی و در خطاب آیه

۴۱۹

که این مقربان عالم بالا تا خیر عطا می آید و توقف احابت دعا و ادعوی که آن کس ناله و زاری او را
 میدارم اگر دعوتش اجابت میکنم از نیاز باز میماند و عارف معنوی ظهور این حدیث را در منزل
 آرد ای بسا محکم که ناله در دعا نارد و دو و دو خلوص برساند پس ملائکه یا خدا را از زار
 کار بحیب هر دعا و حاجتی بخار بدین مومن نصیب میکند او را داد بخیر تو حسد نه عطا بیکار
 میدهم از تو دار و از تو هر شتی حق نبرماید که نزد خوار اوست عین تا خیر عطا می آید
 حاجت آورد و حق ز غفلت سوز من آن کشید شکر و در کون کبریا که چشمش او را رود
 هم دران باز چه مستوف شود که چه زمانه بجان پی بخار دل شکسته سینه خسته کون زار خود شایسته
 آید مرا آواز او آن خدا گفت و ناله را از او گفت او عواصم بران بکش تا بیاید عینش را
 فاش دست اخلاص از دعا گفت مدار با احابت یار دایت چه کار و صل
 سیم در دعوات مانده از حضرت محمد در هر وقت از اوقات دعای مرویت و اکثر آن که باید
 معصوم ثابت شد و این فقره پیش آنرا از صحت و بیشترها از کتب احادیث معتبره نقل کرده
 رساله که موسومست بخلافه الاورد ادب را ندوده اگر کسی خواهد که بران ادعیه موافقت نماید
 که رجوع به کتاب کن ایضا دعای که در صحت دارد دست حضرت رسالت اگر اوقات بداند
 ادعیه موافقت فرموده و نیز زمان مبارک را تا جابر شده آورده میشود و آن اینست که اللهم اعلی
 دینی الذی هو عظمی امری عاصی لی دینی الی بها معاشی و اعلی لی آخرتی الی بها معاد و اعلی
 الحیوة زیادة لی فی کل حیز و اعلی الموت راحة لی من کل شدة و عاذا من حال سبک که
 بران بر منفعتی است و آنرا استخوانیت گویند یا برای دفع مفرقی و آنرا استخاره خوانند و از
 حضرت محمد در قسم اخیر حدیثی نوع منقولست و یکی از آنها اخذ نماز می رود اللهم انی اعوذ بک
 من علم لا ینفع و قلب لا یشبع و دعا لا یشفع و نفس لا تشبع و اعوذ بک من هولاء الاربعة
 و در بعضی روایات مجامع ایند کلمات که در آخر گفته شد و مینماید که مرویت از حضرت
 حضرت سید عالم درین کلمات از سه چیز بنا به حضرت حق برده اول افعلی که سودمند است
 یعنی نه صاحبش براندارد که بدان عمل کند و نه دیگران از آن فایده برد و علم که بران عمل با

چون درختی بود که میوه ندارد. دارد رفت علم ندانم بجز غل. با علم اکتفا کنی شایسته نبوی.
 دوم از دلی که سر کار نباشد چه خوفت که مودت با من میشود. هر که اوت ترسد من شدت کنم. و خدا
 و دوزخ آزادش کنم. سیوم از عابی که کشند نشود یعنی حاجت بند داند عابد که شرف و عزت
 در عی نباشد چهارم از نفس که سیر نباشد و نشود از داند منوات و از کار معصیات و آن بدترین
 نفوس بود پنجم از چشم که اشک ندارد چه آب روی آدمی از شکست که درین آب آتش غضب
 الرب یعنی خورشید آید آب چشم آتش چشم پروردگار را بنزدگان گفته اند آب دوستی
 آب چشمه و یکی آب چشمه یکی چشمه چاه را بکار آید و یکی شستن نامه را از آب چشمه شستن
 چاه معکبی باشد اما از آب چشمه بر آید شستن نامه یکی بر آید و چشمه که از خوف خدا آب باور
 آتش و شایه آن کار ندارد و عیان لا تقسمها الله مین بکت فی جوف القلب خسته احدی
 بابت تحریس فی سبیل الله **حکایت** چو لادم را از بهشت بدینی فرستادند بر سر کوه سرانند قرار گرفت
 و چند روز باران حدوت از سجاب دیده بر زمین زد آمدت بارند که از آب چشمه در سجابها
 روان شد در خان هوا از چشمه چشمه آدم میخورند و با یکدیگر میکنند که با خورشید از آسمان
 آب بخورده ایم آدم به که از کلمات از در خان استماع کرد آیهی سر در از جگر سر کرد و حضرت
 بنالید که باز خدا یا جان شدم که در خان هوا با آب چشمه من سحریت میکنند نه آمد که آن
 دل خوش دارد که در خان روست میگویند که ما به خوش و خوش و نفیس تر از آب چشمه بنیاورده ایم
 عزیز آب چشمه نازندگی دلت و جمود چشم علامت غفلت که قیوم و العین مرقوم کمال
 وقوة القلب من كثرة الذنوب وكثرة الذنوب من سبيل الموت ولبان الموت من طول الايام
 وطول الايام من جبه الدنيا وجبه الدنيا من كل خطيئة و جاي ديگر میفرماید که كثرة الفهم كثرة
 القلب و در تقصیر این است که قلب من کو اقلبلا و لیسکو اکثر اکوره اند که حضرت فرمود
 که لو تعلمون ما اعلم لعظمتم قلبكم و لیسکو اکثر اکوره اند که حضرت فرمود
 لعل من بعض السالكين **حکایت** چو آن فواید که مان بارش کند. میل را حاجت را از آن کند. آن خوش آنکه
 آن کرمان اوست آن ها چون دل که آن بران اوست. آن که هر که با خنده ایت در آن بین

چو طعم و حلاوت میسر نکند توانی بود که خلعت بشریت بود و ظلم و جور

مبارک بند ایت **حکایت** چهارم در کارم خلایق و **حکایت** و این
 و این اهل نریج و صلت و در هر و ملی جدیدی آورد میشود که مثل یک بر صندل از فضل
 پسندیده و صفات کرده **حکایت** اول قال الله تعالی حلیل الکونین و اعلم
 و زوره و العقل و ليله و العلم فایده و الرفق و الله و البر اخوه و الصبر اخوه
 میفرماید که علم و یکتا مومنت و در حکم و زیر اویست و عقل و صبر و علم پسند و او
 و نکو گوی و خوش خوی پدر او و نیکو کار و کم آه ای برادر و صبر و صبر و او
 حدیث هفت شهادت و در هر شهادتی حدیث از شهادت رست و سر از هر شهادتی در نیکو بیان
 کرده خواهد شد **حکایت** علم زینتی شریعت در ذات انسانی و موهب طبعیت از عیان عین
 ربانی نوال ایت شبه از خوان الطاف قدیس و ذبالة ایت معنی از شعله شعله ایت
 که روان پاک بشنود آن نواله اسعد از نیت حضرت عزت حاصل کند و نیت مظهر
 آن ذبالة خلوت مجاوران عالم قدس راه باید و از نیت که طلبه او را فرمودند که اندک
 طلب العلم و فیضه عالم اسلام و سلمه. و صاحب الامام بکله ارفق هم العلماء ابناء الکونان
 کرت دولت پر و کون آرزوست بدست طغای غزای علم. در بعضی روایات آمده است که من
 اراد ان یکثر ملکه فلیکثر العدل و من اراد ان یقل ملکه فلیقل علم از ما یعنی هر که میخواهد
 تا ملکه او بسیار کرد و گویا رعیت بسیار عدل کن و هر که میخواهد که ملکه او بزرگ شود و علم او
 زمان خود را بزرگ دارد **حکایت** اسمعیل سامانی پادشاه فراسا میبود و در عالم میبود
 او رفت و بر اعظم بسیار کرد و چون میرفت معتمد کام در عین و در شایسته خود و بیا حضرت
 سیر راه در واقع دید که با او گفت ای اسمعیل کی از علماء امت مرا عزیزتر کنی و حضرت
 کام بحرمت بر معتمد من برخفت ما نیز از حضرت حق در خدمت کردم کام که تر از من عزیزتر
 دارد و حضرت از من بگوید پادشاه من کشته شد من گرفت خلاصه پیچیده دارد و از نیت شما
 فی الواقع چون حکم در نیت خود عزت و کرامت هر که فطرت او واقع شد به نیت او نیز عزیز باشد
حکایت پیاموز علم که در هر غنیه که حدیث انان نیز در پیشتر. **حکایت** که از هر یک از این غنیه

اولا پشته دشته اند آدم به گشت کردی ادرین حیاط بود نوخ در دو در بود ابراهیم نزار بود
 بکه نیک بود موسی به شبانی کردی داد و دزد و کرد و سیلیمان به زبیل باف ذکر با به کلیم باف و گشت
 کا زکر و رنگ زری کزین و حضرت موسی کانیات تجارت فرمودی و فضیله کب همین کس که خلق
 الکلب حسب اند بر قات کرامت ادر است در آید و دوم خلقت که در آفت بکار آید
 و آن اعمال صالحه است و کسی که حق است ایست و پیش درویشان کس که فاعل آن حبیب خدا است
 کس آخرت نیک دنیا به آموختی در کتب تن جنگ اندر پیشه دنیا فریاد است
 کا زک آفت اندر آید در کتب مغفرت کتب بن عشقت و عجب اندر روز قیامت
 نذر حق را از حرون رفعت نیکو سی و دجوس بنده و اول خبر کده در آفت بحباب در آید
 خون نیکو سی کا قال مراد اول با توفیق فی المیزان الخلق الحسن خورشید نیکو سی از جلاله نعم نا
 بگویم صاحب دولت کرامت کنند خورشید کا ردادت اینده به دیگر کوشش خورشید نیک
 ای آدم از هر چه ادر خوشتر است سر سبک چون باد و عالم سوز چون آتش میباش محمود
 و خاک لطف بر دبار خوشتر است بزرگان گفته اند که الخلق الحسن السالم الی النجاة نیک خوشی
 همچون نژاد با حین سجد با نگاه نجات که صعود بر مدارج آن مرتبه رفیع و ترقی بر مدارج آن در
 عظیم جز بد اند سلم منور نریند به خلق جهان خلق پسندیده نمان که سوز حله برین راه به
 است ابر دل فضیلت حسن خلق همین است که ایند تفریح خود را بدین صفت مینویسد که و آنکه
 لیا خلق عظیم خوش خوشی علامت بهشتیان است و به خوش نماند و در جهان قال علیکم
 بحسن الخلق و الحجة و الامالة و الایم و نور الخلق فان سوء الخلق فی الدار و الاصل و البیاض
 خوش میگوید خوشی عالم آزادگی خوش خوشی بدین مقام در اگر پیشه یحیی با
 من تزیید الامن من قسطنطنیه فعلیک بالایمان و الخلق الحسن شیخ و علی گفته است که یحیی خوش
 آنت که در ضیعت نه کس با او کار کند و نه او را یا کس و نشان خوش خوشی ده حضرت اول
 مخالفت ناکردن با در دمان دوم الصفا خداوند سیم عیب ناهفتجا چهارم چون از کس را ملاکی
 پسند تا و بیکو کردن بجم حاجت مردم بر آوردن ششم عزیز بر رفتن هفتم ریاض مردم شنیدن

خان حسن الخلق

نشان خوش خوشی

در این کتاب
 در این کتاب
 در این کتاب

بشم عشق خود دیدن نام به خلق نماند و در بودن و هم با هم کن سخن خوش گفتن و فی الحقیقت از آید
 همین صفات که گفته شد هر که در و سیرت نیکو بود آدم را از آید میان او بود نیک مردم نیکو و سیرت
 خوش نیکو مانده نیکو سی است نیکو کار و موجب نیک نام دنیا و سبب خوب فرحان خلق است و بد کار
 و کسل به نامر آن جهان و رسیدن عذاب جاوید و بدترین فرمان کس باشد که اعمال هر شیانی در وجود
 آید و بدترین مردمان آنکه در کتب افعال ششوند کا قال به غیر اندک من نفعی از کس بکس از کس
 بجز اندک از غیر خود عاقل است که پیش از آنکه در دامن دور و سهر خفا چون جفا خوش ظاهر
 کند و مهربان دوسی و پیریه را بدست جوئی و غایبی کل السهل لطیف الکتاب در نوردد
 اقدار خیرات سحر طبع نماید و توشه موافقت و زاد راه معاش زد و از دهن خط عظمی لعلم کردن
 انق موغل را بر لوح توبه که و ما المراء فی دینه الا کما نیر و ما علی الا مال الا کجوة و ما نده
 الا یام الا هیایف و ما حفظ فیما یله یوم حشره و نذر کی مینماید نوزان منازل دور و در آخر
 از آن ساخته بیک راه و مرکب زاد جو بهیم یاد نکر در حال میدان خوشی و ذره بند آفرین
 روز معاد صبر صغی مدو و و خصلتی محمود است قال به الامان لنعلمان نفس صبر و صفت
 شکر بر علی را فردی معین است الا صبر که جز از او سار و اجوا و سبب است که انما یوفی العباد ما
 ارجو بحسب بصر صاب و خدای نه صابر نرزد و صبر میدارد که ان الله یحب الصبر و صبر نکر نکر
 خود را بصبر مینویسد که و الصبر و صبر که الا بالله و فضیلت صبر همین است که بزرگتر از صابران
 بشارت میدهد و بشارت صلوات میفرستد که و بشارت الصابرین الذین اذا اصابهم
 مصیبه قالوا ان الله و انما الله را حجون او لیکر علیهم صلوات من ربهم و رحمة و او لیکر
 المصیبه بن بزرگان گفته اند هر چه ترا جوهر صبرست و جوهر صبرست و از سبب طایفه را
 مستولست که خدای تو موصاف با ایمان کرا می کرد و ایمان را عقیده و عمل را بصبر ایمان
 دین مومن است و عمل دین ایمان و صبر دین عود سخن از ایمان خواهر صبرست صبر علی
 بعضی الاذل خوق کلمه و داخت من نفس لنفس فوقی و صبر صبر المکروب حق است و
 نولم ارجعها اذ لا تاتت سامر جهنم ان فی الصلوة القبر فیه و ارجع بدینا و ان یقلبت

در این کتاب
 در این کتاب
 در این کتاب

دل

الصابرین

خاص را تو بدکار خود بود گفت سز گانه در ره پشوانت. **توبه کن** از هر چه از خدا هست
 سیم زهد و تقوی و بندگی را که علامت زهد است بر صفتی صالحی باشد و بلیغ از حقست ظاهر
 اذا اراد الله بعد خیر از همه فی الدنیا در غلبه فی الآخرة چون خدا را توبه بند خود خیر بود
 او را دو چیز بد زنا دتی در دنیا و رنجی در عقیبتی نازت بند از دنیا که دنی اغراق کند
 و به او الملک آخرت اقبال نماید و ضایع دیگران دامن از اوام در هر چند زاهدان از حلال
 بنز احباب هر بناید که چنانچه هر چه از حلال نیز در حلالش نیز حجاب کرا کند و ما از بند
 الاغنی قطع الحلال و الحلال و وجود الحقایق از غیر نیز زاهد راه آفرینست و تقوی
 تومنه سواد کمال است تومنه و توفیق فی طریقه از ادالتی که هر کس بانی زاهد باشد
 که راه بعید است و منزل دور و ناپید است و دل از دنیا بایستد. فان الموت میعاد
 بستر کن ان کون عدیل قوم. لکم زاد و است بغیر زاد. توشه ره باز از تقوی تا منزل
 رک و نشاء شوک. بنهر ره بغیر محفود. کرد در ره بغیر زاد کوش. بنزدان کفایت
 از دست کسیست که همچون محرم باشد در هر محرم یعنی کجام بر سر نفس سرکش کرده باشد و از ۱۹ ام
 و شجره و یا اوام گرفته و این چنین کسی را ورع نیز گویند و سید همه علمای و گفته که
 سید عالم الکم الورع و رع پر بند است از حلال بود کفایت و قوی در هر **حکایت** شکر کرد
 راه معرفت کمال بود پایش بچویند و دستش بر دیوار خانه آمد و گوید من به کمالی توفیق
 کرد و صاحب خانه را طلبید و صورت حال باز گفت و گفت دستم از خاک دیوار این خانه
 آلود شدی اختیار مرا بجل کن فقار صاحب خانه را طلبید و صورت حال باز گفت و گفت
 دستم از خاک دیوار آلود شد بود از شمع پریش کرد که چه کیش دارد کند علمای گفت در نماز
 که تقوی ایشان بدین مرتبه بهتر آن دین بر محبت پس زمار نیز بدو مسلمان شد توفیق
 مرد بود در دو جهان. بی زهد و رع کجا رسد که چنان. هر ارم اخلاص و آن سلف از
 اسرار الهی و در حدیث قدس دارد است که الاخلاص سر من اسرار او دعتی قلب
 من احببته من عباده. اخلاص آنست که خلخال از بوی خدا کنند بر آ

و ترجمه

و غرض و ریا گشته و ما عروالا بعید و الله محله صبیح الدنیا عبادت با خالص نیست گویست
 و کز نه آید زنی غرض نیست. جوهر روی بر سبیدت در خدمت. اگر چه ملت ز چند است
 کلید درد و زنی است آن ناز. که در چشم مردم کند کس کذا در دراز. دیار علی شکرست خود
 نعو لا یستحق عبادت در احد عبادت شکرست بر تابد **حکایت** روزی عفر ابی المونسرا
 بالکافور جنگ میکرد از عرکش در افکند و بر سینه اش کافور صیور بر و در مبارک حضرت شاه و است **نیت ۴**
 بنیاه افکند امیر از روی سینه اش بر حاکم و او را بکشد است آن کافور صیور و کف با عیال
 غایب شد و باز بر او ناکرد در کف از برای آنکه چون صیور در روی افکند ز نفس من صیور
 و کف با کجا بر من عاکب شد باز بر او ناکرد در کف از برای آنکه چون صیور در روی و کف
 پدید آمد و من این کار از برای خدا میکنم این زمان که نفس من در کف شد و شکر پیداست لا اله الا الله
 نماند ترک کرد هم و در مشق آورد. چون در آمد علی از رنزا. شکر را با بد میگذرد سزا
 چون صیور از آن حتی در روی من. نفس صبیور و در کف خود من. نیم بر حق شد و عیال
 شکرست اند کار حق نبود روا. که این بشنید نوید پدید. در دل او ناکر زار تر بر
 سیم تو کل و از عبارت از قطعه نظر از همه آلات و کباب و اعتماد بر حضرت سبب
 الکباب و هر که در مقام رسد قوس بر سر حلق کرد و قال من اجبت ان کون اقل الناس
 فلیتوکل علی الله یعنی هر که خواهد که قوس ترین مردمان باشد کوازیب بکند و در هر سبب
 کن و بعالم تو کل در آتی او غیر تو کل تو کل بوی که در دهستان مشق همه کار از من شود
 تر نیست التوکل فی الشکوک و التوکل فی الملک الملوک. تو کلما الدنیا فی کل حاجه
 اردت فان الله یقوی و یقیر. همین تو کل کن ملرزان پا و دست. زرق توبه تو تو
 عاشق تر است. که ترا عیال بر روی زرق آمدی. طوبی را چون عاشقان بر تو زدی
 این باب و لززه زخوف جویع حیات. در تو کل عیال تا بند زیت. صقیف تو کل
 آنست که اگر آسمانی روین شود یعنی از دیاران بنیاید و زمین آسمانی گردد یعنی از دیانات
 نروید نه داند که خدای از تو آموش نکند و زور بدو رساند **حکایت** اصحاب شکر صبیور

پیش در آورند و گفتند بخوابیم که روزی طلبیم گفت اگر میدانم که کجاست طلب کند گفتند از خدا
 بخوابیم گفت اگر میدانم که از روزی شما و اموشن کرد و بجوایید گفتند در خانه روم و
 بر خدا که گفت از ما پیش حق گوشت گفتند من جسد کنم گفت ترک جسد کنید و کار بکن
 گذارید که کار و زرق است گفت الاله بد زرق کل بدین و اما کل عارتی و بی زرق
 و الزرق پس من تلفت ناظر سلیمان الی الان حین بسبب روزی از آنجا که
 اند آن خود را اینجا که ترا داده اند شرم ندارم که غم مان خود را لایحه نصیب تو
 بود آن خود را هر چه که روزی است رسد در زمان و آنچه نباشد نرسد بهمان بنی
 آنچه بخوابید رسد وقت بهبود بنا شد کشید و در روزی قناعت حاصل کرد
 و شنوات نفسانه و تمناات حیوانیه بر طرف شود و حیات طیب بد آمد که طبع
 حیوانیه و ان باقی اکثر علمای مرتبه قناعت است و هر کس این مرتبه یافت غرض و جهان
 کرد که غرض من قناعت و بکنه فی نهایت رسد که القایه کند لایق قناعت کما یسیر
 حاجت و از خالص غنا گرداند و هر که در کج غرض است یا بکنه قناعت خود را سعادت
 هر دو سر است در رگاب او زند کسی که غرض غایت نیافت هیچ نیافت که در رگاب
 قناعت نرسد به نرسد غرض النقص من لزوم القناعة و لم یکشف الخلق قناعت
 کما یسیر تر کتم تعلیم که در اکثر این صناعت نیست و قناعت کزین که در عالم
 کما یسیر از قناعت نیست سکنه غزل و آن اجتناب است از مخالط خلق
 و حفظ شدن از محبت تا جبهه قال البنی ص الوحدۃ خیر من جلیس السوء و در مثال
 آن آید که من قنات الوحدۃ قال العزله طایب آورده اند که سفیان ثوری زیارت صادق علیه السلام
 آمد و گفت یان رسول الله من ینم که غزل دوست میدار گفت آری از سفیان در غزلت
 رحمت و در وحدت سکون دل نم آید نشاء لا یخیر من لوحده و من التوحد
 فی زمانه فازد دین الا خافیس من مودة الا التملک بالکسان و بالید فاد استیقت
 از کما فی قلبه عانیت فیه یقیم هم الکود رفیق عز دین منزلند یلیم بمبار توار بر

فی اقله هوادار تو باشند از من مشی رقیبان ریایی بریدن بهتر است از پشیمانی و در مشی
 معنوس بدان فواید غزلت و خلوت بدین نوع میکند کینه خلوت هر که عاقبت قناعت
 عاقبت از آنکه در خلوت شغافای دلست ظلمت جبهه بهر که ظلمت مان خلق سر بر او اندک کرد
 چای خلوت از آنجا که باید نرسد بهار پوسین بدی آمده بهار از رخا از یار ناجی
 ای رخا من منشی بیک جوسدان جهان به منشی رخا و از بهار است از ترک رخا خود و خود
 را تسلیم رخا حق کردن و تسلیم شدن بر همه احکام حق را و ترک پذیر خود کردن و گردن بستن
 خدا نهادن قاله الرضا بالوفا و باب الله الاعطاف فباکیر و بهر است اولی الرضا لند و آن
 مسلم است و حقیقت آن سکونت در تحت حکم حق و چون بنده از حق خشنود و بدان
 نشانه خشنودی محبت از او مال قال بقه رضی الله عنه و رضوانه دوم رضا بدو دان
 عار حینت و صفت آن سکونت در سایه سیم رخا در و آن سوغتی است و حقیقت آن
 می رضا بودنت و کم کردن رخای خود در رخا حق و بیکلی ترک اختیار خود گرفتن اگر
 چه فی نفس الامر خود اختیار ندارد و چنانچه گفته اند اختیار برین مارا و تو میگوی که
بست ما بدست یار دادم اختیار خود را البین و صفت سحر بقیای الی الی ما یملأ
 با یوس و سهلا با و فی صفت ادیم الحذق من تذلل لا خضم با رخا فلیم اریک بالذق
 ای عزیز در غنا غره محبت است هر چه محبت بیشتر رخا حکام دوست را بیشتر نا حق که هر چه
 از او آید بدین خوش بر آید و در افعال است که قرب الحیب ریب هر چه از دست تو آید
 خوش بود کریم در بای بد آتش بود و حین مقام گفته اند و کلت الی الحسب ای
کله فلان کشاء اجاب و ان شاء الله بکذشته ام به عیلت خویش بد و کر بکند
 و کر زنده کند او داند کنت دیگر معنای که حقیقت حال صفت و احوال صفت
 راجع بهما از اصل است لول تعین قال الله و اعبد ای حق یا نیکو البقیه حک
 رسول الله علیه و آله فقال مشی بالکاء و لو از دا و یقینا مشی بالکاء یعنی حق است
 حکایت حکم در عیس که او بر آب میرفت و قدمش نرسد مجاب تجسم خود در

بسم الله الرحمن الرحيم

و در نزد صفات سالک محو صفات کبر باشد و آن را در احوال آنی باشد که گفت همه و شیطانی
الابریم در مقام است و در این حال کوبند و شنود و خرا و بینش این العارف فرایه فلا
ناطق بنبر و لا ناطق و لا صاحب سوا لی من جمیع الخلقه خود هم کوبند و خود میشود غیر کسی است
این سخن را همه جا سر بلند میگویم و هم از این مقام خبر میدهند مشغول با جو نام و نوا در
زشت با جو کوبیم و عهد در زشت با جو شطرنج اندر برد و مات بد و مات با
نت از خوش صفات تا نشد معلوم کسی این سر نیافت و در تو خوار از نظر باید
نکته دیگر گفت معرفت سر راه مال نیست قال الله و ما خلقنا الجن و الإنس الا ليعبدون
از لایعون و قال البیضا عرفکم بنفسه اعرفکم بریه و قال هم حین یسئل عن الموقف الموقوف نور
موقف نوریت هار معرفت نوریت سوزند و عین کنند و در شش کنند و هفت شاه و هشت
عشر میو باید که من عرف نفسه فقد عرف ربه از من عرف نفسه بالقبایه عرف ربه بالقبایه و من عرف
نفسه عرف ربه کربا و من عرف نفسه بالقبایه عرف ربه بالقبایه و من عرف نفسه بالقبایه عرف ربه بالقبایه
و من عرف نفسه بالعدم عرف ربه بالقدم از من عرف نفسه بالعدم عرف ربه بالعدم و من عرف نفسه بالعدم عرف ربه بالعدم
کوبند معرفت سه قسم است معرفت عام و آن بر اساس و غوث و شواهد افعال است و معرفت
و آن بر حالات و مکاشفات و مقامات و احوال است که از او ادوات و جد خیزد و معرفت
احض بر حقیقت شایه بدان است و آن قطرات سحاب الغیب که بر ساحت از بحر قیون
برشایان بار و طایبان سرخی را از خوانه قدم بعد بجا میسراند و درین مرتبه حق را بچشم
کمال عیانیم عرفت ربه که قال عرفت ربی برنی بخودش کنش خلق توانند ذات او را بد
توان دانست خوش بداند از تو زیاده از جای نشانی خدا بداند از این مرتبه حق
معرفت شش قسم است و آن انصاف بدین اوصاف سه قسم است در و ارا ملک معرفت تواند با و اول
صفت و آن عبارتست از ترک فضول و مالهین که کلام بسیار در این امر است قال من ضمن کلام المیزان
مالا یعین سکوت کلام زبانت و در همه احوال زبان خاموش بهتر است چرا که نجات در خاموشی
من صحت بخار آفا را حد است که حواله بین عربی را گفتند ما را چیزی بیاورد که بدان نیست
روم گفت بر کن سخن مگو صد گفته توانیم گفت و خبر مگو به چهار سخن از ملک چهار سخن گفتند

که هرگز از کجاست اول کسی گفت که بر آن گفته بر کن زبانی بنزد ام و بر سخن گفته بسیار
خود و ام ما ان ندمت عما سکوتی مکررة و لقد ندمت بما الکلام و ارا دهم میفرماید آنچه
گفتم توانم گفت اما آنکه گفتم در مقام یافتیم خود خاقان گفت چون سخن بگویم زبانت خاموش و چون
بگویم زبانت من شود و خبر مگو توانم بود چهارم را می شنود گفت هر که سخن گوید اگر در آن مصیب
باشد در عین حال باید و اگر محفل باشد هیچ سودی بدو نرسد و در هر دو حال خاموشی اولی باشد
مصلحت است زیرا که در مقام یافتیم بود در مقام راح این پند بجا بیاید در مقام یافتیم
بزرگان در دست خود جمیع قایل و کل شرا ذکوة و ذکوة البدن الجمیع و ان راه حق نرسد خود را
بکسر نیکی خود کند تا بیرون معرفت در دل ایشان گشاده گردد و چون معده از طعام پر گردد
علم و حکمت را در درگاه جانی نماند از عقل عیان یافت که سه چیز در آنجا که اندر سار گفتن
و سار خود در و سار صفت و هرگز در آن سیر حال نرسد و سار نیز این سخن از آب روان
این سخن را که تو بزرگواران کم خود و بهار رحمت نکر پیش خود و پیش نکر بیشتر کم خود
بسیار کن است پیش خود را فایده آشتی سیبوم سحر یعنی سوار در شها قال الله تعالی
جنوبهم عن المضاجع و قاله صلوة اللیل سراج لها جهات فی الغیر سار را خاصیتی است
که بخواهد از اعمال عین بزرگان گفته اند در سکاتان دوست با کلمات میگردند عکس که
گذشت را از ماضی صادق نماز سازد او ای الله تعالی داه و داه و داه و داه و داه و داه
محبتی فاذا جن علیه اللیل نام عن العین کل حبیب حب خلوه جبینی یعنی عجب از کرمی که
محبت با من کند و چون شب در آید بپوشد بستر غفلت آیانیت جبین که دوست خلوت با دو
دوست دارد و در میان با حوالت غلبه بر کار عجب الحکیم گفت بنیام کل نوم یا الحی یا حام
کریم عجبی شب ای مه نقار و من نماند بنویس که بقا یکیشی بیشتر که مرسد فاما که سانی نیوکتا
عطا خلق نجسند و الحاشان جمله شب قصه کسان با خدا را که بود عاقبت خلوت طلب
تا غم دل گوید بادل ربا چهارم صدق قال الله تعالی یا ایها الذین آمنوا اتقوا الله و کونوا
مع الصادقین و حال البیضا علیکم بالصدق قالی الصدق بیه و ان البیضا بعد الی الحکیم

یعنی برین باد و هب و کبریا که صدق بگوید و بگوید راه نماند جز اینست از جمله خلق
 را آن خاصیت بین که صدق را از برای او صفات روحانی را از صفات شیطانی مجزیه و بقوت
 صدق تمیز نتوان کرد و عادت عام را از صفات خاص جز باین صدق نتوان تشخیص
 و تشخیص صدق که حق اند که کم مقدم صدق در شان ایشانست از غیر موقوف
 صدق از طالع عساقوت نظر لطف خاصه او است که مخلوق را از ظلمت
 آب و گل مجرد و مصفا سازد و کعبه دل را که محرم و منظر معتبر است بی هوا و جسم
 م در خیال قابلیت مگر تجلی انوار صفات نبشده و مطبوع نفس را از صفات آلودگی پاک
 اطمینان رام کند و با بول رساند صورت را یعنی پیوندد عام را بر ربه خاص که صدق
 نالوا جانالوا دلت را دم زد که رکنی که جان را بنور حق آراستی ترا صدق اگر میکند بر
 بدو که تجارت پس بر خودی بر کار اندر رکنی کن نماز که مرسد کردی و مرسد کار **حکایت**
 و قتی حاج طام مقدس بن بهر کرد و کسان فرستاد تا او را بکشد و کشت و بگویند
 حبیب بخیر آمد و گفت از کس آن حاج که بحیث ام حبیب او را در صومعه آورد و حسن عبادت
 مشغول شد تا که کسان آن را آوردند و دیدند ای حبیب را گفتند حسن بهر را دیدی که گفت
 دیدم گفتند کجاست گفت در صومعه آنجا است در آنکه خداوند حسن را از چشم ایشان
 پنهان کرده و او را ندیدند و پروا آیدند و حبیب را سر زدنش کردند که خود را زاید
 عابدی را در دین گفت و بدقت حسن با حبیب آغاز عذاب کرد که بر او چنین گفتی و ایشانرا
 بخیر راه نمودن حبیب گفت که اگر مرا گفتی که او را ندیده ام تو مرد روح و بدن و نور سیدی
 و درست ایشان که قرار شد ای ابا برکت رهن کوی صبار عالم در پیش نظر ایشان حجاب آورد
 تا ندیدند و در امان ماندند پس معلوم شد که امان در رکنی است و کجاست
 از کجاست گفتی و کجاست از منم رستی اگر رستی سمع نکردی قال الله تعالی ان فی ذکر الله لایعظم
 بگویند و قال الله تعالی فی عبادته سقیم منه یعنی فکر کردن در عبادت
 قدرت خدای و بدایع خلقت یک است بجز آنست که شصت ساله عبادت و طاعت

این حدیث را در کتاب
 التوحید و التمسک
 فی التوحید

ای عزیز هیچ طاعت به از فکر نیست که خدا از فکر را در عبادت قیام و معبود و ذکر و الوجود
 اراد فرموده که از این زن مذکور است فیما و معبود او را جنویم و بگویند و بگویند
 و از این و فکر و نوخت یکی در شش آفاق از امارات صفت و یکی در صحنه
 انفس از دلالت حکمت و تطبیق کردن علامات آفاق با دلالات آیات انفس با خال
 است و سببهم آیات فی الافاق و فی انفسهم میدانی و سبب و در فرجه است و این مختصر
 احوال شیع آن معانیست **حکایت** قال الله تعالی ان فی ذکر الله لایعظم
 فقد اوتی حیل کثیرا و قال الله تعالی ان فی ذکر الله لایعظم لایعظم لایعظم لایعظم
 هر که را جوهر عزیز کم شود و چیز نفیس از او در معبود ماند مگر اگر در حقیقت آن مصروف
 دارد و دلت عالی بر و طالع الله آن معبود بر قدر حکمت که بر توحید از انوار معین
 الهی و قوت آن عطیه که معیت است از بوارق عالم قدس جز حکیم العین و کامل الفاتر نداند
 و حکیم کامل را سطا طالعین بگوید حکمت احسن المدوحات و کفایا فضلا ان الجواهر
 از هر بر در بلبلستان میوه نهالند و آدم حکمت با وجود الله گفته اند و حق عالم را **حکایت**
 میوه است و لذت این میوه از حکمت ایشانست در ضیعت این جهان و میوه
 مایم که خرم بر درخت او بدینیم سقط بشود درین باغ آنچه خوانند حکیمان میوه های
 خوش طعم اند حکمت گوش اگر منی خردمند بر از جهل و با حکمت پیوندد و حکمت
 تمام شدن معالت بعلی و شکر آن در وجود آوردن او در غی و غفلت تمام
 تر از ماعده و محکم تر از بنیاد و از افلاطون حکیم منقولست که اذا علمت من عک
 انک لا تخرج بالمدح ولا تحزن بالذم فقد صرت حکیم و این معاست که حکمت مدد ظهور
 معرفت معبود و این مرتبه بزرگست و از این گفته اند مدح و ذمت که تفاوت میکند
 بت که را بر این که او هست میکند دیگر منوفا بد که و الحوق رفیع یعنی خوف بر است
 در راه سلوک چه همراه مشکل توانی براه رفت که الرقیق ثم الطریق و عمر ای که است
 را در رفیق مدد کند و کسب طلب را نیاز یابد آت در کار آرد و خوفست که چون خوف

بریند غالب کرد و غشی و خفقان ظاهر کرد و تزد و بعضی علما خوف بر رجا میست
 زیرا که وعید و ان تنگ الا دارد و عامست و وعید و ثم نخی الزمن اتقوا حاضر و کس
 از سر کار جز به نشان ازین نیست در مقام خوف و خشیتند اما اگر عرقا و ارباب
 حال میگویند خوف و رجا برابر باید لحاظ کرد و وزن خوف المؤمن و رجا و کمال
 اگر در دوگان اعتقاد بر سر چهار سوی عرفان میزان اعتبار و اختیار نمودیم واحد اهل
 ایمان را بسنجند باید که مساوی باشد از برای آنکه ایمان در راستی میزان نسبی دارد
 محمودان از وفاست ملاقه از صفات و دو پله اش خوف و رجا اگر جانب
 خوف را زیاد نمودن عقوبت کرد و دوزخ و عذاب من رجا و الا الضالون و اگر رجا
 غالب بود مانع او از کفر و ایمان مگر الله الا العدم الخاسرون پس سرچشمه ایمان با
 که بدین دو بال اقبال و بدین دو جنبی و کجای در میان توحید طهر آن کند تا بشیانه
 وصال تواند رسید **حکایت** یکی از بزرگان صحابه فرمود است که مرا خوف و رجا است
 که اگر روز قیامت مناد بر ندا کند که از اهل عرفات بگریس را بگست که بدین
 برند همان مردم که من آن گس بشم و رجا غلبه است که اگر بدین نوع ندا کنند که از قی
 معشر بخشید بگریس اهل یثرب تصور میکنم که من آن گسم و این نشان اعتدال است
 دو صفت غافل مشو که در کعبه بدان در آید و در سنگ لای با دیده پنهان بپایند اند
 هم میباش که رندان با دیده نوشی ناکه بیک خروش غنبل رسیده اند و حضرت آدم از عیالیه
 الحیه و الدعا ازین دو مقام بدین کلام سعادت انجام خبر میدهد ایاه حب الذین
 لا یعظمون فان الاله رؤف و رؤوف ولا تزل حلیه بلا عذره فان الطريق مخوف و مخوف
 ان عذرت بر تو نور رجا حاجت در انور ساز که فیض رحمت عام است قال الله
 تعالی ربکم کان فی الرحمة و در تفسیر این آیت آورده اند که خدای تعالی تو را شوم و بدست قدرت
 پیش از آنکه آید با تو و زمین و در محنتی از نماز و عرش پنهان کرد و معصون آن که
 ان بود که سبقت دینی غیبی و از حضرت رسالت فرمود است که فرمود که لعن الله المظفرین مثلنا

یعنی سببار فرمود که لعنت بر خفزان باد پس بدینکه با رسول الله این منور آن که ندانند که موجب
 و سخط شد اند گفت آتین یقظون عباد الله من جهة ان کس که نومید گردانند بندگان
 خدا را از رحمت خدا با آنکه خدای تعالی بدین نوع است میدهد فلان عباد الله الذین عرفوا
 بما انفسهم لا تعطوا من رحمة الله اگر کثرت بسیار است اما رحمت او بترتیب است
 ذنوبی کثیر لا اطاق احصاها و عفوکن من ذنوبی اجل و اکبر فعدو و ستغنی رحمة منک همنا
 کما یثاب و ان فی الیه فی العیانة افقر و در مقامات یکی از ائم علیه السلام و حضرت ابی لثین
 جلب و جنت خطیبی فرمود که من ذنوبی اجل و اوسع و همین معنی را در کتب کلام گفته اند
 یارب کتم زهد و رقت اما کرم از ان فرزند است جرم همه عاصیان تا محبت او از اول و در رجا
 که به نظر برساند بار رحمت تو کم که آید از عرش تو که تا اوقات رجا سر کسنگان بود و طاعت
 و غفلت را بر منزل نجات راه می نماید استعنه بوارق خوف نیز موجب ابطار افعال متوسلین
 متناهی میشود که در یقینی و هو خائف من عذابی آتیه هر که زودان قیامت بگریه خوف و خشیت
 آید از عذاب و عذاب و عذاب و عذاب که در این که ناخوف نمیشد بشارت را خوف رجاست بجا بود
 ترسد زمین شادش کنیم و ز عذاب و دوزخ آزادش کنیم هر که در خوف این سازش هر دو ترسد
 آید از من کتم **حکایت** دیگر گفت شوقی که در غیبت به آنکه شوق تره محبت است و بتجسس شوق بزرگتر
 حال است هر عاقل در خانه از آنکه چون شوق حاصل شد از همه چیز بازماند به از روی و بداند که
 حنا از سلطان العار یعنی در سر نهان کند که فرمود که خدا بر اینداند که اگر از دیدار بازماند
 هر دو ترسد بعبان آید و فریاد کند خای که کافران در دوزخ و دیدار غیبت و رجا را می دانست اگر
 زهریم و تو را کشند از دوزخ طوبی را **حکایت** دیگر فرمود که خوف و غیبت فقر حیات است
 و استعنا از حمت بخرق و فقر که خواهم راه بود بیکس را نمود و از نیکی است که بر اینها شود
 از دل رسل را چه میدان موعظه افکند نذر روح محمدی پیش از هر بد و عذاب و حال هر که بخیال
 الساجدین مواید دینی و موعظه عقیق بدو آن که در لایح یک الفات کرد و من قادرم از خود و عرش
 توبی - از عرش از قبله جوار رحمت کذات و صفات آدم میانه بران جایند هیچ وجهی آن

بر عا که زده ما همه عظیم و بزرگیم فما لولا انقوا لکما تقوا لکما بجز بعضیها بعضی نمی ماند
 چنانکه بر می خیزد و بعضی از ایشان بعضی را عظیم میکنند و جمعی دیگر رتبه کرامت از برای عظیم حق که
 لا تقوا آن باشند اوست و عفو و بخشش و در کلمات ایشان هم حدیث صحیح است که روزی سعد بن معاذ را
 بر دراز گشتی سوار بود و چون نزد یک مسجد رسید حضرت عمر از ظاهر آن که عموالی را بدیدم بفرید
 بسوی من میزد خود را با جلوس در محال بر من میزد که بخواهم اقرب به است است و دست و سینه فلان
 است که قال من جبر المحال او سوما و قال است یا ایها الذین امنوا اذ اعلمتکم نفسی انی المحال منجوا
 بغیر الله لکم و مراد از دست محال ترک نکن که آن در اینها و اولی است و عادت عرفا و عباد
 است که انما العباد امری بآمنه النکلت و ادب بیرون شدن از مجلس سلام نمودن و عیت چنانکه گذشت
 و دیگر از ادب حسن رعایت حقوق افاضت و آن به پنج چیز بند اول پوشیدن عیوب ایشان ظاهر
 من را می خورد و فسترا لکما کن اجبی مؤذنه یعنی هر قبیعی بنده و از اسیرش بماند به خود را
 زنده کرده بند و مراد از آن است که سرده برادر مؤمن دریده نشود که در حدیث دیگر و افقت که هر که
 برادر برادر مؤمن برادر خود برادر او را دریده کرد اند هر که او برادره گمان بدرد برادر او
 نادریده نگذارند این همان فرج ملک است بدر و ندان همان که مرگانه و دوم انصاف ایشان
 و ادن است ایشان و او و آن سخن از کاریت قال الله البلاء لکما انصاف الناس عن نفسك و
 موا ساة الا فی مالک و ذکر الله فاکمال حال که توان انصاف آید در وجود هر که در در کوع و در
 سجود انصف فبالانصاف تنزل منزل لا یستعی ان اکثراف الاملاء رسم بزرگان بود و انصاف
 کار کار خسان نیست بجز خاندان دیده انصاف جوینا بود در شمر و ذکر که چنانچه بود
 سیم و فاعلمون بعد از ایشان قال الله تع و اقوا بالعهد ان العهد کان میبلا و قال
 ان حسن العهد من الایمان یعنی بدین معنی که بگوئی عهد را ایماست و فاعلمون شعار مؤمنان است
 وفا هر کس که دارد مؤمن است هر که قدم در عالم وفا نهاد و ذکر عهد درستی میباشد عهد
 بر میان بند و بی شبهه دیو حالش تماشای چهره معصوم منور کرد و چشم چاشنی
 شایم و حیران مظلوم محط شود و کن حافظ عهد الصدق را عیبا تدق من ذلک

میتند

در شمر و ذکر

العهد صدقوا کما راب سبب مردم واجب بپز خدمتی از عهد پسندیده اند و دست نهاد
 که عهد کن تا نشوی عهد کن عهد کن سکه و فایبی بدین پیشش را در هر که وفا
 نشین چهارم شدایط فتوت با ایشان در حق و اعل فتوت سبب است در
 گذشتن از سکنه هر گاه کاران و خشم از ایشان خود خورند که و الکافیه الغبط و دیگر
 بجای کسی که با او بدین کرده باشند نیکی کرده که گفته اند بدین سهل شد چرا اگر مردی چنین
 الی من اساء و دیگر محل آید و آنرا مردمان نمودن خیر فی از جمله جوار و راه
 حق بود روزی در کوهی بر من و در خرافای پی رسید و او را بدیدم فصارا بر سکه می بند از او
 که بخت بود تصور کرد که مرا دست او را گرفت و با خانه آورد و انواع توپ کرد که هر که بختی
 خیر را شدم آمد که سخی سخن او را خلاف کند در فتوت روا شد که او را غنفل ساز و
 بکار و در داد و کار و کار پی بر آمد این مرد غلام خود را یافته داشت که اندک شغل خود را
 و بیکانه در هر دست بیامرد و در دست و پا و کاخاد و کفایتی که اگر مرا سوا فاده و گمان بدم
 که تو بده منی تو چرا انکار نکرد که گفت در فتوت نشاید فلان مسلمان را در حق خود خطا
 کردن رنجی که از هر نو بدم ترا حلال کرد هم ندانی که بدست خود تو خوردم تو نیز ترا حلال کن
 فتوت اینست هر که بر صدر فتوت بار یافت خیر ربانی سحر و کثافت فی فتوت
 کس بجای ره بند و هر که فی خود فتوت ماند مرد زنده کی که اگر خواهم مدام در فتوت
 کوشای جان و السلام سیم با ایشان جدا را و موا ساة کن کردن قاله مدارات الناس
 صدقه و در امثال گویند و در آیه مادم فی داریم و جانی مدارات را ثواب صدقه
 معال که رایت همین ثواب است و بلکه زیادت افضل الصدقه اصلاح ذات البین و خیر ترین
 صدقه اصلاح آوردن است میان جمعی که ایشانرا با یکدیگر کشید بپسندید پسب آن گفته اند
 یکدیگر متفق شده باشند قال الله تع و لا جزی فی کثیر من جمعیهم الا من امر بصدقه او عوف او عیال من
 و قال تع العیال خیر من غیره اصلاح است و اصلاح احوال مردم بهر قدر که می باشد ثواب بر
 مبادر و در امثال آمده است که پیش و اصلاح این استینا خالص از انان الصلاح

بدی را

سختی
و عیال
و عیال

از عیال

بسیار

موفق و مسلح ذاب السخس جز القواد در صلح مسلح کوش مسلح زیرا که فلاح و صلح
 و صلح بحال بنی حق المسلم علی المسلم فی رد الکلام و عیادة المرفق فی
 الجنازة واجابة الدعوة و شتمت العاطس منو ما یدر حق مسلمانان بر یکدیگر است اول
 رد کردن سلام و شتم در ای باب گذشت و رد بر مسلمانان زیاده از سلام باید یعنی اگر مسلمان
 گوید السلام علیکم جواب زیاده باید مسلماً بگوید گفت و علیکم السلام و رجم است و بدگانه و
 اگر غیر مسلمانان سلام گوید عین را رد باید کرد فی زیادت یعنی علیکم باید گفت و بنی
 آیت کار کرده باشد و اذا حییتهم بتحية فحيوهم بحسب ما ورد و قوا و هم از حقوق عیادت
 چهار است و قال فی ان المسلم اذا عاد احاه المسلم لم یزل له خرفة اکنه حتی یرجع یعنی جواب
 مسلمان عیادت کند بر مسلمانان همیشه باید در جیدن میوای هست تا وقتی که باز گردد
 و دعای چهار است یا است خصوصاً آنچه برای عیادت گفته شود چنانچه در حدیث آمده
 که اذا دعیتهم فرفیقاً فالتوا فانه ان یدعواکم فان دعاه که دعای الملک یعنی چون دعای
 را عیادت کنند از و ایس نماید تا نماز دعا جزو بد کرد برستی که دعای او همچون
 و شکان است و دعای و شکان مشک مجاب بود پس دعای او نیز مشایب است
 و سنت است که دست بر سر عار بند یا بر پشت فی او یا او شخن خوش گوید و در خوش
 شدگی او سعی نماید که فایده عیادت اینست جو روح بر تنو اگر نفس
 از چهار قدم ز رفت و بر سیدش در نه مدار هزار شربت سیر و محبوب چشم
 صاحب معین باشد که بوی صحبت یار و در مثال آید که لعاد الخلد شفاء العلیل
 و دیگر گویند العیادة عیادة شکل عیاد از بنظر عیادت است اما بنظر رعادت
 زیادت است و سیوم از حقوق اتباع چنانچه است یعنی در جبهه مومن رفق
 و در ان احوشما و عود است قال فی انیه جبهه مسلمانان و حبس با و لکان
 حق یصل علیها و نوع من دقها فانه یرجع من الایام بغير الین کل قیر الاصل احد و من
 علیها ثم یرجع قبل ان تدفن فانه یرجع بغير ایل یعنی هر که پروا کند جبهه مسلمان را از

تاریخ
 فت الیاد
 شترها حق

و قاطعاً سر قاطعاً
 و سر قاطعاً
 و سر قاطعاً

ایمان و حبس یعنی خاص برای خدا و تصدیق کردن حرفشانی را که وعده کرده است و طلب آن
 و چون پروا کند و باشد تا پروا نکند از نرد و لغو دفن او خارج شوند بدستی که باز گردد
 و او دو قبر اطوید از نزد هر قبری مثل کوه احد از بزرگی و هر که خاک دارد بر جبهه و باز گردد و قبل
 از دفن او بدستی که او باز گردد و او را که قبر اطوید از نزد جبهه شمس جبهه را نوار سار است و باز
 مقبره این احوشما و است از نرد در زیارت کرد تا قبر با فواید است اول آنکه بدن مقبره مذکور است
 قال فی دور و العید و فانه یدر الموت زیادت کند قبر تا راب بدستی که آن باید و بعد هر که را دیگر
 و عاکر دما است فراموشات را که خدا چند بدعا اعیان دارن بود که هر که رسالت میور که
 یکوستان فرمود برین سلام کرده و او را نوازش آفرینش خوشی و در حدیث آمده است
 که خدا چه و چون یکوستان رسید بر روی بخت یار کرد و گفت السلام علیکم یا اهل القبر یعنی
 نا و لکم انتم سلفنا و نحن بالآخرة و دیگر طلب یار کرد و در حدیث از ثانی که فقیه یکی در حدیث
 خلاصه اذا تجیرتم فی الامور فاستغفروا من العیور ای من غیر فایده کلیه در زیارت عیادت
 است و استاده است و توفیق این سخن چنانست که روحی فقیه کب دارد و حکمت وجود آلات
 و فقیه تجلی ندارد و بوسطه عیادت دنیوی و روحی و فقیه تجلی دارد و بسبب مجرد
 از عیادت اما فقیه کب ندارد و حکمت خدا ان آلات پس هر یکی حکما و دیگر است در این
 خاص و چون زایر از فقیه خاص کب نماز و دعا ببرد و روح جواست در برابر یکدیگر باشند از انوار فقیه
 فقیه تجلی نفیسی روح زایر بد و هر دو روح جواست در برابر یکدیگر باشند از انوار فقیه
 عکس بر کرده و کمال این صورت و فی روی فایده که میان آن دو روح فضا است
 تا به جنت فقیه از یکدیگر محالست جاذب هر جنب را هم جنب بر جنب است
 عاشق جاودان و غیب خویش را کند جذب این بدان طبیات طلیس بر روی بخوان
 تلخ یا تلخ یا تلخ شود کسی دم باطل فرستد شود طلیات آمد بسو طلیس
 لطیف الحشیات الحشیات است همین هارم از حقوق احایب دعوت است چون
 کسر او را بمانی خواند باید که از آن شک ندارد و بدایع او را حق مسلم بجای آورد و با

و در حدیث از ثانی که فقیه یکی در حدیث

جنت دان

یقین

قال لودعيت الى كراخ لاجبت يعني اگر در انجا نماند طعام ایشان ما چه کوفند بر سر ایشان
 گفتم چه این معنی و دلیل بر کرم خلفت و ثواب هیاض و ابرو همان دارم بعد از این حد که خواهم
 شد سم از حقوق شصت عاقلست یعنی جواب او باز دادن و از بشو علی بنده که چون
 عظمه زند خدای را بگویم و اگر بگویم جواب می نماید گفت قلم را و اظلم عظمه احدکم
 محمد است فشمته و ان لم یجد احد فلا شتموه اما اگر گفت آلبسته جواب او باید گفت قلم را و اظلم احدکم
 فلیقل الحمد لله على كل حال و لیقل الذی یبرک علیه من جملک الله و لیقل الحمد لله و لیقل الحمد لله
 و جواب عاقل از سر کرت اید بلیست اگر خواهد بگوید اگر نخواهد بگوید قلم را شتمت اخاک را
 خانه زاده هنوز کام و جفا که ادب عطا من محمد و شتمت است ادب تناوب یعنی دیان دره
 و احسان است که حال را از ادب احکم خلیفک بیده یا فقه خانه الشیطان بدین معنی
 و خانه دره بدین آید یکی از شما گوید دست بردمان نه که شیطان آن در ادب داخل شود ای عزیز
 ثواب و دلیل غفلت و عظمه نشان حضور و لو اکمل آیت که عظمه را میگوید که از
 و دنان دره از شیطان و قال ما را از اسبج العظام و بکره الشاور و بحقیق این سببه
 لا یقاسه محقق بنده است کمال خاص در ادبها رخ رده در ذیل اخلاق و نور
 اهل نریج و همد است هر و هیا شمل بهیشتی که از مذمت جند و فیه و خلا لیم معلوم کرد
 و کمال اول قال من کان یومن بالله و الیوم الاخر فلیقل فی راسه لیسک
 شوماید که هر که ایمان دارد بخدا و بپرو فرقا جنت کونین نیکو کور یا فاموش باش سکوت
 لکام زبان ناز ناگفت محفوظ ماند تعاهد کند از الله ان سر به الی البر و فقل
 اگر سلامت خواهم همیشه جانت را نگاه دارم در دین زبانیت را اما سخن بر چهار مرتبه
 نام تعجب و آن سخن محبت و دعوت خلق براه دین و قسم تمام فقر است و آن سخنان باطن
 و آنچه مرغ از آن نمی کرده و قسم آنست که هم در و نفعست و هم فقر آن سخن در خلافت
 و مجادلات علمی و قسم آنست که در و نفعست و نه فقر و آن سخنانست که مستغنی خدا است
 اما باطل حیف و ما در بیان قسم ثانی نکته جند یارم و جزای هر که از آن سخنان که نمی گذشت

زیادت

از صفات

پنهان کنیم نکست از جمله آنکه سکوت از آن واجبست غیبت کردن برادر و
 قال الله تعالی و لا یفتی بعضکم بعضا و قال ص الغیبه اشهد من الزنا یعنی
 گناه غیبت تحمیر و زیاده ترست از گناه زنا و بعد از این سخن دعوت گناه زنا
 نه کور خواهد شد ای عزیز غیبت کردن نامه عمل را از طاعت پاک کرد
 و از محبت پر سازد و در آثار آمده است که روز قیامت نامه عمل بنده پرست
 وی دهند در آن هیچ طاعت نه چند گوید الهی این نامه من نیست خطاب
 ای بنده من غلط میکنم نامه توست اقرا کتابک گوید الهی من در دنیا کار ندارم
 و روزه داشتم و زکات دادم و از من خیرات و حسنات واقع شده و یکی
 از آنها درین نامه نیست جواب آید که آری این همه کردی اما غیبت نیز
 کردی ایجه از طاعت کردی می دیدیم و ایجه از غیبت می گفتی می شنیدیم
 حسنات ترا بد آن کان دادیم که غیبت ایشان می کردی تا تو بر اسط
 غیبت ایشان بد و رخ روی و ایشان بسبب طاعت تو بهشت حکایت
 روزی کسی حسن بصری را میبیتی که حسن زمو طوطی حلو پیش و میبرد
 و پیغام داد که شنیدم که بعضی از حسنات بدیوان عمل مافرت سادی مایز
 ترا حلو ای فرستادیم تا دلمان شیرین کنی و شیخ شیراز گوید من از نام
 مردم برشته برم گویم بخیر غیبت ما هم که دانند پروردگان خود که طاعت
 همان به که مادر برد و غیبت شنیدن نیز گناه است چنانچه حضرت امیر علیه السلام
 که اسامع الغیبه احد المتعاین و شمسک من سماع القیص که عون الله ان
 عن اللفظ به فامک عند سماع القیص شریک القابله فاقیم شیر کوشی
 منیر بر لب غیبت کران تا تو هم ایثار بیایی و در آن حکایت شیرین خوش
 لوزی گفت یا ایابا من معونه شسته بودم کسی را خواستم که غیبت کنم ایابا

کثیر از لطف از بعضی لطف اتم و نامالک تا نیک توان برد و امکان باید بر دوز برای خود بزرگ کرد
 ز بهار که مردم نبرد تا برید از گمان ایشان بخوار **گفت** خواجیه فرمود که نکرید مردم را
 توفیق میکند که جنس کار مردم مشغولی باشد بدیشان و تا بخلق مشغولی برکنم خود را
 خورد و غم خود خورد که غم غم خویش است همه غمها بکشت و افروختند از غم بر غم از آن بر غم
 است که بقیه جهات خلاصه فرم کنی و به بد و نیک ایشان و به نیک و بد مردم و به نیک و بد
 مردم مشغولی نماید و نه به بد ایشان بلکه با خود بر دوز و به نیک خود که را به دور دوز
 در پیشست و چون مادم اللغات حقیقی در پی **گفت** بزرگی از مساوی و ال کرد که در عالم
 بکشی گمراهید که از و توان گفت فرمود که من در عالم بگردم دیده ام گفت معنی این
 سخن چیست و آن مردم مردم که راست گفته گمراهیدم که سوخته بگو مردم میکنند
 و هرگز بر گمراه نشیندم او را نی مردم بگویم و یکی را دیدم که از نیک مردم میگفت و باز
 به مردم و بجز استو بود و در حال خلوت داشت او را مردم تمام میدانم به عطار گوید
 ترانها نیک و بد همراه شد نه چنان دل بینا نه جان آگاه شد نه عابد غم نیک و بد خلق خوار
 از نیک و بد خویش جدا بجز **گفت** ای عزیز نیکو مردم گفت و صحبت خوشگوار با هر خلق
 حبیب و عیب ایشان گفت چه گونه بد مال مولا تو دو المسکن و لا غیر تو مولا تشبهوا عو را بهم
 خانه من یقین عورت اخیه المسلم یقین الله عورت و عفت نسبه الله یقین و لوی عورت رقیه
 میشود که مرید مسلم آنرا و سرزنش میکند آنرا و از آن عورات ایشان مرید یعنی افعال
 قبیحه ایشان که آنرا باید پوشیده ظاهر میکند که از آن عورت مسلمان رو و خدای تعالی عورت
 او کند و هر که خدا را قدری عورت او را در آید فقیه کند و کوا سباز دو اگر هم در خانه خانه
 خود باشد و محفل از نهنگان است که هر که خواهد که عیب مسلمان ظاهر کند آنرا و از آن سازد
 خدا را عیب همان ظاهر کند عیب را رسوا کرد الله و فقیه هر چه تا مرئوس رسد آن عیب
 عیب جوینده و دم باید که در حق و نکر و اگر عیب دارد و از عیب دیگر نفس زند و اگر
 عیب ندارد عیب چون مردم را عیب تمام عیب خود را از آن بگذارد الله معنی عیب

عورت

هر که

عبر اندی اعرف فی حق العیب کامل در انجیل دارد است که عیب خلق مکره چون خداوندان
 خود مکر چون بندگان خاشاک در چشم دیگر مرئوس در حق در دیده خود میکند اهل
 عیب اخراک بالایعاب و نفی العیب لا تکره و بهر فی العین منی العذیب
 و فی عینک الخبیث لا تکره عیب کثرت مکر و احسان خویش دیده و و نه بد
 بکرسان خویش در همه چیز من و عیب هست عیب را کثرت مکر آورد بدست می کشند
 ز زبانش زشت کنند حکیم از فی کار رسد دیگر فرمود که تا جایی میکند معنی
 در بهای چیز مراد میکنند که آنکه نیست خردن شد که اگر نیست خردن نه آن طبع و
 اگر فک خردن نیست مکرست تا مکرست هر چه خود بر خردن آن و این مردم
 مذمومت اما مکر تبعة او هم بهایش باز کرد که ولا یحیی الله السی الا باطله
 و قال من خیر لای حیه قیه به هر که جا بکند بدست کس خود در افتد بجا و خیر
 من نیک تو خواهم تو بد خواه منی تو نیک نه بینی و منی نیک انا طبع بدترین معنی است
 در آدم قال در طبع بدی الطبع سیاه که مود شود بد کار دل از غمزدت طبع عیب
 بر کماله از سیاه غرت بصف حال مذلت را فکند حاشا چه ابرو فرمود که الطبع لای
 و ثاق الذل غرت در قناعت است و خوار در طبع کما قال من غرت من قیه و ذل من طبع
 غرت ز قناعت است و خوار در طبع با غرت خود باز و خوار در طلب کفایت که مرید است
 و هو کائن صفه در نهاد کسر بر زنده از هر نوع که به غبار و شست او غش و نورانیان
 کرد و قبله انحراف پذیرد و از قله او همان ذمیر و صورت و معنی آن عود از مذلت و
 استحکاف عود نمرد که از طبع کسر از درخت طبع بر خور و که آمد برین در که بر خور
 و قال واقع طبع در ذات خود امری ناشیست اما بکر لایق آن باشد طبع کردن
 ناشایسته تر جطه اگر از گرم کنند و صفه ذمیر بکشد ابراهیم مد بگویم طبع کرد و
 الذی طبع ان یغفر فی خطیبتی یوم الدین این طبع مذموب است آنکه طبع از دخیل
 کرد مردم از کثرت بکر زنا کرد و اما این ایام طبع کردن آدم اولاد است و آدم

عبر اندی اعرف فی حق العیب کامل در انجیل دارد است که عیب خلق مکره چون خداوندان خود مکر چون بندگان خاشاک در چشم دیگر مرئوس در حق در دیده خود میکند اهل عیب اخراک بالایعاب و نفی العیب لا تکره و بهر فی العین منی العذیب و فی عینک الخبیث لا تکره عیب کثرت مکر و احسان خویش دیده و و نه بد بکرسان خویش در همه چیز من و عیب هست عیب را کثرت مکر آورد بدست می کشند ز زبانش زشت کنند حکیم از فی کار رسد دیگر فرمود که تا جایی میکند معنی در بهای چیز مراد میکنند که آنکه نیست خردن شد که اگر نیست خردن نه آن طبع و اگر فک خردن نیست مکرست تا مکرست هر چه خود بر خردن آن و این مردم مذمومت اما مکر تبعة او هم بهایش باز کرد که ولا یحیی الله السی الا باطله و قال من خیر لای حیه قیه به هر که جا بکند بدست کس خود در افتد بجا و خیر من نیک تو خواهم تو بد خواه منی تو نیک نه بینی و منی نیک انا طبع بدترین معنی است در آدم قال در طبع بدی الطبع سیاه که مود شود بد کار دل از غمزدت طبع عیب بر کماله از سیاه غرت بصف حال مذلت را فکند حاشا چه ابرو فرمود که الطبع لای و ثاق الذل غرت در قناعت است و خوار در طبع کما قال من غرت من قیه و ذل من طبع غرت ز قناعت است و خوار در طبع با غرت خود باز و خوار در طلب کفایت که مرید است و هو کائن صفه در نهاد کسر بر زنده از هر نوع که به غبار و شست او غش و نورانیان کرد و قبله انحراف پذیرد و از قله او همان ذمیر و صورت و معنی آن عود از مذلت و استحکاف عود نمرد که از طبع کسر از درخت طبع بر خور و که آمد برین در که بر خور و قال واقع طبع در ذات خود امری ناشیست اما بکر لایق آن باشد طبع کردن ناشایسته تر جطه اگر از گرم کنند و صفه ذمیر بکشد ابراهیم مد بگویم طبع کرد و الذی طبع ان یغفر فی خطیبتی یوم الدین این طبع مذموب است آنکه طبع از دخیل کرد مردم از کثرت بکر زنا کرد و اما این ایام طبع کردن آدم اولاد است و آدم

بودی الی صدا

طبع

فوق عتبات الیوم القیم یعنی هر که زنا کند خداوند او را در یکشنبه از پیش
 در بارون بگرداند و اگر زنده و کز دمان گزاید و او را در آن ملاعوب ببرد و از قیامت
حکایت آورده اند که عیسی بگوشه سنان بگذشت و بر آتش از وی مرگد عیسا
 بر آن جبر زویش یافت و شمشیر را در دودمان آتش گفت چه کرده که بدین غلاب گرفتار
 گفت با روح اسیر در او بودم که از بی زمان میرفتی و نماند است با کردی و بوزنانه افتادم
 چون مردم آواز شنیدم که دیدم بسوزانیدن از آن روز باز مرا میبوسیدند عیسی
 کردار سیاه عظم دید در کوراد پرسید که ای بار این مسکین چه میکنی گفت از آن زمان که ویرانی
 کرده اند نگردم از غنایم نموده ام با دهری که اگر بکفایت از آن در و دیوار بزنند همه آنها
 زهر فانی گردد **تغی اللذات** معنی مال مشورتها **مراحم** و معنی اکرم و العار و معنی عتاب
 سوره عبید الله **لا خیر لک من بعدنا النار** جو مشورت آتش است از وی بر سوز بخود
 بر آتش و نه سخن **در آن آتش** در آن طاعت سوز **بصر** آبی بزد آتش زن تو از روز
نکته سیم از مملکت **عقبت** و معنی طاعت را باطل کند حال مملوکم تذنبوا الخشیع عظیم
 ماسوا که مرشد و العجب معنی اگر گناه نکنند ترم بر شما از چیزی که بزرگتر و بدتر است از گناه
 کردن و آن عجب است **مصادق** آن مجرم گفت که معصیت باغزب از طاعت با عجب
 نه پستی که با طاعت طاعت خود عجب آورد و خطاب آمد که بر تو لعنت کردم آدم گفت بگویم
 گفت معصیت کردم بر هر دی که بودی بر او طاعتی که کردی و عجب آرد و معصیت معصیتی را که
 کبر و تعبد آرد و معصیت که رند معصیت بهتر است از اهدا عجب و **ل** چهارم
 قال است رب الحمد کما به الاثن یعنی شانه و غیره بر سر تنده هست و معنی این
 سخن آنست که چون هست شده ملتفت سخن حق میگردد و از صفای خداوند باز ماند و بواسطه
 آن غصه الهی بدو رسد چنانچه بدست پرستان از غیر فقر خوار از بریدن لات
 خوار است و چه خواهر بر از آنکه شریفترین چیزی که غلظت بشیر فقر از وی زایل
 گردد که چون غلایا بومن غنیزد و نه پستی که با وجود غلایا اگر چه در جهالت از مال

مسلمان دهند که بجز خدا و دیگر را سجده کند بکنده و چون خود خور و بکنند پند که در غایت می سکرا
 سجده کند پس خود خوردن تو همان عقل و دین و شیطان اگر باستان فریب که
 من باب سکرا اما بات عروس الشیطان و سیم گفته گوید فی حکم حکما میخند بر حکم
 فی مکان رنجیه که حضرت با بد چیز خور که همه چیز است که فی حکم میخند بر حکم
 کس قلم میخیزد در کشید حضرت حق تعالی با جناب از فقر فرمود و آنرا بکنند از غنای
 بدنگوش نمود و حضرت قال یا ایها الذین آمنوا انما الحزن و الحسیر الاله درین آیت چند
 ناگید کرده است و در آیت که بعد از دوست اولایا فقر را یا قمار و دیگر رشته کشید تا معلوم
 شود که ضایع قمار متلف مال و مسقط عرفان است و نیز همین صفت دارد و دوم فقر را
 بابت برستی بدایر نام و تا بدانی که چنانکه کنایه بدت از بیت برستی نیست معصیتی طبعی
 از فقر خور و نه بیت سیم باز بلام برابر کرده و آن **حرام** است این فقر حرام نه چهارم
 او را رخصت خواند رخصت بکند بر یکدیگر بود هیچ این فقر را بگویند و چنانچه
 بهی فعلی رشتن از فعل دیو نیست که در راهی عمل قبیله را از خوردن فقر نیست
 ششم با جناب فرمود از آن و آن امر است بر سید و جیب و اذعان آن لازم
 بهی نکر آنرا سبب فلاح و نجات گفت پس از کتاب آن موجب صبارت و ملاک شدن است
 هشتم دور و وسط عدالت خوانند که انما ید الشیطان ان یوقع عینک العداوة و البغضاء
 فی الخ و مع معصیتی باشد شمی نیست با خدا و با مؤمنان هم سان کرد که شراب از ذکر خدا
 باز دارد که بر صید یکدیگر و گواهد و هر بدتر از آنکه بنده از ذکر حق باز ماند و هم فرمود
 که خداوند نماز نمی کند که و عن العلو که پس نماند که شود خانه و دین بخور و در طرف
 ماند و خرازی خانه دین لازم آید لغو ذی باشد مرد لکاهی و دینش اگر طسلی نثار از خود
 چیزی ضایع کند و گوید که فلان مرقد داری و این چیز فقر است فی شبهه نکر که با هر فقر و خور
 و سخن از طبیب را بجهت ملاحظه ملت بدنی بکس داری اینجا که فقر حکم عیال طاعت
 ترا میگوید که علی شیب که خوردن فقر آنرا نداشت میکرد اندر بر است و شوی و بخت

محکم داند

والا نصار
رجس من
خا جنتوه

و هو

در این کتاب
 از حضرت
 علی علیه السلام
 نقل شده است
 که هر که
 در این کتاب
 بخواند
 از هر در
 که خواهد
 از بهشت
 وارد شود

دفعه آن علت شرک آن بلندی نمیکند. **ترا** یعنی محکوم که ای مؤمن بخور باده. **ترا** سرایم که می
 که چنانچه صلوا. **فانی** فانیان از برای کفایت خوار شدن. **بانی** بانی شده و کفر باده کفر باده
 و **صمیم** قال البقی لولا کانت الدنیا بعتل عندنا به جلیا بعوضه ما ستی
 کا و امها شریه ما میفایه که اگر دین را نزد کفر حق تعالی مقدار پریش وزن بودی هیچ
 کا و از سبزی آب **بیافنی** و از این معلوم شود که دنیای مقدار و بی قیمت نزد کفر حق
 تعالی خوار و اعتبار قال و انظر الیه الی الدنیا من ذل خلوها نقصنا الی الارض صغیر
 صفت و کما نرا از آن طرف میدارد و هر شسته محبت آنرا از دل شایسته نمیکند و
 میفایه که حب الدنیا پس کل خطیئة از غیر دنیا باز که کد کانت که انما الحیوة
 الدنیا لعب و لعب پس هر که برین بازی فریفته شود طفل راه است. **باز** که بیت طفل
 این فتاع دهر. **فی** معلوم مان که بدو مبتلا شوند. **رد** آگاه کسب که بزرگ و معتد
 نکرد که او جاد و و حیث جاهل ترین پیر زینت دستان نای و عروسیت شوهر کن
حکایت روزی عیسی مدنیارادید به صورت پرنیشت خم کرده و جاد در زمین بر
 نهاده و دستی خنابسته و دستی دیگر خون آلود گفت آری ملعونه بیت خم چرا کردی
 برای آنکه مدت بسیار بر من گذشته است بدم فرعون بی خون بود. **ام** باغ و درود
 نشسته ام از قارون و طعون جبر دارم از حال شده امی داد و اقم گفت جو حین
 پر شده و این جاد در زمین چیست گفت دل جو انان را بدین خرم گفت این کشت نکار بسته
 صفت سخن حالی شوهر کرد و ام گفت این در دست خون آلود چیست گفت در اول آن
 روز شوهر مرا بکنتم عیسی میخیزند گفت یا روح الله عجب اینست که پدر را میکنم بعد
 طالب مر میخورد سپهر را میکنم پدر طالب مر میشود. **هی** الدنیا بعتل کلین ترا
 خدا در حذر حق بطش و قتل. **وینی** جو نو عهد فرار دلدار و دیار که کشته
 در بر دارد. **سید** کشتن پیشکار در کردارد. **عاف** جو به اندل از بر دارد
 از عیسی عیسی از همه آنست که با وجود آنکه این میخیزد هر کرده ام کس بی نرسیده کشته ام

بدان سبب که هر که را خوبت ویران خود است و هر که را من خود است میل نمیکند و هر که را خود است
 خوش حال و دلی که پشت دست زد بپسینه آن زال بدگرند و از دام علانی عوانق او برهد
 از همان زندان و باز زندانیکند. **خو** تخت زندان خود را و اریان. **امن** همان خود پس
 جانهای شماست. **خود** و دید آنکه که میخواست. **کر** تو شرک آن کجین خود کنی. **بیل** راند
 بیل جان غرق کنی. **ببین** بذر از قهر آن فرعون دست. **در** میان عمر و جان مد قهر منید
 کریدید و در دل از سرور. **دار** پس دل زین جود از الغور جفت ابر المومنین الدنیا تعز
 و تفرقه و تفرقه دنیا اول بغیرد و چون فریفته او شد زبان پندارند یعنی ترا از خدا
 باز دارد و بجزد مشغول گرداند و با این همه بگذرد و بیاید. **کن** غریبا و جعل الدنیا سبیلا
 للعبور. **دار** نفس الدنیا و لا تلکن الی دار الغور. **منقر** آن کفر ام. **همان** شناخته اند
 دوروزه بدک اقامت در و نداشتند و چگونه کس دنیا را جانی اقامت سازد و او
 بلیب بر سر راه کار و امانت و ولایت مردم و هیچ عافد بر سر پل خانه نگیرد قال الدنیا
 قنطرة فاعبروها و لا تغروها این سخن خوب گفته چون سر انجام ازین خواب رباط رخت بر
 بت بابت نالام سپهرمان به بود که او و دایع منقلب بخت سپهر سلام و دیگر دنیا
 پلست و اهل خود بر سر پل نکرده اند مقام **نزد** متعقان زرد لوز و منته و شمشیر
 و کعب و شتر و سایر و باغ و مانند این دنیا نیست بلکه متاع دنیا است الدنیا ما سفلک غنا
 دنیا جزیت که این کس را از حق باز دارد و اگر نه جفرت و میفایه که کن مال المال
 للرجل اگر کس را مال نه و از آن حقیق خالق و خلاق ادا کند و ابواب چیزات و
 حسات بر وجه اهل آن حقایق بکشد و در برین فرعون که الدنیا فرعون الا انکم کنتم
 بکار و هیچ مانع نیست. **حسب** دنیا از خدا عافد شدن. **فی** تماش و نوه و فرزند زن
 مال اگر بهر دین یا اثر محول. **نعم** مال عیالی خواندش رسول. **آب** در کشتن بملک کشتی است
 آب اندر زیر کشتی پستی است از غیر این کج منوعست محبت دنیا است اگر محبت دنیا هم
 عرض و املست و ایشان دو خلعت قیمه و دو صفت در ذیل اند و در حق این بقیه

میفاید

الصالحات

از هفت حرم و اهل حرم و ان نصیب نباشد که اگر هر یک محروم و ای که در آنجا جنتی باشد
 کل غنی من لم یطعم بالکفاف نفقا لم یغنیه بعد بهر آنچه اهل مال موفی فقر و اسه زان
 کل جی کاسه چشم حرمان برنگد تا صدق فایده ز سر در نشاند این در صفت
 حرمین چنین میفرماید که همه مالا و عدله در دینی شب و روز بجه از مشغول و در آخر از آن
 ان نصیب و محروم جز الدنیا و الآخرة ذکر مواخر ان المیسر مدهرین مثل آن سکیت که بویا
 لغو در حیان دو دیر روان شد و جوهر عیان راه رسید برده ببقیو دنا رسید و عواد دین
سکیت منطوقه در دمی بود چیز چشم کسی ندید ز کاهلش یکی حرم آن در دین
 بود که بود القی راهی بر بود دید دیگر نیز دانید بود که سکر از آن هر دو فر بود
 زان طرف نوه مار بشنید شد و ان چون جهان راه رسید باز نزل دید بدو رسید آواز
 سکدل شد سکر ز غایت آرز هر طرف کوز حرم پویان شد از پیش نوه بر دچران
حاصل از هیچ سور راه نبرد ساعی پیش و پس ده بر دوز مردم از حرم چشیدند
 این بود برخی از روایت اخلاف که درین اصل مذکور شد و ظفری دیگر صول ظلم غیبت
 و کبر و مانند آن بعد ازین هر یک بچار خود گفته خواهد شد **اصل** سادس
 در اداب اهل سلطنت و امارت و ارباب علم و اصحاب غنا و ثروت و سپه روان
 و امثالین **اصل** اول در آنچه متعلق بسلاطین دارد
 قال الله تعالی یا ابره بالعدل و الاحسان و قال تعالی اذ احکمت بیننا من ان
 حکموا بالعدل و قال الله السلطان العادل ظلاله بایه و نه الیه کل فظالم یعنی
 پادشاه عادل سایه الطایف صفت در زمین که نیاید چیکو بود هر یک بر سر
 حقیقت این سخن آنست که هر که از اناب اخفات رنجی رسد و از وارت آن بفرق
 بیند سایه جوید ناراحتی بوی و اهل گردد و در دنیا نیز هر فقیری که از باب اناب
 ظلم و وارت شعله ستم سوخته که آخته که در دنیا او جز سایه عدالت و ظلال
 پادشاه عادل نیست و از نیست که اندکی از عدل با بسیار از انطاعت برابری میکند که حال

در بود که نبرد
 حاصل از هیچ سور

منجابه الظفره

در عدل ساعه خیر عبادت سنین ستم میفرماید که نقد یک عتد عدل پادشاه در پله پله
 راجح تر است از عبادت ستم که زبیر که چون نقاب عدل که کار کشد هر این عمارت
 بلاد و رعایت عباد که او عبادت حاکم شد و مناجی ارباب دین و دولت و مصالح
 اصحاب ملکه و ملت بجایه انانی مستور کشت لاجرم یک عدل انوار ستم سالک
 عاقل کار که در صومعه مجاهدت بر ستاده ریافت تمام الدل و عیال الدل بوده باشد
 حاصل کند از و العباد با ستم ساقی ظلم بد و رجوع حرم مالک در کلام رعیت ریز و بر
 جانها و تنهای ایشان از لذت نهانند ستم جانی ز ملکه دین نهانست جان بسیار
 عدل در نهانست عدل مشاطه ایت ملکه آرامی عدل را سکریت جان افروزی
 عدل کن زانکه در ولایت دل در سفر زند عاقل این نیز بیکی عالم عدلست و باطن جانبی
 از اید با ستمی آورد که خلق السموات بغیر عدل نهانند فرقه و میگرد که از بی لایزال که کشتی
 هست اما مری نیست و ان عدل است که بالعدل قامت السموات و الارضون و اگر عدل از میان
 بر خیزد و انصاف در در دنیا بخت کند چه هر هوا که ورت پذیرد و طایفه ارکان مستقر و موقوف
 و زلال بر افطار عالم نازل گردد و محط و و با ستم ختم دمار تاخت آورد و فتنه و فحور ظاهر شود
 زنا و بیاضی که در دهم و فتنه بلای در نود و او باشد دست خدا و با و ال و کار سلیمان و کار
 و از برون سیاه و وحوش و دندان بر و او ش و سوام نیز گردانند قوت و قوت ستم کرد
 و ان سدا رسد و خاک بر و نیا و و پس آن نام که گفت ستون آسمان عدلست و مقام آن انصاف
 ازین حقیقت گفت و حکما فرموده اند که ملکه عادل خیر منظره و البلی منظره پادشاه داد که بر
 از ضعف باران بزرگ قطره است هر ان که از ابر باران بود زانند شهر باران بود جوهر
 کرد و اندیشه با و شایا بد زمین نم نوقت از هوا پادشاه پیدار و سلطان پستار باند که در
 ارباب و ملکه نوا خلق انچه بد قایت و مقینه همانند و تدابیر کوشش و رعایت
 رعیت و حمایت فخر ابریت باز گردد و بوی بکوشد و بعضی دانند که هر انچه در اهل عدل
 انان مخاطب میسول خواهد بود که حکم رای و کلکم میسول من رعیت **اصل** آخره اند که

و الارض

در سلطنت و در قوت
 در سلطنت و در قوت
 در سلطنت و در قوت

و ادود بن عباس که سرور ملوک بنی سامان و پادشاه عادل و جهان بود و بعد از آنکه رفت بنیابان کرد
 و ملکه الموت بحربه اجلنا مثل از برده حیات بستر و اورا بخواب دیدند و گفتند خداوند بانه کرد
 و حال معاد و کمال تو چون شد گفت خضر خداوند نمونشگر نمود و اولاد مداحی من نوشت
 الحسان غلب پان اختیار از جارت بود و عصب الکره بر نری روزی بر سرال امارت بک
 گذشت آب زد بودند با لبی در دامن ضعف آمد و هوش ببقاد بکشد و عهد آن باز خواست
 بایندم داد کی شرط جهانداریت دولتی باقی ز کم آزادیت ملک از عدل شود بایدار
 کار تو از عدل تو گیرد خوار ملک با بقاء تو از یافت رسم غنیمت جهان یافت هر کردین خانه
 نشی داد کرد خانه خدای خود آباد کرد از هر سحر در ساف عدل رعیت پرورد و انفاق داد
 گسری و حبسین گشت نو شیردان پر خود هر زرا کشته بیم سلطانین کار و خواست بایدار
 لازمست که کار بندند و شیخ شیراز از ابدش شیوه نظم فرمود شنیدم که در وقت نزع روح
 بهر چه چیز گفت نویسن روان که حافظ نگه دار در و بشویش ندر بندسایش خویش بشو
 نه سبای اندر دیار تو کس جوک آسایش خواهم پس نوی رای اسبم غنیمت شمار
 غم را ز کمر گسب پاس دار نیاید بزرگ دانا بند مشایخ خفته و کرک در کوفت رعیت
 جو محمد سلطان درخت درخت از سپر پید از پی سخت مکن تا تو آدل خلق درخت و کرکین
 میکنی به خویش و اخ در آن خرز و کشور نخواه که در لشکر پی رعیت ز شاه رعیت در آن
 خرز و کشور نخواه که در لشکر پی رعیت ز شاه رعیت نشاند زبیر او گشت که در سلطنت را نشاند
 پشت از آن بهره و نزد آفاق کینت که در ملک انصاف زیت بادش بایدر کایت ظلم و در
 جور و اطمینان و سکس دارد و از ناو که و بر سیم لاه و بدار کرد و مطلوبان است دیده و مطلوبان کشته
 با پر بند و بر عهد بده انصاف المظلوم فی و عا السحر اخذ فی الامتلاء من و خذ الایه اگر که بر زن کند سحر
 کند صد هزار بر تیر و دم درین معرکه اندان ای نهاده بر جفا بر کمان ظلم اندیشه زنا و کز دلور در کین
 کر تیر تو ز جوشن دود و بکند و بیکانه آه بگذرد از کوه آهش از بریز از سر و عاقبت ظلم و حاکم
 ستم بر اندیش که الظلم ادعی منوالی غیر النعمه و در تیر کی حال ظلم و کدورت صفت ستمگر عالمی است که الظلم

خویش

رانی

ظلمت بوم الغیم و از اساره انفراد غم المظلوم خود را بخیال مومسان که بر دهن مظلوم را بهمن آسمان
 مجاب نشود و او کن از غمت مردم بر سر غمت از بر نظام بر سر آه که ز خورده بایست کرد آن کوه زان
 چه بزرگ و چه خور و بر ضعیفی که برید از کمان بگذرد از سپهر آسمان حیات آورد و اندر کبریا
 در جوار پادشاه خانه در کشت و پادشاه می یکی اولایت علی افتاد و روزی سرزن در خانه بود پادشاه
 فرمود تا خانه او خواب کردند و داخل کوه که کرد ایندند چون بر زن بجان خود در کوه انکار را
 مشاهده نمود بوقت نمود تا وقت سحر که نوبت بار یافت مظلوم غمت روی بر خاک نهاد که پادشاه را که من
 غایب بودم تو حاضر بودی چرا بکشدستی که خانه من خواب کردند فی الحال افتاد که خانه پر برین غمت
 و او انی بر زمین فرو شد غلغلی در آسمان افتاد از و سر نکوت نه حالی آن بنیاد از و لما نطق اذا
 ما کنت معتدرا ما ظلم آفره ید عوالمی الذم نامت جفوت و المظلوم غمت به عوالمیک و عین
 اسلم تم بر سر است بر باران غمت غمتان در کین شب که هر که از ضعف نالانتر غمت زخم بکشدش
 بر سر از مظلوم که بر پادشاه و وضو بارد تو خوش خفته برالین نو آید سیلاب برین غمت
 پادشاه بایدر که بایند که کافی که آفت بکشدی را در موعن خط و مصیق حرز را از از دود
 امور سیاسی می بر غمت غمتی لعین العدل سر غمت شب زد کی نماید و هنگام سوره چشم غمت
 غمت حکم پیش از استعداد از است از نام اختیار بدست امرار نهاده و بخت داند که غمت
 از شیطان کما قال من ان العقیب الشیطان ان الشیطان خلق من الله و الله یحکم و
 الکافیه العیظ ختم فرد خور و ن کار در است و علم و زدن شمار جوان مراد از است
 حضور ما اهل اختیار که بیک شارات ایشان جهانی بر هم زد شود مکن در امور سیاسی شتاب
 ز راه نانی بر مناب که حد ضون سکدم توان ریحی ولی گشته توان بر انگشت
 یکی دیگر از آفرین سلطان عظام و ملوک که ام نه که بر غفوات الهواب زلات که لولم کین
 ذنب لا عرف العفو و من مجاوز و ذلک غاف بکسر است و فواء معاذیر ایشان بران طاع
 شایع باز که از قدرت با معذوق فاجعل العفو عنه شکو العفو علیه و قد و رای که در
 حاشا که من ظلم الیام فاما ظلم الکرام سعادة للمجدم جو قدرت یافتی بر ختم قاهر

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بعضش نیک نماند کرد که در کشته احوال خوش است جوایز عفو باید نیک کرد
قال الله تعالی عفی عنکم ما کان من الله وخال من ان الله عفو رحیم
برای حق مناجات کرد که آئی که امیده نیز دیگر تو عزیزتر هست خطاب آمد که عفو کند
بناو انانی حناچه امیرت و العفو عند العقوبة مشو چون با هر یک ترش روی
چون باران هر چه را بپنی فروشون اگر چه دامن را در درخار تو کلا باشد و دمان بخند
میدار و ص صل دوم در ادب امر و وزرا و اهل جاه و
قال ص لیوم مرآة فی فضل عذابه من عبادة سین سنه میزاید که چون این
نعم بعد غایت از سواد حق رعایت در حق منوره مان کرده اند از بجا هر از غرت جواب
صفت و آئی که امت بر ذوق و افانند محال انصاف و برسم عمن و وجود جهان بیان زند
حلقه او امر او در کوش خلق کشته و آن بنده عدل را شکار روزگار ضرر سازد و انصاف را
طرز قیامی اگر از گذر روز که جسد خورشید بخت فلک جلوه نماید تا وقتی که بگویم بخت
نهان میشود و چندان از ثواب و عساکر در دیوانه و ملا و مبت میکردند که زیاد
یکانه و عباد و زمانه بخت سال حاصل کنند چه اگر منفعت ثواب اهل عبادت بدیشان عاید
ست و بعد و منافعه از باب عدالت که به مستغنیست با انصاف عباد و با او ملا
و اهل کرد و ای محویر داری او را و اهل اختیار در و خیر است یکی تعظیم او خداوند
شغفت بر خلق خدا و شغفت نمودن به علاقت اولیای او در گردن مظلومان و
ظالمان از سدا شایان دور کردن و از باب ستم را ببرد و ز جور و کشت و اهل ضاد
افا و سکوب و مشهور ساخت قال ص من یقر مؤثرا بقره الله فی الدنیا و الآخرة و قال
ص انصر احاک ظالما او مظلوما یعنی یاری ده برادر مؤمن خود را اگر ظالم است اگر مظلوم
گشتد یار رسول الله مظلوم را یا بر سر کینم المظالم را جلازمت باید کردن گفت نموس
الظلم قد کفره پس در سکرم مظلومان و یار مرد در محو مان موجب اوج کمال و فزاید
و سبب نیک نام و خوب و جابر مرد و جهانیت خاطر محنت زدگان شد کن و زینت

حکایت
انکس کرد

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

زکات یا کون پاس دل سپردن بدان و آرزو جان فقیران ببلد مال صا رحم شتم و جلا بکشد
ارم من فی الارض بر حکمت من فی السماء یعنی بر بزرگوارت بخش از بزرگوارت بر تو بخشد
عم زبردستان بخورد زهار بر سر از بر کسی در کار و نحاسی که ناشی بر ایزد دل
بیرانگند کار از خاطر مهمل دوام از امانت صفت جفا کند است و ناخوشی مولی کردن
و ضعیف و زرا فو شندل ساختن حکایت آورده اند که اگر کسی صوفیه نور سیده حجاب
نبوت و باب صفت هدیه آوردی قبول کردی بر یاران محبت و بودی در حق حق
با کوره کج که بر آورد و حواجر از ان بخشید و قهر را تا اول فرود آورده آن کس را
مراد دل روان کرد و بی از حواجر که تمام کنایه داشت گفت ما رسول الله صلی الله علیه و آله
حاضران ندانند و خواه بکار سیده گفت این صوفیه که بخشیدم تا بدو دکنم اکثر
با یاران قسمت گیم تا بدو بکنی رو ترش کند و عیش شریک نران کفر
که آورده است می شود تا نامی گاهی خود را خوش کردم و شرمساری وی
رو اندر ششم خلق صر عالم چنین بوده که می خورد و بنشیند چاکران
داده و بدین صفت پیران کو سوزان را تعلیم می دهد که در شش نعمت بر
شرینی مراد و صاف آرزو بر بزرگستان و رعایا و پدید و لقمه تا کبار و محنت
و مشقت در کام رعیت می بیند تا بر سنت و روش من باشد
رعیت را منع و در و میرور کزیشان شد بنای ملک مخور ملکیم
تواضعیت فال ص من تواضع لرفعه الله من تکبر وضعه الله بهر که تواضع
کند و فروتنی نماید خدای احد او را بر دوز و زجر بلیت کرامت کند و هر که
سرکشی کند خدای احد او را بپند از دوزیت کرد و اند که انما لا یستکبر
ای محویر تواضع بر آرنده در تجارت و قیام بلکه تکلیف است یعنی از اقل
انسانا و صفات او که است و عباد الرحمن الذين هم من علی الارض
چون تواضع او میسر است از بزرگان سکوت و جفا چه گفته اند

و الله اعلم
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

فنج بکین است اینجا عدول کرد از ظاهر عادت تا معلوم کرد که مراد از این
 فنج بملک دین اوست نه مملکت بدن او و حاصل این سخن آنست که هر که بخواهد
 امر قضا باشد گویا تهنیه استعداد اسباب دج و مو و بس اورا هذر اولی
 بس ای عزیز قضا منصب عالی و درجه رفیعست اما در وجه شرطی باید
 اول آنکه بخود این منصب طلب کند که چون خود طلبه خدای تعالی او را فرد
 قال من اتقی القضاء و سال و کل الی نفسه و من اکره علیه ملکاً هیکله
 یعنی هر که طلب قضا کند و خود سوال نماید خدای تم او را باین منصب خود گذارد
 اورا با کراه بران دارند خدای تم و شش بروی فرو ستند باید کاروی باشد
 و او را بر راستی و حکم کاری دارد و شرطی دیگر آنست که جاهل نباشد بلکه با موردی
 و انا بود تا از و خطایی در وجود نیاید و دیگر آنکه دایا باشد خلاف دانش خود حکم
 نماید و جو ر کند که حضرت م فرمود القضاء ثلثة قاض فی الجنة و قاضیان
 النار یعنی قاضیان بر سه قسم اند یکی اهل بهشت و دو لایق دوزخ اما الله
 فی الجنة فرجل عرف الحق ففوض به اما آنکه در بهشت باشد مردیست که حق را بشناخت
 و بجای حکم کند و رجل عرف الحق فجار فی الحکم فهو فی النار اما آنکه حق را نداند
 و از آن میل کند در حکم او در دوزخ است و رجل قضی للناس علی جهل فهو فی النار
 و مردی که حکم کند برای مردمان از روی جهل او نیز در دوزخ باشد و شرطی
 دیگر آنست که رشوة بکیر و رشوة بدترین لغه است قال الله تعالی انکم
 للسلوت و از سر عزم و است که لعن رسول الله الراشی و المرشی لعنت که رسول
 خدای صوم رشوت دهند و هم رشوت گیرنده را برای آنکه رشوت
 را بپوشاند و در امثال گویند همه کس را دند ان برتنی کند شود و قاضیان
 را بشیرینی قاضی که رشوت بخورد دج چهار ثابت کند از هر توده هر توده
 نکست آداب سایر علی علیت بعلم و تبدل اخلاق و طلب رضای خدای تعالی

استلزام علیه

و عالم باید که زود فرد بر فتنه حرات نماید که نکته عا اثار ابر و کم عا الفیقا در حیات و فی حق
 نه بد قال من افقی الدرس یخبر علم فقد الحکم بلجام من النار و مدرس باید که بران طلب و بقیه دج جابه
 و منصب مدریس اسفان نماید بلکه بدین رفتار خدای تعالی در رس کور و تعلیم دید تا درین حدیث
 باشد که ان الله و ملائکته و اهل السموات و الارض من النمله فی حیره یا و حق الحوت لم یصلون تا علم
 الناس الخیر یعنی بدستی که خدای تعالی در فتنه شان او را اهل آسمانها و زمینها تا موردی در حیران
 خود دمان در آب بر اینست که طغیلات میدهند بر کمر نیکی آموز مردم را و تعلیم میدهند
 مذکر باشد که اول نفس خود را بزند و بداند در دیگران اثر نکند یا و اعط غطافک فان غطفت
 فغط الداس و الا فاستی من الله یعنی اگر غطاف اول نفس خود را بزند و اگر نه بد بدی دیگران را بزند
 و الا از خود شرم دارد ازین خطاب بر عتاب براندیش اما درین اسس بالبر و شون اسمک و این
 توبه و توبه بر عذر باشد که لم تقولون ما لا تفلحون اما که بمقتضا عذرانه از تقولوا اما لا تفلحون و غیر
 التي یاخر الکما بالحق طبع به اول و الطیب علیک از من و اعط عذر کوی را کرد و عمل کوی را
 مستدعی و حکم بر ناس منو باید داشت بهت کار سبق کو خیرت مت حقش کن کو
 و در ادب ادب اغیبا و ادب اب شوه قال الله تعالی و اعطوا ان ذنباکم و قال
 ص من فیه لرباب خیر فلیقتله فانه لا بد من یقتل عنه یعنی هر که بدو کشد در خیر و از عالم
 غیب شرفی و یقین بول دادند که آنرا غنیمت شمار که معلوم نیست که کی برود در بیدار در امثال آمده
 لکل بهیوب رکود وجودی که غنیمت و شمار نیکی با کسان نیکی وجودیت نسبت از خود
 نگهدار که بهیوب هر بهیوبی را که دیت از غنیمت چون بادشاه عالم از فرزند گم بتو نمی کشد
 سنگ که از راه لازم و ان که خرد نفی مشکه حاصل شود که لیس سنگم لازم که و دوام غنیمت
 معید کرد و که با نکرند و م النعم بر سنگه قد نفی عاجله به دفعه نجس آجله و همین معی دارد
 الیک که نیند شکرت من حوجب موجود است و معید محفوظ حضرت شده که گوید اذ او اهلست
 الیک اطراف النعم فلا سوا و اعلم انک لا تعلم انک لا تعلم انک لا تعلم انک لا تعلم انک لا تعلم
 شکرت که درین نافرمانی که شکرت و انچه را که انکتم ایاه بعبود و واضع اساس شریعت بنا و ایمان

بکوی

و معید

برستون خبر و شکر نفاذ که الا ان نفعنا نفع جبر و نفع شکر و هر سنو که بوظایف خود باری
 و در هم شکر گذارم بقیام نماید و در سر او خرا و نعت و بلا و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت
 قنات کور که را که همان خانه صباست عدن معنی که الا بواسطه خوانند او نموده و نعت و نعت و نعت
 من بدیعی الی الجبله الحی و قنات الدن محمد و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت
 میامت محمد کونیدگان باشند که خداوند در راحت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت
 و در هر حال روایت شکر بجان آورده و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت
 که عهده شکرش بدر آید و کن شاگردی که کماله پیدا داد و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت
 نعت می نامم زدا از شکر دوست که شکر ندانم که بخورد دوست عطا بید بر من آورد
 بر تنم وجه کونه هر موی شکر کن **حکایت** و بدیعی اسیر اسل در پیشی صانع بود و روی
 فرشته بنزدی اند و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت
 یاد و جوابی در پیش گفت با عیال خود مشورت کنم و جواب بگویم بعد از مشورت
 را اش بر آن قرار گرفت که در جوابی احتیاج دارد در جوابی نام در نعت و نعت و نعت و نعت
 بکشو دایت بی ندر خیرات بکش و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت
 هر روز در پیش و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت
 فرشته آمد که ایام جوابی سپری شد پیری و در پیشی را آماده باشند مرد دخیال
 خانه بار اندزن حال تبار بر سپید مار گفت نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت
 جوابی نام بر من نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت
 از کانی مانده جان بود که صحنی نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت
 گفت را است بگوئی حق صراحت نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت
 که تمامش کرد و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت
 از آداب اعتنا بعد از ادای وظایف شکر و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت
 و در امثال کتب خود را بنویسند و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت

کرد ایندن

کرد ایندن و مقرب حضرت می شدند که البی کس الله قریب من الجنة بعد من
 الناعی مردی نریک است نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت
 است از دوزخ دای مر کلیل را که حالت آن ن تحکس است که البخیل
 بعد من الله و بعد من الجنة قریب من النار کلیل دور است از نعت
 خدای دور است از کلیل نریک است نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت
 چاکه نشت برای جوان مردان است که الجنة دار الا سحابة و مودیان
 قول این حدیث دیگر که البخیل لا یدخل الجنة و لو کان عابداً و النبی لا یدخل
 النار و لو کان فاسقا سحاب کس که هر کس کونجی بود زدا بود که کونجی بود
 ای عزیز چاکه بدن را عذابی مقرر است روح را این عذابی معین است عذابی
 من کما هست و غذای روح الطعام سخن حضرت شایسته عذابی الا حیات
 الطعام و قوت الارواح الا طعام جو خوردی تو طعمی قوت تن شد جو آدی
 قوت روح اندر بدن شد جو خوردی اندر من عالم فشا شد جو آدی اندر آن
 عالم فکا شد زرا مثال کونجی ساد و من نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت
 و کاشف کرب و مردی در دلهای مقبول است نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت
 سود است در نعتی که نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت
 نعت کونجی کونجی زاده مرگ زمان داد نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت
 ای که در پیش سحابت علمان داد نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت
 کار هر کسی نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت
 جو با جان فدا نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت
 مودتی را الا نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت
 بهر حق نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت و نعت
 سعادتی است بال بازی خارج هر طاعت است ای عزیز سعادتی را نعت و نعت و نعت و نعت

زج بود

عام و

خود نماند بود زرو این و بخوا از کسان کبر است و نیز کند خنایه است سببه خشم حضرت و دیگر
 از بدتر از اینها و بار خنایه است زبانی که از سود زمر میرسد ندانم که از چه شریک است
 خون بشه میخورد بشه که در پیش میخورد **کشت** شطرنج را که اهل غنا ضایع کردند
 و همان دارنیک که در آن حال هر من اصفاف و حوض فلکها اصفاف آدم و من اصفاف است فلکها
 اصفاف آدم و حوض هر کس را میماند که حوض حیات باشد که آدم را که ابوالشیر است تمام
 کرده باشد و هر که در حوض را میماند که حوض حیات باشد که آدم و حوض را که پدر و مادر همه اند
 کرده باشد و این حدیث نابیه و افقت و در آفریننده که در آن روز که در آن روز که در آن روز
 او را نزد هر که نماز گذارد و روز دارد و حج و عمره بجا آورد و نماز و روزه و زکات
 بخانه آورد و هر که را که در آن روز که در آن روز که در آن روز که در آن روز که در آن روز
 هر که ایمان دارد بخانه و برون ضایع که در آن روز که در آن روز که در آن روز که در آن روز
 است و میرکت او کسان از خانه میزنند که در آن روز که در آن روز که در آن روز که در آن روز
 از کل به طوب اهل **حکایت** آورده اند که یکی از صحابه همان بخانه نبرد و رسول را در میان
 کرد که بر آن همان بخانه نبرد گفت یا رسول الله زنی دارم سیزده کار اگر وقتی همان بخانه
 بروم مدتی بمانم خشم من کند حضرت و فرمود که برو و طلاق ببار که من همیشه بخانه تو
 می آیم مرد بیاید و زنا کند در آن روز که در آن روز که در آن روز که در آن روز که در آن روز
 چیز نیست این را با وقتی دیگر افکن و گفت نتوانم که حضرت هم هست و عله فرمود
 است زن سو کند خورده که من هیچ طعام نسازم مرد بدست خود طلاق کرد و چون تمام
 شد رسول ما ساد و از طعام ایشان تناول کرد و بیرون رفت زن گفت این مرد دیگر رسول از من
 کردی گفت نه گفت پس چرا رسول طعام ما نخورد مرد گفت از عیب منم که می کردی با من
 از استی بر و نه کرد و در سینه ما نهاد و از آن میخورد و چون بیرون رفت ما را ندانست
 دیدم از دامن و هر دو آویخته بود گفت من از بیایم ندیدم پس هر دو با هم بگریست
 رسول آمدند و حال عرض کردند رسول فرمود که رست و در آن وقت آن کردایان رفت

من بود که بر سینه می خورد و آن ماران و کزدهان کسان را می بود که بیرون بروم پس این حدیث فرمود
 الضیف اذا ترل یعنی چون میماند ضایع بود و خورد و چون بیرون بروم کسان
 آنجا را با خود بیرون میماند معنی را این معنی است هر که از بی بیایم بیرون میخورد کند
 خواندست نانش و روز خوان خوشی **مستند** است از آن همان بیاید و آن بیخورد
 بر خانه چنان توان خوشی از عجز من مدتی شد که از ضایع احادیث شد که گفت با این
 یکد اطباء نکشد اما انجا رفری خاطر رسید با سارت غیبی گفته میشود بدانکه
 بدن آدمی همان خانه است و انفا پس عمر همانا که از عالم غیب میسرند
 پس این همانا ترا عزیز باید داشت که چون بیرون بروند دیگر بازنیا بند بلکه آینه
 جلی دیگر باشند و عزیز است ایشان بدانت که ایشان را ضایع نگرداند
 و هر دم که از عمر میکند و عوض ایشان از اعمال صالح حاصل میکند بر
 هر دم که گوید وقت را عزیز دار تا وقت ترا عزیز دارد و آنکه صوفی را این
 الوقت کوبند **لوسله** است که اوقات خود را ضایع نمیکند دارد و ایم ملازم
 وقت است فال **ص** ان لربکم فی ایام و لربکم فی الخیات **الافتقر ضوالها**
 و هم درین معنی از حنوی دو سه پیتی آورده میشود گفت پیغمبر که بختهای حق
 اندرین ایام می آرد سببی اگر گوش هوش درید این اوقات را و در باید این چنین
 بخت را **لغی** آمد مر شما را دید و رفت هر که میخواست جان بخشد و رفت
 لغی دیگر رسیدای خواجه تاش **تاز** تو در نگزد آگاه باش در وجود آدمی جان
 و روان می رسد از غیب چون آب روان صد هزار احوال می آید چنین
 باز سوک غیب رفتی ای امین **مست** همان خانه این تن ای جوان هر ضایع
 ضیف نو آید روان **هر** چه آید از جهان غیب و شش درد است ضیف است او را
 دار خوش **تا** که چون با اصل که در متصل **شکر** گوید با تو از سلطان دل
کشته دیگر از آداب تو انکرا ان شغفت بر فایک **قال** **ص** **ان** **توا** **الله**
 این

فما ملكت ايمانكم يعني ترسيد از خدای در هم درم خریدگان خود و آورده
 اند که آخرین وصیتی که حضرت ص فرموده این بود که الصلوة و ما ملکت ايمانكم
 محافظت نماز کنید و بایندگان شفقت و رزید ای عزیز شکر آنکه آنرا اقل
 توانی در خود تصرف و قند تلک است با او تلک مکن و از جفا که او در کنیزان
 که قاعده مردی و قنوت و آیین بزرگی و مروت اقتضای آن میکنند که بر
 خفای خدمتکاران عمل کنند و ارزش آن عفو فرمایند یکی را از صحابه بود
 که از خادم روزی چند بار عفو توان کرد گفت مفتاد یا رب روزی کنیز
 کی از بسط شهید حسین بن علی کاسه اش بردست داشت و حضرت
 شاه زاده می آورد و چون بنزدیک رسید دشت بر و غالب شده با پیش
 در حاشیه بساط آمد و کاسه از دستش بیفتاد و بر فرق امام آمد و شکست
 و اشک گرم بروی امام فرو دید کنیز که بسیار ترسید چنانکه امام درو
 میت کنیز که گفت والکاظن الغلط شاه زاده گفت شرمتم غرضی
 کنیز که گفت والعافین عن الناس امام گفت عفو کنیز که گفت
 و الله یحب للحین امام فرمود این حره لوجه الله تعالی پس اگر بنده موات
 و لحاظ تو محاش میکند نگاه دارد و الا امر کان و بفروشی و اگر توفیق آزاد
 کردن بنده رفیق حال شود چه توان گفت قال ص من اعتق رقبة مکنته
 اعتق الله بکل عضو منه عضوا من النار میفرماید که هر که آزاد کرد و اند
 بنده مسلمان را آزاد کرد و اند خدای تعالی هر عضوی از معتق عضوی از معتق
 را از آتش دوزخ یعنی بنده آزاد کرده فدای خواهم از او گذشتد باشد و فدیه
 او شود از جهنم حلالی در حدیث دیگر و اقیست که من اعتق نفسا مکنته
 کانت فدیه من جهنم و من شایب شیئة فی سبیل الله کانت که
 نوراً یوم القيمة هر که نفسی مسلمان را آزاد کند فدیه او باشد از دوزخ
 و هر که بر شود در راه خدای تعالی آن پیری نوژی باشد او را روز قیامت و
 پیران خود آزاد کرد و کان خدا بیند که اینها غنائم اعتقاد لرحمن من
 النار رسمیت که مالکان غنیمت آزاد کنند بنده پیر من بنده

حضرت کریم پرورده نعمت قدیم ای بار خدای عالم ارای بر بنده
 پیر خود بخشای و صل بحکم در اداسه و در آن خاله من
 غشیان فلیس منای یعنی هر که فلیس کند و حیاه و رز و با مال از اینست در نزد
 و عید منی نامست حسیه و ملاز و ایشان سه طایفه اند اهل زراعتند با اهل عوارض
 باینها اما جمعی که اهل ذریع و نیز اند حیاه ایشان آنست که کارهای با بر و سازند
 و در سه و شش کرد و در قی و قوی کار برند اما اهل ذریع حیاه ایشان کم بودند
 غرض و زیاده غرض است از فروتنی و اگر بخواهد که در معارف نگاه کنند شاید که بیخاطر
 ایشان این گفته بگذرد که بوی که است حکم که برید جاها نفیس روانست و بوی که برید
 تنی چشم و کره بر میانست و از معنی را بر سر و منور گفته باز نه لاله رکز و موافق نیز
 هست نمودار دانت غرض راکت در است روی کرد حکم روانی است یا کون فو کرد
 جود موافق زهر و فله که ماند جوهری چشم و کره بر شک اما ارباب نرا و حیاه ایشان زیاده
 غرض و کم و در خضبت قال ص و لعل المطعنی الذی اذا کالوا اهل السیوف خون
 و اذا کالوا هم او و زوهم بحیرون قال ص اذا و زینم فلا جوا اجودا و زین کیند چهره را پس
 پس بر جان دیند آنرا یعنی زیاده و فریبند که آنرا میزان دینی نشانه بران یعنی است که مانند
 نه از حاکم اسما و امله کن آنجا یا تو بمن محامله کنند اگر بر کم و در حق صفتی فرمودست
 و عند اسار مغرب همه که آیت و لعل المطعنی بدان کوا می دهد و و بلجای نیست
 در دوزخ که قهر آن کس نداند الا خداوند و ان جبار جند طایفه است یکی که فرستاده چنانکه
 کم و در سبب محظوظ میگرد و سو کند سار خور و در سبب و شریک سبب غیب رب
 میشود و حاله ایام و کثرة الخلف فی السع فانه حریف و یقین و یقین به بر چند اسیر که خورون
 در سبب که اگر چه متاع را رواجی دهد اما برکت از مال ببرد و احتکار نیز برکت از مال ببرد
 و سار را پسندیده است و مختار در نعمت خدای پیر یا قال ص الجالب عز و حق و
 المختار ملعون یعنی کس که چیزی خوردنی از مو صفتی ببرد و در وقت خدای بخواهد
 روزی حلال و سار به بد و اندک چیزی خوردن نگاه دارد و ناگران بفرستد ملعونست و

بران

توانسته اند سوره ندر که هر دو صفحان الذر اند از قرآن این سوره است مخصوص نزد قرآن
 بر صفحان آن که کلمات قرآن عذار دل و جان است پس چون اساک از طعام دست داد و غذا
 صبا بر طرف نه وقت ارواح ظهور نمایند و وقت قلوب مدد آید صاحب عارف در گوید
 برین دیان از زمان کاند شکر روزه و دیگر سوره خود را نیکو هر روز روزه که روز خورده اند
 گونه بنده ارد و سودا دل دگر دارد سودای سر روزه شیطان هم نیندیش و از حیل
 و تدبیرش شکست هم نیرزش پیش هر روزه روزه گرفتار خود بتر ز تو بر گوید برین
 در گفتن بگشاید در کس از ایام سال هر روز را رقم گرفته احتیاطی کشیده اند و از سایر
 ایام هرگز نبردند و عیدین و عرفه و عاشورا اما جمعه سید ایام است و محفل سید ایام است
 قال ما الکبیر المساکین و عیالکم معین خدای خود بر سر روز را داده شنبه بگویند و شنبه
 بعین و دوشنبه دراد و دوشنبه سلمان و چهارشنبه بجز نباشد یا ایام و تمام جمعه
 سن تمام که سوره ایتر نام است رفتن که منسوب به دوست بهتر ایام است قال م خبر یوم طلعت
 علیه الشمس یوم الکعبه فیه خلق آدم و فیه ادخل الکعبه و فیه اخرج منها و لایوم یوم الهم
 الا یوم الکعبه از منزه در بار اول آدینه آفرینند و روز آدینه بود که بهشت بدویم
 روز آدینه بدینا نش فرستادند و در روز آدینه بید که قیامت قائم کرد و پس ایندی آدم
 و آدمیان روز آدینه بود و سپهر شد تا آسمان را روز آدینه از اینجا معلوم شود که آدینه
 جامع عباد و معاد است و جمعه است بجهت این جامعیت که مندر پس درین روز شنبه ایام
 و در هر روز در این جامعیت ظاهر و باطن یابی و از جمله آن شنبه و غل کردنت قال ابن عربین
 اغتسل یوم الکعبه غسل ثواب غل آفرین بسیار است و در حدیث آمده که شکر است
 در هوا که عباد هزار در دارد و در هر روز چندین هزار فرزند آدم و ملائکه باشند
 چون روز جمعه شود هم در درگاه جبار آید و گویند اللهم اغفر لنا اغتسل فی هذا الیوم
 تغسل که هر سوره ای که میخواند هر گاه که خواست که کسی را ملاحت کند و توبه بخشد و باید گفت که
 نوعی ترس از آنکه غسل کند و این غل هم بصورت باید که توبه و تطهیر و
 نظایر این است و هم غنی که حلقه دل از قاصد حضرت نزد است اگر آب و یا حنظل

برادر و بر قلی هم کرد و در را احاطه توانی کرد و دیگر سوره جامع رفتن نماز جمعه که از قرآن
 المثنی الی الجمع بکل قدم عباده عشرين سنة و باید که زود تر از این هم که صاحب حاضر گردید و
 بنماز جمع که اردن که حق تعالی میفرماید یا ایها الذین آمنوا اذا فودر للعدوه من یوم الجمعة
 فاصعوا الی ذکر الله و ترک نماز جمعه دلوا سیاه کرد اند قال م من ترک اربع جمعه فقد بید
 الکلام و را اظهره یعنی هر که چهار جمعه را ترک کند بدین که کلام را بر سر پیش انداخته
 و در جواب حکیم حدیثی می آورد که هر که یک جمعه ترک کند نلی از دل سیاه شود و غمناک اما حدیثی
 در ان باب حدیثی روایت است و ارد است اند قال قدم رسول الله ص المدينه و لم یوان یلیون
 فیها فقال ما هذا ان الیوم ان قالوا اننا نحب فیها فی الکعبه فقال رسول الله ص انکم انتم فیها
 منی یوم الفطر و یوم الاخر یعنی چون حضرت رسالت نمود از مکه بدین رحلت نمود و نشان
 در ساجی و روز دوشنبه که در آن روز با بانی کرد و بیل و طوطی مشغول شدند و از شیر و
 روز هر جان حضرت مایشان گفت این چه دور و زشت که اختیار کرده اید گفتند القاتون
 جاهلیت و دستور قدم درین دور و زشت و لعب گفتند من غایم و بعین و طرب میگذاشتیم
 حضرت م و مود که دیگر حبیبی کشید که خدای تم میل کرد این دور و زاید و روز دیگر
 یکی عید فطر و یکی عید اضحی تا این دور و زرا بغیر طاعت گذار ایند و بر و عبادت بس
 برید تا در عید اضحی مشغول و قبول آن بدست آرد و در عید فطر برات ثواب روزه از
 دیوان گرم بنایند و چون عاقلان اعباد خود را بسیار بچکند و نیکو که ازین اتخاذ و نیکو
 و لیا اوی عید هم تمام بجهت اجتهاد که از ایند باشد از غیر روز عید فطر را یوم العطا فود
 و یوم الجانیز گویند که درین روز همانان رمضان بخدا و سزای خود بپردازند و مشغول قبول
 از حضرت عفو را بایند قال م اذا کان یوم الفطر اخرج اناسا الی کعبه فیه یطعم
 الله علیهم منقول عباد الی صمت و الی احوالهم ولی عیلتهم منقولوا انفقوا انکم ما تدم من
 ذنوبکم و ما تاخر یعنی چون روز عید فطر باشد مردمان بهیواری و نه میل حاضر شوند و حق
 بنظر رحمت به نشان نکرده و گویند بندگان من بخوان من روزه داشتید و با حرم اظهار

و هر که دو جمعه
 عثمان و
 و اگر سه جمعه
 و لش سیاه

عافیت نیز بطلب گفتند یا رسول الله عافیت چیست گفت وقت چهرت
 بدینی و آن وقت صحت و پست عورت و توفیق طاعت و سه بعقی و آن مغفرت
 و نجات از دوزخ و وصول بهشت پس شب قدر یا حجت و این خبر را از خدا یابید
 طلبید و اگر شب قدر ندانید که کدام است در هر شب از رمضان خصوصاً در
 عشر اخیر این دعا میکن یا شد که بشری احب است رسد ای عزیز شب قدر را
 بجهت آن در شبهای پنهان کرده اند تا تو به نیایی را بطاعت که در آنی باشد که
 آن شب را در نیایی توجه دانی که در خزانة دولت کی کشاید و جهره زیاده
 کی بنویسند شاید که در آن شب که غافل باشی صبح سعادت درو طالع باشد عارفی از
 زنده دلان در وقت یکم یا چهل سال ز شبها بخت که به که هم غره و هم بدر است
 آرزوی نورش قدر است یکشب از آنجا که روزی بود که کس پیشش نوبی نالنی
 نمود بهیچ کسی که بر زمین نرم کرد و بهیچ بختی قدری گرم کرد و بهیچ از آن
 خواب نیکو بخت آمده بود و بنده و فتن که حجت وقت حرمانی او از داد
 بستانید که آنچه کنون شتران باز داد اندر بهیچ جل ساله شش چشم تو فروخت
 خواب خوش خواب همه عمره حرمان دهد یکشب از ساعات منبر که یکی
 سحر است که در آن ساعت دعای بندگان بجز اجابت می رسد و خدای تعالی آن را
 دوست میدارد و این را در کلام می ستاید که والمستغفرین بالاسحار و قال
 من اخلص بعد اربعین صبا خاطرت یا بیع الحکم من قبله علی پناه ای عزیز
 صبح صادق منقش عاشقان پیدا است فریاد رس بیمار آن غمناک است محراب
 رنگین عارفانست شراب نسکین عابدانست وقت ناله عاصیانست زمان
 نایابانست سحر نیال که ذوقیت در فغان سحر زنی سرور و زنی شوق عاشقان
 سحر ز خا طلت شب کز ترسی ای درویش کل مراد بچینی ز بوسن سحر پیا بدیده
 ولی در سحر که لطف جیب مدام جلب کند خاصه در زمان سحر ای بنده درویشی که
 باز بسین بال صبح بر و از کند ویر لب و بار شب عزیزان شامه کافور سحر بدیده

بستانید که آنچه کنون شتران باز داد اندر بهیچ جل ساله شش چشم تو فروخت خواب خوش خواب همه عمره حرمان دهد یکشب از ساعات منبر که یکی سحر است که در آن ساعت دعای بندگان بجز اجابت می رسد و خدای تعالی آن را دوست میدارد و این را در کلام می ستاید که و المستغفرین بالاسحار و قال من اخلص بعد اربعین صبا خاطرت یا بیع الحکم من قبله علی پناه ای عزیز صبح صادق منقش عاشقان پیدا است فریاد رس بیمار آن غمناک است محراب رنگین عارفانست شراب نسکین عابدانست وقت ناله عاصیانست زمان نایابانست سحر نیال که ذوقیت در فغان سحر زنی سرور و زنی شوق عاشقان سحر ز خا طلت شب کز ترسی ای درویش کل مراد بچینی ز بوسن سحر پیا بدیده ولی در سحر که لطف جیب مدام جلب کند خاصه در زمان سحر ای بنده درویشی که باز بسین بال صبح بر و از کند ویر لب و بار شب عزیزان شامه کافور سحر بدیده

بستانید که آنچه کنون شتران باز داد اندر بهیچ جل ساله شش چشم تو فروخت خواب خوش خواب همه عمره حرمان دهد یکشب از ساعات منبر که یکی سحر است که در آن ساعت دعای بندگان بجز اجابت می رسد و خدای تعالی آن را دوست میدارد و این را در کلام می ستاید که و المستغفرین بالاسحار و قال من اخلص بعد اربعین صبا خاطرت یا بیع الحکم من قبله علی پناه ای عزیز صبح صادق منقش عاشقان پیدا است فریاد رس بیمار آن غمناک است محراب رنگین عارفانست شراب نسکین عابدانست وقت ناله عاصیانست زمان نایابانست سحر نیال که ذوقیت در فغان سحر زنی سرور و زنی شوق عاشقان سحر ز خا طلت شب کز ترسی ای درویش کل مراد بچینی ز بوسن سحر پیا بدیده ولی در سحر که لطف جیب مدام جلب کند خاصه در زمان سحر ای بنده درویشی که باز بسین بال صبح بر و از کند ویر لب و بار شب عزیزان شامه کافور سحر بدیده

بصدق بر آرد از روی اخلاص نیال و نزار و اگر دمی قدیمی بردار و اگر ندی دار
 اسکی بار چشم صاحب دو تمان بد از باشد بجهت عاشقان را نامی زار
 باشد بجهت فتن کا و تا ترغی الخوم لیالی و من نام عینا نام عنه و صالی و باده
 حضرت عت هر ساعتی از شب و طیفه طاعت جا عنی ساخته بیاعت اول
 عبادت بر بانیست که صفها بر کشند و بخدمت یابیشند دوم وقت از چهار
 انی است سیم از آن محبوبات زیر زمین چهارم وقت نماز صابر است
 وقت نماز در شکلات ششم وقت سحر زعد و بر وقت هفتم وقت آرام
 خلقت و نقد سالکان راحت هشتم وقت آرایش بهشت و سحر اول
 نهم وقت نیار کرام الکاتبین است دهم آن ساعت که در نامی آسمان
 بکشاید و مقربان بیدای سحر و تهلیل غفل در کشید افلاک افکند و درین
 هر که حاضر خواهد بود اگر در دوازدهم وقت انشا رب کانت بر زمین که
 بدان بدایع حکمت و ددایع رحمت در جوهر زمیں تعبیه کنند دوازدهم
 آن ساعت که نسیم حوا از مطلع خویش عاشق و از نفس زنده که و ابصر
 شمس و باد سحر کانی بدان لطافت از روضه صنت عدن بر دل در دمنه
 وزیدن کیم در آن ساعت وقت نیار درویشان و درازی خوش است ای
 عزیز دم صبح عجب دمیست شمع عطار در بیان این دم حکایتی فرموده
 چنین گفتند اسپادان فیر دز که آهوست کاند در جل شبان روز در منه جودی
 و خاشاک و عاری کلی خوش بوی فرید بکند باری جود دارد و جله در مایه و انگار
 سر خود سری صبح آرد و کلاه دمی کان آینه اندر صحرای سری جود در شش اندم
 کاهی از اندم مشک از دانه پدیدار از اندم سرودن خانی خریده از جود
 مشک کرد از دم پاک بود ممکن که روحانی شود خاک بی غنی جو که اندر جان دانی باز
 نشت عالی برین جان بر آمد اگر نو کیمیا سازی چنین ساز ولی ایل کیمیا در راه

بستانید که آنچه کنون شتران باز داد اندر بهیچ جل ساله شش چشم تو فروخت خواب خوش خواب همه عمره حرمان دهد یکشب از ساعات منبر که یکی سحر است که در آن ساعت دعای بندگان بجز اجابت می رسد و خدای تعالی آن را دوست میدارد و این را در کلام می ستاید که و المستغفرین بالاسحار و قال من اخلص بعد اربعین صبا خاطرت یا بیع الحکم من قبله علی پناه ای عزیز صبح صادق منقش عاشقان پیدا است فریاد رس بیمار آن غمناک است محراب رنگین عارفانست شراب نسکین عابدانست وقت ناله عاصیانست زمان نایابانست سحر نیال که ذوقیت در فغان سحر زنی سرور و زنی شوق عاشقان سحر ز خا طلت شب کز ترسی ای درویش کل مراد بچینی ز بوسن سحر پیا بدیده ولی در سحر که لطف جیب مدام جلب کند خاصه در زمان سحر ای بنده درویشی که باز بسین بال صبح بر و از کند ویر لب و بار شب عزیزان شامه کافور سحر بدیده

مطالع

که جنب را نفی کند و طیب را خالص سازد و دیگر فرمود که من استطاع ان یوت بالمدينة فلیت بها فانی
 استغفر لک یوت بها جایی که روضه محسن استغفر الشقیق آنجا باشد هر آنکه مردن آنجا به کوفه
 زنده در جایی دیگر سلام علی التراب الذی فی جمیع فیاضه شهود و یانم شهد **کعبه**
 یکی دیگر از ائمه محترم خانه خداوند است و در صفت آن خانه احادیث بسیار آمده بعضی از آن
 در باب ۳ مذکور شد و اینها بدین شرح است و میگوید که آن است که در حدیث البیت آنکه کعبه
 سته مایه الف خان بود و او را کعبه میگویند و آن کعبه است که در کوفه و کعبه مدینة
 و کل من جهتها متعلق باشد و حتی نه خلا کعبه چند خلون مها پا و شاه عالم و عده داد است
 در خانه کعبه را که هر سال ششصد هزار بند بر کعبه برده خود را بر باریت در آورد اگر از آن
 عدد جبر کند آمد خداوند نه بر ششصد هزار نام کرده اند تا ششصد هزار کمال رسد
 و عده رست کرد و از آنکه همچنان چه ششصد را که از این پروانه باید از دم اینک
 تا بایه و المشریب العذب کثیر الزحام فردا کعبه بیایند و هر که او را زیارت کرده باشد
 دست در پشتار غل و زده باشد و کرد او در آخر بهشت در آید و آب از آغوش در آید
 او عطر نیز خدای نه خانه کعبه را بد نام یاد کرده است اول کعبه و عرب را که کعبه
 و گفته اند خانه را بجهه از نفع او کعبه گفتند کعب را نیز بوجه از نفع او از جانب کعب
 خوانند دوم بیت الحرام یعنی خانه که در او اقامت هر کارکن که شایسته و شایسته
 باشد حضورها سنگ و ماسه قیام یعنی سبب قیام انواران خواه دینی و خواه
 دنیوی و این بر سه نام درین است که جعل الله الکعبه البیت الحرام فیما للانس و چهارم
 عقیق یعنی کعبه و در تفسیر بقال و تفسیر عقیق و بعضی گفته اند آزاد شده از آغوش
 جبر بر و گفته اند در ادب و شرف است و شرف کعبه هر که بگوید و عقیق قال الله
 تعزیم لیا الی البیت العقیق بنی مصلی یعنی جایی که از قال الله تعزیم و آنرا مصلی
 مصلی ششم مثابه یعنی جایی که از کشت خلق و ملیا ایشان به هم آمدن یعنی مادم و مردمان که
 چون ساه بد آن نه و بدین نام میگویند از قبل قال الله تعزیم و از جعل البیت مثابه للانس
 و آنرا هفتم شایسته یعنی شایسته آنها و گفته اند خدا را که قال الله تعزیم یعنی شایسته

خانه من فوق العلو بتم مبارک یعنی خسته دم آمدی یعنی سبب راه یافتن راه است قال الله تعزیم
 اول است و وضع البیت للذی بکعبه مبارک و بعد از کعبه مبارک از در و بیرون خانه است که است
 معطایس و امارت شتی سنگ نزار و سنگ بر هم نهاده و خیزدن در و حرام در را نبسته
 از یک طرف در بای سعادت و از یک طرف بیا بانی نهایت و آنست شتی شقایق و مشکه شوق
 عاشقان هر روز زیاده تر ز زمین هویت و آن شطنت بکل الارواح و حال نزد و با حجب
 و سحر و لا یغفلک بعد من زیاده ان المحب لمن یهواه و آوایه میان کعبه و ماکرم و در سنا
 در کعبه زحوم در سرتاجانست زبوسان حرم کعبه کس نتواند جید که خار را بدید که در نظر او
 ریخت بیالمت اگر مر بری ز خار مر س که هر که طبع کند این از مغفالت او غفر از ابرام
 خلیل در ظاهر کعبه بنا کرد و جبار جلیل در باطن کعبه ساخت کعبه خلیل از اجزاء است اما کعبه
 جلیل از اجزاء است آن کعبه عطا خلایق است این کعبه محل الطاف خالق است آن کعبه ضیاء
 خلعت است کعبه مظهر انوار رحمت است انجا مسجد رحمت است انجا عرش
 است انجا کعبه است انجا زمرست انجا قیام فیقن دام دم است انجا که کعبه است انجا که کعبه است
 انجا که کعبه است انجا که کعبه است انجا که کعبه است انجا که کعبه است انجا که کعبه است
 کعبه است انجا که کعبه است انجا که کعبه است انجا که کعبه است انجا که کعبه است
 بیدید و سامان الاربابان باید بود تا کعبه است بوسی لام الا لا قلم در کتب نام تا
 به الله مانه و السلام و **صلی** سیوم در بیان البیت و آنچه
 متعلق بدینست قال الله السوا الشیاب البیض خانه اطیب و الطیر یعنی جاهای بس بدینست که
 ان ماکثر و پاکیزه تر است به ابد آدم و درین عالم از پوشش کد فی و اورت و برودت کند و گرمند
 قال الله تعزیم و جعلکم سوا بیلکم الحرام معنای آنست که الله تعزیم و جعلکم سوا بیلکم الحرام
 جان دیگر نوسان در سوسنست تا و بر آید میان که بی آدم قد انزلنا علیکم لیسای و این سوا بیلکم
 باشد که آدم را بر کعبه سوز عورت و دخی و اورت و برودت پوشیده از دل و کعبه و عورت و کعبه
 خال و من لیس ثوب کمزول دنیا البسم الله ثوب خنده یوم العید و هر که تواند که جبار باقی نام کند

لا و

سید

و نه در خدایه خداوند و بر اخلعت کرامت پوشانده خالیه منزه که پس ثوب حال و هویت
 علیه قانعاکه اند حله الکرامه آن عزیز را در از حله کرامت تجلی جالت به پیش اهل
 تصوف بر حق تعالی کردن و بجزقه فرستادن و از جاهای غیبی گذشتن و بهر صورتی
 سنده کردن و بلباس فی قلبین شدن و چون سبک شدن و موت محقق گردد
 زنده شود بآیات تجلی خال ذاتی و این حیات را حوتی در عتق باشد و این گفته المؤمن حیاتی
 الدارین شناخته گردد و در المؤمنون لایموتون بنیم رسد و عارف روم گوید نیم آتش
 که از تحت تابوت روم خالین آید اندر نیم مضورم بکشته بعضی از علما بر آنده کجا
 خوب پوشیدن که نه بر سبیل معارف و شجاعت باشد بلکه برای اظهار تقوی حقیقت عزت جان
 است لکن خالیه آن به یک آن میرسد آنرا بعباده و حضرت رسالت و در آنرا از به
 سیدنا حورنی فرموده که خالیه من لبس الحرف فی الذی یلم بلبس فی الاخرة و از تخم بخت
 زرین نیز منبیه کرده اند اما خاتم فقه در آنکه حضرت زردست دهن جگرده اند و بر دست
 دیگر در دست جیب جگرده و نقش خاتم ایشان محمد رسول الله بود است از عذر لباس بود
 بهر غیر اهتفت و قیاد و مانند آن و لباس معنی و رعیت و عوفی خالیه است و لباس است
 دیگر خبر و در حدیث دیگر آمده است که الامان عیان و لباسهم التقی پس اگر آن لباس
 بهر کس خدای قیامت در پنده مغفرت باشد و اگر نفوذ باشد از لباس بر منته باشد
 در عرصه محشر و اگر در فضیحت مشور کرد به منته ببردن آتی زود دامت
 جنون آتی جاه طاهر که نیست بیه توفیق شوی میل باشد فکر آن کن که لباس جوع
 چه کنی در مقام هول و قمع خویش را در لباس تعویذ دار تا شوی در دکان جود
 دار و حشر صلی جبارم در بیان اطعمه قال الله و کلو فانکم لا تعلمون
طیبا و شکر و نعم الله و قال الله الطاعم الشاکر العابد منو ما یزک طعام خورده و شکر کند
مانند زوره دار و شکر کننده است برای آنکه جانحه صبر موجب رضا و حشمت بشکر نیز موجب
آن است و چون نهد بعد از طعام توفیق بشکر کند علامت با حق حق تعالی از وی شنود گردد

قیامت

قال من ان الله یمنی عن العبد ان یأکل الاکله فیجود علیها و حیاتی بعد در آفر طعام لا یستخیر
 در بدایت و حسب است قال من یسبح الله و کل یمسک و کل یمسک یعنی نام خدای بیدر طعام
 دست است بخور و از ترش و دیگر خود تناول کن و هر طعام که در اول آن سبب است بکوشیدن در آن
 طعام با خورند که آن شد که بهند و در حدیث آمده است که اگر کسی تسبیح را بخورد در اول طعام
 خود دن هرگاه بیاوردش آید بگوید بسم الله اقله و اقوه و دست سستن پیش از طعام باید دهم
 بعد از طعام قال الله الوضوء قبل الطعام بنوی الغفر و بعد بنوی التمسک دست پیش از
 طعام و در کشته در و پیش ظاهر است و بعد از طعام غم و ملال را ببرد و چون سیدم از طعام
 خارج میشد از کلمات میفرمود که الحمد لله کثیرا طیبا مبارکا فی غیر مکتفی و لا مودع و لا تنفی
 عنه ربنا و بنوی خود دوست داشتی و با خوار آن فرمودی قل الله بیت لا تفرقه حیاء اهل و ادم
 ایشان مدام سکر بودی قل الله لا ادم اکل و کلو و عمل دوست داشتی اما از صبح یک ازین
 طعامها سیر بخوردی و گفتی اجوع یومینا و اشبع یوما و در حدیث آمده است که کاشع الی محمد
 من جز الشجر یومین قتا بعین حق قبض رسول الله ای غرض طعام طاهر بسیار خوردن طرا
 میراند که البطنه تدهیب یا لفظه اما طعام معقول که غده ای از دست جیب بخورد شود
 زیاده نکند آفرید جسم فی اعتبار را برسد کنی و از نفوذ روح شریف غافل باشی تن بهر دور
 ترا که لما کنت بخاک روح پرور ترا که بالا پرورد جرب و شیرینم ده این مرد را آنکه پرورد
 رسوا پرورد جرب و شیرینم ده بجکت روح را تا قوس کرد که آنجا پرورد و و قد
صلی در میان شرب خال آن لباس من سفن فی الشرب یعنی حضرت ص در شارب فاس
بار نفس زد و قبل از شرب تمهید کرد و بعد از آن فرمود که خال من سفن اذا انتم شربتم و منی
کرده است از آنکه خاتم آب خورند و در آنجا نفع کنند با نفع زنده و آب است که انا از
دمن باز گیرند و نفع دهن کند و دیگر منته فرموده است که در آنجا زرد و نوره شرب کنند
قال من شربوا فی آیه الذی صبر و الوضوء و لا تکلوا فی حیاتیها فایها لکم فی الدنیا وکم فی
الاخرة از غرض رسول م بود که از شرب در او از زرد و نوره نبی گردد که آن پرورد

نیم

بعضی از معانی آن باز نود و خواهد شد نکست قبرخانه و جنبش و مهر و زین حال
چنانچه میگذرد که اما بیت الوحش و اما سب الوتبه و اما سب الظلم و اما سب الوحده من دخل
فی لا یحذر الا لایوم العین از غرض چون دانستی که در قبر و جنبش مونس از ذکر خدا پیدا کن
 تا خود را از آفتها بپوشانی و چون دینی که در از غرضت یاری جوئی که در اما منزلت و قیقت
 تو باشد و آنرا علی صالحیت و چون دینی که خانه ظلمت نور بر دست آر که در آن تاریکی را غ
 تو باشد و آن نور معرفت و چون دینی که منزل و حدت صاحب آباد کن که در داغ
 ملائت تو شود و آن خود نیکو است پس اگر از ذکر خدا مونس داری و از عمل صالح کار
 یار و از جراغ معرفت نور حاصل کنی و از خون نیکو جانی کست اگر می قبر تو در روضه
 از ریاض بهشت و اگر حال هر عکس به خود خور به از خورهای نیران که البقره و طه و مریم
 الحجه او خور من هو البقره و سوال نیز و عذاب یا ثواب و معرفت و ایمان بدان
 واجب قال من تقوه و اما به من عذاب البقره فان عذاب البقره و معون الله که در دنیا
 امتنا استین و حقیقتنا استین بر اخیار و امانت در قبر باشد که از غرضت قیامت
 عجبت هر که در و رفت تا قیامت بیرون نیاید و شاه و کرد و فقیر و امیر و هر چه در دنیا
 خانه بیکان نماید مکاتب و قیامت روزی که رسید به وقت البطل رسید دید که در دنیا بیکان
 نشست است چون در دست گرفته و کله آرد در پیش نهاده و مار و ناپسید که از دیوانه
 درجه کار می کند درین کلمه من مکرر فرقی نمی توانم کرد که کلمه همچون من که از ایستاید
 همچون تو فرما و اس یاه و نه گفت آن جوهر حقیقت گفت زمین در تحت میکنم و
 عرصه خاک را من تمام مار و ناپسید که چون یافتی گفت بعتی در دست و پنجش رشت
 را سه گز و تر رسد با گدای و ترا همه نیز سه گز رسد با پادشاه من اس در دین اینجا
 سوس از سوار قران بر خاطر میگذرد قلد است تعجبی قلد و بین طایر از سوس بیانه یعنی
 ما قلدیم در برابر آفرین انکشان اما بهر بنیاد و بدیم یکی بلند است و یکی میان
 و یکی خرد و یکی ضعیف و یکی قوی این اشارت بطبقات آسمان که میان که هر یک

یکی پادشاهت و یکی امیر و یکی فقیر یکی سلطان و یکی پاسبان اما چون جوانان
 به یک ن شوند این تفاوت نیز میان سلطان و در پان و تو را مگر و در روش خدا
 باشد که در صف زندگانی است و اما چون در منزل فنا بخشد همه یکسان نماید
 و این بصورت و اما در معنی یکی یکسان بود آنکه حساب کلیهش باید و او تا
 آنکه حجاب اقلیمش باید گفت مقسم درویش را بهر دو پسر اجای رشت
 اینجا ش در دهر گم و اینجا حساب هم دینی پرست را بیت ملائت که قسم او
 اینجا عهبت آمد و اینجا عذاب هم نکست بهشت بویسان و دستانت
 خانه دامن و امانت روضه و روضا و رضوانت عزن روح و ریحانت
 قال ابوهریره علیما سخی علیه به قلت یا رسول الله الجنة ما بنا و ما قال
 لبنة من فضة و لبنة من ذهب و ملاطها المسک الا ذفر و جصا و روم
 اللؤلؤ و الياقوت و تربتها الرغفران من يدخلها نعم لا یستوی و
 بخلد لا یعوت لا یبکی شایهم و لا یغنی شایهم ابوهریره روایت کند
 گفتم یا رسول الله بهشت چگونه جایست و بنا و او بر چه نوعست خواص
 فرمود که دیوارهای بهشت خشتی از زرست و خشتی از سیم و ملاط او
 کاهی که در میان خشتها باشد مسک از فرست و سنگ یدنه او در و
 هر داری و هر جان و یا قوت و نیز جلد و زهر جاک از عفران هر که بدن
 جایگزین آید و درین مقام داخل گردد و لغتی یابد که روا الشی نباشد
 و بدو لقی رسد که بخشش در نیاید عمری یابد که هرگز فنا با نی نباشد
 و لباسی پوشد که هرگز فرسوده نشود و جوانی یابد که هرگز پیر نشود و
 اهل بهشت را هر روز حسن و جمال بیکو تر باشد در جبرست که دیوارها
 که در بهشت در آمده هفتست یکی از سیم دوم از زر سیم از مروارید
 از لؤلؤ و یاقوت از زر و ششم از زبرجد هفتم از نور و یگان هر دو نوار

یدخلها بنوع
 قیامت

که او خلواال خرعون کند عذاب و از هر مذکر مذکور که یا بعد سال است و بر هر مردی از
 دوزخ بهشت هزار سال است از آتش در سالها بهشت هزار که است از آتش در هر کوهی
 بهشت هزار و او است در هر دوزخ هزار سال است در هر کوهی بهشت هزار که است از آتش در هر کوهی
 در هر سرای بهشت هزار کوهی است و در هر کوهی بهشت هزار خانه است و در هر خانه بهشت
 هزار صندوق است و در هر صندوق بهشت هزار نوع خد است که یکی بدین یکی فانی میزند
 دوزخ دو است یکی دوزخ نیران و یکی دوزخ نیران و آتش نیران زیاد از
 آتش نیران است و از آتش نیران خود بدین شاهی باشد از دوزخ مواذ الله مخلط
 گفتیم که دوزخ زلزلن است و خلاص یافتن از هر دوزخی معلی باشد قال الله
 و ذر و اطهر الیهم و باطنه ای نیکان خدا از کفاه ظاهر بهر نیرد و هم از کفاه باطن است
 بد از هر کس از نوب الظاهر خلاص شود از عذاب النیران و فی تذکر الذنوب
 الباطنه خلاص من عذاب النیران کنه باطنه النیران بغیر حق است لا تلتفت الیه
 فانک ان التفت سقطت لا تلتفت الیه الی الاکوان فالانقلاب علامه الحیران
 منکر هر کس که لا خاص از ان مایه نورش خوش از ان که تو بین که ان است بکلی
 زبی اصولا مشغول غولان که تو لا شریقی است که تو از کفاه است تو بدین فی دوزخ
 زور و یا جمالی تو از ان ذوالجلالی تو بر سر تو خدای و و
 چهارم قال صبر و جوا فاتی تعبت مکارا و ما من جلیز المسلمین تخلف من بعده
 من بعده ذریه یعبدون الله الاکانان رجل اجور هم ما عبد الله عابد من حق تعالی
 میو ماید که زن بخوابید و قدم در عالم نکلی کنید که هر پیغمبر را سبقت است
 من ایت الله استی من رب عن سنی فایس منی پس بر سنی من باشد و
 بر من رویش عمل کنید که من معیشت شد ام مکار یعنی عبادات کند و دای قنات
 بر معراج دیگر کثرت است که خانی اباج من بکرم الام بوم العقم و لو بالستقط
 و هیچ بنده از بندگان خدا نیامد که درین بگذارد که ایشان خدا بر این بگذارد که او

بزرگ پیدایش است مثل ثواب ایشان حاصل کرد و ما دارم که یکی از ایشان و اولاد و حشاد
 این عبادت میکند تا روز قیامت بنیک که کون بهشت احوال کس که او را فرود آید عبادت مثل ثواب
 کسان حاصل باشد و هر آنکه صفت کس که سبقت است بود و این سبقت نکلی است قال الله
 فانکم اما طاب لکم من النسا موشی و نکلی و ریاض و قال من اراد ان یلقی الله طایفه
 فلیتزوج اربعین نکاح و هجرت و سبقت است و مکروه است اما نکاح و هجرت سبقت
 که وجه معاش دارد و معاش طبعش نیز حلقه در شوق و جنبانده و هیچ نوع از غنیت
 و غیره علاج نمیبرد و اسحق کس را لازم بود نکلی کردن تا نفسش آرام شود و در مقام
 نیفتد اما سبقت کس را است که مال و مثال دارد و اما نفقش عاقل است شوق نمی کند اگر کثرت
 حفظ مال و معاش است کسب معاش که خدا شود و شایع اما مکروه در کس است که نه و
 معاش دارد و نه دغدغه شوق چون زن خواهد محض شود و فرات خاطرش برود و
 کسب کمال باز ماند تا الملیل و للمعالی الیها یسعی الیهن الوصیه اما در الشمس تجلیان الیها
 خیره و ابویات النقیض هم را که از آن که فارغان چندین سال هرگز بودی چندین غم و زرد
 قیام و جابجاست باز است آرزو سیر در ملکوت کس زن حرکتش شریک دارد و قال
 من خیرناکم الودود و الودود هم من زان آنکه کس را دوست دارد و زانیده باشد و کس
 شاء کم العقم و المحمود و بدین زان زن مادر ایله و کینه و دیگر خود کرد و ایام
 و خضر الله من هر بنده از سبزه خاک روزه قال الله یا رسول الله و ما خضر الله من کفشد
 آن سبزه که است قال امر الله حساء به بیت السوء کفشد زن خوش شکل در خانه و او بد
 از هر بنده از اسکوس و رشتی نباید مدد بلکه مستور و پاکی باید بدین سبزه شریک
 فرماید چون مستور باشد زن نیک خوش بدوار او در پشت سون جوان زن پارس باشد
 خوشدست حسن نظر و نیکووی و رشتی مکن و لا دارم بنده زن نیکخواه و لی باز نه بد عبادت
 سوعید بنده بران که خدای که با نون رشتن بود و در سر حکایت از عیسان منقول است
 که گفت زمانی هبابه نوعی زینت چون زر سبزه و آن دختر بکر بنده و زینت چون زر خام

و آن زنی بخت جوان شود کرده و زینست چون سر سبزه و آن زنی بخت جوان شود کرده و زینست چون
 سخالی اعتبار و آن زینست که از شوهر دیگر فرزند آید و در حدیث آمده است که علی بن ابی طالب
 خاتمت اعداب اقوام و اشیاء است که خداوند که زیاده از آن زن دارد و باید که همان بیایند
 رعایت عدالت کند و در حدیث آمده که من گفتم که اگر زنانی قاتل الی احدی یا با او بودیم و
 مایه هر که دوزخ دارد و یکی پیشتر میل کند و از میان ما که نیکوتر است او را قتل کند و دیگری
 ایشان بگوید باید و شرف باید و زینست اما کل المؤمنین اما انما اهلها و خیارم
 نسایم و اینها در برده عفت و ستر عفت بیاید داشت که من تزوج پیدا فرم
 شرف دین علی بن ابی طالب الا که معنی این سخن آنست که چون که خدا شده نشانی از
 کشت نفسی از دین او در دنیا آمد و اگر با زن بر وجه شرف میماند که در ایام رضای
 خدا بود کسی نماید نفسی دیگر در دنیا آمد و بعضی گفته اند که خفت این سخن است
 زن را از انجام می خط کند و بر حرام او را یاری ندهد و در باب حیانت زنان
 حش گفته است **بیت** عصیان از انجام جمال جلوه حرامت مکر با جلال این همه
 آفت که بتن میرسد از نظرتوبه شکن میرسد دیده فرو پوش خود هدف تا نشوی
 بلا را نهی که که بجز حیث عدالت بود روح منها در همه خالت بود به که کسی از بیای
 خوش بای برنجیره دامان خوش هر قبی که زینس دامان نشست بر و خوشی کش او
 بیایان نشست **فکرت** اگر که این حدیث وارد شده که شرار امتی الغراب
 به ترین امت م از غرابند و بزرگی گفته است **عرب** را که گوش کند خرده بین
 که میر بخند از خفت و خیزش زمین اما این حدیث نیز شرف و رودیافته که
 یا معشر الشباب من استطاع منكم الباءة فليترفع فانها اغصن للصدوق
 للفرح و من لم یستطع فليقلعها بالهجوم فانها له و جلا و ای جوانان هر که از شما است
 که خدای دارد که زن خواه در نزد و بعد از حرام بوسیده شود و فرج او حرام
 نگاه داشته شود هر که نخواهد بر و با که روزه دارد که بزرگی که روزه مرد را
 است بنی فوط نفس را

نشد که ای
 نشود که ای

نشد که ای
 نشود که ای

نکاح کردن زن برای طلاق دادن نفس است کسی که توفیق آن یابد که نفس را
 بر طاعت طلاق دهد و او را بدین نکاح هم احتیاج است پس عارف را
 کند که ترا وطن میکند که زنی است کرده و نکاح میکی گشت از آن نیست نمی
 برد از م که بغرض مشغول اول فرض الکاه سنت ارمی درویشانی که بر ما نیست محل
 اند سخن ایشان اینست که ما بپنی نفسی از هوا و منع کردن او از شهوات
 نموده ایم و این فرضت و سبب مشغولی بدین فرض از سنت باز مانده ایم اگر
 بظاهر بار محنت که در ای می کشیم و با که با نوبی سپر بر بادین معاشرت می کنیم
 اما بحسب معنی که با نوبی نفس را در خانه وجود بخدمت دوست حاضر کرده ایم
 و اگر دیده دیدیم از نا محرم می کشید بطیایچه در یافت ادبش میکنیم نفس
 که با نوبی من می گذارد او شوی او سر می کند که با نوبی بر روی گردیا نورم نفس
 که با نوبت بر خود می سپط میار و با نوبت محبت کار می فرمای و چون نشود
 ادبش کن و اگر با که طلاقش ده هر کوزن نفس شوم را داد اطلاق جفتش بود
 زیر این نسلی طاق از غریبه نفس قدم بیرون نه تا روح کند نسیم فیض استنشاق
 ای درویش یعنی بدان که تا غرض نفس را سه طلاق ماک بر گوشه ها در بندگی
 نجی روح که در برده است شورت بخدمت چه نو در بیاید و تا بخواه نسیم
 صفات بهی و سببی را از زمین نهاد خود قطع کنی عمره سال دل که مقصود
 وجود است بتو روی نماید که صفای روح خواهی بگذر از غوغای نفس بود
 میخواهی پاک شو از سودای نفس **فصل** **نظم** قال صافرو
 تقوا و نغتنوا یعنی با فرقت کنید تا تن درست گردید و عینیت یا بهر صافرت
 بسبب صحت کت بر سجد و آنکه در و تبدیل هواست و ریاضت که موجب تکمیل روح
 فقط باشد و دیگر در و نشیط کسلانست و کسی آخر آن اما غنیت کتب یا است
 و بافتن قلاب و غنق مای و حصول تجارت و غیره و در شرح شهاب الاحیاء
 آورده است که مراد غنق و نسیم به در سپر از نجایب امصار و غرایب اقطار

نشد که ای
 نشود که ای

و محاسن آثار و بکارم اخبار مسافر اجیری چند حاصل میشود که به آنها علم او
 بدترت الکی می افزاید و این سبب محبت و یکتا و دیگر مشایخ اهل علم و
 ریاست باشد ایمان و صلح و این غنای سکرست پس محبت و غنای از سبب ریاست
 می نماید ای مسافر اخبار بسیار است و منافع پیشمار و نزدیک محققان لابد
 از مسافرت برای آنکه تکمیل ثنای و ترفی از حقیقت طبیعت حیوانی و کتاب
 علوم حقیقی و اخلاقی و عوارف الکی متدرست و تکلیف بکار هر معارفه یعنی بی
 مقامات ریاضات بدنی تا در الوقوع و متعسر و تحمل شداید مجامعت
 در اتمام شرایط ریاضت و خصوص نیت بترک خلدن مجازی و احوال بود
 و بازی مربوط و منوط و اختیاب و اعتزال از یادان توانی و دوشان مراقبت
 در وطن موقوف و ممکن موهود امری نامصنوط المراد لیس ببالغ فی ارضیه
 کماله صوفیه کما یطیر لیس بصاعد فی وکره پس باید که همیشه مضمون این نیت سیمیه
 که گفته اند بشهر خویش درون مردی شرف باشد بجان خویش درون بی بها
 بود کوه و بدین سبب باید که تمام ذوای رحلت آدمی بر بواعث اقامت
 راجع باشد و خوابید سفر را غرض شداید معارقت شناسد و سفر بخیر عوصا
 عما تغارقه و انصب فاکم تعلق العز فی النصب و لا لاسر لولا فراق العال
 ما فرست و الله لولا فراقی العوس لم یسفر مر فی مردست و استانه
 در سفر خانه مالیت و اوستاد بهتر بجرم خاک و فلک در نگاه باید کرد
 که گجاست ز آدم و این کار سفر و حضرت امیر جم در باب مسافرت
 و خوابیدن میفرماید تعزیت عن الاوطان فی طلب العلی و سامعنی الکام
 غنی خواید تفریح بهم و التساب محشه و علم و آداب و صحبت باخبر
 سفر کن و بطلب آنچه بایدت ز معالی که بی سفر نشود و نند اضرا حاصل
 سفر تفریح هست و کتاب معیشت و زینت و ادب محرم شوی مفضل
 نکت سفر را پنج شرط است اول آنکه حق مکره انجامی آوری و او را

رعایت کنی و دوم غرض دینی را بر دینی خدم داری سیم قصد سفر غیر کنی چهارم برادر
 در اهل خود رفتار را مدکاری نایی پنجم بر تدرار طافت خود طری مردت سیری
 و در سفر مرد را اخلاق بیکو حاصل آید و قدر عریبان بواند و دلی او رهم شود
 و عجایب قدرت حق مشاهده نماید و از آن پسند لال بر معرفت قادر کند و تعجب
 یکنان و پاکان رسد که موهود سفر خود است گفت حق اندر سفر هر کار و
 باید اول طالب مردی شوی که سفر داری برین نیت برو و در حضر داری ازین
 غافل مشو و دیگر بزیارات بزرگان دین مشرف گردد و کوه سطره ایست که
 حضرت حق در کلام مجید چند جا بسیر و پیغمبر فرماید قل سیروا فی الارض
 و دیگر اولم سیروا فی الارض و دیگر دین بهاجر فی سبیل الله کد فی الارض
 مراغما کثیرا اوسعنه یا من ایدی الی العالمه و لغه و ذی جوع المنی و ذی
 طیب دعه ما جرم توکل علی الله تجد فی الارض مراغما کثیرا اوسعنه
 سفر کن جو جایت ناخوش بود کترین جای زمین بدان سبب نیت
 و کرسک کرد در آنجا که ۵ خدای چهار جهان شنید است ای مسافر همیشه
 آدمی در سفر از آنکه نطفه بود تا آنکه باخوت رسد قال مع لیک طبع
 عن طبق ای رتبه بعد رتبه و حال آنکه حال و امر بعد امر فی مواقع
 منزل اولش صلیب پدر بود و در آن منزل مدتی اقامت کرد منزل دیگرش
 رجم مادر بود و مدتی در آن طلمات محراب ماند و در آن طلمات آبادی
 مرحله گذر کرد نطفه بود علقه شد پس مضغه گشت آنکه خلق اکثر شش زمین
 و منزل سیم آنکه که دنیا است و درین جا بری و سیم مرحله عبودت و اول ولید
 یعنی زاده پس صنعت شیر خواند آنکه تعلیم از شیر مادر گرفته پس جانی است
 و پایی آمده پس صبی کودک پس جامع در حرکت آمده پس بالنده پس متزوج
 سبک بیالیده در آمده پس خرد و نور پیدا کرده پس مرافق مرد آسایش شده

ساقی بانی
 باغ کبود
 در محراب
 بانی

ای که از او آید

بس مخم خواب بینده سی بالغ رسیده بس امر دی ریش سی طایر بود
 آغاز کرده بس تا قبل ابتدای موی روی کرده سی مختلط نوظف شده سی مختلط
 خط دست در سم داده سی مختلط غلام شده سی مختلط خط ریش بهم رسیده
 سی ملتی ریش دار سی مستوی ایضا ده سی مصعدی بی لاله ده سی صقل
 قوت تمام شده سی مکیور دور بسیار آمده سی کمل سفیدی در ریش پیدا
 شده کمتر از سیاهی سی استخوان سفیدی ریش از سیاهی ریاده شده
 سی اشیب سفید موی سی کج پیر سی جو کل پیر ضعیف سی من پیر
 سی هم گفته شده سی بهم سخت سخت پیر انکه میت شود و روی سی افرا
 نند و کور اولین منزلت از منازل آخرت و این سفر از ترست از
 سفر دینی و خالجه روح را در سفر دینی حرکت قائل شود درین سفر مرکب
 ایمان باشد و زاد نوری و نهایت این سفر یکی از دو منزلت اما فی الحقیقه
 و اما الی النار و سفر اصلی است و اگر در دین آدمی را سفری
 دست می دهد عارضیت سی باید که در هر سفری کند حساب **سفر آخرت**
 را از یاد نکند و از زادان راه غافل نباشد تا بی توشه نماند **حکایت**
 مالک دنیا گوید که یکی از زمانا در بصره در گذشت بود و ما به شیع جانده
 او بیرون رفته بودیم چون از دهن او پیروا چشم زیارتیم سعدون گفت
 در مغیره بود بیرون آمده بیالای تللی برآمد و با او از بلند مردمانند اندرا
 کرد و گفت **الایا معشر الایاء عدا عکرم الموی اجابوا الدعوه الصری**
و هم منظر الکبری بحون علی الذاد و ما الذاد سوی التعوی یقولون کلمه جوا
فذا غایت الدنیا ره دورست در پشت غیر از اداهت کو
 برین در کوبه شام نیاز صبحگاه است کو جو تو در صفت طاعات دعوی
 واری دم اخلاص بر یقین این معنی کواست کو ای غیر این کنای که

عادل بین کار و ایمان
 که یاران بخندند

شنودی مرتب بر سفر صورت بود نکست در بیان سفر معنوی که
 سلوک اهل طریقت بگویم و بران کتاب را ختم کنیم که سلوک نرنی
 کردنت در مقامات تا وصول حاصل شود و این را سیر محیی گویند و
 سفری که حضرت توحید دل است حضرت حق نعم و استغفار چهارست
 سفر اول که سیر الی الله گویند عبارتست از توجه سالک از ظاهر نفس
 بزرگ کائنات و عادات عظامی که دران ظاهر وجود احد بر و ظهور
 کند و درین سفر از منازل نفس بگذرد و باقی عین و اصل شود که تمام
 قلبت و مید او تجلیات اسماءه سفر دوم که از اسیر فی الله گویند
 بر چه است از سوی ظاهر وجود بیاطنش و درین مرتبه مسافر از انصاف
 بصفات حق و تحقق با سماء الهی دست دهد و باقی اعلا رسد که تمام
 روحت و نهایت حضرت و احدیت سفر سیم که سیر با الله است
 توجه کردنت از تئید با حکام ظاهر و باطن علی الانفراد سوی حضرت
 جمع الجمع و درین سفر ترقی حاصل شود بعین جمع و حضرت احدیت
 و این مقام قاپ و توبین است یا بقیه اشکینی و چون دوی مرتفع
 شد و غایت را یل گشت نهایت ولایت باشد سفر چهارم که ان
 سیر با الله است توجه باشد از حضرت جمع الجمع حضرت اکملیه
 از برای تکمیل و این مقام بغایفه از مقام است و ترقی بعد الجمع و این
 جا باشد که عین وحدت در صورت کثرت مطالعه نمایند و صور کثرت
 در عین واحد مشاهده کنند موج دریا چشم ما بینند جملا و مفصلا
 بینند ای حکمران این سیر را بیای جان و دل توان کرد نه بقدم آب
 و نخل و هر که قدم صدق در راه نهد بدو کام غنزل رسد که و حلو نینی
 وقد وصلت تو چنین این بایه را بر زمین دانکه بر دل میرد و غنای

این دراز و کونه او صفای نیست. و حق در و اح دیگر رفت. سیر خان بیرون
 بود از دوزخ و در چشمها از جان پاموزید. این دراز و کونه مرچم را
 چه دراز و کونه آنجا که خداست. عارف این ره را بدین پیر میرود. در دمی از
 نه فلک می بگذرد. سوز راه هر کی که گزیده راه. سیر عارف هر زمان که
 شاه میدایدست این زمان بر دار کام. عاشقانه ای فنی خل الکلام.
 این راه بی حمایت رهبری نشان رفت که در هر قدمی خطر است
 و هر که در خطر دولت صاحب دلی باشد همان مثال متابعان نوح است
 و کشتی مثل اهل بیتی مثل سفینه نوح اینجا راست آید. هر این خود
 پیغمبر که من. مجوسیتی ام بطوفانی زمین. ما و اهل البیت چون کشتی نوح
 هر که دست اندر زند باید فتوح. و این رساله بر لوط فتوح با تمام رساله
 ربنا افصح بیننا و بین قومنا باطنی و است خیر العالیه. این بود کلام
 هذ چون مرفوع در و نشان هر باره از جایی اند و خست و رسته مناست
 بر یکدیگر دوخته. بدین گونه کین نخل تر بسته ایم. میند از گز خویش بسته
 ایم. ز هر گوشه نوشته برده ایم. ز هر خرفنی خسته برده ایم. ز هر
 یک میوه آورده ایم. کدایی ز هر مخفی کرده ایم. مجمع سخنهای صاحب
 شدیم از پیر راستی قرچان. ز غیب آنچه گفتند ان گفته ایم. دری را که
 دادند ان سفته ایم. ز هشت تصد فرون بود مقتدا. چه که گشتیم این
 نقد کفینه سنج. درین بارگاه ثابت بناه. بسندیده گشت ز من عزو
 ها. بیاد از لطفش که داد الوفاست. قبولی اگر یاقوت اقبال است.
 پیاکام شفی خود نمایی میکن. بکن بردعا اخضر ریحی. آلهی با برار
 مردان دین. با نوارها که زده یغین. بحق النبسی و اولاده.
 بحق الولی و اهله. با و راد پیران یگونیها. و بنیض جوانان

